

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

ISSN-1857-9779

**Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Број 1142

Скопје, 15 март 2017 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:

проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____

5.8. 2013

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италијанскиот формат за македонските букви ‘**g**’, ‘**u**’, ‘**u**’, ‘**t**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**й**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ-Ректорат

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

Содржина на Билтен број 1142 од 15 март 2017 година

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на редовен професор во сите наставно-научни звања за група предмети од наставно-научната област на ликовната уметност во Институтот за заштита на градителското наследство при Архитектонскиот факултет во Скопје (**м-р Наташа Милованчева**).....9-28

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Гоце Велески, Белма Салиу, Ристо Мрмов, Зоран Илијоски, Виолета Ѓорѓиевска**).....29

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област применета економија по предметите економетрија и финансиска економетрија на Економскиот факултет во Скопје (**д-р Весна Буцевска**).....30-51
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (**Сања Бежовска, Јована Ѓорѓиевска, Благој Стојановски, Доне Ставровски, Наде Миладинова, Ведран Костадинов, Бобан Дарковски, Рената Јолеска, Њомза Шабани, Драгана Крстева, Александра Милошевска, Драгана Николовска, Катерина Ѓорѓиева, Сања Антоска, Елена Мирчевска, Моника Спасовска**).....52-54
3. Преглед на промена на ментор на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (**Лили Батова Игњатовски**).....55

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Сашко Стаменковиќ**).....56

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на виш научен соработник по предметот неврологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**н. сор. д-р Арбен Таравари**).....57-69
2. Реферат за избор на наставник по сите наставно-научни звања по предметот оториноларингологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Габриела Копачева-Барсова**).....70-96
3. Реферат за избор на два научни работника по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје (**науч. сор. д-р Билјана Герасимовска-Китановска, науч. сор. д-р Сашо Гелев**).....97-131
4. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметот хигиена на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Гордана Ристовска**).....132-148
5. Реферат за избор на еден асистент-докторанд по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Александар Никодиновски**).....149-150
6. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски труд на Медицинскиот факултет во Скопје (**Д-р Христина Буцевска-Манџукоска, д-р Игор Самарџиски, д-р Дафина Николова, м-р Лена Какашева-Маженкова, д-р Миленко Костов, д-р Илир Демирид-р Марија Димзова, д-р Вјоса Зејнулашу, д-р Невена Маневска, д-р Илир Иснаили, д-р Планинка**

Зафировска, м-р Ивана Трајковска, д-р Лидија Ветеровска-Миљковиќ, д-р Иван Трајков, д-р Лада Трајческа).....151-153

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Рецензија на ракописот Методика на ликовното образование од авторката **проф. д-р Маја Рауник Кирков**, пријавен на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.....154-160

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Улогата на дипломатијата на Република Македонија во привлекување странски инвестиции: искуството на Република Ирска** од м-р Урим Исени, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....161-169
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Финансиската помош на ЕУ за институционални реформи во процесот на проширување: компаративен преглед на проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово** од м-р Марија Опашинова Шундовска, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....170-178
3. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**м-р Милена Најдова, м-р Маја Малахова**).....179-180
4. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**Златко Јакимовски, Дарко Димитровски, Владо Враговски, Верица Шапкарова, Николина Славковска, Зоја Таревска, Емилија Стефанова, Наталија Еленска, Христијан Ристов, Билјана Илиевска, Марина Петревска, Александар Симоновски, Олга Василевска, Горан Лазаров, Катица Бачева, Кристина Лаброска, Ангела Јанкулоска, Филип Петров, Љубе Цветковски, Мартин Алексоски, Наталија Мукоска, Михалела Михајловска, Роза Михајловска, Елена Иваноска-Миноска, Лирие Елези-Ајрулау, Златко Калчиноски, Деспина Попоска, Анастасија Ристевска, Ајсела Вуисланин, Климентина Радоешка, Екатерина Костовска, Климент Кузмановски, Симона Ѓоргиевска, Дарко Димитровски, Ангела Павловска, Јована Ристеска, Ивана Ристеска, Милан Атанасов, Ивана Николовска, Кристина Чешмациева, Филип Давидовски, Петар Дуковски, Мартин Нацевски, Таљат Агуш, Филип Докиќ, Марија Тупанческа, Александар Јосифов, Садије Топојани, Ангела Стојаноска, Дејан Лутовски, Мартин Петровски, Софија Печевска, Драгана Петрушевска, Мартин Трајковски, Марија Димитровска, Сибелџан Максуд Изабела Димковска, Анџела Стефановска, Иван Наумовски, Милена Петрушевска, Марта Миџиќ, Милица Стојковска, Кристина Стојков, Ана-Марија Стојановска, Весна Петковска, Софија Илиоска, Мила Сотировска, Ребека Леви, Бетим Амети, Ирина Ристовска).....181-189**
5. **Исправка** на Преглед на прифатена тема за изработка на магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**Лидија Ангеловска-Стефановска**).....190

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) микробиологија, бактериологија и микробна биотехнологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Наталија Атанасова-Панчевска**).....191-211
2. Реферат за избор на еден насловен доцент во наставно-научната област геологија (предмет: петрографија) на Институтот за географија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (**д-р Иван Боев**).....212-223

3. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**Екрем Веапи, Јулијана Арсовска, Верче Маневска-Стефанова**).....224

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Валоризација на ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биосија во евалуација на вратните лимфни јазли кај малигни тумори на главата и вратот од д-р Горан Панчевски**, пријавена на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....225-229

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**Ивана Спасовска, Магдалена Миленковска, Влатко Павлески, Зарија Алексоски, Ангела Ѓеоргиевска, Андреа Стојанов, Александар Попов, Климентина Маневска, Љубинка Тримческа, Вера Ѓоргиева, Ирена Ангеловска, Ана Котевска, Стојан Бонев, Александар Мелов, Бојан Матовски, Елена Манчева Зајковска, Мартин Ристески, Исидора Мартиновска, Влатко Марковски, Борјан Герасимовски, Моника Качурова, Живе Андоновски, Радмила Измирлиева, Александра Арсовска, Елизабета Гиовска, Иван Икономов, Кирил Демерџиев, Снежана Милкиќ, Љубен Илиоски, Сандра Неделковска, Љубиша Стојчески, Ценис Аслани, Роберт Адамовски, Катерина Каевиќ, Александра Цветановска, Петар Петров, Павле Петров, Снежана Милкиќ**)..230-235

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ

1. Реферат за избор на наставник во наставно-научно звање во научната област фундаментална кинезиологија по предметот антропомотирика, на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје (**д-р Владимир Вуксановиќ**).....236-251

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: фармацевтска хемија, имунохемија и социјална фармација на Фармацевтскиот факултет во Скопје (**д-р Александра Грозданова**)...252-268
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: фармацевтска хемија, фармакоинформатика и социјална фармација, на Фармацевтскиот факултет во Скопје (**д-р Зоран Стерјев**).....269-283
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Физичко-хемиски својства и потенцијал на нови хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка од м-р Љулзине Балажи**, пријавена на Фармацевтскиот факултет во Скопје.....284-290

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Потребата и специфичноста на комуницирањето во сферата на безбедноста заради ефикасно спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик од м-р Бобан Бошковски**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....291-299
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Организациско однесување и комуницирање како фактор за развој на високообразовна**

- институција од м-р Наташа Лазарева**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....300-307
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Системски и функционални пристапи во воспитно-образовниот третман на осудени лица кои издржуваат казна затвор** од м-р Ѓорге Тодоров, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....308-314
 4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Организациското учење и организацискиот развој** од м-р Даниела Карадаков, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....315-321
 5. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Националната безбедносна политика на САД и карактеристиките на воените интервенции на Блискиот Исток по 11 септември** од м-р Оливер Стојаноски, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....322-331

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. **Исправка** на Рецензијата за оцена на докторската дисертација **Аспекти на интертекстуалноста во албанската книжевност на преродбата**, изработена од **Мерал Шехаби-Весели**, пријавена на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.....332

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијание на екстерните и интерните фактори за развој на иновативни банкарски производи**, од м-р **Александра Љочева Грнчарова**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....333-338

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Македонското женско писмо во XIX век** од м-р **Славчо Ковилоски**, пријавена на Институтот за македонска литература во Скопје.....339-350
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за македонска литература во Скопје (**Габриела Милошевска**).....351

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Католочката црква на Балканот од XIII до XV век** од м-р **Бесим Морина** пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....352-355

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата** од м-р **Јасмина Мишоска**, пријавена на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....356-365
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (**Ива Орцева**).....366

ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) технологија на млеко и млечни производи на Институтот за сточарство во Скопје (**д-р Наташа Митева**).....367-379

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Исправка** на Рефератот за повторен избор на проф. д-р Митко Хаџи-Пуља во звањето редовен професор од областа на архитектонското проектирање и дизајн објавен во Билтен бр. 1141 од 1.3.2017 година.....380

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ НА ЛИКОВНАТА УМЕТНОСТ ВО ИНСТИТУТОТ ЗА ЗАШТИТА НА ГРАДИТЕЛСКОТО НАСЛЕДСТВО И ИСТОРИЈА НА АРХИТЕКТУРАТА ПРИ АРХИТЕКТОНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Архитектонски факултет - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 7-8.12.2016 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања за група предмети во наставно-научната област на ликовната уметност на Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата при Архитектонскиот факултет, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот/Научниот совет, бр. 6/248, донесена на 26.12.2016, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Минас Бакалчев, редовен професор на Архитектонскиот факултет, м-р Владимир Георгиевски, професор на Архитектонскиот факултет во пензија и м-р Елизабета Аврамовска, редовен професор на Архитектонскиот факултет.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања за група предмети во научната област на ликовната уметност на Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата при Архитектонскиот факултет во Скопје, во предвидениот рок се пријави вонр. проф. м-р Наташа Милованчева.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката вонр.проф. м-р Наташа Милованчева е родена 1967 година, во Скопје. Средно образование завршила во СУГС гимназија „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Со високо образование се стекнала на Архитектонскиот факултет во Скопје, отсек: проектирање, кадешто дипломирала во 1993 година, со завршна оценка 10 (десет) за дипломскиот труд, за кој добила признание на БИСТА '93 во категорија на дипломски трудови. На Факултетот за ликовни уметности во Скопје, отсек: сликарство со графички дизајн, во класата на ред. професор Симеон Шемов, дипломирала во 1995 година, со завршна оценка 10 (десет) за дипломскиот труд.

Од 1994 година, член е на Друштво на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ). Член-гостин е и на Друштво на ликовни уметници на Битола (ДЛУБ).

Во периодот 1994 до 1996 година е ангажирана како надворешен соработник во редовната настава по предметите ликовно изразување и пластично обликување при Институтот за историја на архитектурата и уметноста на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Во 1996 година е избрана за помлад асистент по предметите ликовно изразување и пластично обликување на горенаведениот Институт.

Во учебната 1998 - 1999 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за ликовни уметности, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, област: сликарство. Во 1999 реализирала студиски престој во Cite Internationale des Arts, Париз, Франција.

Во 1999 година е избрана за асистент по предметите ликовно изразување и пластично обликување при Институтот за историја на архитектурата и уметноста.

Во 2004 година, преизбрана е во истото звање по горенаведените предмети.

Магистерските студии ги завршила во 2000 година, со просечен успех 9,6. На 28.5.2003 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Поетика на просторот – записи од ателјето“, под менторство на ред. професор Симон Шемов, со оценка 10 (десет). Во рамките на магистерскиот труд, реализирала самостојна изложба во Музејот на град Скопје во април 2003 година.

Во 2005 реализирала студиски престој во Cite Internationale des Arts, Париз, Франција а во рамките на тој престој реализирала и самостојна изложба под наслов „Poetique de l'espace“ во Salle Edouard Marcel Sandez, Cite Internationale des Arts.

Во 2007 е избрана во звањето доцент по предметите ликовно изразување и пластично обликување при Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата.

Во 2010, избрана е за раководител на Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата.

Во моментот е вонреден професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1028 од 02 април од 2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1028 од 2 април 2012, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Архитектонски факултет - Скопје, кандидатката м-р Наташа Милованчева изведува настава и вежби на интегрираните петгодишни студии од прв циклус на студиската програма по архитектура на група предмети од наставно-научната област на ликовната уметност (ликовно изразување и пластично обликување), како и на група изборни предмети од прв и втор циклус на студиската програма по архитектура (ликовно изразување 2, пластично обликување и уметноста на новото време).

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена и одбрана на 5 дипломски и 36 магистерски трудови.

Како професор, м-р Наташа Милованчева, со својот продлабочен, ангажиран и инвентивен пристап, особена посветеност и исполнителност при споделувањето на знаењата, има видно влијание во формирањето на нужниот специфичен инженерско-уметнички професионален профил на идните архитекти, кои се едуцираат на Архитектонскиот факултет. Во наставно-образовната дејност, покрај негувањето на личниот израз на студентот, развивањето на визуелните способности и способноста за концептуално мислење и артикулирање на идеја, усилбите на кандидатката се насочени кон постојана надградба на дискурсот за контекстуалност на визуелните уметности и архитектурата. Нејзините континуирани истражувања во полето на ликовната уметност, како и изразеното чувство за слојевитоста и апстрактноста на просторот, се особено значаен квалитет кога станува збор за едукација на идни архитекти.

Во таа насока, со цел постигнување на максимална интердисциплинарност помеѓу архитектурата и ликовната уметност, како значаен аспект во процесот на едукација на Архитектонскиот факултет, организира гостувања на академски уметници, значајни во македонската културна јавност, во рамките на редовната настава по предметот ликовно изразување и изборниот предмет пластично обликување 2:

- м-р Ладислав Цветковски, академски графичар, вонреден професор на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, УКИМ, предавање на тема „Историја на печатарството: графиката и графичките техники (март 2013);
- м-р Жарко Башевски, академски вајар, редовен професор на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, УКИМ, предавање на тема „Скулптурата во јавен простор – стратегии за можни интервенции“ (ноември 2013);
- м-р Станко Павлески, академски вајар и редовен професор на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, УКИМ, предавање на тема „Протегањето на уметноста од личниот во јавниот простор“ (декември 2015).

На овој начин, кандидатката вонр. проф. м-р Наташа Милованчева, овозможувајќи им на студентите увид во тековните случувања во уметноста, истовремено ја актуализира и воедно ја поттикнува мултидисциплинарноста помеѓу архитектурата и уметноста.

Детално овие активности се наведени во Анекс 2, составен дел на овој Извештај.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

За стручно-уметничката дејност на кандидатката во периодот од последниот избор, индикативен е богат опус на континуирани и грижливо одбрани референтни форми на самостојни (6) и групни (19) претставувања на релевантни, селективни и тематски изложби, како на меѓународно, така и на домашно ниво. Посебно значајни се оние во САД, Германија, Австрија, Чешка и Хрватска. Притоа, домашните јавни претставувања имаат главно меѓународен карактер.

Севкупниот творечки опус на м-р Наташа Милованчев, со својата ликовна автентичност, во рамките на нејзината стручно-уметничка дејност е објавен во повеќе медиуми на меѓународно, национално и локално ниво. Присутна е во колекцијата на САМ – Casoria Contemporary Art Museum, Неапол, Италија, како и во колекцијата на Националната галерија на Македонија. Добитник е на две национални награди.

Комисијата ги издвојува следниве нејзини претставувања како позначајни:

Самостојни изложби:

- „Кодирани предели: исток - запад рециклирано“, НУ Центар за култура “Марко Цепенков”, галерија “Борко Лазески”, Прилеп, ноември 2016;
- „Coded Landscapes: East West Recycled”, Галерија МЦ (Gallery MC), Њујорк, САД, септември 2015;
- „Бивајќи атмосфера: Предели”, изложбен простор на Амбасада на Р.Македонија, Виена, Австрија, јуни 2014;
- „Бивајќи атмосфера: Предели”, Slovenski Kulturni Centar KOROTAN, Виена, Австрија, септември 2014;
- „Coded Landscapes”, самостојно јавно претставување со ликовни дела, Прима Центар Берлин (PCB), Берлин, Германија, октомври 2012;
- „Кодирани предели“, самостојно јавно претставување со ликовни дела во рамки на проектот “Повезивања” - изложба по повик, Уметничка галерија ФЕНИКС, Белград, Србија, мај/јуни 2012.

Групни изложби

- “FEMINOLOGIJE”, Музеј Пригорја – Галерија Курија, Загреб, Р. Хрватска, октомври/ноември 2016;

- “МИНАТО – СЕГАШНОСТ - ИДНИНА”, јубилејна изложба по повод 70 години од постоењето на Друштво на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ), НУ Мала станица, Скопје, ноември 2016;

- “Св. Јоаким Осоговски”, изложба на селектирани дела од 30. Меѓународната ликовна работилница “Св. Јоаким Осоговски”, Крива Паланка, септември 2016;

- “Femina 8”, Центар за современа уметност на Црна Гора (Centar savremene umjetnosti Crne Gore – CSUCG), Подгорица, Р. Црна Гора, ноември 2016; Културни центар Новог Сада, Нови Сад, април 2016; Галерија РТС, Белград, Р. Србија, мај 2016; Gallery Merikon, Виена, Австрија, ноември 2015; галерија „Империјал“, Културно – информативен центар (КИЦ), Скопје, јули 2015;

- Годишна изложба на Друштвото на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ), Национална галерија на РМ, објект „Мала станица“, Скопје, 2015;

- “Експериментален цртеж”, палата „Луцерна“ (Palas Lucerna), Прага, Чешка, септември 2014;

- “Ликовни сусрети Вутровец 2014”, Музеј Пригорја – Галерија Курија, Вутровец, Сесвете, Р. Хрватска, септември 2014;

- “Вевчански видувања: Светот на уметноста”, изложбена галерија при НЛБ Тутунска банка, Скопје, 2013;

- ОСТЕН - Светско биенале на цртеж 2014, Македонска академија на науки и уметности (МАНУ), септември во Скопје;

- Изложба од конкурсот на Министерство за култура на Р. Македонија за откуп на ликовни дела за 2014, Национална галерија на Македонија, објект Чифте - амам, Скопје, 2014;

- Годишна изложба на Друштвото на ликовни уметници на Битола (ДЛУБ), Галерија Магаза, Битола, 2013;

- “Show your Nore”, галерија при НЛБ Тутунска банка, Скопје, мај 2013;

- учество на хуманитарен проект, изложба во организација на Art Gallery Vukefal, изложбена галерија при НЛБ Тутунска банка, Скопје, 31, мај 2012;

- „МОСТ“ I, меѓународна балканска изложба, групно јавно претставување со ликовни дела, Културно-информативен центар (КИЦ), Скопје, 2013;

- „МОСТ“ II, меѓународна балканска изложба, групно јавно претставување со ликовни дела, Културно-информативен центар (КИЦ), Скопје, 2012.

Детално овие активности се наведени во Анекс 2, составен дел на овој Извештај.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

М-р Наташа Милованчева активно е вклучена во стручно-апликативната работа во областа на ликовната уметност .

Во изминатиот период од 2012 година до денес, богатата творечка активност на кандидатката резултира со објавување на нејзини ликовни дела во бројни каталози од национални и меѓународни ликовни манифестации:

- Наташа Милованчев, циклус „Кодирани ѝејсажи: исцок-зајад рециклирано“, издавач: НУЦК “Марко Цепенков”, Прилеп, со поддршка на Министерството за култура на Р. Македонија, ноември 2016;

- 30. Меѓународна ликовна работилница “Св. Јоаким Осоговски”, издавач: ЗУК “Св. Јоаким Осоговски”, со поддршка на Министерството за култура на Р Македонија, 2016;
- “FEMINOLOGIJE”, издавач: Hrvatska udruga likovnih umjetnika i likovnih kriticara - HULUK и Министерство за култура на Р Хрватска, Музеј Пригорја, Загреб, Хрватска, октомври 2016 ;
- “Femina 8”, издавач: Centar savremene umjetnosti Crne Gore – CSUCG, Подгорица, Р.Црна Гора, 2016;
- “Фемина 8”, издавач: Културни центар Новог Сада, клуб “Трибина младих”, Нови Сад; април 2016;
- “Femina 8”, Gallery Merikon, Виена, Австрија; Галерија РТС, Белград, Р.Србија, издавач: ДЛУМ, ноември 2015; галерија Империјал, Културно – информативен центар (КИЦ), Скопје, издавач: ДЛУМ, јули 2015;
- Наташа Милованчев, циклус „Бивајќи атмосфера: Пределите“, издавач: Архитектонски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, јуни 2014;
- “Експериментален цртеж”, издавач: ДЛУМ, со поддршка на Министерство за култура на Р.Македонија, септември 2014
- Наташа Милованчев, “Повезивања“, циклус „Кодирани предели“, издавач: Наташа Милованчев, Скопје, мај 2012;
- 3. Меѓународна ликовна работилница “Ликовни сусрети Вутровец 2014”, издавач: Gradski ured za kulturu, obrazovanje i sport Grada Zagreba, Сесвете, Р.Хрватска, септември 2014;
- “ОСТЕН Светско биенале на цртеж 2014”, издавач: Друштво за новинско-издавачка дејност Остен, Скопје, септември 2014
- „МОСТ“ II, меѓународна балканска изложба, Скопје, 2013;
- „МОСТ“ I, меѓународна балканска изложба, Скопје, 2012;
- „Вевчански видувања: Светот на уметноста“, („Vevcani Gatherings: The World of art“), издавач: Фондација за стратешки истражувања “Киро Глигоров”, Вевчани, Скопје, 2013.

Како професор, м-р Наташа Милованчева со целосна посветеност организира и подготвува изложби на студентски трудови, реализирани во рамките на наставата на Архитектонскиот факултет, поттикнувајќи на тој начин иницијатива кај студентите за креативна надградба и постојан прогрес во наставно-образовниот процес. Со не помал ентузијазам, кандидатката иницира вклучување на студентите и во јавни ликовни (студентски) манифестации:

- 7. Младински пролетен салон, тема: Град, селектирана изложба на студентски трудови, НУ Мала Станица, јуни 2014, ментор;
- 8. Младински пролетен салон, тема: Минијатура, селектирана изложба на студентски трудови, НУ Мала станица, јуни 2015, ментор (II награда);
- PARATTISIMA SKOPJE, International Contemporary Art Fair, проект: „Amorphous Meets Structure“ (учесници-автори: Дарко Драгановски, Христина Стојчевска, студенти: Илина Цветкова, Александра Такашманова, Ирина Цоневска), Младински културен центар, Скопје, 12-14 јуни 2015, ментор;

- Изложба на студентски трудови, реализирани по предметот Пластично обликување 2, тема: Уметност во јавен простор - Placemaking, генерација 2011/12, изложбен коридор, Архитектонски факултет, УКИМ, јануари 2012, автор;

- Изложба на студентски трудови – графики, групно јавно претставување со ликовни дела реализирани по предметот Ликовно изразување, генерација 2010/2011 и 2012/13, изложбен коридор, Архитектонски факултет, УКИМ, март 2014, автор;

- Изложба на студентски трудови – колажи, реализирани по предметот Пластично обликување, генерација 2013/14 и 2015/16, изложбен коридор, Архитектонски факултет, УКИМ, групно јавно претставување со ликовни дела, автор), мај 2016.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Германија (2012), Австрија (2014), САД (2015).

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес.

М-р Наташа Милованчева активно е вклучена во работата на неколку комисији и стручни работни групи:

- член на Комисија за реализирање на тестот за проверка на компетенциите за запишување на студенти во прва година на Архитектонски факултет, 2016;
- член на Комисија за избор на членови на Универзитетски сенат од Архитектонски факултет (мандатен период 2016 – 2020), 2016;
- член на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје (2004 – 2017);
- координатор на проектот “Blink-Link” за Архитектонски факултет - Скопје, проект од областа на образованието и културата, во организација на ЈУ Музеј на град Скопје - Скопје во соработка со Музеи на Р Македонија, странски мисии и високо-образовни институции во Р. Македонија, „Годишна награда за Постер на Музеј на град Скопје“, Скопје, 2016/2017;
- член на Уметничкиот совет на Друштвото на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ), (2013- 2017)
- раководител на Институтот за на заштита на градителското наследство и историја на архитектурата при Архитектонскиот факултет во Скопје (2009/10 – 2013/14).

Детално овие активности се наведени во Анекс 2, составен дел на овој Извештај.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката м-р Наташа Милованчева во континуитет е позитивно оценета со високи оценки за наставно-образовната дејност од анонимно спроведената анкета на студентите на Архитектонскиот факултет (9,567).

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Наташа Милованчева. Комисијата оценува дека кандидатката м-р Наташа Милованчева, не само што ги исполнува критериумите за избор за група предмети во научната област на ликовната уметност на Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата при Архитектонскиот факултет, туку видливо придонесува за збогатувањето на содржината и квалитетот на вкупното наставно-научно и стручно работење на Архитектонскиот факултет. Ова произлегува од нејзиниот севкупен ангажман, како на ликовно-креативен, така и на педагошки план, како и активното и релевантно учество во значајни национални и меѓународни ликовни манифестации.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека м-р Наташа Милованчева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област ликовна уметност.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, м-р Наташа Милованчева да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област ликовна уметност.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател, с.р.
2. Проф. м-р Владимир Георгиевски, член, с.р.
3. Проф. м-р Елизабета Аврамовска, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ**Анекс 2****КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат:** Наташа Милованчева**Институција:** Архитектонски факултет - Скопје**Научна област:** ликовна уметност**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (НО)**

Ред бр	Назив на активноста:	Поени
1.	Ликовно изразување (28 контакт часа/сем), зимски сем., 2016/17, пред. (4./сем. x 0,04) + вежби (24 ч./сем. x 0,03 x 5 гр.) = 0,16 + 3,6	3,76
2.	Пластично обликување (42 контакт. часа/сем.), зимски сем. 2015/16, пред. (6 ч./сем. x 0,04) + вежби (36 ч./сем. x 0,03 x 5 гр.) = 0,24 + 5,4	5,64
3.	Пластично обликување (42 контакт. часа/сем.), летен сем. 2015/16, пред. (6 ч./сем. x 0,04) + вежби (36 ч./сем. x 0,03 x 5 гр.) = 0,24 + 5,4	5,64
4.	Пластично обликување 2 (1+0), летен сем. 2015/16 предавања (1ч. x 14 нед. x 0,04)	0,56

5.	Ликовно изразување (28 контакт часа/сем), летен сем. 2014/15, пред. (4 ч./сем. x 0,04) + вежби (24 ч./сем. x 0,03 x 5 групи) = 0,16 + 3,6	3,76
6.	Ликовно изразување (28 контакт часа/сем), зимски сем. 2014/15, пред. (4 ч./сем. x 0,04) + вежби (24 ч./сем. x 0,03 x 5 групи) = 0,16 + 3,6	3,76
7.	Уметноста на новото време (1+0), зимски сем. 2014/15, пред. (1ч. x 14 нед. x 0,04)	0,56
8.	Уметноста на новото време (1+0), летен сем. 2014/15, пред. (1 ч. x 14 нед. x 0,04)	0,56
9.	Пластично обликување (42 контакт.часа/сем.), зимски сем. 2013/14, пред.(6 ч./сем. x 0,04) + вежби (36 ч./сем. x 0,03 x 5 гр.) = 0,24 + 5,4	5,64
10.	Пластично обликување (42 контакт.часа/сем.), летен сем. 2013/14 (42 контакт.часа/сем.), пред.(6 ч./сем. x 0,04) + вежби (36 ч./сем. x 0,03 x 5 гр.) = 0,24 + 5,4	5,64
11.	Пластично обликување 2 (1+0), летен сем. 2013/14, пред. (1 ч. x 14 нед. x 0,04)	0,56
12.	Уметноста на новото време (1+0), зимски сем. 2013/14, пред. (1ч. x 14 нед. x 0,04)	0,56
13.	Ликовно изразување (28 контакт часа/сем), зимски сем. 2012/13, пред. (4 ч./сем. x 0,04) + вежби (24 ч./сем. x 0,03 x 5 групи) = 0,16 + 3,6	3,76
14	Ликовно изразување (28 контакт часа/сем), летен сем. 2012/13, пред. (4 ч./сем. x 0,04) + вежби (24 ч./сем. x 0,03 x 5 групи) = 0,16 + 3,6	3,76

15.	Уметноста на новото време (1+0), зимски сем. 2012/13, пред. (1ч.х 14 нед. х 0,04)	0,56
16.	Уметноста на новото време (1+0), летен сем. 2012/13, пред. (1ч.х 14 нед. х 0,04)	0,56
17.	Пластично обликување (42 контакт.часа/сем), летен сем. 2011/12, пред.(6 ч./сем. х 0,04) + вежби (36 ч./сем. х 0,03 х 5 гр.) = 0,24 + 5,4	5,64
18.	Пластично обликување 2 (1+0), летен сем. 2011/12, пред. (1ч. х 14 нед. х 0,04)	0,56
19.	Уметноста на новото време (1+0), летен сем. 2011/12, пред. (1ч. х 14 нед. х 0,04)	0,56
20.	Консултации со студенти, зимски сем. 2016/17, 104 студ. х 0,002	0,208
21.	Консултации со студенти, зимски/летен сем. 2015/16, 109 студ. х 0,002	0,282
22.	Консултации со студенти, зимски/летен сем. 2014/15, 114 студ. х 0,002	0,228
23.	Консултации со студенти, зимски/летен сем. 2013/14, 131 студ. х 0,002	0, 262
24.	Консултации со студенти, зимски/летен сем. 2012/13, 125 студ. х 0,002	0, 25
25.	Подготовка на нов предмет (изборен), Уметноста на новото време	1, 0
26.	Член на комисија за оцена и одбрана магистратура 36 х 0,3	10,8

27.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломски труд 3 x 0,1	0,3
	Вкупно	65,37

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ + СТРУЧНО - УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ (НИ +СУ)

Ред бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	„Coded Landscapes: East West Recycled”, самостојно јавно претставување со ликовни дела, Р.Македонија, Галерија МЦ (Gallery MC), Њујорк, САД, септември 2015.	7
2.	„Бивајќи атмосфера: Пределѝ”, самостојно јавно претставување со ликовни дела - изложба по повик, изложбен простор на Амбасада на Р.Македонија, со поддршка од Министерство за култура на Р. Македонија, Виена, Австрија, јуни 2014.	7
3.	„Бивајќи атмосфера: Пределѝ”, самостојно јавно претставување со ликовни дела - изложба по повик, Slovenski Kulturni Centar KOROTAN, Виена, Австрија, септември 2014.	7
4.	„Coded Landscapes”, самостојно јавно претставување со ликовни дела, Прима Центар Берлин (PCB), Берлин, Германија, октомври 2012.	7
5.	“Поврзувања”, самостојно јавно претставување со ликовни дела од циклусот „Кодирани предѝ” во рамки на проектот “Повезивања” - изложба по повик, Уметничка галерија ФЕНИКС, Белград, Србија, мај/јуни 2012.	7
6.	„Кодирани предѝ: исток - запад рециклирано“, самостојно јавно претставување со ликовни дела, изложба по повик, НУ Центар за култура “Марко Цепенков”, галерија „Борко Лазески“, Прилеп, ноември, 2016.	5
7.	“МИНАТО – СЕГАШНОСТ - ИДНИНА”, групно јавно претставување со ликовни дела, јубилејна изложба по повод 70 години од постоењето на Друштво на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ), организирана со	4

	подршка на Министерство за култура на Р. Македонија, Национална галерија на Македонија, објект „Мала станица“, Скопје, ноември 2016.	
8.	“FEMINOLOGIJE”, групно јавно претставување со ликовни дела, изложба по повик, меѓународен проект во организација на ХУЛУК (Hrvatska udruga likovnih umjetnika i likovnih kriticara - HULUK) и Министерство за култура на Р. Хрватска, Музеј Пригорја – Галерија Курија, Загреб, Хрватска, октомври/ноември 2016.	4
9.	“Св. Јоаким Осоговски”, групно јавно претставување со ликовни дела, изложба на селектирани дела од 30. Меѓународната ликовна работилница “Св. Јоаким Осоговски”, галерија „Св. Јоаким Осоговски”, Крива Паланка, септември 2016.	4
10.	“Femina 8”, групно јавно претставување со ликовни дела – кураторски проект, Центар за современа уметност на Црна Гора (Centar savremene umjetnosti Crne Gore – CSUCG), Подгорица, Р.Црна Гора, ноември 2016.	4
11.	“Фемина 8”, групно јавно претставување со ликовни дела – кураторски проект, Културни центар Новог Сада, Нови Сад, Р.Србија; април 2016; Галерија РТС, Белград, Р.Србија, мај 2016 (2 x 4).	8
12.	“Femina 8”, групно јавно претставување со ликовни дела – кураторски проект, Gallery Merikon, Виена, Австрија, ноември 2015.	4
13.	“Фемина 8”, групно јавно претставување со ликовни дела – кураторски проект, со подршка од Министерство за култура на Р.Македонија и Дирекција за култура и уметност на Скопје – Скопско лето, галерија Империјал, Културно–информативен центар (КИЦ), Скопје, јули 2015.	2
14.	Годишна изложба на Друштво на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ), групно јавно претставување со ликовни дела, Национална галерија на Македонија, објект „Мала станица“, Скопје, декември 2015.	2

15.	„Експериментален цртеж“, групно јавно претставување со ликовни дела, селектирана изложба на ДЛУМ, со поддршка на Министерство за култура на Р. Македонија и Амбасада на Р.Македонија во Чешка, палата „Луцерна“ (Palas Lucerna), Прага, Чешка, септември, 2014.	4
16.	“Ликовни сусрети Вугровец 2014”, групно јавно претставување, изложба на дела реализирани на 3. меѓународна ликовна работилница “Ликовни сусрети Вугровец”, Музеј Пригорја – Галерија Курија, Вугровец, Сесвете, Р. Хрватска, септември 2014.	4
17.	“Вевчански видувања: Светот на уметноста”, групно јавно претставување, изложба на дела реализирани на меѓународната ликовна работилница “Вевчански видувања”, изложбена галерија при НЛБ Тутунска банка, Скопје, 2013.	2
18.	ОСТЕН - Светско биенале на цртеж 2014, групно јавно претставување со ликовни дела, меѓународна селектирана и жирирана изложба, Македонска академија на науки и уметности (МАНУ), Скопје, септември 2014.	4
19.	Изложба од конкурсот на Министерство за култура на Р.Македонија за откуп на ликовни дела за 2014, групно јавно претставување со ликовни дела, Национална галерија на Македонија, Чифте-амам, Скопје, 2014.	2
20.	“Мал формат”, групно јавно претставување со ликовни дела, изложба на ДЛУМ, Културно - информативен центар (КИЦ), Скопје, декември 2014.	2
21.	“Show your Hope”, групно јавно претставување со ликовни дела, меѓународен проект во организација на “Foundation 80 Questions”, Eindhoven, Netherlands, изложбена галерија при НЛБ Тутунска банка, Скопје, мај 2013.	4
22.	„BRIDGE”II, International Contemporary Balkan Exhibition („МОСТ“II, меѓународна балканска изложба). групно јавно претставување со ликовни дела, Културно-информативен центар (КИЦ), Скопје, 2013.	4
23.	Годишна изложба на Друштво на ликовни уметници на Битола (ДЛУБ), групно јавно претставување со ликовни дела, Галерија Магаза, Битола, мај 2013.	2

24.	Учество на хуманитарен проект, групно јавно претставување со ликовни дела, аукциска изложба во организација на Art Gallery Bukefal, изложбена галерија при НЛБ Тутунска банка, Скопје, мај 2012.	2
25.	„BRIDGE”I, International Contemporary Balkan Exhibition („МОСТ“ I, меѓународна балканска изложба), групно јавно претставување со ликовни дела, Културно-информативен центар (КИЦ), Скопје, 2012.	4
	Вкупно	106, 0

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред бр	Назив на активноста:	Поени
01.	Објавени дела во каталог од национална ликовна манифестација – изложба: Наташа Милованчев, циклус „Кодирани ѝејсажи: исџок-заџаг рециклирано”, издавач: НУЦК “Марко Цепенков”, Прилеп, со поддршка на Министерство за култура на Р.Македонија, ноември 2016, (ISBN 978-9989-811-03-6) (12 x 1).	12
02.	Објавени дела во каталог од национална ликовна манифестација – изложба: 30.Меѓународна ликовна работилница “Св. Јоаким Осоговски”, издавач: ЗУК “Св. Јоаким Осоговски”, со поддршка на Министерство за култура на Р.Македонија, 2016.	2
03.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: “FEMINOLOGIJE”, издавач: Hrvatska udruga likovnih umjetnika i likovnih kriticara - HULUK и Министерство за култура на Р. Хрватска, Музеј Пригорја, Загреб, Хрватска, октомври 2016 (3x2).	6
04.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: “Femina 8”, издавач: Centar savremene umjetnosti Crne Gore – CSUCG, Подгорица, Р.Црна Гора, 2016.	2

05.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: “Фемина 8”, издавач: Културни центар Новог Сада, клуб “Трибина младих”, Нови Сад; април 2016.	2
06.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: “Femina 8”, Gallery Merikon, Виена, Австрија; Галерија РТС, Белград, Р.Србија, издавач: ДЛУМ, ноември 2015; галерија Империјал, Културно – информативен центар (КИЦ), Скопје, издавач: ДЛУМ, јули 2015, (ISBN 978-9989-797-28-6) (2 x 2) .	4
07.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: Наташа Милованчев, циклус „Бивајќи аџмосфера: Предели“, издавач: Архитектонски факултет, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Скопје, јуни 2014 (9 x 2), (ISBN 978-9989-118-09-8).	18
08.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: “Експериментален цртеж”, издавач: ДЛУМ, со поддршка на Министерство за култура на Р.Македонија, септември 2014.	2
09.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: Наташа Милованчев, “Повезивања“, циклус „Кодирани предели“, издавач: Наташа Милованчев, Скопје, мај 2012 (3x2), (ISBN 978-9989-57-841-0).	6
10.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: 3. меѓународна ликовна работилница “Ликовни сусреќи Вујровец 2014”, издавач: Gradski ured za kulturu, obrazovanje i sport Grada Zagreba, Сесвете, Р.Хрватска, септември 2014.	2
11.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: “Вевчански видувања: Свеќојќи на уметноста”, издавач: Фондација за стратешки истражувања “Киро Глигоров”, Скопје, 2013 (ISBN 608654982-6).	2

12.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: <i>“ОСТЕН СВЕЙСКО БИЕНАЛЕ НА ЦРТЕЖ 2014”</i> , издавач: Друштво за новинско-издавачка дејност Остен, Скопје, септември 2014.	2
13.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: <i>„BRIDGE”II, International Contemporary Balkan Exhibition</i> („МОСТ“ II, меѓународна балканска изложба), Скопје, 2013.	2
14.	Објавени дела во каталог од национална ликовна манифестација – изложба: Хуманитарен проект, аукциска изложба Art Gallery Bukefal, издавач: Art Gallery Bukefal, Скопје, 2012.	1
15.	Објавени дела во каталог од меѓународна ликовна манифестација – изложба: <i>„BRIDGE”I, International Contemporary Balkan Exhibition</i> („МОСТ“ I, меѓународна балканска изложба), Скопје, 2012.	2
16.	Изложба на студентски трудови – колажи, реализирани по предметот пластично обликување, генерација 2013/14 и 2015/16, изложбен коридор, Архитектонски факултет, УКИМ, групно јавно претставување со ликовни дела, автор (заедно со Медина Гициќ и Дарко Драгановски), мај 2016, објавено во ИАС 08, Изложба на архитектонски студија, 2015-2016.	2
17.	PARATTISIMA SKOPJE, International Contemporary Art Fair (ПАРАТИСИМА СКОПЈЕ, Интернационален саем на современа уметност), јавно претставување со ликовни дела, проект: „Amorphous Meets Structure”, (учесници-автори: Дарко Драгановски, Христина Стојчевска, студенти: Илина Цветкова, Александра Такашманова, Ирина Цоневска), Младински културен центар, Скопје, 12-14 Јуни 2015, ментор	2
18.	8. Младински пролетен салон, тема: Минијатура, групно јавно претставување со ликовни дела, селектирана изложба на студентски трудови, НУ Мала станица, јуни 2015, ментор	1

19.	7. Младински пролетен салон, тема: Град, групно јавно претставување со ликовни дела, селектирана изложба на студентски трудови, НУ Мала станица, јуни 2014, ментор	1
20.	Изложба на студентски трудови – графики, групно јавно претставување со ликовни дела реализирани по предметот ликовно изразување, генерација 2010/2011 и 2012/13, изложбен коридор, Архитектонски факултет, УКИМ, март 2014, автор (заедно со Ана Рафајловска, Христина Стојчевска и Дарко Драгановски), објавено во ИАС ОБ, Изложба на архитектонски студија, 2014- 2015.	2
21.	Изложба на студентски трудови, групно јавно претставување со ликовни дела реализирани по предметот Пластично обликување 2, тема: Уметност во јавен простор - Placemaking, генерација 2011/12, изложбен коридор, Архитектонски факултет, УКИМ, јануари, 2012, автор.	1
22.	Учество на 30. меѓународна ликовна работилница “Св. Јоаким Осоговски”, Крива Паланка, септември 2016.	4
23.	Учество на 3. меѓународна ликовна работилница “Ликовни сусрети Вугровец 2014”, Вугровец, Сесвете, Р.Хрватска, септември 2014.	4
24.	Учество на меѓународна ликовна работилница “Вевчански видувања 2014”, Вевчани, јули 2013.	4
25.	Ликовно и графичко обликување на печатена публикација: плакат и каталог за изложба „Кодирани предели: исток - запад рециклирано“, НУ Центар за култура “Марко Цепенков”, Прилеп, ноември, 2016, (со Дарко Драгановски); плакат и каталог за изложба „Бивајќи атмосфера: Предели“, јуни 2014 (со Ладислав Цветковски), (2x2).	4
Дејности од поширок интерес		
28.	Член на Комисија за реализирање на тестот за проверка на компетенциите за запишување на студенти во прва година на Архитектонски факултет, 2016.	0,5

29.	Член на Комисија за избор на членови на Универзитетски Сенат од Архитектонски факултет (мандатен период 2016-2020), 2016.	0,5
30.	Член на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје (2004 – 2017).	0,5
31.	Координатор на проектот “Blink-Link” за студентите од Архитектонски факултет – Скопје, проект од областа на образованието и културата, во организација на ЈУ Музеј на град Скопје - Скопје во соработка со Музеи на Р. Македонија, странски мисии и високо-образовни институции во Р. Македонија, „Годишна награда за Постер на Музеј на Град Скопје“, Скопје, 2016/2017.	2
32.	Студиски престој во странство (Германија, Австрија, САД), 2012, 2014, 2015 (3 x 0,5).	1,5
33.	Член на Уметнички совет на Друштво на ликовни уметници на Македонија (ДЛУМ), (2013- 2017).	1
34.	Раководител на Институтот за на заштита на градителското наследство и историја на архитектурата при Архитектонскиот факултет во Скопје, (2009/10 – 2013/14)	3
	Вкупно	99,0
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		65,37
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ		106,0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		90, 0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	9,0
Вкупно	270,37

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател, с.р.
2. Проф. м-р Владимир Георгиевски, член, с.р.
3. Проф. м-р Елизабета Аврамовска, член, с.р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ**

Ред бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Гоце Велески, дипл.град. инж.	“Нумеричко моделирање на интеракцијата: лачна брана - акумулација - карпеста основа“	“Numerical modeling of interaction: arc dam - reservoir-foundation rock base”	проф. д-р. Елена Думова Јовановска	02-2/90-23 од 27-02-2017
2	Белма Салиу, дипл.геод. инж.	“Фактори кои влијаат при определувањето на пазарната вредност кај недвижните имоти“,	"Factors that affect the determination of the market value of the immovable property "	проф. д-р. Јован Јованов	02-2/90-24 од 27-02-2017
3	Ристо Мрмов, дипл.геод. инж.	“Ефикасно управување со имот и недвижности“,	"Effective management of property and real estate“	проф. д-р. Јован Јованов	02-2/90-25 од 27-02-2017
4	Зоран Илијоски, дипл.град. инж.	“Методологија за геотехнички и техно-економски анализи при проектирање на усеци во меки карпести маси“,	"Methodology for geotechnical and techno-economic analysis in a design process of cuts in soft rock masses“	проф. д-р. Милорад Јовановски	02-2/90-26 од 27-02-2017
5	Виолета Ѓорѓиевска, дипл.град. инж.	“Анализа на зависностите напрегања – дилатации за пресметување на армиранобетонски пресеци армирани во затегната зона“	"Analysis of stress-strain relation for the design of singly reinforced concrete cross-section"	проф. д-р. Тони Аранѓеловски,	02-2/90-27 од 27-02-2017

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПРИМЕНЕТА ЕКОНОМИЈА ПО
ПРЕДМЕТИТЕ ЕКОНОМЕТРИЈА И ФИНАНСИСКА ЕКОНОМЕТРИЈА
НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје бр. 02-42/4, донесена на седницата одржана на 25.1.2017 година, определени сме за рецензенти за избор на наставник во научната област применета економија (50302), по предметите *економетрија* и *финансиска економетрија*. По проучувањето на конкурсниот материјал, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс од страна на ректорот, по предлог на деканот на Економскиот факултет во Скопје, за избор на наставник во научната област применета економија по предметите *економетрија* и *финансиска економетрија* на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во дневниот весник „Нова Македонија“ на 12.1.2017 година, се пријавила само кандидатката д-р Весна Буцевска, досегашен редовен професор по предметите *економетрија* и *финансиска економетрија*.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката д-р Весна Буцевска е родена на 18.2.1971 год. во Скопје. Основното и средното образование ги завршила во Скопје со одличен успех и била избрана за најдобар ученик во генерацијата. На Економскиот факултет во Скопје дипломирала во октомври 1993 година, со просечна оценка 9,10.

На 1.2.1995 година се вработила како помлад асистент на групата предмети од областа на статистиката и економетријата на Економскиот факултет во Скопје. Во истото звање била реизбрана на 08.06.1998 година. Во академската 1995/1996 година се запишала на постдипломските студии по статистичка анализа на Економскиот факултет во Белград и заклучно со 2.6.1997 година ги положила сите испити, со просечен успех 9,80. На 17.6.1999 година ја одбрала магистерската теза под наслов „Особини на статистичките тестови“, со што се стекнала со звањето магистер по статистички науки. На 25.2.2000 година е избрана за асистент по група предмети од областа на статистиката.

На 20.6.2002 година на Економскиот факултет во Скопје ја одбранила својата докторска дисертација под наслов „Статистички концепти и техники во процесот на контрола и управување со квалитетот“, со што се стекнала со академскиот степен доктор по економски науки. Во ноември 2002 година била избрана во звањето доцент по економетрија. Во октомври 2007 година е избрана во звањето вонреден професор по предметот економетрија. **Во јуни 2012 година е избрана во звањето редовен професор по предметот економетрија и финансиска економетрија.** Денес одржува настава и вежби на прв, втор и трет циклус студии на Економскиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1031 од 15.5.2012 година.

Главни подрачја на нејзиниот научен интерес се статистика и економетрија. Во овие области досега има објавено четири позитивно рецензирани учебници, од кои три на македонски и еден на англиски јазик, две учебни помагала на македонски и шест учебни помагала на англиски јазик, над 100 научни трудови во реномирани домашни и меѓународни списанија. Со свои реферати учествувала на голем број меѓународни научни собири и конференции од областа на нејзиниот интерес.

Освен англискиот, Весна Буцевска активно го познава и германскиот јазик.

Во својата наставна и научноистражувачка работа, таа ги користи компјутерските пакети: EViews, Statgraphics, SPSS, SAS и Minitab, финансиската база на податоци и софтвер Reuters EcoWin Pro Software, како и наставниот софтвер NetOp School.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 814 од 31.10.2002, бр. 927 од 1.10.2007 и бр. 1031 од 15.5.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

2.1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатката проф. д-р Весна Буцевска има повеќегодишно искуство во наставно-образовната дејност. Во текот на своето работење, таа настојува да внесе современ и интерактивен пристап во изведувањето на наставата и да воспоставува отворен однос со студентите, одржувајќи интензивна комуникација

со нив. По нејзиниот избор во звањето редовен професор во 2012 година, проф. д-р Весна Буцевска ги изведува мошне компетентно, совесно и ангажирано предавањата и вежбите (за што говорат и резултатите од анкетите на студентите) по предметите економетрија и финансиска економетрија, а почнувајќи од учебната 2015/2016 година и по предметот статистичка контрола на квалитетот, кој за првпат се воведува во наставниот план на прв циклус студии на Економскиот факултет во Скопје. Во насока на иновирање на наставните програми и содржини по предметот економетрија, во 2016 година таа го има објавено второто изменето и дополнето издание на учебникот „Економетрија со примена на EViews“. Во наставниот процес го применува економетрискиот софтвер EViews, како и дидактичкиот софтвер NetOp School, кој ѝ овозможува полесно следење на работата на студентите, како и дистрибуирање на наставни материјали. Активно работи на консултации со студентите при изработка на семинарски, дипломски, магистерски и докторски трудови.

Проф. д-р Весна Буцевска е исто така ангажирана во изведување на настава и испити на втор циклус студии. Таа ги разви и е координатор на предметите теоретска економетрија, напредна економетрија и статистичка контрола на квалитетот кои се застапени на студиската програма од втор циклус студии по статистички методи за бизнис и економија.

Проф. д-р Весна Буцевска е координатор на следниве дисциплини на трет циклус студии: економетриски модели, економетрија, демографски проекции, статистички методи во контрола на квалитет и напредна економетрија.

Од последниот избор во звањето редовен професор до сега, проф. д-р Весна Буцевска била ментор на 10 магистерски труда и 8 докторски дисертации, како и член на 9 комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови, член на 4 комисии за оцена и одбрана на докторски дисертации.

Проф. д-р Весна Буцевска е координатор на модулот квантитативни методи и статистика, во рамките на обуката за инвестициски советници организирана од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

Другите активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

2.2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Покрај наставната дејност, кандидатката проф. д-р Весна Буцевска покажала забележителен интерес и резултати во научно-истражувачката дејност. Во периодот помеѓу последните два избора, кандидатката објавила 40 труда и нивната оцена е прикажана во рефератот за нејзиниот избор во звањето редовен професор по предметите економетрија и финансиска економетрија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1031 од 15.5.2012 година.

По изборот во звањето редовен професор по економетрија и финансиска економетрија, д-р Весна Буцевска е автор на еден учебник и изработила, презентирала и објавила триесет трудови, кои се систематизирани во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор.

Учество во меѓународни научноистражувачки проекти:

1. 2009-2015 год., консултант на меѓународниот проект “Conditional Cash Transfers Project in the Former Yugoslav Republic of Macedonia: Data Collection for Baseline Surveys for the Impact Evaluation of the Introduction of a Cash Transfer Conditional Cash Transfer Evaluation Project” financed by the World Bank.
2. 2010-2013 год., консултант на меѓународниот проект “Improvement of Parental Care” financed by the Government of the Kingdom of the Netherlands through its ORIO grant facility.
3. 2014-2018 год., истражувач во меѓународниот проект „Statistical Modelling for Response to Crisis and Economic Growth in Western Balkan Countries“ (STRENGTHS) supported by Croatian Science Foundation.

Дел од трудовите, напишани и објавени по изборот на кандидатката во звањето редовен професор во 2012 година на Економскиот факултет во Скопје, ќе бидат предмет на посебен приказ.

1. Буцевска, В., *Економетрија со примена на EViews*, второ изменето и дополнето издание, учебник, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Економски факултет – Скопје, 2016, 424 стр.

Станува збор за учебник кој е наменет за студентите на прв и втор циклус студии и во целост ја покрива наставната програма по предметот економетрија. Содржината е структурирана во 13 глави, во рамките на кои на логичен редослед сеопфатно се анализираат и објаснети стандардните теми од областа на економетријата, и тоа: линеарната регресиона анализа, простиот класичен линеарен регресионен модел, нелинеарните зависности, оценувањето и заклучувањето кај повеќекратниот регресионен модел, регресијата со вештачки променливи, мултиколинеарноста, хетероскедастичноста, автокорелацијата, грешките во спецификацијата и системот на симултани равенки. Учебникот има вкупно 424 страници, изобилува со примери за кои податоците и решенијата во *EViews* се дадени на ЦД-ром кој е составен дел на учебникот, бројни табели, графикони и слики и се повикува на 65 референтни единици.

2. Bucevska, V. (2013), “An empirical evaluation of GARCH models in Value-at-Risk estimation: Evidence from the Macedonian stock exchange”, *Business Systems Research*, Vol. 4, No. 1, pp. 49-64.

Во контекст на последната глобална финансиска криза и актуелната должничка криза, точното мерење на пазарните загуби стана многу актуелна тема. Една од

најпопуларните мерки на ризик е вредноста при ризик VaR (Value-at-Risk). Во овој труд, авторката поставува две основни цели на истражување. Првата цел е да ги тестира релативните перформанси на избрани GARCH-модели од аспект на нивниот капацитет за давање точни оценки за волатилноста. Втората цел е да придонесе кон збогатување на скромното емпириско истражување со VaR методот на оценување на волатилноста на финансиските пазари во подем. Со користење на податоци за дневните приноси на Македонскиот берзански индекс MBI-10, авторката ги тестира перформансите на два симетрични GARCH-модела: GARCH (1,1) моделот со нормален и Студентов t-распоред и GARCH-M моделот, како и на следниве асиметрични GARCH-модел: EGARCH (1,1) моделот со нормален и Студентов t-распоред, GARCH-GJR-моделот и APARCH (1,1)-моделот. Добиените емпириски резултати укажуваат дека најсоодветни GARCH- модели за оценување и предвидување на волатилноста на македонскиот пазар на капитал се асиметричниот EGARCH-модел со Студентов t-распоред, EGARCH-моделот со нормален распоред и GARCH-GJR- моделот. Врз основа на овие резултати, таа заклучува дека економетриското оценување на VaR е поврзано со избраниот GARCH- модел. Добиените резултати имаат важни импликации за VaR оценувањето на пазарите на капитал во подем во турбулентни времиња.

3. Bucevska, V. (2013), “Econometric estimation of the determinants and impact of remittances on the Macedonian economy”, *Proceedings of the 1st Scientific Conference of Innovative Approaches to the Contemporary Economic Problems*, Dubrovnik, Croatia, 27-29 September 2013, pp. 89-107.

Иако Македонија е меѓу првите земји во светот според бројот на лица кои емигрирале во странство, а дознаките од нашите печалбари се најзначајниот извор на екстерно финансирање, кои покриваат над 50% од трговскиот дефицит на Македонија, многу малку се знае за детерминантите на приливите од дознаките и за нивното влијание врз макроекономската стабилност на земјата. Целта на трудот е да се направи економетриско оценување на детерминантите на приливите од дознаките од вработените во Македонија и да се испита дали тие имаат процикличен или контрацикличен ефект врз македонската економија, особено во верме на финансиски шокови. За таа цел, авторката го оценува векторскиот модел на корекција, користејќи месечни податоци за дознаките од вработените (зависна променлива) и индексот на индустриско производство, бруто платите, стапката на невработеност, индексот на цените на мало, трговскиот дефицит, вкупниот извоз и кредитите на приватниот сектор, како независни променливи во подолг период (од јануари 2005 до декември 2012 година). Нејзините резултати покажуваат дека дознаките од вработените имаат процикличен карактер, што значи дека тие ја поттикнуваат економската активност во време на економски подем, а делуваат како дестабилизирачки фактор во време на економски кризи.

4. Bucevska, V. (2013), Financial crises are predictable: The case of the EU candidate countries, *Proceedings of the 6th International Scientific Conference "The Changing Economic Landscape: Issues, Implications and*

Policy Options; Economic in Crisis - The Crisis of Economics", Pula, Croatia, May 30-01 June.

Предвидувањето на финансиските кризи е особено значајно за земјите кандидатки за членство во ЕУ, кои за време на последната финансиска криза мораа истовремено да се справуваат со повеќе различни шокови. Целта на овој труд е да се испита дали со моделите на рано предвидување може да се предвиди настанувањето на финансиските кризи во земјите кандидатки за членство во ЕУ (Исланд, Македонија, Турција и Хрватска) и да се утврдат најдобрите предиктори на финансиски кризи во оваа група земји. Со спецификација на биномен логит модел, заснован на фактички квартални панел податоци за горенаведените земји во периодот од јануари 2005 до септември 2012 година, утврдуваме дека стапката на пораст на БДП, трговското салдо како процент од БДП, банкарските депозити во однос на БДП и буџетското салдо како процент од БДП се клучните предиктори за настанувањето на финансиските кризи во земјите кандидатки за членство во ЕУ. Добиените резултати ја потврдуваат тезата дека финансиските кризи може да се предвидат.

5. Bucevska, V. (2013), An empirical analysis of factors affecting the adoption of electronic banking in Macedonia: A logit model, *Advances in Business-Related Scientific Research Journal (ABSRJ)*, Vol. 4(2013), Number 1, pp. 27-39.

Иако електронското банкарство е сè поприфатен канал на дистрибуција во банкарството на мало во светски размери, неговата стапка на прифатеност од страна на физичките лица во Македонија, за жал, е сепуште мала. Целта на овој труд е да се испитаат факторите кои влијаат на прифаќањето на услугата електронско банкарство на Комерцијална банка АД Скопје и да се идентификуваат најважните детерминанти помеѓу нив. За да ја оствариме оваа цел, оценивме биномен логит модел. Добиените резултати укажуваат дека демографските фактори (возраста и образованието) се клучните детерминанти за прифаќање на услугата електронско банкарство од страна на физичките лица. Овие резултати имаат важни импликации за македонскиот банкарски сектор за развивање на најефикасни стратегии за унапредување на користењето на електронското банкарство во Македонија.

6. Bucevska, V. (2014), "Assessing the impact of foreign direct investments on export performance of Macedonia and Turkey", *Proceedings of the International Conference on Eurasian Economies, Faculty of Economics-Skopje*, 1-3rd July, 2014, pp.11-18.

Целта на овој труд е да се испита дали дознаките што иселениците ги испраќаат во земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во Европската унија (ЕУ) имаат стабилизирачки или дестабилизирачки ефект врз економиите на овие земји, особено во време на финансиски шокови, како што беше глобалната финансиска криза од 2008 година. За да ја оствариме оваа цел, оценуваме модел со фиксни ефекти заснован на споредбени податоци (податоци на пресекот) со користење на панел годишни податоци за дознаките од иселениците per capita како зависна променлива и индексот на индустриското производство, бруто месечната плата, стапката на невработеност, индексот на

цените на мало, салдото на трговскиот биланс и вкупниот извоз на стоки како објаснувачки променливи на примерок од четири земји кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ (Хрватска, Македонија, Исланд и Албанија) во периодот од 1999 година до 2012 година. Добиените резултати покажуваат дека дознаките што иселениците ги испраќаат во земјите кандидатки за членство во ЕУ имаат процикличен карактер т.е. тие ја поттикнуваат економската активност во време на економски пораст, а влијаат дестабилизирачки врз економиите на земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ за време на финансиски и економски шокови.

7. Bucevska, V. (2014), “The impact of FDI on export performance: Empirical evidence”, *Ekonomski pogledi – Economic Outlook*, Vol. 16. No. 4, pp.1-15.

Целта на овој труд е да се испита влијанието на странските директни инвестиции (СДИ) во Турција и Македонија врз извозот на овие две земји, со оглед на повеќекратниот придонес на извозот кон макроекономската стабилност и економскиот раст. За таа цел оценуваме два модела. Првиот (основниот) модел ги вклучува реалниот ефективен девизен курс, потенцијалниот БДП, отвореноста на економијата и извозот во претходната година. Во вториот модел, освен наведените променливи, ја вклучуваме и променливата СДИ. Резултатите од основниот модел покажуваат дека отвореноста на економијата има позитивно и значајно влијание врз извозот. Исто така, и извозот од претходната година позитивно и значајно влијае врз извозот во тековната година. Оценетиот коефициент на реалниот ефективен девизен курс не е статистички значаен. Потенцијалниот БДП има позитивно влијание врз порастот на извозот, но е статистички незначаен. Резултатите од вториот модел покажуваат дека СДИ имаат позитивно влијание врз извозот на Македонија и Турција, но не се статистички значајни.

8. Bucevska, V. (2014), “The impact of remittances on the macroeconomic stability and growth of EU enlargement countries”, *Proceedings of the 4th International Conference on Economics, ICE-TEA, Global Stability and Growth and the State of Economics*, Antalya, Turkey, 18th -20th October, 2014, pp. 1-23.

Земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ се меѓу првите земји во светот според бројот на лица кои емигрирале во странство и приливите од дознаки. И покрај тоа, релативно малку се знае за влијанието на дознаките врз макроекономската стабилност и раст на оваа група земји. Целта на трудот е да се испита дали дознаките во овие земји имаат стабилизирачки или дестабилизирачки ефект врз нивните економии особено во време на финансиски шокови, како што беше последната глобална финансиска криза. За таа цел е оценет модел со фиксни ефекти на податоци на пресек со користење на панел годишни податоци за приливите од дознаки од иселениците per capita како зависна променлива и индексите на индустриско производство, бруто платите, стапките на невработеност, индексите на цени на мало, трговските биланси и вкупниот извоз како независни променливи за четирите испитувани земји во периодот 1999-2012 година. Добиените резултати имплицираат дека дознаките

испратени кон овие земји имаат процикличен карактер, т.е. тие ја поттикнуваат економската активност во период на економски подем, а ги дестабилизираат нивните економии во време на финансиски и економски шокови.

9. Dumičić, K., Bucevska, V. and E. Resic (2015), “[Recent Impacts of Selected Development Indicators on Unemployment Rate: Focusing the SEE Countries](#)”, *Interdisciplinary Description of Complex Systems (INDECS)*. Volume 13, No 3, 2015, pp. 420-433.

Во овој труд се испитува зависноста помеѓу стапката на невработеност и индикаторите на развојот: (1) БДП per capita изразен во паритет на куповна моќ (PPP во тековни меѓународни долари) и (2) стапката на пенетрација на Интернет, дефинирана како процент на корисници на Интернет на 100 луѓе. За 34 земји во 2013 година, само два модели на проста линеарна регресија засновани на природните логаритми на податоците и оценката на обични најмали квадрати, се покажале како корисни. Моделот 1 на проста линеарна регресија покажува негативна корелација помеѓу главната променлива која се истражува $\ln Y_{UemRate}$ и регресорот $\ln X_{GDPpc}$, со кои се објаснува речиси половина од вкупните варијации. Моделот 2 на проста линеарна регресија покажува негативна корелација помеѓу главната променлива која се истражува $\ln Y_{UemRate}$ и $\ln X_{IntUse}$, со што се објаснува 27% од вкупниот збир на квадрати. Во однос на кластерирањето на 34 земји врз основа на овие три променливи, Ward-овата врска и Euclidean-овите растојанија на квадрат даваат интересно решение со четири кластери. Авторите се фокусираат на земјите од Југоисточна Европа, а особено на земјите од Западниот Балкан. Овие земји, поделени во три кластери, не се хомогени. Босна и Херцеговина и Македонија се заедно со Шпанија и Грција и сите тие се соочуваат со тешка економска ситуација. Албанија, Црна Гора и Србија се во иста група со Бугарија, Романија и Турција. Хрватска е во групата со поразвиените Италија, Кипар и Полска и со помалку развиената Португалија. Словенија, како централноевропска земја, им се придружи на поразвиените земји од тој регион, додека најразвиените европски земји сочинуваат посебен кластер.

10. Bucevska, V. (2015), “Currency Crises in EU Candidate Countries: An Early Warning System Approach”, *Panoeconomicus*, Vol. 62, Issue 4, pp. 493-510, Impact Factor 2015/2016 0,83.

Целта на овој труд е да се развие економетриски модел на рано предвидување за прогнозирање на валутните кризи во земјите кандидатки за членство во Европската унија (ЕУ). Со примена на реални квартални панел податоци за три земји кандидатки за членство во ЕУ (Хрватска, Македонија и Турција) во периодот јануари 2005-јуни 2010 година, го оценуваме биномниот логит модел, кој прецизно ги предвидува потенцијалните епизоди на валутни кризи во овие земји. Освен тоа, утврдуваме дека стапката на реален пораст на БДП, учеството во аранжман со Меѓународниот монетарен фонд (ММФ), салдото на тековната сметка, буџетското салдо и краткорочната надворешна задолженост се најзначајните предиктори на појавата на валутни кризи во земјите кандидатки за членство во ЕУ. Добиените резултати имплицираат имплементирање на мерки на економската политика насочени кон подигнување на потенцијалот за растот на економиите на овие земји, мониторинг на нивната краткорочна

надворешна задолженост, подобрување на нивната екстерна конкурентска способност, намалување на јавните расходи и зголемување на довербата на резидентите и нерезидентите во домашните банкарски сектор на овие земји.

11. Bucevska, V. (2016), “Modelling Migration from the EU Candidate and Potential Candidate Countries to the EU member states, Economic and Social Development”, *13th International Scientific Conference on Economic and Social Development (Book of Proceedings)*, Barcelona, 14-16 April 2016, indexed in CPCI database (Web of Science by Thomson Reuters), pp. 203-212.

Во контекст на неодамнешните миграциски движења и зголемениот индекс на страв од миграции помеѓу земјите членки на ЕУ, целта на овој труд е да се одговори на прашањето дали стравот од миграција на работна сила од земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ во земјите на ЕУ е оправдан или не. За да ја оствариме оваа цел, испитуваме повеќе детерминанти на миграцијата и оценуваме проширен гравитациски модел на миграција врз основа на анализа на панел податоци за миграцијата на работниците од шест земји (Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија, Србија и Турција) во земјите членки на ЕУ во периодот 2001-2014 год. Нашите резултати покажуваат дека разликите во нивоата на доход (мерен како реален БДП *per capita*), бруто просечните месечни плати во земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ и уделот на граѓани по потекло од овие земји во вкупното население на 27-те земји членки на ЕУ се главните детерминанти на миграција од земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ во земјите на ЕУ. Еден од најважните заклучоци на овој труд е дека постигнатиот напредок на патот кон целосно интегрирање во ЕУ има позитивно, но маргинално значајно влијание на емиграцијата од земјите кандидатки и потенцијални кандидатки за членство во ЕУ во земјите членки на ЕУ.

12. Bucevska, V. and Hadzi Misheva, B. (2017), “The Determinants of Profitability in Banking Industry: Empirical Research on Selected Balkan Countries”, *Eastern European Economics*, DOI: 10.1080/00128775.2016.1260473, <http://www.tandfonline.com/eprint/dBvaW6aCkjJntT6yp3Ng/full>, Impact Factor 2015/2016 0,62.

Детерминантите на профитабилноста и влијанието на пазарната структура и ефикасноста врз профитабилноста на банкарскиот сектор е многу истражувана тема во анализата на банкарските перформанси. Целта на овој труд е да се испита релеватноста на хипотезата Structure-Conduct-Performance во однос на хипотезата на ефикасност во објаснувањето на банкарските перформанси преку анализа на 127 комерцијални банки од шест балкански земји (Словенија, Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Македонија) во периодот од 2005 до 2009 година. Со цел да се земе предвид динамичкиот карактер на банкарските профити, се користи општиот метод на моменти (GMM). Резултатите од оценувањето покажуваат дека профитите остануваат постојани во одредена мера, што укажува дека отстапувањето од структурата на перфектно конкурентен пазар е маргинално. Освен тоа, резултатите укажуваат дека ефикасноста значајно и позитивно влијае врз профитабилноста на банкарскиот

сектор, а концентрацијата во дејноста е незначајна променлива во објаснувањето на профитабилноста, што е во прилог на хипотезата на ефикасност. Од варијабилите специфични за банкарската дејност незначајна е само големината, а останатите променливи влијаат врз профитабилноста на очекуваниот начин. На крајот, резултатите укажуваат дека инфлацијата и економскиот раст немаат влијание врз профитабилноста на банките.

13. Arsov S. and Bucevska, V. (2017), "Determinants of Transparency and Disclosure – Evidence from Post-Transition Economies", *Economic Research - Ekonomska Istraživanja* (accepted paper for publishing in 2017), Impact Factor 2015/2016 0,57.

Во овој труд се анализираат начините на однесување на компаниите од поранешните социјалистички републики во однос на примената на добри практики на корпоративно управување. Притоа, се оценува нивото на транспарентност и се утврдува дали некои фактори систематски влијаат врз корпоративното однесување. На примерок од 145 компании од Хрватска, Македонија, Словенија и Србија, применета е методологијата на Standard & Poor's (S&P) за оценување на транспарентноста и нивоата на отвореност и е утврдено дека компаниите во овие земји генерално заостануваат во однос на транспарентноста споредено со компаниите во светот пред една деценија. Освен тоа, на истиот примерок е применета регресиона анализа и се заклучува дека нивото на транспарентност позитивно зависи од големината на компанијата и потребата од екстерно финансирање, а негативно од концентрацијата на сопственост. Исто така, се забележуваат значајни влијанија на земјите од каде што потекнуваат испитуваните компании. Од друга страна, не може да се утврди постоење на значајна зависност помеѓу транспарентноста и профитабилноста и ваквиот заклучок се должи на доминантниот став на компаниите кон пазарот на капитал. Имајќи ги предвид различните резултати по земји и по области на објавување, авторите сметаат дека сè уште постои простор за унапредување преку правилно советување и мерки на државната политика.

2.3. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Од последниот избор до сега, кандидатката проф. д-р Весна Буцевска, покрај наставно-образовната и научната дејност, активна е и на повеќе полиња од поширок академски и општествен интерес.

По нејзиниот избор во звањето редовен професор во 2012 година, кандидатката проф. д-р Весна Буцевска реализирала повеќе студиски престои на престижни европски универзитети, од кои позначајни се:

- во периодот 9.10-13.10.2012 год., студиски престој во рамки на програмата на CEDEFOP study visits во Рим, Италија на тема "Mobile learning facilitators for non-routine skills development in SMEs";

- во периодот 7.7-13.7.2013 год., студиски престој во рамки на програмата за доживотно учење во Париз, Франција, на тема “Soft skills for teachers”;
- во септември 2014 година била гостин предавач на Економскиот факултет на Freie Universitaet Berlin во Берлин, Германија, во рамките на програмата Erasmus Mundus A2 Sigma;
- во мај 2016 година, во рамките на програмата Erasmus+ била гостин предавач на Економскиот факултет при Универзитетот во Загреб.

Во продолжение даваме преглед на некои активности кои кандидатката ги извршувала во периодот по изборот во звањето редовен професор, а кои спаѓаат во дејности од поширок интерес:

- член на Советот за статистика на Република Македонија (ноември 2007-ноември 2011 и повторно избрана во 2012 година);
- уредник на меѓународното научно-стручно списание “Journal of Contemporary Economic and Business Issues”
- член на уредувачки одбори на следниве меѓународни научно-стручни списанија:
 - Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu
 - Statisticka revija, Statisticko drustvo Srbije
 - Croatian Review of Economics, Business and Social Statistics (CREBSS)
 - Special issue of Business System Research Journal, De Gruyter Open.
- член на организациони или програмски одбори на следниве меѓународни научно-стручни собири:
 - Петтата меѓународна конференција за евроазиски економии (*The International Conference on Eurasian Economies*, Faculty of Economics-Skopje, 1-3rd July, 2014);
 - Меѓународната конференција „Економската обнова во посткризниот период.“ (International conference Economic recovery in the post-crisis period”, Faculty of Economics – Skopje, Republic of Macedonia, May 29-30, 2015);
 - Меѓународната конференција „Изменетата улога на финансиите во денешната глобална економија.“ („The Changing Role of Finance in Today’s Global Economy Faculty of Economics-Skopje, 16th April 2016);
 - Меѓународната летна школа „Направи разлика-стани ЕУ лидер – креатор на промени.“ (International summer school 2015 („Make a Difference-Become a Change Creator EU Leader”, 9th – 15th August 2015, Ohrid, Macedonia);
 - Меѓународната летна школа „Направи разлика-стани европски лидер за унапредување на регионалната соработка преку царинска модернизација.“ (International summer school 2016 “Make a Difference-Become a Leader in Enhancing Regional Cooperation Through Customs Modernization”, 8th – 14th August 2016, Ohrid, Macedonia);
 - Шестата меѓународна конференција „Стратегиски избор и одржлив развој во туристичките региони.“ (VI SCIENTIFIC CONFERENCE WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION JAHORINA BUSINESS FORUM “Strategic choice and sustainable development of tourist destinations”);
- продекан за наука и меѓународна соработка на Економскиот факултет во Скопје (2.9.2013 -17.2.2015 и 18.2.2015-2019);
- раководител на трет циклус студии по Статистички методи за бизнис и економија (септември 2013-септември 2016 и од 20.12.2016-);
- в.д. раководител на втор циклус студии по статистички методи за бизнис и економија (15.9.2016-);
- Секретар на втор циклус студии по статистички методи за бизнис и економија (2007-2015);

- претседател на следниве факултетски комисии:
 - Комисија за анкетирање на студентите (2009-2012 год.);
 - Комисија за измени и дополнување на Одлуката за стручно усовршување на вработените;
 - Комисија за изработка на библиографија на Економскиот факултет во Скопје;
- член на следниве факултетски комисии и тела:
 - Комисија за давање мислења по Законот за високото образование;
 - Одбор за издавачка дејност на Економскиот факултет во Скопје;
 - Совет за втор циклус студии на Економскиот факултет во Скопје (2012-2016 и 26.2.2016-25.2.2020);
 - Организациски одбор за прослава на јубилејот 65 години Економски факултет - Скопје;
 - Комисија за изработка на елаборатите за акредитација на програмите на втор циклус студии;
 - Комисија за изработка на елаборатите за реакредитација на програмите на прв циклус студии;
 - Комисија за изработка на предлог-елаборати за реакредитирање на трет циклус студии-економски науки;
 - член на Библиотечниот одбор на Економскиот факултет во Скопје (март 2011-2013);
- член на рецензентска комисија за избор на асистент и за избор на демонстратори.

2.4. ОЦЕНКА ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Кандидатката проф. д-р Весна Буцевска, за одржаните предавања и вежби по предметите економетрија и финансиска економетрија, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Економскиот факултет во Скопје. Оценкаите се прикажани во следнава табела:

Предмет	Академска 2011/2012	Академска 2012/2013	Академска 2013/2014	Академска 2014/2015	Академска 2015/2016
Економетрија	9,53	9,78	9,75	9,43	9,34
Финансиска економетрија	10,00	10,00	9,93	9,94	9,93

Во прилог на Рефератот за избор на наставник по предметите економетрија и финансиска економетрија, доставен е и пополнетиот Анекс бр.2 - образец кон извештајот за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за кандидатката проф. д-р Весна Буцевска.

3. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Последните пет години, колку што се поминати од изборот во наставно-научното звање **редовен професор**, кандидатката проф. д-р Весна Буцевска ги исполнила со интензивна работа од која резултирала со успешни и верифицирани резултати. На полето на образовниот процес во Факултетот, кандидатката особено се истакнува со совесно, редовно и одговорно извршување на задачите, пред сè со квалитетно одржување

на наставата, со непосредна соработка и помош на студентите во совладувањето на наставната материја и воопшто со нејзиниот сериозен однос кон работата.

Комисијата посебно ја истакнува оцената дека проф д-р Весна Буцевска направила видни чекори и постигнала забележителни успеси во целокупната нејзина наставно-образовна и научноистражувачка дејност. Објавениот учебник по предметот економетрија, трудовите во меѓународни научни списанија и списанија со фактор на влијание (импакт) и бројните објавени трудови презентирани на меѓународни научни конференции, нивниот квалитет, како и учеството во меѓународни проекти ја претставуваат проф. д-р Весна Буцевска како афирмиран научен работник и како самостоен истражувач на областа на економетријата и финансиската економетрија. Исто така, сакаме да ја истакнеме и нејзината активност во стручно-апликативната дејност и дејностите од поширок интерес преку учество во уредувачки одбори на меѓународни научни списанија, членство во тела на државни органи, раководење и учество во бројни комисии и реализирани студиски престои во странство, што говори за кандидат со богато професионално искуство. За сите наведени активности сведочи и високиот вкупен број поени што кандидатката проф. д-р Весна Буцевска ги има остварено (297,816), а кои се дадени во Анекс 2 во прилог на овој извештај и тоа по основ на наставно-образовна дејност (97,896), научно-истражувачка дејност (162,22) и стручно-апликативна дејност (37,7).

Имајќи ги предвид сите досегашни резултати и вкупните активности на кандидатката, а во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, научно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, повторно да ја избере д-р Весна Буцевска во **звање** *редовен професор по предметите економетрија и финансиска економетрија*.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА,

1. Д-р Гоце Петрески, редовен професор, с.р.
2. Д-р Радмила Драгутиновиќ-Митровиќ, редовен професор, с.р.
3. Д-р Владимир Филиповски, редовен професор, с.р.

АНЕКС 2**ОБРАЗЕЦ****КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Весна Спиро Буцевска**

(име, татково име и презиме)

Институција: Економски факултет - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета економија**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување настава на прв циклус студии по предметите: • Економетрија ($6 \cdot 15 \cdot 0,04 \cdot 5 \text{ год} = 18$) • Финансиска економетрија ($4 \cdot 15 \cdot 0,04 \cdot 5 = 12$) • Статистичка контрола на квалитетот ($4 \cdot 15 \cdot 0,04 \cdot 2 = 4,8$) • Економетрија настава на Проект +45 ($6 \cdot 15 \cdot 0,04 = 3,6$)	38,4
2	Одржување настава на втор циклус студии по предметите: • Теоретска економетрија ($3 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 5 \text{ год} = 11,25$) • Напредна економетрија ($3 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 5 \text{ год} = 11,25$) • Статистичка контрола на квалитетот ($3 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 3 \text{ год} = 6,75$) • Методологија на научно-истражувачка работа ($3 \cdot 0,05 = 0,15$)	29,4
3	Одржување настава на трет циклус студии по предметите: • Економетриски модели, ($2 \cdot 15 \cdot 0,06 = 1,8$) • Економетрија, ($2 \cdot 15 \cdot 0,06 = 1,8$) • Демографски проекции, ($2 \cdot 15 \cdot 0,06 = 1,8$)	5,4
4	Пакет материјали за предметот Квантитативни методи во финансии во рамки на Обуката за инвестициски	1

	советници организирана од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија	
5	Одржување на вежби на прв циклус студии по предметите: • Финансиска економетрија ($2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 5 \text{ год} = 4,5$) • Статистичка контрола на квалитетот ($2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 2 \text{ год} = 1,8$)	6,3
6	Консултации со студенти 1. На прв циклус студии: Економетрија ($130 \cdot 0,002 \cdot 5 = 1,3$) Финансиска економетрија ($25 \cdot 0,002 \cdot 5 = 0,25$) Статистичка контрола на квалитетот ($25 \cdot 0,002 \cdot 2 = 0,1$) 2. На втор циклус студии: Теоретска економетрија ($35 \cdot 0,002 = 0,07$) Напредна економетрија ($25 \cdot 0,002 = 0,05$) Статистичка контрола на квалитетот ($5 \cdot 0,002 = 0,01$) 3. На трет циклус студии: Економетрија ($7 \cdot 0,002 = 0,014$) Демографски проекции ($1 \cdot 0,002 = 0,002$)	1,796
7	Ментор на дипломска работа ($23 \cdot 0,2 = 4,8$)	4,8
8	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат ($4 \cdot 0,5 = 2$)	2
9	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура ($9 \cdot 0,3 = 2,7$)	2,7
10	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа ($21 \cdot 0,1 = 2,1$)	2,1
11	Изменето и дополнето издание на универзитетски учебник (автор) 1. Буцевска, В. (2016), <i>Економетрија со примена на EViews</i>, второ изменето и дополнето издание, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски факултет – Скопје. ($1 \cdot 8 = 16$)	4
	Вкупно	97,896

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на докторска дисертација ($8 \cdot 3 = 24$)	24
2	Ментор на магистерска работа ($10 \cdot 1 = 10$)	10
3	Учесник во национален научен проект “Conditional Cash Transfers Project in the Former Yugoslav Republic of Macedonia: Data Collection for Baseline Surveys for the Impact Evaluation of the Introduction of a Cash Transfer Conditional Cash Transfer Evaluation Project” ($1 \cdot 3 = 3$)	3
4	Учесник во меѓународен научен проект ($2 \cdot 3 \cdot 5 = 15$) - Консултант на меѓународниот проект “Improvement of Parental Care” financed by the Government of the Kingdom of the Netherlands through its ORIO grant facility ($3 \cdot 5 = 15$) - Истражувач во меѓународниот проект „Statistical Modelling for Response to Crisis and Economic Growth in Western Balkan Countries“ (STRENGTHS) supported by Croatian Science Foundation ($3 \cdot 5 = 15$)	30
5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научно-стручни списанија со меѓународни уредувачки одбори: ($8 \cdot 6 + 0,83 + 0,62 + 0,57 = 50,02$) - Bucevska, V. (2012), “Estimating and forecasting stock market volatility under crisis: Empirical evidence from the Macedonian stock exchange”, <i>Ekonomske ideje i praksa</i> br. 6, Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, September 2012, pp. 59-81. - Bucevska, V. (2013), “An empirical evaluation of GARCH models in Value-at-Risk estimation: Evidence from the Macedonian stock exchange”, <i>Business Systems Research</i>, Vol. 4, No. 1, pp. 49-64. - Bucevska, V. (2013), “An empirical analysis of factors affecting the adoption of electronic banking in Macedonia: A logit model”, <i>Advances in Business-Related Scientific Research Journal (ABSRJ)</i>, Vol. 4(2013), Number 1, pp. 27-39. - Bucevska, V. (2014), “The impact of FDI on export performance: Empirical evidence”, <i>Ekonomski pogledi – Economic Outlook</i>, Vol. 16. No.4, pp.1-15. - Dumičić, K., Bucevska, V. and E. Resic (2015), “Recent Impacts of Selected Development Indicators on Unemployment Rate: Focusing the SEE Countries”, <i>Interdisciplinary Description of Complex Systems (INDECS)</i>. Volume 13, No 3, 2015, pp. 420-433. - Bucevska, V. (2015), “Currency Crises in EU Candidate Countries: An Early Warning System Approach”,	50,02

	<i>Panoeconomicus</i>, Vol. 62, Issue 4, pp. 493-510, Impact Factor 2015/2016 0,83. 7. Bucevska, V. and Hadzi Misheva, B. (2017), "The Determinants of Profitability in Banking Industry: Empirical Research on Selected Balkan Countries", <i>Eastern European Economics</i>, DOI: 10.1080/00128775.2016.1260473, http://www.tandfonline.com/eprint/dBvaW6aCkjJntT6yp3Ng/full, Impact Factor 2015/2016 0,62. 8. Arsov S. and Bucevska, V. (2017), "Determinants of Transparency and Disclosure – Evidence from Post-Transition Economies", <i>Economic Research - Ekonomska Istraživanja</i> (accepted paper for publishing in 2017), Impact Factor 2015/2016 0,57.	
6	Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научно-стручни собири со меѓународни уредувачки одбори ($6 \cdot 3 + 2 \cdot 0.90 \cdot 3 = 23,4$) 1. Bucevska, V. (2012), "Estimating and forecasting stock market volatility under crisis: Empirical evidence from the Macedonian stock exchange", <i>Proceedings of the International Conference "From Global Crisis to Economic Growth. Which way to Take?"</i>, University of Belgrade, Faculty of Economics, Belgrade, Serbia, September 20-22, 2012, pp.212-230. 2. Bucevska, V. (2013), "Econometric estimation of the determinants and impact of remittances on the Macedonian economy", <i>Proceedings of the 1st Scientific Conference of Innovative Approaches to the Contemporary Economic Problems</i>, Dubrovnik, Croatia, 27-29 September 2013, pp. 89-107. 3. Bucevska, V. (2013), "Financial crises are predictable: The case of the EU candidate countries", <i>Proceedings of the 6th International Scientific Conference "The Changing Economic Landscape: Issues, Implications and Policy Options; Economic in Crisis - The Crisis of Economics"</i>, Pula, Croatia, May 30-01 June 2013, pp.107-118. 4. Bucevska, V. (2014), "The impact of remittances on the macroeconomic stability and growth of EU enlargement countries", <i>Proceedings of the 4th International Conference on Economics, ICE-TEA, Global Stability and Growth and the State of Economics</i>, Antalya, Turkey, 18th -20th October, 2014, pp. 1-23. 5. Bucevska, V. (2014), "Assessing the impact of foreign direct investments on export performance of Macedonia and Turkey", <i>Proceedings of the International Conference on Eurasian Economies</i>, Faculty of Economics-Skopje, 1-3rd July, 2014, pp.11-18. 6. Bucevska, V. and B. Hadzi-Miseva (2015), „Determinants of profitability in banking industry: Empirical research on selected Balkan countries", <i>Paper presented at the international conference "Economic recovery in the post-crisis period"</i>, Faculty of Economics – Skopje, Republic of Macedonia, May 29-30, 2015, pp. 1-13.	23,4

	7. Bucevska, V. (2016), "Modelling Migration from the EU Candidate and Potential Candidate Countries to the EU member states, Economic and Social Development", <i>13th International Scientific Conference on Economic and Social Development (Book of Proceedings)</i>, Barcelona, 14-16 April 2016, indexed in CPCI database (Web of Science by Thomson Reuters), pp. 203-212. 8. Bucevska, V. and Bucevska, J. (2016) Impediments to adoption of online payments by Macedonian consumers: A logit model approach", <i>Proceedings of the international conference YU INFO 2016</i>, Kopaonik, Serbia, 28th February-2nd March 2016, pp. 22-27.	
7	Трудови објавени во зборник на трудови на високообразовна институција ($3 \times 2 + 0,9 \times 2 = 8$) 1. Буцевска, В. (2013), „Оценување и предвидување на вредноста при ризикот на пазарите во подем: Случајот на пазарот на капитал во Македонија”, Годишник на Економскиот факултет-Скопје, Том 48, Економски факултет - Скопје, стр. 23-34. 2. Bucevska, V. (2014), "Modelling the determinants of export in EU candidate countries", <i>Annual of the Faculty of Economics - Skopje</i>, Vol. 49, pp. 43-54. 3. Буцевска, В. и Јовановски, С. (2015), „Техничка анализа за инвестирање во фондови тргувани на берза”, Годишник на Економскиот факултет-Скопје, Том 50, Економски факултет – Скопје, стр. 93-106. 4. Bucevska, V. (2016), "Cyclical properties of remittances: Evidence from Macedonia", <i>Annual of the Faculty of Economics - Skopje</i>, Vol. 51, pp. 65-74.	7,8
8	Учество на научен/стручен собир со реферат со усна презентација ($8 \times 1 = 8$) 1. <i>The International Conference "From Global Crisis to Economic Growth. Which way to Take?"</i>, University of Belgrade, Faculty of Economics, Belgrade, Serbia, September 20-22, 2012. 2. <i>The 1st Scientific Conference of Innovative Approaches to the Contemporary Economic Problems</i>", Dubrovnik, Croatia, 27-29 September 2013. 3. <i>The 6th International Scientific Conference "The Changing Economic Landscape: Issues, Implications and Policy Options; Economic in Crisis - The Crisis of Economics"</i>, Pula, Croatia, May 30-01 June 2013. 4. <i>The 4th International Conference on Economics, ICE-TEA, Global Stability and Growth and the State of Economics</i>, Antalya, Turkey, 18th -20th October, 2014. 5. <i>The International Conference on Eurasian Economies</i>, Faculty of Economics-Skopje, 1-3rd July, 2014. 6. <i>The international conference "Economic recovery in the post-crisis period"</i>, Faculty of Economics – Skopje, Republic of Macedonia, May 29-30, 2015.	8

	7. <i>The 13th International Scientific Conference on Economic and Social Development (Book of Proceedings)</i> , Barcelona, 14-16 April 2016. 8. <i>The international conference YU INFO 2016</i> , Kopaonik, Serbia, 28th February-2nd March 2016, pp. 22-27	
9	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет (2*3=6) Freie Universitaet Berlin 2014 Универзитет во Загреб 2016	6
	Вкупно	162,22

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста:	Поени
		/
	Вкупно	/

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста:	Поени
Дејности од поширок интерес		
1	Уредник на меѓународно научно-стручно списание Уредник на меѓународното научно-стручно списание "Journal of Contemporary Economic and Business Issues"	2
2	Член на уредувачки одбори на меѓународни научно-стручни списанија (4*1=4): - Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu - Statisticka revija, Statisticko drustvo Srbije - Croatian Review of Economics, Business and Social Statistics (CREBSS)	4

	• Special issue of Business System Research Journal, De Gruyter Open.	
3	Член на организационен или програмски одбор на меѓународни научно-стручни собири ($6 \times 1 = 6$): • Петтата меѓународната конференција за евроазиски економии (<i>The International Conference on Eurasian Economies</i>, Faculty of Economics-Skopje, 1-3rd July, 2014) • Меѓународната конференција „Економската обнова во посткризниот период.“ (International conference Economic recovery in the post-crisis period”, Faculty of Economics – Skopje, Republic of Macedonia, May 29-30, 2015) • Меѓународната конференција „Изменетата улога на финансиите во денешната глобална економија.“ („The Changing Role of Finance in Today’s Global Economy Faculty of Economics-Skopje, 16th April 2016) • Меѓународната летна школа „Направи разлика-стани ЕУ лидер – креатор на промени.“ (International summer school 2015 („Make a Difference-Become a Change Creator EU Leader”, 9th – 15th August 2015, Ohrid, Macedonia) • Меѓународната летна школа „Направи разлика-стани европски лидер за унапредување на регионалната соработка преку царинска модернизација.“ (International summer school 2016 “Make a Difference-Become a Leader in Enhancing Regional Cooperation Through Customs Modernization”, 8th – 14th August 2016, Ohrid, Macedonia) • Шестата меѓународна конференција „Стратегиски избор и одржлив развој во туристичките региони.“ (VI SCIENTIFIC CONFERENCE WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION JAHORINA BUSINESS FORUM “Strategic choice and sustainable development of tourist destinations”).	6
4	Студиски престои во странство до три месеци ($4 \times 0,5 = 2$) • 9.10-13.10.2012 год., студиски престој во рамки на програмата на CEDEFOP study visits во Рим, Италија; • 7.7-13.7.2013 год. студиски престој во рамки на програмата за доживотно учење во Париз, Франција; • во септември 2014 година била гостин предавач на Економскиот факултет на Freie Universitaet Berlin во Берлин, Германија, во рамките на програмата Erasmus Mundus A2 Sigma; • во мај 2016 година во рамките на програмата Erasmus+, била гостин предавач на Економскиот факултет при Универзитетот во Загреб	2
5	Изготвување и пријавување на научно-образовни меѓународни проекти ($3 \times 1 = 3$): • “Statistical Modelling for Response to Crisis and Economic Growth in Western Balkan Countries” HRZZ STRENGTHS - 2014-2018, Br. 9402 • Проект во рамки на Horizon 2020 “Meet the Balkans: Socio-Economic Challenges of the EU integration “	3

	"Slovenia-Macedonia intra-regional cooperation under the China-CEE 16+1 cooperation mechanism".	
6	Продекан за наука и меѓународна соработка на Економскиот факултет во Скопје (2.9.2013 год.-17.2.2015 и од 18.2.2015-2019) (4*2 мандата=8)	8
7	Раководител на постдипломски или докторски студии (1*2*2 мандата + 1*2=6) - раководител на трет циклус студии по статистички методи за бизнис и економија (септември 2013-септември 2016 и од 20.12.2016-) - вд раководител на втор циклус студии по Статистички методи за бизнис и економија (15.09.2016-)	6
8	Претседател и член на факултетска комисија (10*0,5=5) Претседател на: - Комисија за анкетирање на студентите (2009-2012) - Комисија за измени и дополнување на Одлуката за стручно усовршување на вработените - Комисија за изработка на библиографија на Економскиот факултет во Скопје Член на: - Комисија за давање мислења по Законот за високото образование - Одбор за издавачка дејност на Економскиот факултет во Скопје - Библиотечен одбор (2011-2013) - Совет за втор циклус студии на Економскиот факултет-Скопје (26.2.2016-25.2.2020) - Организациски одбор за прослава на јубилејот 65 години Економски факултет - Скопје - Комисија за изработка на елаборатите за акредитација на програмите на втор циклус студии - Комисија за изработка на елаборатите за реакредитација на програмите на прв циклус студии - Комисија за изработка на предлог елаборати за реакредитирање на трет циклус студии-економски науки.	5,5
9	Член на рецензентска комисија за избор на асистент (1*0,2=0,2)	0,2
10	Учество во комисии и тела на државни и други органи: член на Советот за статистика на Република Македонија	1
Спортска дејност		
	/	/
	Вкупно	37,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	97,896
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	162,22
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	37,7
Вкупно	297,816

Членови на Комисијата,

1. Д-р Гоце Петрески, редовен професор, с.р.
2. Д-р Радмила Драгутиновиќ-Митровиќ, редовен професор, с.р.
3. Д-р Владимир Филиповски, редовен професор, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Сања Бежовска	„Современи кризи во Европската Унија со посебен осврт кон брегзит“	“Contemporary crisis in the European Union with special overview to brexit”	проф.д-р Наталија Николовска.	02-315/5 од 03.03.2017 год
2.	Јована Ѓорѓијевска	„Финансиско известување на малите и средни претпријатија во Република Македонија - со посебен осврт на чевларската индустрија“	“Financial reporting of small and medium-sized entities in Republic of Macedonia - with main focus on the footwear industry“	проф.д-р Зорица Божиновска Лазаревска	02-315/6 од 03.03.2017 год
3.	Благој Стојановски	„Испитување на врската меѓу ликвидноста и профитабилноста на фармацевтски сектор на Република Македонија“	“Investigating liquidity-profitability relationship in Macedonian pharmaceutical sector”	проф.д-р Зоран Миновски	02-315/7 од 03.03.2017 год
4.	Доне Ставровски	„Имплементирање на систем за мерење на перформансите со помош на финансиски и нефинансиски мерила во индустријата за производство и преработка на овошје и зеленчук“,	“Implementing a performance measurement system through financial and non-financial measures in the fruits and vegetables processing industry”	доц.д-р. Атанаско Атанасовски .	02-315/8 од 03.03.2017 год
5.	Наде Миладинова	Интеграција на финансиските пазари во Европската Унија и Република Македонија“	„Integration of financial markets in the european union and the Republic of Macedonia“	проф. д-р Ѓорѓи Гоцков	02-315/9 од 03.03.2017 год

6.	Ведран Костадинов	„Управување и ракување на девизните резерви со посебен осврт на случајот на Република Македонија“	„The management of foreign exchange reserves with special emphasis on the case of the Republic of Macedonia“	проф. д-р Ѓорѓи Гоцков	02-315/10 од 03.03.2017 год
7.	Бобан Дарковски	„Регулација на банкарскиот капитал - состојби и трендови во Македонија“	Bank capital regulation – conditions and trends in the Republic of Macedonia"	доц. д-р Елена Наумовска	02-315/11 од 03.03.2017 год
8.	Рената Јолеска	„Влијанието на монетарната политика врз перформансите на банкарскиот систем на Македонија“	The impact of monetary policy on the performance of banking system in the Republic of Macedonia“	доц.д-р Кирил Јовановски.	02-315/12 од 03.03.2017 год
9.	Њомза Шабани	„Оданоочувањето на претпријатијата во Република Македонија“,	Taxation of enterprises in Republic of Macedonia	проф.д-р Михаил Петковски.	02-315/13 од 03.03.2017 год
10.	Драгана Крстева	„Хармонизација на фискалните политики на земјите членки на Европската Унија“	„Harmonization of fiscal policies in European Union member countries“	проф.д-р Михаил Петковски	02-315/14 од 03.03.2017 год
11.	Александра Милошевска	„Улогата на системски важните банки и нивниот регулативен третман“	„The role of systemically important banks and their regulatory treatment“	проф.д-р Михаил Петковски	02-315/15 од 03.03.2017 год

12.	Драгана Николоска	„Ефекти и бенефиции од задолжителната примена на системот за електронски јавни набавки во Република Македонија”	“Impact and benefits of the compulsory use of electronic public procurement in Macedonia”	проф. д-р Сашо Јосимовски	02-315/16 од 03.03.2017 год
13.	Катерина Ѓорѓиева	„Електронски синџир на снабдување за брзо потрошни добра”	“Electronic supply chain for fast moving consumer goods”	проф.д-р Лидија Пулевска Ивановска.	02-315/17 од 03.03.2017 год
14.	Сања Антоска	„Управување со стресот на вработените во организацијата со примена на одбранбени механизми”	“Stress management of the employees in the organization by applying defence mechanisms”	проф.д-р Кирил Постолов	02-315/18 од 03.03.2017 год
15.	Елена Мирчевска	„Стресот на работното место и неговото влијание врз емоционалното и физичкото здравје кај жените”	“Job stress and its impact on women’s emotional amd physical health”	проф.д-р Кирил Постолов	02-315/19 од 03.03.2017 год
16.	Моника Спасовска	„Модел на менаџирање со еко - иновации”	Eco-innovation management model”	проф.д-р Леонид Наков	02-315/20 од 03.03.2017 год

**ПРЕГЛЕД
ПРОМЕНА НА МЕНТОР**

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за промена на ментор
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Лили Батова Игњатовски	„Општествена реакција на претпријатијата во бизнис окружувањето“	„Social responsiveness of companies in business environment“	Проф.д-р Леонида Наков	02-315/21 од 03.03.2017 година

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
 Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
 на седницата одржана на 23.2.2017 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќа ње на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Сашко Стаменковиќ	Истражување на пазарот за квалитетот на услугите и мерење на организациските перформанси на задоволството на клиентите	Market research for the services quality and measurement of organisational performance of customers satisfaction	Проф. д-р Глигорче Вртаноски	02-315/2 23.2.2017 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК ПО ПРЕДМЕТОТ НЕВРОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование, („Службен Весник на Република Македонија“ број 35/08, 103/08, 26/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 154/15, 30/16, 120/16 и 127-16), а во врска со членовите 9, 42, 46 и 48 од Правилникот за критериумите и постапките за избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти/докторанти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 274/13), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на својата II редовна седница одржана на 29. 12. 2016 година, во согласност со конкурсот од 05. 12. 2016 година објавен во дневните весници: „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“, со формирање на рецензентска комисија во состав: проф. д-р Дијана Никодијевиќ, проф. д-р Сашо Стојчев, проф. д-р Гордана Китева Тренчевска, проф. д-р Наталија Долненец Банева и проф. д-р Антони Новотни, донесе решение за избор на 1 научен соработник по предметот неврологија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на научен соработник по предметот неврологија, во предвидениот рок се пријави: н.сор. д-р Арбен Таравари.

Биографски податоци и образование

Д-р Арбен Таравари е роден на 9 април 1973 година, во Гостивар. Основното и средното образование ги завршил во Гостивар. Во 1992 година се запишал на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломирал во јуни 1998 година. Во септември 1999 година го положил државниот испит. Во 2000 година е вработен во Медицинскиот центар во Гостивар, од каде што добил специјализација во областа на неврологијата. Во 2001 година бил обучуван од англиската консултантска куќа BIS Health Care за практикување и имплементирање на медицина базирана на докази, основи на добро презентирање, учење на возрасни, клинички вештини, фасцилтирање на работа во мали групи и др. Веднаш по завршената

едногодишна едукација од страна на врвни професори од горенаведената консултантска куќа бил ангажиран како едукатор во проектот за КМЕ за лекари од ПЗЗ. Во 2005 година е ангажиран во проектот за КМЕ за лекари од ПЗЗ, при што е сертифициран за национален едукатор од страна на Министерството за здравство и Лекарската комора на Македонија.

Во септември 2006 година го положил специјалистичкиот испит по неврологија, при Катедрата за неврологија во Медицинскиот факултет на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.

Магистерскиот труд под наслов “Клиничко-епидемиолошка студија на паркинсонизмот во Скопје, Р. Македонија”, го одбрани на 22 март 2006 година во Скопје.

Д-р Арбен Таравари, од 1 февруари 2007 година е вработен во ЈЗУ Клиника за неврологија - Скопје.

Во периодот од септември до октомври 2007 година, остварил професионален престој во Универзитетската клиника во Марибор, Република Словенија.

Во периодот од мај до јуни 2009 година, под покровителство на ЕФНС (Европска федерација на невролошки здруженија), остварил професионален престој во Првата универзитетска невролошка клиника во Братислава, Република Словачка, под менторство на Проф. Д-р Петар Турчани.

Во 2010 година е избран за МЕНТОР-ЕДУКАТОР на Катедрата за семејна медицина на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Во мај 2011 го положил специјалистичкиот испит по предметот СЕМЕЈНА МЕДИЦИНА.

Во јуни 2011 год. ја одбранил докторската дисертација со наслов “Клинички и генетски наоди кај болни со идиопатска паркинсонова болест”, на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Во периодот од 2012 до денес, ги остварил следниве активности:

- Март 2012, Салзбург (Австрија) - Weill Cornell Medical College for Neurology;
 - Април 2012, Прага (Чешка Република) - EFNS Summer School for Neurologist;
 - Февруари 2013 Берлин (Германија)- Experts meeting for Pompe disease;
 - Јуни 2015, Сан Диего (САД), Светски Конгрес на МДС;
 - Септември 2015, Љубљана (Република Словенија), професионален едномесечен престој во Клиниката за Неврологија;
 - Јуни 2016, Берлин (Германија), Светски Конгрес на МДС;
 - Октомври 2016, Љубљана (Република Словенија), Меѓународен Конгрес за не-моторни симптоми кај паркинсонова болест.
- **Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата**

Наставна активност

Д-р Арбен Таравари, во периодот од 1999 до 2002 година, хонорарно бил вработен како професор по предметите невропсихијатрија и фармакологија, во средните медицински училишта: „Никола Штејн” - Тетово и во „Панче Караџов” - Скопје. Тој е еден од авторите на книгите за учениците во средните медицински училишта, и тоа: „Невропсихијатрија” и „Невролошки практикум”.

Исто така, е коавтор на книгите: „Фармакотерапевтски прирачник“ и „Современи терапевтски принципи кај некои невролошки заболувања (епилепси, паркинсонизам и деменции)“.

Д-р Таравари е автор на книгите: „Невролошки практикум”, „Praktikum neurologjik” и „Мигрени, главоболки и болни синдроми”. Автор е и на поглавје на книгата со наслов: „Neuroimaging for clinicians”.

Се ангажира во Проектот за реформи во здравството, финансиран од Светската банка, во својство на едукатор за лекарите од ПЗЗ во курсевите за континуирана

медицинска едукација. Активно учествувал (како едукатор) во повеќе курсеви. Во 2006 год., од страна на Медицинскиот факултет, Лекарската комора на Македонија, Македонското лекарско друштво и Министерството за здравство е сертифициран ЕДУКАТОР.

Во 2008 година од наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, избран е за редовен асистент по предметот неврологија.

Во 2010 година од наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, е реизбран за редовен асистент по предметот неврологија.

Во септември 2010 година, е избран за едукатор-ментор на Катедрата за семејна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во периодот од 2011 до 2014 година бил предавач по предметот неврологија на Медицинскиот факултет при Државниот универзитет во Тетово, за студентите по општа медицина, стоматологија, факултет за медицински сестри и физикални терапевти.

Во 2012 година од наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, е реизбран за научен соработник по предметот неврологија.

Во периодот од 2012 до 2017 година е научен соработник на Катедрата за семејна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Од 2012 до 2017 година е научен соработник на Катедрата за неврологија при Медицинскиот факултет во Скопје, во која активно учествува со предавања за студенти по медицина, логопеди, физиотерапевти и виши медицински сестри. Активно држи вежби и на студентите по медицина и стоматологија. Држи предавања и на специјализантите по неврологија и семејна медицина.

Од 2013 година е ментор и член на комисији за одбрана на дипломски работи на тригодишните студии при Медицинскиот факултет во Скопје.

Од 2014 година е ментор и член на комисиите за полагање на специјалистички испит по специјализациите неврологија и семејна медицина, при Медицински факултет во Скопје.

Од 2016 година е избран за член на наставниот одбор на Медицинскиот факултет во Скопје, како претставник од Катедрата за неврологија.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Арбен Таравари е во редовен работен однос во ЈЗУ Универзитетска клиника за неврологија - Скопје, шеф на Одделот за главоболки и болни синдроми. Посебен интерес за него претставуваат хередодегенеративните болести, паркинсонизмот, мигрените, главоболките и други болни синдроми.

Во декември 2007 година ја започнал процедурата за поднесување за докторска дисертација со наслов „Клинички и генетски наоди кај болни со идиопатска паркинсонова болест”.

Успешно ги извршува задачите при употреба на методите: ЕЕГ и доплер-сонографија на каротидните артерии.

Д-р Арбен Таравари има објавено над 40 научни трудови од областа на неврологијата, од кои 4 научни трудови во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 3 труда во меѓународни списанија и 2 труда во други стручни списанија.

Исто така, тој е автор на Невролошки практикум, на македонски и на албански јазик, како и автор на стручно-професионална книга за главоболки, мигрени и болни синдроми.

Од октомври 2010, тој е меѓународен рецензент во Меѓународното списание за генетика и молекуларна биологија (International Journal for Genetics and Molecular Biology-IJGMB).

Во периодот од 2008 до 2012 година е член на уредувачкиот одбор на VOX MEDICI.

Во периодот од 2008 до 2012 година е рецензент во професионалното списание МЕДИКУС.

Во периодот од 2014 до 2017 година е заменик на главниот уредник на професионалното списание МЕДИКУС.

Остварува стручна редакција на преводи од англиски јазик за потребите на „АРС СТУДИО“, односно за потребите на Министерството за образование и наука на РМ како краен нарачател, од проектот 500 книги и учебници од врвните и најреномираните универзитети во САД и В.Британија.

Активно се служи со англискиот, македонскиот, албанскиот и турскиот јазик. Учествува во целокупната здравствена и научна дејност на ЈЗУ Универзитетска Клиника за неврологија.

Проекти

1. E-COST (European Cooperation in Science and Technology) Project BM1011-European network for the study of dystonia syndromes.
2. EudraCT No 2009-015815 “Мултинационална, мултицентрично, еднострано продолжение на клиничкото испитување MS-LAQ-302E (BRAVO) за проценка на долгорочната безопасност, прифатливост и ефикасност при заболувањето, од секојдневна орална примена на 0,6 мг лаквинимод, кај пациенти со релапс форма на мултипла склероза.”
3. EudraCT No2012-003076-39, P11-05/BF2.649-HARMONY СТР –како Главен испитувач за Република Македонија, во мултицентрична и мултинационална студија за испитување за ефект на пителизантот кај нарколепсија.

Трудови за рецензија

Првиот реферат за избор на звањето асистент е објавен во БИЛТЕНОТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, со број 937, од 29 февруари 2008 година.

Втор реферат за избор на звањето асистент е објавен во БИЛТЕНОТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, со број 1002, од 15 февруари 2011.

Трет реферат за избор на звањето научен соработник е објавен во БИЛТЕНОТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, со број 1030, од 2 мај 2012 година.

Оценка од самовалуација

Кандидатот н.сор. д-р Арбен Таравари, во учебната 2012/2013 година, доби позитивна оценка (4.8/5), 2013/2014 (9,62); 2014/2015 (9,60); 2015/2016 (9,54), оцени проследени со позитивни коментари од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Арбен Таравари

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за неврологија

Научна област: неврологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно
1.	Одржување на настава			
	Од прв циклус (период 2012-2016) – студенти по медицина, стоматологија, логопеди и физиотерапевти	4 години * 21+28+20+20+23 =112 часа	0,04	4.48
	Од прв циклус (период 2012-2013) – студенти по медицина, стоматологија, логопеди и физиотерапевти во Медицински Факултет во ДУТ	2 години * 2 x 240= 480	0,04	19,2
	Одржување вежби на медицински и стоматолошки факултет во Скопје	4 години * 280 часа	0,03	8,03
2.	Настава во работилници и школи			
	Прв меѓународна школа за невролози во Охрид, Паркинсонова болест и деменции (2014) научен одбор	1	1,5	1,5

	и организациски одбор, предавач			
	Учесник	15	15	15
	Член на научниот одбор на 6-тиот невролошки конгрес, со меѓународно учество (2016)	1	1,5	1,5
3.	Подготовка на нов предмет			
	Главоболки, мигрени и други болни синдроми	1+0.5	1,5	1,5
4.	Консултации со студенти (од прв, втор и трет циклус студии)			
	Од прв циклус студии *0,002 Консултации во рамките на здравствена клиничка практика по предметите неврологија и семејна медицина, 2012-2016	48 * 0,2		9,6
5.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат - 2 * 0,5			
6.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	27	0,2	5,4
7	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	36	0,1	3,6
8	Ментор на специјалистичка работа		1,0	

9	Изменето и дополнето издание на учебник/практикум	2	4	8
Вкупно:		77.81		

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Бр. на активности	Поен и од формулар	Вкупно
1.	1. E-COST (European Cooperation in Science and Technology) Project BM1011- <i>European network for the study of dystonia syndromes</i> 2. EudraCT No 2009-015815 “Мултинационална, мултицентрично, еднострано продолжение на клиничкото испитување MS-LAQ-302E (BRAVO) за проценка на долгорочната безопасност, прифатливост и ефикасност при заболувањето, од секојдневна орална примена на 0,6 мг лаквинимод, кај пациенти со релапс форма на мултипла склероза.” 3. EudraCT No2012-003076-39, P11-05/BF2.649-HARMONY СТР –како Главен испитувач за Република Македонија, во мултицентрична и мултинационална студија за испитување за ефект на пителизантот кај нарколепсија.	3	5	15
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор			

	Арбен Таравари , Мерита Исмајли-Марку, Фатмир Меџити, Газменд Халити, Бесим Мемеди. Деменција и депресија кај пациенти со идиопатска Паркинсонова болест. <i>Medicus</i> 2012, Vol. XVII (1): 81-6.	1	4	4
	Igor Petrov, Arben Taravari , Ivan Barbov. Dementia in patients with parkinsonism. <i>Curr Top Neurol Psychiatr Relat Discip.</i> Vol XX, No. 1-2, June 2012: 24-9.	1	4	4
	Arben Taravari , Marija Milanovska, Igor Petrov, Vera Petrova, Merita Ismajli-Marku, Besim Memedi, Fadil Cana and Fatmir Mexhiti (2011). Clinical and Genetic Aspects in Patients with Idiopathic Parkinson Disease, <i>Neuroimaging for Clinicians - Combining Research and Practice</i> , Julio F. P. Peres (Ed.), ISBN: 978-953-307-450-4, InTech, Available from: http://www.intechopen.com/articles/show/title/clinical-and-genetic-aspects-in-patients-with-idiopathic-parkinson-disease .	1	4	4
	28. Arben Taravari , Sasho Panov, Vera Petrova, Igor Petrov, Fatmir Medziti, Besim Memedi. Detection of G88C and G209A mutations in alfa-synuclein and delta deletion 4977 in mitochondrial DNA in patients with idiopathic Parkinson's disease. <i>Curr Top Neurol Psychiatr Relat Discip.</i> Vol XX, No. 1-2, June 2012: 1-9.	1	4	4
	Петров И, Таравари А. Депресијата како иницијален симптом на Паркинсоновата болест. <i>Епилепсија</i> , Година 11, број 41/42, Декември 2011.	1	3	3
	Barbov I, Arsova S, Taravari A , Petrova V. Do Silent Brain Infarctions Predict the Development of Dementia After First Ischemic Stroke? <i>Maced J Med Sci.</i> 2013 Dec 15; 6(4):404-407. (http://www.mjms.mk/Online/MJMS_2013_6_4/MJMS.1857-5773.2013-0334.pdf).	1	4	4
	Taravari A , Panov S, Petrov I, Petrova V, Medziti F, Haliti G. Delta deletion 4977 in mitochondrial	1		

	DNA in patients with idiopathic Parkinson's disease. Bratisl Lek Listy 2014; 115 (1) 7-13.		6	6
	Arben Taravari , Fatmir Medziti, Bojana Grunevska, Fatlume Adili, Blerim Ademi, Visar Miftari, Gazmend Haliti. Correlation of Age and Severity of Clinical Manifestation Assessed by UPDRS in Patients with Idiopathic Parkinson's Disease. Med Arh. 2014 Feb; 68(1): 44-46.	1	6	6
	Petrov I, Taravari A. Worsening Of The Clinical Picture Of The Parkinson's Disease By Longer Lasting Treatment With Levo Dopa. Medical Journal –MEDICUS: ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol – 20 (2) – 2015: 281-85.	1	4	4
	34. Valadas A, Contarino MF, Albanese A, Bhatia KP, Falup-Pecurariu C, Forsgren L, Friedman A, Giladi N, Hutchinson M, Kostic VS, Krauss JK, Lokkegaard A, Marti MJ, Milanov I, Pirtosek Z, Relja M, Skorvanek M, Stamelou M, Stepens A, Tamás G, Taravari A , Tzoulis C, Vandenberghe W, Vidailhet M, Ferreira JJ, Tijssen MA. Management of dystonia in Europe: a survey of the European network for the study of the dystonia syndromes. Eur J Neurol. 2016 Jan 29. doi: 10.1111/ene.12940.	1	6	6
	Пленарно предавање на научен-стручен собир со меѓународно учество (Меѓународен охридски митинг на невролози, 2014)	1	3	3
	Учество на научен стручен собир со реферат	3	1	3
Вкупно:			72	

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Бр. на активности	Поени од формулар	Вкупно

1.	Превод на книга за ARS студио	5	3	15
2.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството (неврологија и семејна медицина)	2	2	4
			15	19

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС				
1.	Уредник на научно/стручно списание			
	MEDICUS	1	1	1
2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир NMDP 2016 Ljubljana, Невролошки конгрес 2016, Меѓународен невролошки собир во Охрид 2014	3	1	3
3.	Раководител на одделот за мигрени, главоболки и болни синдроми	1	3	3
Вкупно:		7		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	77,81
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	72
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	19

ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	7
Вкупно:	175,81

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Дијана Никодијевиќ, с.р.
2. Проф. д-р Сашо Стојчев, с.р.
3. Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска, с.р.
4. Проф. д-р Наталија Долненец Банева, с.р.
5. Проф. д-р Антони Новотни, с.р.

ЗАКЛУЧОК

По постојното, детално и внимателно разгледување на целокупната приложена документација на кандидатот, како и по увидот во сите релевантни податоци важни за избор на наставници и соработници, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата констатира дека кандидатот н.сор.д-р Арбен Таравари ги исполнува критериумите за избор во звањето за кое конкурира.

Високо оценувајќи го квалитетот на кандидатот, како и неговата досегашна успешна и квалитетна наставна, стручна и научна активност, Комисијата едногласно заклучи и има задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да предложи н.сор.д-р Арбен Таравари да биде избран за Виш научен соработник по предметот неврологија.

Рецензентска на Комисија

1. Проф. д-р Дијана Никодијевиќ, с.р.
2. Проф. д-р Сашо Стојчев, с.р.
3. Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска, с.р.
4. Проф. д-р Наталија Долненец Банева, с.р.
5. Проф. д-р Антони Новотни, с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО СИТЕ НАСТАВНО - НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во „Скопје објавен на 5.10.2016 година во дневните весници „Утрински весник“ и „Коха“ се пријави кандидатката д-р, мед. сци. Габриела Копачева - Барсова. Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата III редовна седница одржана на

7.3. 2017 година, донесе решение (бр. 02-1135/2) за формирање на нова Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предметот Оториноларингологија, во состав: проф. д-р Марина Давчева - Чакар, проф. д-р Никола Николовски, проф. д-р Мирослава Поповска, проф. д-р Зоран Спировски и проф. д-р Весна Пејоска Герасова.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на приложената документација на кандидатката, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје го дава следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметот оториноларингологија, во предвидениот рок се пријави

д-р, мед. сци. Габриела Копачева-Барсова.

1. Биографски податоци и образование

Кандидатката д-р, Габриела Копачева-Барсова е родена 1970 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје.

На Медицинскиот факултет се запишала во 1988 год., а дипломирала во 1994 год. со просек 9,00. Во текот на 1995 год. го завршила редовниот стаж и го положила стручниот испит.

Во 1996 год. се вработила на Клиниката за уво, нос и грло во Скопје, а истата година ја започнала и специјализацијата по ОРЛ која успешно ја завршила во 1999 година. Во 1997 година се здобила со звањето помлад асистент по предметот Оториноларингологија. За асистент по предметот оториноларингологија е избрана на 30. 3. 2001 година.

Во 2004 година ги завршила постдипломските студии на Катедрата за оториноларингологија од областа на алергологијата со имунологија со просек 10,00 со темата: „Улогата на назалните тописки кортикостероиди кај алергискиот ринит. Ефектите врз назалните инфламаторни клетки и мукозата“. Со тоа се здобила со звањето магистер по оториноларингологија.

На 16. 4. 2014 ја одбранила својата докторска дисертација од областа на ринологија под наслов: „Евалуација на постоперативните резултати кај пациентите за функционална и естетска септоринопластика“, пред Комисија во состав проф. д-р Марина Давчева - Чакар, проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, проф. д-р Никола Николовски и проф. д-р Јане Нетковски. Со тоа се стекна со звањето доктор по медицински науки од областа на ОРЛ.

Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 979 од 7.11. 2013 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот број 845 од 16 февруари 2004 година и број 979 од 07.11. 2013 година, како и вкупните научни, стручни и други остварувања на кандидатката од последниот избор на денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата

Наставно - образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката д-р, Габриела Копачева-Барсова била избрана за асистент по предметот оториноларингологија а 30.3.2001 година и повторно е избрана во истото звање на 15.4.2004 година. Статусот на асистент траел до 30.9.2008 година.

Стручна, научна и апликативна дејност

Д-р, Габриела Копачева-Барсова има објавено вкупно 28 научни трудови од областа на оториноларингологијата, од кои 10 научни труда се со меѓународен уредувачки одбор, а останатите се издадени во зборници од национални собири како и други научни списанија од Републиката.

Учесник е во два меѓународни научни проекти заедно со Италијанската ринолошка асоцијација кои се со успех завршени.

Стручно усовршување во странство остварила со неколку студиски престои во: Во 2000 година била на професионален престој во период од три месеци на одделот за риносинусологија при Клиниката за оториноларингологија „Дајгзих“ во Ротердам, Холандија. Целта на едукацијата била промоција и обука за новите методи во третманот на алергискиот ринит, како и заболувањата на носот и параназалните синуси.

Во 2001 година била на професионален престој во период од 2 месеци на одделот за риносинусологија при Клиниката за оториноларингологија во Улм, Германија. Целта на едукацијата била промоција и обука за новите методи во ринохирургијата, особено естетската и функционалната хирургија, како и заболувањата на носот и параназалните синуси.

Во 2002 година уште еднаш престојувала во период од три месеци на одделот за риносинусологија при Клиниката за оториноларингологија во Улм, Германија. Целта на едукацијата била промоција и обука за новите методи во ринохирургијата, особено естетската и функционалната хирургија, како и заболувањата на носот и параназалните синуси.

Во 2005 година професионално престојувала во период од десет дена во Милано Италија, на курсот „Милано Мастер-клас“. Целта на едукацијата била обука за новите методи во ринохирургијата, особено естетската и функционалната хирургија, како и заболувањата на носот и параназалните синуси.

Во 2011 година професионално престојувала во период од 10 дена во Загреб, Хрватска, во Клиничката болница „Сестри Милосрдници“ во врска со имплементација на нови техники од областа на риносинусологијата.

Во 2015 година професионално престојувала во период од 30 дена во Универзитетскиот клинички центар „Черахпаша“ во Истанбул, Турција, со цел имплементација на нови техники од областа на риносинусологијата, односно методата на „Балон синус катетер дилатација“ на носот и параназалните синуси при нивна хронична инфламација.

Повикан предавач е на повеќе Конгреси на Европско и Светско ниво од областа на естетската и функционалната ринохирургија.

Покрај наведеното, д-р, Габриела Копачева-Барсова со стручни и научни трудови учествува на симпозиуми и конгреси во нашата земја и надвор од неа.

Член е на Европската ринолошка асоцијација, на Европската академија за пластична и фацијална хирургија, почесен член е на Италијанската ринолошка асоцијација како и член на Македонската ОРЛ асоцијација.

Течно говори Англиски и Германски јазик.

Моментално, е шеф на Поликлиниката и Амбулантата на ОРЛ одделот, при Клиниката за уво, нос и грло, Универзитетски кампус „Св. Мајка Тереза“ во Скопје.

Оценка од самоевалуација

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката д-р, Габриела Копачева-Барсова била избрана за асистент по предметот оториноларингологија на 30.3.2001 година и повторно е избрана во истото звање на 15.4.2004 година. Статусот на асистент траел до 30.9.2008 година.

д-р, Габриела Копачева-Барсова активно била вклучена во подготовките и изведувањето на вежбите по предметот оториноларингологија за студентите по ОРЛ и стоматологија, особено во областа на болестите на носот и параназалните синуси, како и естетската и функционална хирургија на носот.

Во периодот кога кандидатката д-р, Габриела Копачева - Барсова изведувала вежби по оториноларингологија по наставно-образовната програма од тој период немало анонимно спроведување на анкета за евалуација од страна на студентите на Медицинскиот факултет.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Габриела Драгослав Копачева Барсова
(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет -Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa (наставно-образовна):	Поени
1.	За асистент по предметот оториноларингологија е избрана на 30.3.2001 година и повторно е реизбрана во истото звање на 15.4.2004 година. Статусот на асистент траел до 30.9.2008 година. (7 години) Одржување на клинички вежби за студенти од Медицински и Стоматолошки факултет.	25.2
2.	Настава во школи или работилници	
	- Сертификат за обука и учество: Milano Master Class, The European Academy of facial Plastic Surgery, Milano, June 2005 од доменот на естетска и функционална хирургија на носот и лицето. - Сертификат за обука и учество: 5th World Congress for ENDOSCOPIC SURGERY of the Brain, Skull Base and Spine, First Global Update on FESS, The Sinuses and the Nose, Mapt 29 до Април 1, 2012, Виена Австрија. - Сертификат за обука и учество во работилница: 51st Graz Course on Rhinoplasty, 7th Course on basics of Septo - Rhinoplasty, July 8th-July 11th, 2015. Обука за ендоскопска функционална хирургија, техники, ендоскопска рино-неврохирургија. - Сертификат за обука и учество во работилница: Master Course for use the Restylane, Belgrade, 21.05. 2011,	

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	апликација на филери за корекција и подмладување на одредени делови од лицето.	4x1=4
3.	Консултации со студенти во рамките на здравствено клиничката практика	7x0.2= 1.4
	Вкупно	30.6

НАУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект: - Surgical Treatment of Nasal Septal Perforations: A Worldwide Survey” - “A Survey on Chronic Rhinosinusitis: Opinions from Experts of 50 Countries”. Проектите се изведени под раководство на Desiderio Passàli MD, PhD.	2x5 = 10

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	E.N.T. Professor and Chairman. IFOS Past President and Executive Board Member. General Secretary Societas ORL Latina. Honorary President Italian Society of Rhinology.	
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно-стручно списание: - Габриела Копачева Барсова. Евалуација на постоперативните резултати кај пациенти со функционална и естетска септоринопластика. Докторска дисертација одбранета на Медицински факултет Скопје, Катедра по оториноларингологија, република Македонија, 16. 4. 2014.	4
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно Научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. Justification for Rhinoseptoplasty in Children - Our 10 Years Overview. <u>Kopacheva-Barsova G¹, Nikolovski N¹.</u> <i>1 University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Vodnjanska 17, Skopje 1109, Republic of Macedonia</i> <u>Open Access Maced J Med Sci.</u> 2016 Sep 15;4(3):397-403. Epub 2016 Aug 1. *Correspondence: Gabriela Kopacheva-Barsova, PhD. University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Vodnjanska 17, Skopje, MK 1109, Republic of Macedonia. 2. The Impact of the Nasal Trauma in Childhood on the Development of the Nose in Future <u>Gabriela Kopacheva-Barsova^{1,*} and Slavica Arsova²</u> <i>1University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, 2University Psychiatry Clinic, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Republic of Macedonia; Vodnjanska 17, Skopje 1109, Republic of Macedonia</i>	5.4

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<u>Open Access Maced J Med Sci</u>. 2016 Sep 15; 4(3): 413–419. Published online 2016 Aug 2. doi: 10.3889/oamjms.2016.081 <u>Open Access Maced J Med Sci</u>. 2016 Sep 15; 4(3): 453–454. Published online 2016 Aug 17. doi: 10.3889/oamjms.2016.083 3. Patients with Schizophrenia and Social Contacts Slavica Arsova^{1*}, Gabriela Kopacheva Barsova² <i>1University Psychiatry Clinic, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, 2University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Vodnjanska 17, Skopje 1109, Republic of Macedonia</i> Open Access Maced J Med Sci electronic publication ahead of print, published on July 21, 2016 as http://dx.doi.org/10.3889/oamjms.2016.084 2016 Sep 15; 4(3): 388–391. Published online 2016 Jul 21. doi: 10.3889/oamjms.2016.084 4. Enduring Personality Changes after Intense Stressful Event: Case Report <u>Slavica Arsova</u>,^{1,*} <u>Nensi Manusheva</u>,¹ <u>Gabriela Kopacheva-Barsova</u>,² and <u>Stojan Bajraktarov</u>¹ <i>1University Psychiatry Clinic, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, 2University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Republic of Macedonia; Vodnjanska 17, Skopje 1109, Republic of Macedonia</i> <u>Open Access Maced J Med Sci</u>. 2016 Sep 15; 4(3): 453–454. Published online 2016 Aug 17. doi: 10.3889/oamjms.2016.083 5. Psychological Patient Reactions after Septorhinoplasty - Our Personal View Gabriela Kopacheva-Barsova¹, Nikola Nikolovski¹, Slavica Arsova², Dragoslav Kopachev³ <i>1University Hospital for Ear, Nose and Throat, University Campus "St. Mother Theresa", Skopje, Macedonia; 2University Hospital of Psychiatry, University Campus "St. Mother Theresa", Skopje, Macedonia; 3Institute for Mental Health, Skopje, Macedonia.</i> OA Maced J Med Sci electronic publication ahead of print, published on October 30, 2015 as http://dx.doi.org/10.3889/oamjms.2015.100	5.4 5.4

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	6. Risks and Complications in Aesthetic and Functional Septorhinoplasty Gabriela Kopacheva-Barsova^{1*}, Nikola Nikolovski¹, Jane Netkovski¹, Biljana Shirgoska¹, Aleksandar Avramovski² <i>¹University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Skopje, Republic of Macedonia; ²Policlinic "Akus Medikus", Skopje, Republic of Macedonia</i> Macedonian Journal of Medical Sciences. 2013 Sep 1; 6(3):238-243. http://dx.doi.org/10.3889/MJMS.1857-5773.2013.0283 Clinical Science 7. Nasal Tip Projection: Asymmetries after Rhinoplasty Gabriela Kopacheva-Barsova^{1*}, Nikola Nikolovski¹, Maja Kirjas¹, Aleksandar Avramovski² <i>¹University Clinic for Ear, Nose and Throat, Faculty of Medicine, Ss Cyril and Methodius University of Skopje, Skopje, Republic of Macedonia; ²Policlinic "Akus Medikus", Skopje, Republic of Macedonia</i> Macedonian Journal of Medical Sciences. 2013 June 15; 6(2):158-161. http://dx.doi.org/10.3889/MJMS.1857-5773.2013.0290 Вкупно:	3.6 3.6

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		$3 \times 5.4 = 16.2$ $4 \times 3.6 = 14.4$ $16.2 + 14.4 = 30.6$ 30.6
4.	Трудови со оригинални научни резултати објавени во стручно научно популарно списание: 8. NASAL SEPTUM DEVIATION AND CONDUCTIVITY HEARING LOSS IN CHILDREN. KOPACHEVA-BARSOVA, Gabriela and DAVCHEVA-CHAKAR, Marina and DUMA-VASOVSKA, Irena (2007) Journal of Special Education and Rehabilitation, 8 (3-4). pp. 33-40. ISSN 1409-6099 9. THE PRESENCE OF ADENOID VEGETATIONS AND NASAL SPEECH, AND HEARING LOSS IN RELATION TO SECRETORY OTITIS MEDIA. KOPACHEVA-BARSOVA, Gabriela and CHAKAR, Marina and DUBROVSKA, Lidija (2004) .http://eprints.jsr.fon.edu.mk/236/ Journal of Special Education and Rehabilitation, 5 (3-4). pp. 57-62. ISSN 1409-6099 10. RISKY FACTORS, IMPROVING DIAGNOSTIC ACCURACY AND PREVENTION OF OTITIS MEDIA WITH EFFUSION-IN EARLY CHILDHOOD. DUMA VASOVSKA, Irena and DAVCHEVA-CHAKAR, Marina and KOPACHEVA-BARSOVA, Gabriela (2007) urnal of Special Education and Rehabilitation, 8 (3-4). pp. 25-32. ISSN 1409-6099 11. 14. Rhinoseptoplasty-Expected and unexpected psychological reactions at the patients.	1.2 1.2

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Kopacheva-Barsova Gabriela¹, Kirjas Maja¹, Gerazova Vesna², Arsova Slavica², Avramoski Aleksandar³. ¹Clinic for ear, nose and throat, Clinical Center-Skopje, Macedonia. ²University Clinic of Psychiatry, Clinical Center- Skopje, Macedonia. ³Policlinic Akus Medikus - Skopje, Macedonia Medicus, Vol-18 (2); 119-124, December 2012 15. Клиничка класификација на различни типови на назална септална девијација. Г. Копачева Барсова, Ф. Јакимовска, Ј. Нетковски, Л. Дубровска Македонски медицински преглед 2011: (65)3 Скопје: (161-169)	1.2
	16. Козметска ринопластика во корелација со некои психолошки потешкотии. Г. Копачева Барсова, М. Кирјас, В. Геразова, С. Арсова, И. Караџозова Епилепсија, Скопје, Декември 2011: (41-42); 19-25 17. Хирургија на колабирани назални валвули. Г. Копачева Македонски медицински преглед 2004: (94-97)Скопје: бр.1-2 18. A CEPHALOMETRIC ANALYSES OF NASAL SEPTAL GROWTH AND INFLUENCE TO THE MIDFACE <i>F. JAKIMOVSKA, M. POPOVSKA, Z. TRAJKOVSKI, G. KOPACHEVA, B. POPOVSKA</i>	1.2
	Journal of Special Education and Rehabilitation, Vol 3, No 1-2 (1999) Вкупно:	1.2
		1.2

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1.2 1.2 8x1.2=9.6
5.	Пленарни предавања на научен стручен собир со меѓународно учество: 1. Поканет предавач - Balkan ORL 10-th Balkan Congress of ORL-HNS, Tirana, Albania, June 2-5, 2016 Key Lecture: Correlation between tonsil hypertrophy and allergic rhinitis in children. Rhinoplasty Sesija (round table). 2. Поканет предавач - 25th congress of the European Rhinologic Society & 33rd International Symposium on Infection&Allergy of the Nose. Holland, Amsterdam, June 22-26,2014 - SPEAKERS - ERS 2014 erscongress.eu/speakers/	3

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	Könnecke, Michael, Luebeck, Germany. Konstantinidis, Iordanis, Thessaloniki, Greece. Koo, Soo Kweon, Busan, Korea. Kopacheva Barsova, Gabriela, Skopje. Тема: Interactive round table: SEPTOPLASTY 3. Поканет предавач - CONGRES FACULTY - ISIAN-IRSPARS 2014, Дубаи, 20-24 Ноември, 2014 OAE isian-irs-pars2014.org/congress-faculty.php Satoru, Kodama, Algeria. Gabriela, Kopacheva Barsova, Macedonia. Sergey, Kosykov, Russia. Vladimir, Kozlov, Russia. Maria, Kozulina, Russian Federation. Тема: " Rhinoplasty in children" 4. Поканет предавач - SIMPOZIJUM RINOLOGA SRBIJE „HRONIČNI RINITIS – STARI I NOVI IZAZOVI U ISTRAZIVANJIMA, DIJAGNOSTICI I LEČENJU“ Beograd, 08. april 2016. www.sldkcs.org/.../1.-Simpozijum-rinologa-Srbije.pdf Apr 8, 2016 - Moderator: Gabriela Kopacheva Barsova, Tomislav Baudoin ... Aleksić, Tomislav Baudoin, Gabriela Kopacheva Barsova, Katarina Mitrović. 5. Предавач и координатор на: Rhinoplasty sesija Dubai, Дубаи, 20-24 Ноември, 2014 ISIAN-IRSPARS 2014; www.hossamfoda.com/files/Dubai-program.pdf Gabriela Barsova Kopacheva. Macedonia. 11:28 - 11:35. The application of 3 dimensional printing methods in augmentation rhinoplasty animal model. Yoo Suk. 6. Предавач и Модератор на 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 16-19 October, 2012 7. Поканет предавач на 4. Хрватски Ринолошки Конгрес, 26-27. 02. 2016, Загреб, Хрватска 8. Поканет предавач за учество на 19-ти Конгрес на оториноларинголози на Србије, со меѓународно учество, 18-20 септембар 2014, Аранџеловац, Србија. Тема: Okrugli sto : Rinoplastike (uvodno predavanje) - " Rinoplastika u decjem uzrastu". 9. Поканет предавач на 9th Congress of Croatian Society of Oto-Rhino-Laryngology and Head and Neck Surgery, May 6-9, Rovinj 2015, Croatia.	3 3 3 3

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Тема: а) "Expected and unexpected psychological patients reactions" б) " Rhinoplasty and growth of septum and surgery in children: Is it ever justified?". 10. Поканет предавач и модератор на 1-st Croatian Rhinologic Congress, Zagreb, 25th - 27th February 2010. Тема: : "Rhinoplasty and concepts of facial beauty between ethnic Macedonian and Albanian women in Macedonia. Statistical shape analysis of nose". G. Kopacheva Barsova, L. Dubrovska Miletic, M. Kirjas, G. Orovcane 11. Поканет предавач на 2-st Croatian Rhinologic Congress, Zagreb, 23th - 25th February 2012 iii. Тема: а) " Nasal obstruction after rhinoplasty" iv. б) " Nasal -tip projection, asymmetries after rhinoplasty" v. 12. Поканет предавач на 3-st Croatian Rhinologic Congress, Zagreb, 20th - 22th February 2014. Тема: "Growth of septum and surgery in children: Is it ever justified?" 13. Поканет предавач на 4-st Croatian Rhinologic Congress, Zagreb, 26th - 27th February 2014 vi. Тема: "The impact of nasal trauma in septorhinoplasty in early-school- age and adolescents". vii. 14. Поканет предавач, II Kongres I XXI Simpozijum orl Republike Srpske sa medunarodnim ucescem" , 28-30.5. 2015, Бања Лука - " Rhinoplasty - Expected and unexpected psychological patients reactions". 15. Поканет предавач (Faculty member) на 2nd Congress of the European Academy of ORL and Head & Neck Surgery, Nice, France, 2012 Тема: Rhinopseptoplasty in childhood 16. Поканет предавач - Реплек фарм, стручно предавање со презентација на нови производи од брендovите : Оралсепт, Целутел и Форвита Тема: "Употреба на Бензидамин хидрохлорид во ОРЛ со посебен осврт на негова примена кај тонзилектомирани пациенти".	3 3 3 3 3 3

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	17. Модератор на 22 Congress of the European Rhinologic Society, 27th International Symposium of Infection and Allergy Of the nose, Crete, Greece; June 15-19, 2008. Session: Rhinoplasty	3
	Вкупно: 17x3=51	
		3
		3
		3
		3

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		3 3 3
6.	Секциско предавање на научен стручен собир: Предавач на ОРЛ секциски сотанок при Здружението на лекари по оториноларингологија при Македонско лекарско друштво, Скопје, 15 Мај 2015. Тема: " Антибиотски третман на хроничен риносинуситис во светлото на ЕПОС 2012 насоките"	1
7.	Секциско предавање на научен стручен собир со меѓународно учество: Македонско - хрватски оториноларинголошки средби, Секциски сотанок, Дојран, 14-15 мај, 2012	2
8.	Учество на научен/стручен собир со реферат-усна презентација: 1. IX Balkan Congress of Otolaryngology, Head and Neck Surgery, 01-05 Juni 2014, Budva, Montenegro:	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поеми
	- RHINOSEPTOPLASTY AND GROWTH OF SEPTUM IN CHILDREN: JUSTIFIED OR NOT. Gabriela Kopacheva Barsova, ENT Clinic, University Hospital, Skopje. - RHINOSEPTOPLASTY-EXPECTED AND UNEXPECTED PSYCHOLOGICAL PATIENT REACTIONS. Kopacheva-Barsova Gabriela¹, Gerazova Vesna², Arsova Slavica^{2,1} Clinic for ear, nose and throat, Clinical center-Skopje, Macedonia, ²University Clinic of Psychiatry, Clinical Center- Skopje, Macedonia. 2. 25th congress of the European Rhinologic Society & 33rd International Symposium on Infection&Allergy of the Nose. Holland, Amsterdam, June 22-26, 2014: - Free paper: RHINOSEPTOPLASTY-EXPECTED AND UNEXPECTED PSYCHOLOGICAL PATIENT REACTIONS , G. Kopacheva Barsova. 3. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 16-19 October, 2012: - RHINOSEPTOPLASTY AND GROWTH OF SEPTUM IN CHILDREN: JUSTIFIED OR NOT. G. Kopacheva Barsova, ENT Clinic, University Hospital, Skopje -RHINOSEPTOPLASTY-EXPECTED AND UNEXPECTED PSYCHOLOGICAL PATIENT REACTIONS.Kopacheva-Barsova Gabriela¹, Gerazova Vesna², Arsova Slavica^{2,1} Clinic for ear, nose and throat, Clinical center- Skopje, Macedonia, ²University Clinic of Psychiatry, Clinical Center- Skopje, Macedonia - Nasal obstruction after septorhinoplasty. G. Kopacheva, F. Jakimovska. -Nasal Tip Projection: Asymmetries after Rhinoplasty. G. Kopacheva, F. Jakimovska. M. Kirjas, L. Dubrovska Miletic	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	4. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005: - Cartilage Autografts in Nasal surgery. G. Kopacheva , J. Netkovski , , M. Kirjas, Dz. Dzokic, L. Demiri. - Rhinitis - A safety and Biopsy Study. G. Kopacheva, V. Kaev , G. Orovcanec, J. Netkovski, M. Kirjas, E. Karova. Вкупно: 4x1 = 4	
		4x1=4
9.	Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна): 1. Correlation between tonsillar hypertrophy and allergic rhinitis in children, Gabriela Kopacheva Barsova, Skopje, Makedonija SIMPOZIJUM RINOLOGA SRBIJE „HRONIČNI RINITIS STARI I NOVI IZAZOVI U ISTRAZIVANJIMA, DIJAGNOSTICI I LEČENJU“ Beograd, 08. april 2016. 2. RHINOSEPTOPLASTY AND GROWTH OF SEPTUM IN CHILDREN: JUSTIFIED OR NOT. Gabriela Kopacheva Barsova, ENT Clinic, University Hospital, Skopje. IX Balkan Congress of Otolaryngology, Head and Neck Surgery, 01-05 Juni 2014, Budva, Montenegro 3. RHINOSEPTOPLASTY-EXPECTED AND UNEXPECTED PSYCHOLOGICAL PATIENT REACTIONS. Kopacheva-Barsova Gabriela¹, Gerazova Vesna², Arsova Slavica ^{2,1} Clinic for ear, nose and throat, Clinical center-Skopje, Macedonia, ²University Clinic of Psychiatry, Clinical Center- Skopje, Macedonia. IX Balkan Congress of Otolaryngology, Head and Neck Surgery, 01-05 Juni 2014, Budva, Montenegro	1 1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	4. Free paper: RHINOSEPTOPLASTY-EXPECTED AND UNEXPECTED PSYCHOLOGICAL PATIENT REACTIONS , G. Kopacheva Barsova. 25th conress of the European Rhinologic Society & 33rd International Symposium on Infection&Allergy of the Nose. Holland, Amsterdam, June 22-26, 2014. 5. RHINOSEPTOPLASTY AND GROWTH OF SEPTUM IN CHILDREN: JUSTIFIED OR NOT. G. Kopacheva Barsova, ENT Clinic, University Hospital, Skopje. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, macedonia, 16-19 October, 2012. 6. RHINOSEPTOPLASTY-EXPECTED AND UNEXPECTED PSYCHOLOGICAL PATIENT REACTIONS.Kopacheva-Barsova Gabriela¹,Gerazova Vesna², Arsova Slavica ^{2,1}Clinic for ear, nose and throat, Clinical center- Skopje, Macedonia, ²University Clinic of Psychiatry, Clinical Center- Skopje, Macedonia. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, macedonia, 16-19 October, 2012 7. Nasal obstruction after septorhinoplasty. G. Kopacheva, F. Jakimovska. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 16-19 October, 2012. 8. Nasal Tip Projection: Asymmetries after Rhinoplasty. G. Kopacheva, F. Jakimovska. M. Kirjas, L. Dubrovska Miletic. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, macedonia, 16-19 October, 2012. 9. Crooked Nose - The fine line between form and function". F. Jakimovska, G. Kopacheva, E. Kosevska, A. Aleksovska. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, macedonia, 16-19 October, 2012 10. Ronchopatia. M. Kirjas, N. Nikolovski, G. Kopacheva, L. Duubrovska, I. Duma. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, macedonia, 16-19 October, 2012 11. Radiofrequency surgery for the treatment of obstructive sleep apnea. M. Kirjas, N. Nikolovski, B. Gogushevski, L. Dubrovska	1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Miletich. S. Cvetanovska, B. Bundevska, G. Kopacheva. 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 16-19 October, 2012 12. Cartilage Autografts in Nasal surgery. G. Kopacheva , J. Netkovski , , M. Kirjas, Dz. Dzokic, L. Demiri. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005. 13. Rhinitis - A safety and Biopsy Study. G. Kopacheva, V. Kaev , G. Orovcanec, J. Netkovski, M. Kirjas, E. Karova. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005. 14. The clinical relationship of nasal polyps to asthma. G. Kopacheva, D. Dokic, V. Kaev, B. Shirgovska. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005. 15. Ear protrusion and Otoplasty - Our Experience. M. Kirjas, G. Kopacheva, J. Netkovski. - "Ear protrusion and Otoplasty - Our Experience" M. Kirjas, G. Kopacheva, J. Netkovski. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005. 16. Rhinosinusitis - Our Clinical Experiences. M. Kirjas, L. Duubrovska ,G. Kopacheva, J. Netkovski. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005. 17."Incidence and surgery of Concha bullosa in Chronic Rhinosinusitis. J. Netkovski , G. Kopacheva, M. Kirjas, S. Mitevski, V. Serafimovski, M. Petrovska, G. Orovcanec. 1st Macedonian	1 1 1 1 1 1 1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005. 18. Reconstructive Nasal surgery. J. Netkovski , G. Kopacheva, M. Kirjas. 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005.	1 1 1 1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		Вкупно: 1x18=18
	Вкупно:	130.2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
1.	Раководител на внатрешна организациона единица: Оддел за амбулантска поликлиничка дејност (Поликлиника)	4x3=12
2.	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода или јавна здравствена метода во областа на медицинските науки и здравството - првпат во државата воведена метода: "Baloon sinus plasty cateterisation)	4
3.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2
4.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	0.5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	- Член на Уредувачкиот одбор на Македонското медицинско електронско списание од 2014 година	
5.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен стручен собир: 1. Научен борд (Scientific Board). THE BOARDS AND COMMITTEES/Balkan ORL. 10-th Balkan Congress of ORL-HNS, Tirana, Albania, June 2-5, 2016 balkan-orkl2016.com/the-boardscommittees/ Ass. Mario MILKOV (Bulgaria). Prof. Ass. Mihail KATOTOMIHELAKIS (Greece). Dr.Gabriela KOPACHEVA BARSOVA (Skopje). Dr. Jetmira FEJZA (Albania). 2. Научен борд (Scientific Board) на: 3rd Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 16-19 October, 2012. 3. Научен борд (Scientific Board) 1st Macedonian Congress of Oto-Rhino-Laryngology, Ohrid, Macedonia, 28-30 September, 2005	1x3=3
6.	Студиски престој во странство: 1. Универзитетска Клиника "Черахпаша", Истанбул, Турција (21.1-20.2. 2015), Едномесечен студиски престој со цел имплементирање на нова метода балон синус катетер дилатација на носот и параназалните синуси. 2. Универзитет "Erasmus", Ротердам, Холандија, од 15.3 - 15.6.2000, професионален престој на одделот за риносинусологија со цел промоција и обука на нови методи во третман на алергиски ринит, како и заболувања на носот и ПНС. 3. Универзитетска болница за уво, нос и грло, Улм, Германија во 2001 и 2003 год., професионален престој на одделот за риносинусологија со цел промоција и обука на нови методи во ринохирургија, особено естетска и функционална хирургија на носот и ПНС, третман на алергиски ринит, како и заболувања на носот и ПНС.	0.5 0.5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
		3x0.5
		Вкупно: 1.5
7	Учество во комисии и тела на државни и други органи: - Решение за член на Комисија за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа при Влада на Р, Македонија и Министерство за труд и социјална политика (Решение за 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 и 2016 г.) - Лиценца за вештачење од областа на Оториноларингологијата, издадена од Министерството за Правда при Владата на Р. Македонија од 20. 11. 2012. - Почесен член и Кореспондент (Honorary Member and Correspondent) на Италијанската Ринолошка асоцијација (Societa Italiana Rinologia)	6x1=7 1 1 Вкупно: 9
	Вкупно:	32

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	30,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	130,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	32,0
Вкупно	192,8

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**1. Проф. д-р, Марина Давчева
Чакар, с.р.**

**2. Проф. д-р, Никола
Николовски, с.р.**

**3. Проф. д-р, Мирослава
Поповска, с.р.**

**4. Проф. д-р, Зоран
Спировски, с.р.**

**5. Проф. д-р, Весна Герасова,
с.р.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Габриела Копачева-Барсова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р, Габриела Копачева-Барсова поседува научни и стручни квалитети и според законот за високо образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето доцент во областа Оториноларингологија.

Согласно со критериумите за бодирање на научно-истражувачката дејност, во рамките на образецот за избор издаден од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, д-р Габриела Копачева- Барсова има вкупно 130,2 бода, а согласно со критериумите за бодирање на стручно-апликативната дејност има 32,0 бода и за наставно-образовна дејност има 30,6 бода, што вкупно донесува 192,8 бода.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Габриела Копачева-Барсова да биде избрана во звањето доцент по предметот оториноларингологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р, Марина Давчева
Чакар, с.р.**
- 2. Проф. д-р, Никола
Николовски, с.р.**
- 3. Проф. д-р, Мирослава
Поповска, с.р.**
- 4. Проф. д-р, Зоран
Спировски, с.р.**
- 5. Проф. д-р, Весна Герасова,
с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВА НАУЧНИ РАБОТНИКА ПО ПРЕДМЕТОТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/Медицински факултет, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ од 05.12.2016 година, за избор на 2 научни работника по предметот интерна медицина, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, бр.02-5918/41, донесена на II редовна седница одржана на 29.12.2016, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Александар Шиколе, проф. д-р Бисерка Јовковска Каева, проф. д-р Цветанка Божиновска, проф. д-р Гордана Пемовска и проф. д-р Петар Дејанов.

На објавениот конкурс за избор на 2 научни работника по предметот Интерна медицина, во предвидениот рок се пријавија науч.сор.д-р Билјана Герасимовска-Китановска, науч.сор.д-р Сашо Гелев.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Билјана Герасимовска Китановска

Биографски податоци

Д-р Билјана Герасимовска-Китановска е родена на 26.2.1969 г., во Скопје. Студиите на Медицинскиот факултет ги започнала во учебната 1987/1988 год. Во текот на студиите учествувала на 4 студентски конгреси со теми од областа на биохемијата, нефрологијата и неврофизиологијата. Практичниот дел од предметот интерна медицина го спровела во Универзитетската болница во Александрија, Египет, во 1991 година, а практичниот дел од предметот хирургија го спровела во Универзитетската болница во Кошице, Република Словачка, во 1993 год. Студиите ги завршила во 1994 год., со просечна оценка 8,9, а стручниот испит го положила во 1995 год. Постдипломските студии ги завршила во 1999 со одбраната на магистерска теза, со просечна оценка 10. Докторската теза ја одбрала во јуни 2011 год. Вработена е на Клиниката за нефрологија од мај 1998 година, каде што работи на Одделот за функционална и структурна процена на бубрежната функција. Специјализацијата по интерна медицина ја завршила во 2003 година, а по семејна медицина во 2011 година. Супспецијализацијата по нефрологија ја завршила во 2013 година.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката има позитивна оценка од самоевалуација и просечна оцена за летниот семестар на 2015/2016 год, е 9,35.

Професија / звање

Доктор на медицина, специјалист по интерна медицина, специјалист по семејна медицина, супспецијалист по нефрологија, магистер и доктор на медицински науки.

Избрана е за помлад асистент во октомври 2003, односно за асистент во 2006 година.

За насловен доцент е избрана во 2012 година, а за научен соработник во 2016 година.

Едукациона биографија

1987-1994- Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Р. Македонија.

1994-1995 - задолжителен лекарски стаж и стручен испит.

1995-1999- постдипломски студии - магистратура од областа на медицинските науки.

Магистерската теза "Учество на азотниот моноксид во генезата на хипертензијата индуцирана со гравидитет" успешно ја одбранила во декември 1999 година и се здобила со звањето магистер на медицински науки.

1998-2003- специјализација по интерна медицина

2008-2011- докторската дисертација, на тема „Интегриран прогностички пристап, прогностички скор и предикција на индивидуален ризик за настанок на прееклампсија" успешно ја одбранила и се здобила со звањето доктор на медицински науки.

2011-специјализација по семејна медицина

2013- супспецијализација по нефрологија

Развој и стручна работа во области од посебен интерес

Вработена е на Клиниката за нефрологија, на Одделот за функционална и структурна процена на бубрежната функција. Област од посебен интерес е хипертензија и хипертензија во гравидитет.

Професионални посети и специјализации

Учествувала на повеќе стручни состаноци, симпозиуми и конгреси, во земјата и во странство, со усни презентации, постери, како поканет предавач и како автор и коавтор на повеќе стручно-научни трудови. Посетувала курсеви за молекуларна биологија, новости во нефрологијата и епидемиологија во нефрологијата. Во периодот од април до јуни 2007 година престојувала на Клиниката за нефрологија во Хановер, Германија, со стипендија од Европското ренално здружение.

Била вклучена во проектите за предикција на хипертензија индуцирана со гравидитет, за ризик-фактори за хипертензија и за ризик-фактори за хронична бубрежна болест во Република Македонија.

Кораководител (заменик на раководителот) е на европски проект во рамките на Европската мрежа за истражување во примарното здравство, како и национален раководител на истиот проект.

Активно е вклучена во работата на Центарот за семејна медицина и Катедрата за семејна медицина, како член на едукативниот одбор, предавач, едукатор, ментор, предавач и испитувач на специјалистички испит, и како координатор за специјализанти за интерна медицина. Вклучена е и во неколку проекти на Центарот за семејна медицина.

Публикациска дејност и наставно-научна дејност

Објавила над 150 труда, публикувани и/или презентирани на интернационални и на домашни стручни и научни собири.

Автор е на книгата „Integrated prognostic model and prediction of risk for preeclampsia”, објавена во 2013 година на англиски јазик од страна на германската издавачка куќа Scholar's Press. Коавтор е на публикација за хипертензија кај ромската популација, како и национални стратегии за репродуктивно здравје. Уредник и преведувач е на 5 преведени книги од областа на интерната, семејната медицина и нефрологијата.

Соработник е на интернет-порталот Webdoctor, на кој учествува со прилози од областа на нефрологијата, наменети за здравствени работници.

Знаење на јазици: Професионално познавање на англиски, одлично познавање на француски, а исто така ги познава и италијанскиот и германскиот

јазик. Судски преведувач е од англиски на македонски јазик и обратно. Превела 15 книги и прирачници од областа на медицината и селектирани поглавја од областа на нефрологијата од Оксфордскиот учебник за клиничка нефрологија, Сесиловиот учебник за интерна медицина и Ракеловиот учебник за семејна медицина.

Членство и активности во професионални здруженија/тела:

Член е на: Европската ренална асоцијација и Европското здружение за дијализа, трансплантација и вештачки органи (ЕДТА-ЕРА), Здружението на нефролозите при Македонското лекарско друштво, Македонското лекарско друштво, Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи, Македонската асоцијација за хипертензија и Европската мрежа за истражување во примарното здравство (ЕГПРН) и ЕУРАКТ. Национален претставник за Република Македонија е во Советодавниот одбор на Европската мрежа за истражување во примарното здравство од 2013 година. Од 2007 до 2012 година е национален соработник на Светската здравствена организација за областа на родови односи и здравје и е коавтор на повеќе истражувачки студии од истата област. Во Македонската асоцијација за хипертензија е претседател.

Награди и признанија: За трудот „Намалување на азотниот моноксид кај есенцијална хипертензија-заради помалку вазоконстриктори?“ е добитничка на првата награда “Бруно Вочингер” за најуспешна постер-презентација на 15. Подунавски симпозиум за нефрологија одржан во Линц во јуни 2000 година. Во 2013 година, добитник е на награда од проектот „Топ 100 најдобри доктори во јавното здравство“. Во зимскиот семестар 2013/2014 година е избрана за најдобар асистент за предметите интерна медицина и ургентна медицина (оценка 10) и предметот клиничко испитување (оценка 9,71) од областа нефрологија. Добитник е на Диплома за придонесот кон работата на Македонското лекарско друштво.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Герасимовска Китановска Димитар Билјана

Институција: Клиника за нефрологија

Научна област: интерна медицина - нефрологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (Прилог бр. 1)	Број	Поени
А. Одржување на вежби (број на часови)		
1.Интерна медицина (2012-2016 год, 12 вежби, 2 семестра, по 3 часа)	12*2*3*5*0.03=	10.8
2.Интерна медицина (2012-2016 год, двапати годишно по 5 вежби во блок по 3 часа)	5*2*3*6*0.03=	5.4
3.Интерна медицина-клиничка пракса, <u>ментор</u> (2012-2016 г., 5 дена *7 часа, 4 кандидати годишно)	5*4*5*0.06=	6
4.Интерна пропедевтика/клиничко испитување (2012-2016 година, 12 вежби, 2 семестра, блок по 3 часа)	12*2*3*5*0.03=	10.8
5.Интерна пропедевтика/клиничко испитување (2012-2016година, 3 вежби, 2 семестра, блок по 4 часа)	3*2*4*5*0.03=	3.6
6.Ургентна медицина (2012-2015 г, 1 вежба, 3 часа)	1*2*3*5*0.03=	0.09
7.Интерна медицина за стоматолози (2012-2016 год, 12 вежби , 2 семестра, по 3 часа)	12*2*3*5*0.03=	10.8
9.Интерна медицина за стоматолози (2012-2016 год, 2 вежби , 2 семестра, по 2 часа)	2*2*2*5*0.03=	0.9
10.ОСНАР -шестгодишни студии (2012-2016 г, 8 вежби по 3 часа)	8*3*5*0.03=	3.6
11.ОСНАР - редовни трогодишни студии за логопеди, физиотерапевти и мед. сестри (2012-2016 год, 3 вежби, блок 3 часа)	3*3*5*0.03=	1.35
12. ОСНАР - вонредни трогодишни студии за логопеди, физиотерапевти и мед. сестри (2012-2016 год3 вежби, блок 3 часа)	3*3*5*0.03=	1.35

13. Модули за специјализација за семејна медицина – научноистражувачка работа, семинарски трудови, хронично болни (0,06 бода за час)	42 часа*0.06=	2.52
14. Ментор на кандидати за доедукација на семејна медицина- 12 кандидати, вкупно 210 часа (0,06 бода за час)	210*0.06	12.6
15. Учество во специјалистички испит по семејна медицина-ОСКИ станици-2 пати	2*0.1	0.2
16.Предавања семејна медицина во додипломска настава	18*0.04	0.72
17. Учество во комисија за специјалистички испит по семејна медицина- седум кандидати	7*0.2	1.4
18.Интерна скрипта за предавања за семејна медицина	1	4
19. Координатор за специјализанти на интерна медицина	1	1
Вкупно		77.13
Б.Настава во школи и работилници (прилог бр.2)		
1. Работилница „Нефрологија во примарна здравствена заштита” 2012 год. , предавач	1	1
2. Работилница „Прва ултрасонографска нефролошка школа” - предавач, 2015	1	1
3. Работилница „Кардиоваскуларни заболувања” -2013 година, предавач	1	1
4. Работилница за спроведување на скрининг за колоректален карцином - 2013 година, учесник	1	1
5. Работилница за користење медицинска база на податоци HINARI-Train the trainers	1	1
Вкупно		5
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	77.13+5	82.13
Вкупно I и II		

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА- (Прилог бр.3)	Бр.	Поени	Вкупно

			поени
А) Учесник во национален научен проект			23
1. Активен пациент- Семејна медицина	1	3	3
2. Национален координатор на меѓународен научен проект (Студија CoCo)	1	6	20
3. Заменик-раководител на меѓународен проект - заменик претседател на Управниот комитет за Европската работна група во Студијата CoCo- Самогрижа на пациентите при обични настинки	1	9	
4. Учесник во меѓународен научен проект Студија CoCo- Самогрижа на пациентите при обични настинки	1	5	
Цела монографија објавена во странство			
Integrated prognostic model and prediction of risk for preeclampsia”, објавена во 2013 година на англиски јазик од страна на германската издавачка куќа Scholar's Press.			12
Г) Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (прилог бр. 8)	Вкупно		32.485
1. Macedonian Journal of Medical sciences			
2. Evidence Based Complementary and Alternative Medicine	3	6	3.6
3. Acta morphologica			3.6
4. BMC Pulmonary Medicine	2	6+1.78	4,76
	2	6+1.931	4,728
	2	6	3.6
		6	3.6

	1	6+2.329	4.997
1. B.Gerasimovska-Kitanovska , V.Gerasimovska: Extended spectrum beta-lactamase (ESBL) strains of E.coli as a cause of urinary tract infections in hospitalized patients. Acta morphologica, 2014 , vol 11 (2). pp 28-335.			3.6
2. V.Gerasimovska, B.Gerasimovska-Kitanovska , K.Popovska-Jovanovska: Nosocomial infection with Stenotrophomonas maltophilia as a risk in haemodialysis patients with central venous catheters .Acta morphologica, 2014, vol 11 (2), pp 33-38			3.6
3.Julijana Petrovska, Biljana Gerasimovska Kitanovska , Stevka Bogdanovska, Svetlana Pavleska Kuzmanoska .Case Report Pheochromocytoma and Neurofibromatosis Type 1 in a Patient with Hypertension. Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. 2015 Dec 15; 3(4):713-716.			3.6
4. Birgitta M. Weltermann, Biljana Gerasimovska-Kitanovska et al. Self-Care Practices for Common Colds by Primary Care Patients: Study Protocol of a European Multicenter Survey—The COCO Study.Evidence-Based Complementary and Alternative Medicine, Volume 2015			4.728
5. Biljana Gerasimovska Kitanovska , Vesna Gerasimovska, and Vesna Livrinova. Two Pregnancies with a Different Outcome in a Patient with Alport Syndrome. Open Access Maced J Med Sci. 2016 Sep 15; 4(3): 439–442. Published online 2016 Jul 2.doi:10.3889/oamjms.2016.073 PMCID: PMC5042630 Macedonian Journal of Medical sciences			3.6
6. Anika Thielmann, Biljana Gerasimovska-Kitanovska , et al. Self -Care for Common Colds by Primary Care Patients: A European Multicenter Survey on the Prevalence and Patterns of Practices—The COCO Study. Evidence-Based Complementary and Alternative Medicine, Volume 2016(2016), Article ID 6949202, 9 pages, http://dx.doi.org/10.1155/2016/6949202			4.76
7.Espantoso-Romero M, Roman Rodrigues M, Duarte-Perez A, Gonzalvez-Rey J, Callejas-Cabanillas P, Kasuva Lazic D, Anta Agudo B, Toran Monserrat P, Magallon Botaya R, Gerasimovska Kitanovska B , Lingner H, Assenova R, Igtode C, Gude-Sampredro F, Claveria A. External validation of multidimensional prognostic indices in a primary care international cohort (PROEPOC/COPD cohort). BMC Pulmonary Medicine, 2016, 15:143-			4.997
1* Sead Zejnel 1 Biljana Gerasimovska 2 Vesna Gerasimovska 2 Dragana Stojkovic 3 Martin Trajkovski 4 1 Irina Angelovska 1 Angela Debreslioska 1 Smilko Jovanovsk 3 Jagoda Stojkovic 1* Sead Zejnel			3.6

8. Jagoda Stojkovikj , Sead Zejnel , Biljana Gerasimovska , Vesna Gerasimovska, Dragana Stojkovic, Martin Trajkovski, Irina Angelovska, Angela Debreslioska, Smilko Jovanovski. Goodpasture Syndrome Diagnosed One Year And A Half after the Appearance of the First Symptoms (Case Report). Open Access Maced J Med Sci electronic publication ahead of print, published on December 06, 2016 as http://dx.doi.org/10.3889/oamjms.2016.127	
Д) Апстракти објавени во зборник од конференции научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (вкупно 67 труда)	
Вкупно	27
1. V. Gerasimovska, P. Dejanov, V.Pusevski, B. Gerasimovska- Kitanovska: Creation and use of pre-dialysis arterio-venous fistula 4. Конгрес на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи (МЗНДТВО) со интернационална партиципација, Охрид, Р. Македонија, 21-24 јуни 2012, Книга на апстракти, стр. 52. 2.V. Gerasimovska, A. Oncevski, B. Gerasimovska- Kitanovska: Outcome of central venous catheters used as a vascular access in diabetic patients on hemodialysis. 4. Конгрес на Македонското здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи (МЗНДТВО) со интернационална партиципација, Охрид, Р. Македонија, 21-24 јуни 2012, Книга на апстракти, стр. 61/62. 3.V. Gerasimovska, A.Oncevski, B. Gerasimovska- Kitanovska, K.Popovska, A. Sikole : Central venous catheter –associated bloodstream infection – comparison of tunneled vs nontunneled hemodialysis catheters, VASA -13th Symposium of Vascular Access for Hemodialysis – 09-11-14 May ,2012, Orlando, Florida, USA, The Journal of Vascular Access 2012; 11 supl.2, p.S-22. 4. V.Gerasimovska, B. Gerasimovska- Kitanovska, K. Popovska-Jovanovska, A. Sikole: Gram positive cocci as a reason for catheter-related bloodstream infection, 8th International Congress of the Vascular Access Society (VAS) Prague, Czech Republic, 25-27 April 2013, The Journal of Vascular Access Vol 14, No1, Jan-Mar 2013 p.40 5 V. Gerasimovska, B. Gerasimovska- Kitanovska, A. Sikole: Predialysis arteriovenous fistula creation – the best choice of vascular access for patients on hemodialysis, 8th International Congress of the Vascular Access Society (VAS) Prague, Czech Republic, 25-27 April 2013, The Journal of Vascular Access Vol 14, No1, January-March 2013 p.40/41	1 1 1 1 1

6. V. Gerasimovska, B.Gerasimovska-Kitanovska A.Sikole :Management of infection with gram positive cocci as a reason for catheter-related bloodstream infection, XL Annual ESAO Congress, 11-14 September , 2013, Glasgow ,Scotland. Int J Artif Organs 2013; 36 (8): 546	1
7. B. Gerasimovska-Kitanovska, S. Bogdanovska, G. Severova-Andreevska, V.Gerasimovska, A. Sikole, K. Zafirovska: A novel prognostic model for preeclampsia, 50 th ERA-EDTA Congress, May 18-21, 2013 ,Istanbul, Turkey NDT Vol 28 No S1 May 2013 p i92	1
8. B. Gerasimovska-Kitanovska, S. Bogdanovska, G. Severova-Andreevska, V.Gerasimovska, A. Sikole : Morning surge on 24 hour blood pressure monitoring more pronounced in mild chronic kidney disease, 50 th ERA-EDTA Congress, May 18-21, 2013 ,Istanbul, Turkey NDT Vol 28 No S1 May 2013, p i86	1
9. V. Gerasimovska, B.Gerasimovska-Kitanovska, A.Sikole: Outcomes of vascular access creation –arteriovenous fistula prior to hemodialysis 50 th ERA-EDTA Congress, May 18-21, 2013 ,Istanbul, Turkey NDT Vol 28 No S1 May 2013 p. i230	1
10. V. Gerasimovska, B.Gerasimovska-Kitanovska: Suspected catheter-related bloodstream infection- nontunneled vs tunneled hemodialysis catheters 50 th ERA-EDTA Congress, May 18-21, 2013 ,Istanbul, Turkey NDT Vol 28 No S1 May 2013 p. i236	1
11. В.Герасимовска, Б.Герасимовска-Китановска, К. Поповска: Stenotrophomonas maltophilia - предизвикувач на катетер поврзана инфекција кај пациенти на хемодијализа, 5. Конгрес на микробиологи на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 28-31 мај 2014г , Мак мед преглед Год:86 (супл. 86) стр.117, 2014	1
12. V.Gerasimovska, B.Gerasimovska-Kitanovska, Z.Cekovska, K.Popovska : Catheter-related bloodstream infection caused from gram positive cocci in patients on chronic hemodialysis. 5. Конгрес на микробиологи на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 28-31 мај 2014г , Мак мед преглед Год:86 (супл. 86) стр.118, 2014	1

13. B. Gerasimovska-Kitanovska, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, V. Gerasimovska, A. Sikole : Risk factors for occurrence of early and severe preeclampsia, 51st ERA-EDTA Congress, Amsterdam, Netherlands May 31-June 3rd Nephrol. Dial. Transplant. (2014) 29 (5)	
14. V. Gerasimovska, B. Gerasimovska-Kitanovska, A. Sikole : Outcomes of Arteriovenous Fistula Created Before Dialysis Start, 2014 VASA (Vascular Access Society of America) Symposium, Dallas Texas, May 2-3, 2014, J Vasc Access 2014 ; 15 (2): 150	
15. V. Gerasimovska, B. Gerasimovska-Kitanovska, A. Sikole : Hemodialysis tunneled central venous catheters: single center experience, XLI Annual ESAO Congress, 17-20 September , 2014, Rome ,Italy. Int J Artif Organs 2014; 37 (8): 604	1
16. V. Gerasimovska, B. Gerasimovska Kitanovska, A. Sikole. Predialysis fistula creation in elderly patients. XLI Annual ESAO Congress, 17-20 September , 2014, Rome ,Italy. Int J Artif Organs 2014; 37 (8): 604	1
17. Г Северова Андреевска, Б Герасимовска Китановска, С Богдановска, В Малевска, К Зафировска, А Шиколе. Лептин и хипертензија. Четврти конгрес по нефрологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Скопје, Р. Македонија, 10-13 мај 2012, Книга на апстракти, стр. 28.	
18. Богдановска С, Зафировска К, Герасимовска Китановска Б, Ристовска В, Милованчева Поповска М, Лозанче Љ. Ренални и хипертензивни оштетувања на целните органи кај есенцијална хипертензија. Четврти конгрес по нефрологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Скопје, Р. Македонија, 10-13 мај 2012, Книга на апстракти, стр. 30.	1
19. B Gerasimovska Kitanovska, K Zafirovska, S Bogdanovska, L. Lozance, G. Adamova, V. Livrinova Preeclampsia is associated with increased risk of chronic kidney disease in later life. Четврти конгрес по нефрологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Скопје, Р. Македонија, 10-13 мај 2012, Книга на апстракти, стр. 61.	1
20. B Gerasimovska Kitanovska, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, L. Lozance, O. Stojceva Taneva. Risk factors of hypertension control among the very elderly in the Republic of Macedonia. Четврти конгрес по нефрологија на Р. Македонија со	1

меѓународно учество, Скопје, Р. Македонија, 10-13 мај 2012, Книга на апстракти, стр. 62.

21. **B Gerasimovska Kitanovska**, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, L. Lozance, G. Severova Andreevska. Determinants of uncontrolled hypertension in the population of Republic of Macedonia. Четврти конгрес по нефрологија на Р.Македонија со меѓународно учество, Скопје, Р. Македонија, 10-13 мај 2012, Книга на апстракти, стр. 62.

1

22. **Biljana Gerasimovska Kitanovska**, Stevka Bogdanovska, Svetlana Pavleska Kuzmanovska, Vesna Gerasimovska, Aleksandar Sikole. Clinical characteristics of apparent treatment-resistant hypertension in chronic kidney disease patients evaluated by 24 hour ambulatory blood pressure monitoring. 52nd ERA-EDTA congress, London, UK, May 28-31.

1

23. Vesna Gerasimovska, **Biljana Gerasimovska-Kitanovska**, Aleksandar Sikole. Hemodialysis tunneled central venous catheters: five years single center experience. 52nd Era-Edta congress, London, UK, May 28-31.

24. Birgitta Weltermann, **B. Gerasimovska Kitanovska**, M. Hasanagic, R. Hoffman, E. Pirotta, S. Tekiner, A. Uludag, S. Czachowski, K. Hoffmann, K. Buczkowski, F. Petrozzuoli for the EGPRN working group on self medication and traditional remedies in Europe. Which measures do primary care physicians consider as typical self medication and home remedies used by their patients for common colds? A cross sectional study among physicians from several European primary care sites. 1th joint meeting of the European General practice Research network, Attard, Malta, 17-20. October, 2013.

1

25. Influence of patients' disease understanding and subjective discomfort on self-care practices for common colds: A cross-sectional study at 27 European sites (CoCo study) Birgitta Weltermann¹, **Biljana Gerasimovska Kitanovska**² et.al Meeting of the EGPRN, Crete, Greece, 2014

1

26. Self care practices for common cold across 14 European countries: Regional differences for frequently used practices. Birgitta Weltermann, **Biljana Gerasimovska Kitanovska** et al. Meeting of EGPRN, Timisoara, Romania, 07-10.05.2015

27. Self care for common colds across 14 European countries (COCO study): predictors for higher use of self care measures. Birgitta Weltermann, Biljana Gerasimovska Kitanovska et al. For the European General Practice Research Network working group on self care. Meeting of EGPRN, Edirne, Turkey, 17-20.10.2015	1
	1
	1
	1
	1

			1
			1
Ѓ) Пленарни предавања на научен стручен собир со меѓународно учество	3	3 бода	9
1. Кои лекови за самолекување и домашни лекови ги користат пациентите кога имаат обична настинка?- XXIII Симпозиум на лекарите по семејна медицина на РМ со меѓународно учество, Скопје, 18-20.10.2013	1	3	
2. Предизвици за семејниот лекар: Одредување на кардиоваскуларен ризик-поканета презентација на Конгресот на лекари на РМ – 19. Конгрес на лекарите на Македонија, 1-3.10.2015			
3. Водење на хипертензијата од страна на матичниот лекар и во хоспитални услови: поддршка на соработка за постигнување контрола на хипертензијата- 4. Конгрес на лекари по општа и семејна медицина- 14-17.4.2016	1	3	
	1	3	

Е) Секциски предавања на научен/стручен собир	1	1 бод	4
1. Нови препораки за артериска хипертензија- на стручен состанок Актуелности во третманот на болните со хемодијализа – Здружение на нефролозите – 26.10.2014 2. Клинички карактеристики на очигледната хипертензија резистентна на третман – Светски ден на хипертензија- Македонска асоцијација за хипертензија, 16.5.2015 3. Предизвици за семејниот лекар: Одредување на кардиоваскуларен ризик – секциски состанок на Македонската асоцијација за хипертензија одржан на 25.2.2016 4. Предавач на прва ултрасонографска школа- Улогата на ултрасонографијата во откривање на реналните тумори -17.5.2015		1 1 1	
Ж) Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	5	2 бода	10
1. В. Gerasimovska-Kitanovska, K. Zafirovska, S. Bogdanovska, Lj. Билјана Герасимовска Китановска, Биргита Велтерман, Мелида Хасанагиќ, Александра Спасовска. Кои лекови за самолекување и домашни лекови ги користат пациентите кога имаат обична настинка? XXIII симпозиум на лекарите по семејна медицина на РМ со меѓународно учество, 18-20.10.2013. 2.В. Gerasimovska-Kitanovska, K.Zafirovska, S. Bogdanovska, V.Gerasimovska, A.Sikole : Risk factors for occurrence of early and severe preeclampsia, 51st ERA-EDTA Congress, Amsterdam, Netherlands May 31-June3rd Nephrol.Dial.Transplant. (2014) 29 (5) 3.Билјана Герасимовска Китановска, Весна Герасимовска, Лидија Глигорова, Марија Михајлова, Катерина Андреевска, Сузана Јованова Илиевска. Физичка неактивност кај старите лица со хипертензија. 4. Конгрес на лекари по општа и семејна медицина- 14-17.04.2016 4.Biljana Gerasimovska-Kitanovska, Svetlana Pavleska-Kuzmanovska , Slavica KostadinovaKunovska, Vesna Gerasimovska, Ladislava Grevska Birmingham vasculitis activity score predicts relapse in ANCA associated vasculitides. Македонски конгрес за патологија, 01-04.09.2016 5.Biljana Gerasimovska-Kitanovska, European Study on Self-care for Common Colds: An analysis of self-care and potential medication interactions (COCO study), EGPRN Conference, 13-16.10.2016		2 2 2	

			2
			2
3) Учество на научен/стручен собир со реферат (постер, првиот автор)	2	0,5 бода	1.0
1. B. Gerasimovska-Kitanovska , S. Bogdanovska, G. Severova-Andreevska, V.Gerasimovska, A. Sikole : Morning surge on 24 hour blood pressure monitoring more pronounced in mild chronic kidney disease, 50 th ERA-EDTA Congress, May 18-21, 2013 ,Istanbul, Turkey NDT Vol 28 No S1 May 2013, p i86			0,5
2. Biljana Gerasimovska Kitanovska , Stevka Bogdanovska, Svetlana Pavleska Kuzmanovska, Vesna Gerasimovska, Aleksandar Sikole. Clinical characteristics of apparent treatment-resistant hypertension in chronic kidney disease patients evaluated by 24 hour ambulatory blood pressure monitoring. 52nd ERA-EDTA congress, London, UK, May 28-31			0.5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА-ВКУПНО			118.45

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	
Завршена субспецијализација	1
Награда од струкова организација	
1. Награда 100 најдобри доктори во 2013 година	1
2. Диплома од МЛД	3
Раководител на оддел	3
Рецензент во ММП и МЈМС	2
Учество во комисии и тела на државни и други органи	5
1. Министерство за здравство – Работна група за втора фаза на усовршување на актуелните клинички патеки (решение бр. 22-7282/1)	1

2. Министерство за здравство - Работна група за обука на матични лекари од примарна здравствена заштита (Решение бр. 07-1417/2)	
3. Министерство за здравство - тим лидер на работна група за обука на матичните лекари за примена на клинички упатства за практикување на медицина базирана на докази –Решение од Министерството за здравство под бр. 07-1417/2 од 31.1.2014г	1
4. Акредитиран испитувач за спроведување на стручниот испит на здравствените работници со високо образование, за добивање на лиценца за работа во периодот од 2014-2016г - Лекарска комора на Р.Македонија, бр. 08-3060/1	1
5. Национален претставник на Република Македонија во советодавен одбор на Европската мрежа за истражување во примарното здравство (EGPRN)	1
	1
Вкупно	15

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	82,13
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	118,45
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	15,00
Вкупно:	215,58

РЕЦЕНЗЕНТСКА

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Александар

Шиколе, с.р.

2. Проф. д-р Бисерка Јовковска
Каева с.р.

3. Проф. д-р Цветанка
Божиновска с.р.

4. Проф. д-р Гордана Пемовска
с.р.

5. Проф. д-р Петар Дејанов с.р.

Д-р САШО ГЕЛЕВ

Биографски податоци

Д-р Гелев Сашо е роден во Скопје во 1958 година. Дипломирал на Медицинскиот факултет во Скопје во 1987 година со просечна оценка 9,38. Првото вработување му е во санитетската служба на поранешната Југословенска народна армија каде што започнал специјализација по интерна медицина. Од 1992 година е вработен на Клиниката за нефрологија во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје во 1996 година го положил специјалистичкиот испит по интерна медицина, а во 2007 година завршил и супспецијализација по нефрологија. Вработен е на Клиниката за нефрологија во Скопје, како супспецијалист нефролог во одделот за надворешни болни.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот има добиено позитивна оценка (генерална просечна оценка од 9,58) од направената самоевалуација.

Наставно-образовна дејност

Од 1994 до 2005 год. бил асистент на Катедрата за интерна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје, при што ја вршел практичната настава по интерна медицина и интерна пропедевтика. На 12.6.2012 година бил избран за насловен доцент по предметот интерна медицина, по што од септември 2012 година повторно одржува вежби по интерна медицина и по клиничко испитување, како и практична настава по ургентна медицина и по нефрологија.

Учествувал во континуирана обука на лекари за водење на хемодијализа. Има остварено престој со едукација и обука на лекарите во центарите за хемодијализа во Железара во Скопје (2006 година) и во Делчево (2000 година). Од септември 2014, во

траење од 5 месеци, бил ангажиран да врши стручни консултации од областа на хемодијализата и да врши едукативно- стручна обука на персоналот преку секојдневна посета на центрите за хемодијализа. Има изготвено писмени материјали за лекарите кои се едуцираат од областа на хемодијализата.

Научноистражувачка дејност

Јавен труд на ниво на магистерски труд под наслов "Споредба меѓу лантан-карбонатот и калциум-карбонатот во третман на хиперфосфатемијата кај болните на дијализа" одбрал на Медицинскиот факултет во Скопје во 2003 година. Докторска дисертација под наслов „Артериски калцификати кај болните на хемодијализа: застапеност, асоцирани фактори, клиничко значење" ја одбрал, исто така, на Медицинскиот факултет во Скопје во април 2010 година.

Имал активно учество како коистражувач во повеќе научноистражувачки проекти, изведени кај пациентите на хемодијализа:

1. Ефектите од примената на лантан-карбонатот, спореден со калциум-карбонатот, врз бубрежната коскена болест кај пациентите со терминална бубрежна болест [Treatment of hyperphosphatemia with non-calcium containing phosphate binder Lanthanum carbonate (Fosrenol®) in end-stage renal disease (ESRD) patient], меѓународен научен проект, 2000-2001 година (коистражувач).

2. Клиничките последици врз адинамичната коскена болест кај болните на дијализа од третманот со различни нивои на калциум во дијализатната течност, (Nemopharms research project: Adynamic bone disease-clinical outcome of the treatment with different dialysate calcium concentration), меѓународен научен проект 2003 година (коистражувач).

3. Ефикасноста и безбедноста од примената на холестиланот како врзувач на фосфатот кај пациентите со терминална бубрежна болест, (Efficacy and safety of Cholestilan™ as a phosphate binder in end-stage renal disease), меѓународен научен проект 2003 година (коистражувач).

4. Проценка на коскената хистоморфометрија кај дијализните пациенти со секундарен хиперпаратироидизам, [Bone histomorphometry assessment for dialysis patients with secondary hyperparathyroidism of end stage renal disease (BONAFIDE)], меѓународен научен проект 2009 / 2011 година (коистражувач).

Досега учесувал во изработката на многу стручни и научни трудови од областа на нефрологијата. На Медлајн има 17 цитирани трудови. Има 220 публикации (трудови ин екстензо и апстракти), објавени самостојно или во соработка со други автори во домашни и меѓународни медицински списанија кои се од значење за развојот на

науката и струката. Учесувал со бројни постери и презентации на многу конгреси во Македонија и во странство.

Има повеќе поканети предавања од областа на нефрологијата на конгреси, симпозиуми, секции и едукациски курсеви.

Стручно-апликативна дејност

Има значајна експертска активност во смисла на евалуација и стручна ревизија на работата на центрите на хемодијализа во Република Македонија. Бил активен учесник при воведувањето на новата дијагностичка метода за детектирање на состојбата

наречена дијализно зависна амилоидоза кај болните на хемодијализа со 99mTc обележан Beta-2 microglobulin (во 1998-1999 година - Институт за нуклеарна медицина).

Дејности од поширок интерес:

Бил член на организациониот одбор на научно-стручните собири на четири последователни конгреси по нефрологија со меѓународно учество, како и член на организациониот одбор на Седмиот конгрес на Асоцијацијата на балканските градови за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи (БАНТАО), одржан во 2005 година и 37. Конгрес на Европското здружение за вештачки органи (ESAО), одржан во Скопје, во 2010 година.

Добитник е благодарници и плакети (2002 и 2013 година) од Македонското лекарско друштво.

Учествувал во подготовката на Националната стратегија за воведување на стандарди за хемодијализа во Република Македонија во однос на просторот, опремата, кадарот, следењето и третманот на пациентите.

Бил член на сите комисии формирани од Министерството за здравство на Република Македонија во 2014 и 2015 година кои имале за задача да ги утврдат условите во однос на просторот, опремата и стручниот кадар за издавање на дозвола за работа за центрите за дијализа.

ОБРАЗЕЦ **КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,** **НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Сашо Тодор Гелев

Институција : Клиника за нефрологија

Научна област : интерна медицина – нефрологија

НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста :	Поени
1.	Одржување на теренска настава	
1.1	Одржување на теренска настава во соработка со ПЗУ Систина нефроплус од 5. 9.2014 до 31. 1.2015 година Вкупно 20 недели, по 5 дена во неделата, по 6 часа дневно	20x30 x 0.04 = 24
2.	Одржување на вежби (клинички)	
2.1	Интерна медицина (2012-2016 год, 12 вежби, 2 семестра, по 3 часа) 12 x 2 x 3 x 5 x 0.03 =	10.8

2.2	Интерна медицина (2012-2016 год, двапати годишно по 5 вежби во блок по 3 часа) $5 \times 2 \times 3 \times 6 \times 0.03 =$	5.4
2.3	Интерна медицина-клиничка пракса, ментор (2012-2016 год, 5 дена по 7 часа, 12 недело вкупно) $12 \times 35 \times 0.03 =$	12.6
2.4	Интерна медицина за стоматолози (2012-2016 год, 12 вежби, 2 семестра, по 3 часа) $12 \times 2 \times 3 \times 5 \times 0.03 =$	10.8
2.5	Интерна медицина за стоматолози (2012-2016 год, 2 вежби, 2 семестра, по 2 часа) $2 \times 2 \times 2 \times 5 \times 0.03 =$	0.9
2.6	Интерна пропедевтика/клиничко испитување (2012-2016 година, 12 вежби, 2 семестри, блок по 3 часа) $12 \times 2 \times 3 \times 5 \times 0.03 =$	10.8
2.7	Интерна пропедевтика/клиничко испитување (2012-2016 година, 3 вежби, 2 семестри, блок по 4 часа) $3 \times 2 \times 4 \times 5 \times 0.03 =$	3.6
2.8	Ургентна медицина (2012-2015, 1 вежба, 3 часа) $1 \times 2 \times 3 \times 5 \times 0.03 =$	0.09
	Вкупно	54.99

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активност :	Поени
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно /стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
1.1	G.Spasovski, V.Zdravkovska, M.Zabzun, R.Antarorov, K.Ivanovski, P.Janakievski, J.Neskovski, E.Karceva-Sarajlija, B.Panova, T.Petrovska, L.Zulbeari, J.Masin-Spasovska, N.Taleska-Matovska, S.Gelev : Achievements in CKD-MBD guidelines targets: is there a progress in the implementation practice?; <i>Int Urol Nephrol</i> December 2012, Volume 44, Issue 6 , pp 1791–1798	3.6 + 1.32
1.2	P.Dzekova-Vidimliski, S.Dzikova, Gj.Selim, S.Gelev , L.Trajceska, V.Pushevski, A.Sikole: Ultrasound predictors of compensated liver cirrhosis in hemodialysis patients with hepatitis C; <i>Saudi Journal of Kidney Diseases and Transplantation</i> , Volume 24, Issue 1, Year 2013, page: 30-35	3.6 + 0.83
1.3	Selim G, Stojceva-Taneva O, Spasovski G, Tozija L, Grozdanovski R, Georgievski-Ismail L, Zafirova-Ivanovska B, Dzekova P, Trajceska L, Gelev S , Mladenovska D, Sikole A: Timing of nephrology referral and initiation of dialysis as predictor for survival in hemodialysis patients: 5-year follow-up analysis; <i>Int Urol Nephrol</i> , 2015 Jan, 47(1): 153-160	3.6 + 1.59
2.	Секциско предавање на научен /стручен собир	

2.1	Секциско предавање (Компликации за време на хемодијализната сесија) на Здружението на нефролози при МЛД одржано на 29.06.2014 год на Велешко езеро	1
3.	Секциско предавање на научен /стручен собир со меѓународно учество	
3.1	Секциско предавање со меѓународно учество (Vascular calcification in hemodialysis patients) на Здружението на нефролози при МЛД одржано на 12.03.2014 год во Скопје.	2
4.	Учество на научен /стручен собир со реферат – усна презентација	
4.1	Усна презентација – Фактори поврзани со атеросклеротичните лезии кај недијабетични пациенти на хемодијализа) на 4-от Конгрес по нефрологија со меѓународно учество во Скопје во 2012 година.	1
5.	Учество на научен /стручен собир со реферат – постер-презентација	
5.1	Постер-презентација - Фактори поврзани со атеросклеротичните лезии кај недијабетични пациенти на хемодијализа) на научно-стручен собир (Четврти конгрес по нефрологија со меѓународно учество, Скопје Р.Македонија) во 2012 година.	0.5
5.2	Постер-презентација - Дали присуството на артериските калцификати на радиограмите е ризик-фактор за подолг QT-интервал (ЕКГ) кај пациентите на хемодијализа), на научно-стручен собир (Четврти конгрес по нефрологија со меѓународно учество, Скопје Р.Македонија) во 2012 година	0.5
5.3	Постер-презентација - Наодот на артериски калцификати и серум нивоата на маркерите на коскениот метаболизам кај болните на дијализа) на научно-стручен собир (Четврти конгрес по нефрологија со меѓународно учество, Скопје Р.Македонија), во 2012 година.	0.5
5.4	Постер-презентација во отсуство на првиот автор- Serum iPTH, calcium and phosphate, and all cause and cardiovascular mortality in hemodialysis patients: a single center 5 year follow-up analysis) на научно-стручен собир (49-th ERA EDTA Congress Paris France) во 2012 година	0.5
5.5	Постер-презентација во отсуство на првиот автор- Early nephrology referral and late initiation of dialysis predicts survival in hemodialysis patients: 5 year follow-up analysis) на научно-стручен собир (49-th ERA EDTA Congress Paris France) во 2012 година	0.5

5.6	Постер-презентација - Is there associations between arteriovenous fistula thrombosis and presence of the cardiac valve calcifications in non-diabetic hemodialysis patients) на научно-стручен собир (49-th ERA EDTA Congress Paris France) во 2012 година	0.5
5.7	Постер-презентација - The relationship between cardiac valve calcifications presence and QT interval (ECG) prolongation in hemodialysis patients) на научно-стручен собир (49-th ERA EDTA Congress Paris France) во 2012 година	0.5
5.8	Постер-презентација - Health related quality of life in HD patients with different daily intake of calcium carbonate) на научно-стручен собир (XXXIX Annual ESAO Congress Rostock Germany) во 2012 година	0.5
5.9	Постер-презентација - KDIGO suggestions for serum MBD markers and health related quality of life in HD patients) на научно-стручен собир (XXXIX Annual ESAO Congress Rostock Germany) во 2012 година	0.5
5.10	Постер-презентација во отсуство на првиот автор - Adequate sodium profiling effects good quality of dialysis and sodium & fluid balance) на научно-стручен собир (50-th ERA EDTA Congress Istanbul Turkey) во 2013 година	0.5
5.11	Постер-презентација во отсуство на првиот автор - Acceptance of palliative care by dialysis patients and their families in non-western society) на научно-стручен собир (50-th ERA EDTA Congress Istanbul Turkey) во 2013 година	0.5
5.12	Постер-презентација - The association of KDIGO suggestions for mineral and bone disorder markers achievement and different anklebrachial systolic pressure index in our hemodialysis patients) на научно-стручен собир (50-th ERA EDTA Congress Istanbul Turkey) во 2013 година	0.5
5.13	Постер-презентација - The relationship between KDIGO suggestions for bone and mineral disorder markers attainment and QT interval (ECG) duration in our hemodialysis patients) на научно-стручен собир (50-th ERA EDTA Congress Istanbul Turkey) во 2013 година	0.5
5.14	Постер-презентација во отсуство на првиот автор - Adequate sodium profiling effects good quality of dialysis and sodium & fluid balance) на научно-стручен собир (40-th Annual ESAO Congress Glasgow Scotland) во 2013 година	0.5
5.15	Постер-презентација во отсуство на првиот автор - Plasma sodium and blood pressure) на научно-стручен собир (40-th Annual ESAO Congress Glasgow Scotland) во 2013 година	0.5
5.16	Постер-презентација - The association of KDIGO suggestions for CKD-MBD markers achievement and different ankle brachial systolic pressure	0.5

	index in our hemodialysis patients) на научно-стручен собир (40-th Annual ESAO Congress Glasgow Scotland) во 2013 година	
5.17	Постер-презентација - The importance of KDIGO guidelines for CKD-MBD markers achievement on carotid atherosclerosis presence in our hemodialysis patients) на научно-стручен собир (40-th Annual ESAO Congress Glasgow Scotland) во 2013 година	0.5
5.18	Постер-презентација - The relationship between KDIGO suggestions for CKD-MBD markers attainment and QT interval (ECG) duration in our hemodialysis patients) на научно-стручен собир (40-th Annual ESAO Congress Glasgow Scotland) во 2013 година	0.5
5.19	Постер-презентација - Health-related quality of life in our hemodialysis patients with cardiac valve calcification) на научно-стручен собир (41-th Annual ESAO Congress Roma Italy) во 2014 година	0.5
5.20	Постер-презентација - Daily prescribed dose of calcium carbonate as a predictor of the cardiac valve calcification presence in our hemodialysis patients) на научно-стручен собир (41-th Annual ESAO Congress Roma Italy) во 2014 година	0.5
5.21	Постер-презентација - Cardiac valve calcification presence and KDIGO suggestions for mineral and bone disorder markers achievements in hemodialysis patients) на научно-стручен собир (41-th Annual ESAO Congress Roma Italy) во 2014 година	0.5
5.22	Постер-презентација - Association between cardiac valve calcification and arteriovenous fistula thrombosis in hemodialysis patients) на научно-стручен собир (42-th Annual ESAO Conference Leuven Belgium) во 2014 година	0.5
5.23	Постер-презентација - A connection between QT interval (ECG) prolongation and cardiac valve calcification in hemodialysis patients) на научно-стручен собир (42-th Annual ESAO Conference Leuven Belgium) во 2014 година	0.5
6.	Апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна	
6.1	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Nikola Stojcev, Saso Gelev , Pavlina Dzekova-Vidimliski, Svetlana Pavleska, Aleksandar Sikole: Early nephrology referral and late initiation of dialysis predicts survival in hemodialysis patients: 5 year follow-up analysis; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [SAP211], eraedta2012.org	1
6.2	Saso Gelev , Lada Trajceska, Elizabeta Srbinovska, Svetlana Pavleska, Vili Amitov, Gjulsen Selim, Pavlina Dzekova, Aleksandar Sikole: The relationship between cardiac valve calcifications presence and QT interval (ECG)	1

	prolongation in hemodialysis patients; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [FP472], eraedta2012.org	
6.3	Saso Gelev , Lada Trajceska, Elizabeta Srbinovska, Svetlana Pavleska, Angel Oncevski, Petar Dejanov, Vesna Gerasimovska, Gjulsen Selim, Aleksandar Sikole: Is there associations between arteriovenous fistula thrombosis and presence of the cardiac valve calcifications in non-diabetic hemodialysis patients; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [FP560], eraedta2012.org	1
6.4	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Saso Gelev , Vlatko Pusevski, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Irena Rambabova-Busletic, Aleksandar Sikole: Serum iPTH, calcium and phosphate, and all cause and cardiovascular mortality in hemodialysis patients: a single center 5 year follow-up analysis; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [SAP568], eraedta2012.org	1
6.5	Aleksandar Sikole, Galina Severova-Andreevska, Lada Trajceska, Saso Gelev , Vili Amitov, Svetlana Pavleska-Kuzmanovska: Does the daily sodium intake influence mortality in dialysis patients; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [FP593], eraedta2012.org	1
6.6	Pavlina Dzekova-Vidimliski, Aleksandar Sikole, Saso Gelev , Gjulsen Selim, Lada Trajceska: Clinical effectiveness of vaccination against influenza in dialysis patients; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [SAP607], eraedta2012.org	1
6.7	Pavlina Dzekova-Vidimliski, Svetlana Pavleska-Kuzmanovska, Lada Trajceska, Igor Nikolov, Gjulsen Selim, Saso Gelev , Vili Amitov, Aleksandar Sikole: Decreasing prevalence of hepatitis C virus infection in hemodialysis patients: following KDIGO guidelines; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [FP662], eraedta2012.org	1
6.8	Lada Trajceska, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Saso Gelev , Stefan Arsov, Aleksandar Sikole: Nutrition in relation to advanced glycation end products in dialysis patients; <i>Abstracts from the 49-th ERA-EDTA Congress, Paris France, May 24-27 2012</i> , [FP672], eraedta2012.org	1
6.9	Severova-Andreevska G, Trajceska L, Gelev S , Pavleska-Kuzmanovska S, Amitov V, Sikole A: Does the daily sodium intake influence mortality in dialysis patients; Abstracts-XXXIX Congress of ESAO, Rostock Germany, 26-29 September 2012, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol35/No.8, 2012 August, O101, p.578.	1
6.10	Sikole A, Trajceska L, Dzekova P, Severova G, Gelev S , Selim Gj, Nikolov I: The effect of high-flux hemodialysis on hemoglobin concentrations in patients on dialysis; Abstracts-XXXIX Congress of ESAO, Rostock Germany, 26-29 September 2012, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol35/No.8, 2012 August, P65, p.601	1

6.11	Sikole A, Trajceska L, Dzekova P, Severova G, Gelev S , Selim Gj, Nikolov I: Survival of dialysis patients in relation to malnutrition inflammation complex syndrome; Abstracts-XXXIX Congress of ESAO, Rostock Germany, 26-29 September 2012, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol35/No.8, 2012 August, P66, p.601	1
6.12	Gelev S , Mladenovska D, Trajceska L, Pavleska S, Selim Gj, Dzekova P, Amitov V, Sikole A: Health related quality of life in HD patients with different daily intake of calcium carbonate; Abstracts-XXXIX Congress of ESAO, Rostock Germany, 26-29 September 2012, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol35/No.8, 2012 August, P75, p.603	1
6.13	Trajceska L, Gelev S , Dzekova P, Pavleska S, Selim Gj, Sikole A: Clinical effectiveness of vaccination against influenza in dialysis patients; Abstracts-XXXIX Congress of ESAO, Rostock Germany, 26-29 September 2012, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol35/No.8, 2012 August, P77, p.603	1
6.14	Gelev S , Mladenovska D, Trajceska L, Pavleska S, Selim Gj, Dzekova P, Amitov V, Sikole A: KDIGO suggestions for serum MBD markers and health related quality of life in HD patients; Abstracts-XXXIX Congress of ESAO, Rostock Germany, 26-29 September 2012, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol35/No.8, 2012 August, P79, p.604	1
6.15	Galina Severova-Andreevska, Lada Trajceska, Saso Gelev , Gjulsen Selim, Aleksandar Sikole: Adequate sodium profiling effects good quality of dialysis and sodium & fluid balance; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nephrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [SP549]	1
6.16	Aleksandar Sikole, Lada Trajceska, Saso Gelev , Pavlina Dzekova, Gjulsen Selim, Vili Amitov: Acceptance of palliative care by dialysis patients and their families in non-western society; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nephrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [SP610]	1
6.17	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Ljubica Georgievska-Ismail, Saso Gelev , Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Zvezdana Petronievic, Aleksandar Sikole: Sodium gradient and mortality in hemodialysis patients: 5 year follow-up analysis; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nephrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [MO054]	1
6.18	Sasho Gelev , Slavco Toshev, Lada Trajceska, Svetlana Pavleska, Gjulsen Selim, Pavlina Dzekova, Aleksandar Shikole: The association of KDIGO suggestions for mineral and bone disorder markers achievement and different anklebrachial systolic pressure index in our hemodialysis patients; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nephrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [MP451]	1

6.19	Sasho Gelev , Slavco Toshev, Lada Trajceska, Svetlana Pavleska, Gjulsen Selim, Pavlina Dzekova, Aleksandar Shikole: The relationship between KDIGO suggestions for bone and mineral disorder markers attainment and QT interval (ECG) duration in our hemodialysis patients; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [MP452]	1
6.20	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Ljubica Georgievska-Ismail, Saso Gelev , Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Zvezdana Petronievic, Aleksandar Sikole: Effect of the longer duration of nephrology referral on all-cause and cardiovascular mortality in hemodialysis patients: 5 year prospective study; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [MP472]	1
6.21	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Ljubica Georgievska-Ismail, Saso Gelev , Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Zvezdana Petronievic, Aleksandar Sikole: Dialysis treatment time, cardiovascular risk factors and mortality in hemodialysis patients: 5 year follow-up analysis; Abstracts from the 50-th ERA-EDTA Congress, Istanbul 2013, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> , Volume 28, Number S1, May 2013, [MP491]	1
6.22	A.Sikole, P.Dzekova-Vidimliski, S.Gelev , Gj.Selim, L.Trajceska: Acceptance of palliative care by traditional families of patients on dialysis; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P41, p.579	1
6.23	G.Severova-Andreevska, P.Dzekova-Vidimliski, S.Gelev , Gj.Selim, A.Sikole, L.Trajceska: Adequate sodium profiling effects good quality of dialysis and sodium & fluid balance; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P43, p.579	1
6.24	A.Sikole, P.Dzekova-Vidimliski, S.Gelev , G.Severova-Andreevska, L.Trajceska: Cessation of iron therapy is a safe way of controlling hemoglobin level in patients who do not require exogenous erythropoietin; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P46, p.580	1
6.25	L.Trajceska, P.Dzekova-Vidimliski, S.Gelev , Gj.Selim, G.Severova-Andreevska, A.Sikole: Naive erythropoietin is a harmful as exogenous when hemoglobin exceeds 130g/L; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P52, p.581	1
6.26	G.Severova-Andreevska, S.Gelev , A.Sikole, L.Trajceska: Plasma sodium and blood pressure; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14	1

	September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P54, p.582	
6.27	L.Trajceska, P.Dzekova-Vidimliski, S.Gelev , D.Mladenovska, Gj.Selim, A.Sikole: Sleep disturbance and longer dialysis vintage worsen immune response in dialysis patients; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P57, p.582	1
6.28	S.Gelev , S.Toshev, L.Trajceska, S.Pavleska, P.Dzekova, Gj.Selim, A.Sikole: The association of KDIGO suggestions for CKD-MBD markers achievement and different ankle brachial systolic pressure index in our hemodialysis patients; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P58, p.583	1
6.29	S.Gelev , S.Dzikova, S.Toshev, L.Trajceska, S.Pavleska, P.Dzekova, Gj.Selim, A.Sikole: The importance of KDIGO guidelines for CKD-MBD markers achievement on carotid atherosclerosis presence in our hemodialysis patients; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P59, p.583	1
6.30	S.Gelev , P.Dzekova, S.Pavleska, Gj.Selim, A.Sikole, S.Toshev, L.Trajceska: The relationship between KDIGO suggestions for CKD-MBD markers attainment and QT interval (ECG) duration in our hemodialysis patients; Abstracts-XL Congress of ESAO, Glasgow Scotland, 11-14 September 2013, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol36/No.8, 2013 August, P60, p.583	1
6.31	Sasho Gelev , Slavco Toshev, Lada Trajceska, Gjulsen Selim, Pavlina Dzekova, Aleksandar Shikole: Cardiac valve calcification presence in our hemodialysis patients with different daily prescription of calcium carbonate; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [SP491]	1
6.32	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Saso Gelev , Zvezdana Petronievic, Aleksandar Sikole: Low serum uric acid level predicts all-cause and cardiovascular mortality in hemodialysis patients: 5 year follow-up analysis; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [SP518]	1
6.33	Galina Severova Andreevska, Lada Trajceska, Saso Gelev , Pavlina Dzekova, Gjulsen Selim, Aleksandar Sikole: Immune response deterioration by sleep disturbance and longer dialysis vintage in dialysis patients; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [SP670]	1

6.34	Lada Trajceska, Galina Severova Andreevska, Irena Rambabova Busletik, Saso Gelev , Svetlana Pavleska Kuzmanovska, Pavlina Dzekova Vidimiski, Gjulsen Selim, Aleksandar Sikole: Vitamin D deficiency is predicted by age, gender and cardiac function in dialysis patients; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [SP671]	1
6.35	Aleksandar Sikole, Lada Trajceska, Vili Amitov, Irena R Busletik, Pavlina Dzekova, Gjulsen Selim, Galina Severova Andreevska, Saso Gelev : Improvement of the clinical, nutritional and inflammatory parameters during high flux hemodialysis; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [SP678]	1
6.36	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Saso Gelev , Vili Amitov, Zvezdana Petronievic, Aleksandar Sikole: Serum magnesium concentration and mortality in hemodialysis patients: 5 year follow-up analysis; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [MP457]	1
6.37	Sasho Gelev , Slavco Toshev, Lada Trajceska, Svetlana Pavleska, Gjulsen Selim, Pavlina Dzekova, Aleksandar Shikole: The association of KDIGO suggestions for mineral and bone disorder markers achievement and presence of the cardiac valve calcification in our hemodialysis patients; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [MP472]	1
6.38	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Liljana Tozija, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Zvezdana Petronievic, Saso Gelev , Vili Amitov, Aleksandar Sikole: Sodium gradient and long-term outcomes in hemodialysis patients; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [MP520]	1
6.39	Pavlina Dzekova-Vidimliski, Igor Nikolov, Lada Trajceska, Gjulsen Selim, Saso Gelev , Nadica Matevska Geshkovska, Aleksandar Dimovski, Aleksandar Sikole: Single nucleotide polymorphisms genotype independent predictor of sustained viral response in hemodialysis patients with chronic hepatitis C; Abstracts from the 51-th ERA-EDTA Congress, Amsterdam The Netherlands, May31 June3 2014, <i>Nehrology Dialysis Transplantation</i> (2014), Volume 29 (5), [MP560]	1
6.40	S.Gelev , D.Mladenovska, S.Tosev, L.Trajceska, Gj.Selim, P.Dzekova, A.Sikole: Health-related quality of life in our hemodialysis patients with cardiac valve calcification; Abstracts-XLI Congress of ESAO, Rome Italy, 17-20 September 2014, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol37/No.8, 2014 August, P4, p.609	1

6.41	S.Gelev , S.Tosev, L.Trajceska, Gj.Selim, P.Dzekova, A.Sikole: Daily prescribed dose of calcium carbonate as a predictor of the cardiac valve calcification presence in our hemodialysis patients; Abstracts-XLI Congress of ESAO, Rome Italy, 17-20 September 2014, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol37/No.8, 2014 August, P5, p.609	1
6.42	S.Gelev , S.Tosev, L.Trajceska, Gj.Selim, P.Dzekova, A.Sikole: Cardiac valve calcification presence and KDIGO suggestions for mineral and bone disorder markers achievements in hemodialysis patients; Abstracts-XLI Congress of ESAO, Rome Italy, 17-20 September 2014, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol37/No.8, 2014 August, P6, p.610	1
6.43	L.Trajceska, S.Gelev , P.Dzekova-Vidimliski, I.R.Busletik, Gj.Selim, A.Sikole: Vitamin D deficiency is predicted by age, gender and cardiac function in dialysis patients; Abstracts-XLI Congress of ESAO, Rome Italy, 17-20 September 2014, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol37/No.8, 2014 August, P12, p.611	1
6.44	Gelev S : Association between cardiac valve calcification and arteriovenous fistula thrombosis in hemodialysis patients; Abstracts-XLII Congress of ESAO, Leuven Belgium, 2-5 September 2015, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol38/No.7, 2015 July, P3, p.394	1
6.45	Gelev S , Trajceska L, Srbinovska E, Selim G, Dzekova-Vidimliski P, Sikole A: A connection between QT interval (ECG) prolongation and cardiac valve calcification in hemodialysis patients; Abstracts-XLII Congress of ESAO, Leuven Belgium, 2-5 September 2015, <i>The international journal of artificial organs</i> , Vol38/No.7, 2015 July, P4, p.394	1
6.46	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Zvrzdana Petronijevic, Saso Gelev , Nikola Gjorgjievski, Liljana Tozija: Serum uric acid level and all-cause and cardiovascular mortality in hemodialysis patients: five year prospective observationl study; Abstracts from the 52-th ERA-EDTA Congress, London United Kingdom, May28th-31st 2015, <i>Nephrol Dial Transplant</i> (2015) 30 (suppl 3) [FP630]	1
6.47	Gjulsen Selim, Olivera Stojceva-Taneva, Pavlina Dzekova-Vidimliski, Lada Trajceska, Galina Severova-Andreevska, Saso Gelev , Zvrzdana Petronijevic, Liljana Tozija: Hypomagnesemia is a significant predictor of all-cause and cardiovascular mortality in maintenance hemodialysis patients; Abstracts from the 52-th ERA-EDTA Congress, London United Kingdom, May28th-31st 2015, <i>Nephrol Dial Transplant</i> (2015) 30 (suppl 3) [SP543]	1
6.48	Gelev S , Gerasimovska V, Dejanov P, Selim G, Dzekova P, Trajceska L, Sikole A: Health related quality of life in hemodialysis patients with different number of previous arterio-venous fistula thrombosis; Abstracts from the XLIII Annual ESAO Congress, Warsaw Poland, 14-17 September 2015; <i>The international journal of artificial organs</i> , 2016; 39 (7): 323.	1

6.49	Gelev S , Gerasimovska V, Selim G, Dzekova P, Trajceska L, Sikole A: Association between KDIGO suggested level achievement for serum CKD-MBD markers and arterio-venous fistula thrombosis in our hemodialysis patients; Abstracts from the XLIII Annual ESAO Congress, Warsaw Poland, 14-17 September 2015; <i>The international journal of artificial organs</i> , 2016; 39 (7): 379.	1
7.	Апстракт објавен во зборник на конференција - национална	
7.1	С.Гелев , С.Цикова, Ѓ.Селим, Л.Трајческа, П.Џекова-Видимлиски, С.Павлеска, В.Амитов, А.Шиколе: Фактори поврзани со атеросклеротичните лезии кај недијабетични пациенти на хемодијализа; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 20	0.5
7.2	С.Гелев , С.Павлеска, З.Трајковски, Г.Дамјановски, Л.Трајческа, Ѓ.Селим, П.Џекова-Видимлиски, В.Амитов, А.Шиколе: Дали присуството на артериските калцификати на радиограмите е ризик фактор за подолг QT интервал (ЕКГ) кај пациентите на хемодијализа; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 21	0.5
7.3	С.Гелев , З.Трајковски, Г.Дамјановски, Л.Трајческа, С.Павлеска, Ѓ.Селим, П.Џекова-Видимлиски, В.Амитов, А.Шиколе: Наодот на артериски калцификати и серум нивоата на маркерите на коскениот метаболизам кај болните на дијализа; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 32	0.5
7.4	L.Trajceska, V.Amitov, G.Severova, P.Dzekova, S.Pavleska, S.Gelev , G.Selim, A.Sikole: Clinical efectivness of vaccination against influenza in dialysis patients; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 50	0.5
7.5	L.Trajceska, B.Petrusevska, D.Mladenovska, G.Severova, P.Dzekova, S.Gelev , G.Selim, A.Sikole: Dialysis complications contribute to worsening disability; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 50	0.5
7.6	P.Dzekova-Vidimliski, L.Trajceska, S.Pavleska-Kuzmanovska, G.Selim, S.Gelev , V.Amitov, A.Sikole: Decreasing prevalence of hepatitis C virus infection in hemodialysis paients; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 55	0.5
7.7	L.Trajceska, V.Amitov, P.Dzekova, S.Pavleska, S.Gelev , G.Selim, A.Sikole: The effect of high-flux hemodialysis on hemoglobin concentrations in dialysis patients; <i>Книџа на ајсџпракџи, Четврти конгрес џо нефрологиџа со меѓународно учесџво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониџа, стр 58	0.5

7.8	D.Mladenovska, V.Amitov, S.Gelev , P.Dzekova, G.Selim, L.Trajceska, A.Sikole: Perceived social support as predictor of quality of life in dialysis patients; <i>Книѝа на аѝсѝпракѝи, Четврти конгрес ѝо нефрологиѝа со меѓународно учесѝво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониѝа, стр 59	0.5
7.9	S.Pavleska-Kuzmanovska, L.Trajceska, G.Severova-Andreevska, P.Dzekova, S.Gelev , V.Amitov, A.Sikole: Survival of dialysis patients in relation to malnutrition inflammation complex syndrome; <i>Книѝа на аѝсѝпракѝи, Четврти конгрес ѝо нефрологиѝа со меѓународно учесѝво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониѝа, стр 60	0.5
7.10	G.Severova-Andreevska, L.Trajceska, S.Gelev , G.Selim, S.Pavleska, V.Amitov, A.Sikole: Does the daily sodium intake influence mortality in dialysis patients? <i>Книѝа на аѝсѝпракѝи, Четврти конгрес ѝо нефрологиѝа со меѓународно учесѝво</i> , 10-13 Мај 2012, Скопје, Р.Македониѝа, стр 64	0.5
	Вкупно	84.03

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активноста :	Поени
1.	Член на организационен или програмски одбор на научен /стручен собир	
1.1	Член на организациониот одбор на научно-стручен собир со меѓународно учество (Четвртиот конгрес по нефрологиѝа на Здружението на нефролозите при МЛД), одржан во 2012 година во Скопје	0.5
2	Награда за постигнувања од струковата организациѝа	
2.1	Плакета од МЛД на РМ (2013 год.)	3
3	Раководител на внатрешна организациона единиѝа	
3.1	Раководител на Отсек за хронична амбулаторна хемодиѝализа во 2012 г.	3
3.2	Раководител на Отсек за дневна болница во 2014 г.	3
4	Учество во комисиѝи и тела на државни и др органи	
4.1	Учество во Комисиѝа за да ги утврди условите во однос на просторот, опремата и стручниот кадар за издавање на дозвола за работа на центарот за диѝализа со седиште во Охрид	1

[illegible]

	Вкупно	23.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	54,99
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	84,03
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	23,5
Вкупно	162,52

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Александар Шиколe, с.р
2. Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева,
с.р
3. Проф. д-р Цветанка Божиновска,
с.р
4. Проф. д-р Гордана Пемовска, с.р
5. Проф. д-р Петар Дејанов, с.р

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на н.сор. д-р Билјана Герасимовска-Китановска и н.сор. д-р Сашо Гелев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите Комисијата заклучи дека н. сор. д-р Билјана Герасимовска-Китановска и н. сор. д-р Сашо Гелев, поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето виш научен соработник по предметот интерна медицина.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н. сор д-р Билјана Герасимовска Китановска и н. сор. д-р Сашо Гелев да бидат избрани во звањето виш научен соработник по предметот интерна медицина.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Александар Шиколe, с.р
2. Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева,
с.р
3. Проф. д-р Цветанка Божиновска,
с.р
4. Проф. д-р Гордана Пемовска, с.р
5. Проф. д-р Петар Дејанов, с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ХИГИЕНА

НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата II редовна седница одржана 29.12.2016 г., врз основа на чл. 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 119/14, 130/14, 10/15м, 20/15, 98/15, 154/15, 30/16, 120/16 и 127/16), во врска со распишаниот конкурс за избор на еден наставник во сите звања по предметот ХИГИЕНА, објавен на 5.12.2016 г. во дневниот весник: “Утрински весник“, а по предлог на Кадровскиот одбор, донесе решение за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања по предметот хигиена, во состав:

1. Проф. д-р Драган Ѓорѓев
2. Проф д-р Михаил Кочубовски
3. Проф. д-р Јованка Караџинска-Бислимовска
4. Проф. д-р Моме Спасовски
5. Проф. д-р Јордан Минов

На конкурсот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хигиена се пријави една кандидатка: доц. д-р Гордана Ристовска. Врз основа на приложената документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Едукација и стручни квалификации

Доц. д-р Гордана Ристовска завршила Медицински факултет во Скопје во јуни 1988 година со просечна оцена 8,96. На 24.10.2003 го одбрала магистерскиот труд „Процена на здравствено-еколошкиот ризик од бучавата кај училишните деца во градот Скопје“, и се стекнала со звањето магистер на медицински науки. Просечната оцена на испитите од последипломски студии изнесува 8,6.

На 27.10. 2003 го положила специјалистичкиот испит по хигиена и со тоа се стекнала со звањето специјалист по хигиена. На 20.1.2010 ја одбрала својата

докторска дисертација со наслов „Процена на здравствено-еколошкиот ризик од комуналната бучава кај возрасната популација во градот Скопје“ и се стекна со звањето доктор на медицински науки.

Изминатите години на научен и стручен ангажман овозможиле доц. д-р Ристовска да се изгради во специјалист по хигиена и стручњак по јавно здравство, контрола и превенција на болести поврзани со опасности од животната средина, експерт за негативните ефекти и градење на политики за управување со бучавата во животната средина. Едукацијата и стручниот ангажман во полето на безбедноста на храната овозможиле, исто така, да се развие во експерт за безбедност на храната и здравствените ефекти поврзани со овој проблем. Затоа е номинирана за член на Националниот совет за безбедност на храната и храната за животните, како и национално контакт-лице во меѓународната мрежа INFOSAN, за небезбедна храна и болести поврзани со неа.

Доц. д-р Ристовска учествувала на неколку обуки организирани во земјата и во странство за болести поврзани со небезбедна храна, како и политики за справување со ризиците. Учествувала во неколку студиски посети во истражувачки центри во странство, како Националниот институт за јавно здравје на Хрватска (за адитиви во храната), Националниот институт за храна на Литванија (за проценка на ризикот од небезбедна храна), во Берлин, Германија за (микробиолошки контаминети во храната). Од обуките во странство, особено значење има обуката за зајакнување на националните капацитети за справување со незаразните болести (Шпанија 2015 година), организирана од Светската здравствена организација.

2.

Вработувања и стручен ангажман

Доц. д-р Ристовска е вработена во Институтот за јавно здравје на Република Македонија (ИЈЗРМ) и на Медицинскиот факултет во Скопје, со следнава хронологија на професионална ангажираност:

2012	Доцент на Медицински факултет, Скопје
2011	Началник на Одделението за здравствена безбедност на храната
2001-2011	Истражувач, Институт за јавно здравје на РМ - Скопје
2003 – 2012	Асистент по предметот хигиена
1993-2001	Државен санитарен и здравствен инспектор, Министерство за здравство

Во изминатите нецели 5 години учествувала во стручни комисии и тела за подготовка на различни видови национални документи, стратегии и акциони планови. Секоја година учествува во изготвување на Националната годишна програма за јавно здравје на населението на РМ и Годишниот извештај за реализација на националната програма, како и Извештајот за здравјето на населението на РМ. Таа е член на работна група за НПАА и подготовка на преговарачки позиции за членство во Европската унија, од областа на безбедноста на храната и бучавата во животната средина. Министерството за здравство ја номинира од 9.8.2013 година за член на Работната група за спроведување на Меѓународниот здравствен правилник од областа на заразните болести.

Таа е автор на стручната монографија „Основни знаења за безбедност на храната-прирачник за операторите со храна“, Скопје, 2014, наменета за едукација на сите лица кои професионално доаѓаат во контакт со храната, со цел унапредување на нивните знаења и практики.

Во 2015 и 2016 година работи како член на работни групи за подготовка на: Стратегија и Акциски план за здравје и животна средина, Стратегија и Акциски план за јавно здравје, Стратегија и Акциски план за незаразни болести, Национален план за подготвеност на здравствениот сектор во кризни состојби. Активно учествува во работата на националниот Комитет за здравје и животна средина како претставник на Институтот за јавно здравје од неговото основање.

Во 2016 година е номинирана за член на националниот тим кој работи заедно со тимот од Европскиот центар за контрола на болестите за проценка на националните капацитети за справување со заразните болести.

Наставно-образовна дејност

Со наставно-научното звање доцент учествува во изведувањето на теоретската настава за студентите по општа медицина, стоматологија, Високата школа за стручни медицински сестри, радиолошки технолози и физиотерапевти, во одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика и консултации со студенти во рамките на здравствената клиничка практика. Учествува во едукацијата и стручното усовршување на специјализанти по хигиена и здравствена екологија, медицина на труд и социјална медицина. Таа е ментор на два специјализанта по хигиена и здравствена екологија.

Исто така, учествува во изведувањето на теоретската настава за постдипломските студии по јавно здравство како предавач за здравствена екологија и безбедност на храната.

Доц. д-р Ристовска е член на Научниот одбор и Советот на студиската програма за докторски студии по медицина при Медицинскиот факултет во Скопје од 2014 година.

Досега била член на рецензентска комисија за оцена и одбрана на магистерски труд на Правниот факултет во Скопје, член на Рецензентска комисија за избор на асистент и член на Рецензентска комисија за избор на научен соработник, а исто така била и член на две комисии за оцена и одбрана на дипломски работи на Високата школа за стручни медицински сестри.

Активно е вклучена во процесот на континуирана едукација на специјалистите по хигиена и другите превентивни гранки преку организација на редовни состаноци на Здружението, како и работилници на одредени теми за нивна едукација и доусовршување.

Научноистражувачки активности и проекти

Во изминатите 5 години учествувала во научноистражувачки проект од COST- акциите на ЕУ, како истражувач и член на Управувачкиот одбор на меѓународниот проект: TU 0901 Integrating and Harmonizing Sound Insulation Aspects in Sustainable Urban Housing Constructions 2009-2013. Резултатите од истражувачките проекти се публикувани во 4 печатени труда во списанија со импакт-фактор, во 3 труда во списанија со меѓународен уредувачки одбор и во 4 труда публикувани во зборници од меѓународни конгреси и конференции.

Таа е еден од авторите на публикација објавена во странство (Better noncommunicable disease outcomes: challenges and opportunities for health systems), и автор на поглавје во публикација објавена во странство (Assessment of needs for capacity building for health risk assessment of environmental noise: case studies).

Доц. д-р Ристовска е уредник на списанието „Архиви на јавно здравје“, со меѓународен уредувачки одбор, од 2013 година, претседател на Здружението на доктори специјалисти по хигиена и здравствена екологија од 2012 година и добитник на Диплома и Плакета, награди на МЛД. Исто така, таа е член на Лекарската комора на РМ и на Македонското здружение на уредници на медицински списанија.

Во досегашните избори има рецензирано 40 труда во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“: бр. 831 од 16 јуни 2003 година, бр. 866 од 1 февруари 2005 година, бр. 941 од 30. 4. 2008, бр. 999 од 31. 12. 2010 година и бр. 1029 од 17.4. 2012 година.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ-
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР**

Кандидат: Гордана Никола Ристовска

Институција: Медицински факултет – Скопје

Научна област: хигиена

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активноста	поени
1	Одржување на настава	
	Теоретска настава Прв циклус студии Општа медицина 20 часа x 5 год = 100 часа Висока школа 32 часа x 5 год = 160 часа Стоматологија 4 часа x 5 год = 20 часа 280 x 0,04 = 11.2 Втор циклус студии Последипломски студии по јавно здравство 10 час x 5 год = 50 часа x 0,05 = 2,5 Предавања јавно здравство за специјализанти 5 часа x 0,05 = 0,25	13.95
2	Подготовка на нов предмет	

	Безбедност на храната и ризици по здравјето на луѓето	1
3	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	
	24 часа x 5год = 120 часа x 0,06 = 7,2	7,2
4	Консултации со студенти во рамките на здравствената клиничка практика	
	110 студенти x 0,2 = 22	22
5	Консултации со студенти	
	Студенти од прв циклус студии 120 x 5 год = 600 x 0,002 = 1,2 Студенти од втор циклус студии 10 x 5 год = 50 x 0,002 = 0,1	1,3
6	Ментор и едукатор на здравствена едукација	21,12
	Марије Гетај Јаковски 3 часа x 32 недели = 7,68 Анета Костова 3 часа x 16 недели = 3,84 Елена Тортевска 3 часа x 16 недели = 3,84 Илија Илиоски 3 часа x 12 недели = 2,88 Рената Пејчиновска 3 часа x 12 недели = 2,88	
7	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	
	Горан Кочински. Споредбено правни аспекти на безбедноста на храната во потрошувачкото право на Република Македонија со меѓународните правила и прописи особено со правилата на Европската Унија.	0.3

	Правен Факултет Јустинијан I , Скопје	
8	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	
	Марија Јовчевска – Знаења и ставови на медицинските сестри за ризикот и заштитата при професионална експозиција на ХИВ. Висока Школа за стручни медицински сестри, Медицински факултет, Скопје Татјана Богдановска – Здравствено воспитание во превенција на рак на дојка кај млади жени. Висока Школа за стручни медицински сестри, Медицински факултет, Скопје	0,1 0,1
	ВКУПНО	67,07

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Реден број	Назив на активноста	поени
1	Учесник во меѓународен научен проект	
	COST проект TU 0901 Integrating and Harmonizing Sound Insulation Aspects in Sustainable Urban Housing Constructions 2009-2013	5
2	Монографија објавена во странство	
	Lai T, Stachenko S, Milevska-Kostova N, Ristovska G, Spiroski I. Better noncommunicable diseases outcomes: challenges and opportunities for health systems. The former 138ugoslav Republic of Macedonia. Copenhagen: World Health Organization, Regional Office for Europe;Copenhagen 2015.	7,2
3	Дел од монографија објавена во странство	
		5,4

	Ristovska G , Gjorgjev D. Noise as a public health problem in the former Yugoslav Republic of Macedonia. In: Belojevic G, Kim R, Kephelopoulos S. Assessment of needs for capacity building for health risk assessment of environmental noise: case studies. WHO Regional Office for Europe Copenhagen 2012.	
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно / стручно списание со меѓународен уредувачки одбор и со импакт-фактор	
	Ristovska G, Lekaviciute J. Environmental noise and sleep disturbance: research in Central, Eastern and South-Eastern Europe and Newly Independent States. Noise Health 2013;15:6-11 (impact factor 1,254) $5,4+1,25=6,65$ Jeram S, Lekaviciute J, Krukle Z, Argalasova Sobotova L, Ristovska G, Paunovic K, Pawlaczyk-Luszczynska M. Community response to noise: Research in Central, Eastern and South-Eastern Europe and Newly Independent States. Noise Health 2013;15:12-21. (impact factor 1,254) $3,6+1,25=4,85$ Ristovska G, Laszlo HE, Hansell AL. Reproductive outcomes associated with noise exposure — a systematic review of the literature. Int J Environ Res Public Health 2014, 11(8), 7931-7952. (impact factor 2,471) $4,8+2,47=7,27$ Memeti Sh, Petrovski M, Petrovski P, Simeonov R, Kamilovski M, Todorovic L, Ziberi J, Ristevski T, Lumani Nj, Mihajlova M, Ristovska G. Evaluation of two surgical treatments of primary vesicoureteral reflux among children: a 15 years experience.	6,65 4,85 7,27

	Sanamed 2016; Vol 11(2): 93-97. (impact factor 0.343) $3,6 + 0,34=3,94$	3,94
5	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно / стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
	Velickovski M, Veliu B, Maksimovska-Simonovska R, Ristovska G. Evaluation of environmental noise exposure and noise effects in population of Kumanovo, Macedonia. Journal Medical Brasovean 2014; 1:45-49. Спироски И, Ѓорѓев Д, Кочубовски М, Кендровски В, Ристовска Г, Димовска М. Компаративна студија за состојбата на исхранетост кај училишни деца во Република Македонија во периодот 2010-2013 година. Архиви на јавно здравје 2014; 6(1): 5-10. Минов Ј, Караџинска-Бислимовска Ј, Ристовска Г. Здравствени ризици при изложеност на азбест во животната средина – преглед на литературата и состојба во Република Македонија. Архиви на јавно здравје 2015; 7(1): 5-12	3.6 3.6 4.8
6	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно / стручно списание	
	Ristovska G. Food safety: form farm to table. Eurodialogue 20 2015;171-177.	2

	Ристовска Г. Јавно- здравствен одговор на канцерогените ефекти на црвеното месо и преработки од месо. <i>Vox Medici</i> 2015; 89: 36-38. Ристовска Г. Листерииоза-инфекција предизвикана со консумирање на контаминирана храна. <i>Лекарски весник</i> 2014. 52:12 Ристовска Г. Светски ден на Здравјето, 7 април 2015. Безбедноста на храната- од нива до трпеза. <i>Лекарски весник</i> 2015.	2 2 2
7	Труд со оригинални научни / стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен / стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
	Ristovska G, Laszlo HE, Hansell A. Summary of evidence for reproductive outcomes associated with noise exposure – experimental and human studies. In: Proceedings of 19th International Congress on sound and vibration, Vilnius, Lithuania, 2012. Spiroski I, Dimitrovska Z, Kendrovski V, Ristovska G, Gjorgjev D et al. Nutritional status and prevalence of anemia among women and children in Macedonia. In: Proceedings of First International Congress of hygiene and preventive medicine, Belgrade, 2013. Ristovska G, Manevska B, Bojadzieva I, Josifovski M. Food contamination with heavy metals in Macedonia. In: Proceedings of First International Congress of hygiene and preventive medicine, Belgrade, 2013.	2.4 1.8 1.8

	Ristovska G , Lekaviciute J. Methodological approach in research on noise induced sleep disturbance in Central and Eastern Europe, South-East Europe and Newly Independent States. Proceedings of INTERNOISE Noise control for quality of life, Innsbruck, Austria 2013.	2.7
8	Пленарно предавање на научен / стручен собир	
	Ристовска Г. Светски ден на Здравјето, 7 април 2015. Јавноздравствени аспекти на болестите поврзани со небезбедна храна	2
9	Учество на научен / стручен собир со реферат -усна презентација	
	Summary of evidence for reproductive outcomes associated with noise exposure – experimental and human studies. 19 th International Congress on sound and vibration, Vilnius, Lithuania, 2012	1
	Food contamination with heavy metals in Macedonia. First International Congress of hygiene and preventive medicine, Belgrade, 2013.	1
	Methodological approach in research on noise induced sleep disturbance in Central and Eastern Europe, South-East Europe and Newly Independent States. INTERNOISE Noise control for quality of life, Innsbruck, Austria 2013.	
	Изложеност на азбест во животната средина, здравствени ефекти и мерки за превенција. Работилница за иницирање на изработка на Работилница за Националната програма за	1

	елиминација на болести предизвикани од азбест во Република Македонија, Скопје, 2015 Безбедноста на храната и болести поврзани со небезбедна храна во Република Македонија- ретроспективна анализа. TAIEХ Работилница за епидемии предизвикани со контаминирана храна, Скопје 2015 Безбедноста на храната – од од нива до трпеза Денот на здравјето 7 април 2015 во Институтот за медицина на трудот. Nutrition and safe food as a risk factors for noncommunicable diseases in Republic of Macedonia. Conference Health through nutrition, factors of nutrition and their impact on morbidity. Tirana, Albania 2016 Оптоварување со болестите предизвикани со небезбедна храна – доминантни опасности на глобално и национално ниво Денови на превентивна медицина на Република Македонија, Охрид, 2016	1 1 1 1 1
10	Апстракти објавени во зборник на конференција	

	Spiroski I, Dimitrovska Z, Kendrovski V, Ristovska G, Gjorgjev D. Bread consumption in Macedonia-household characteristics and willingness for flour fortification. In:Proceedings of First International Congress of hygiene and preventive medicine, Belgrade, 2013. Memeti Sh, Ristovska G. Nutrition and safe food as a risk factors for noncommunicable diseases in Republic of Macedonia. Conference Health through nutrition, factors of nutrition and their impact on morbidity. Tirana, Albania 2015 Ристовска Г. Оптоварување со болестите предизвикани со небезбедна храна – доминантни опасности на глобално и национално ниво. Денови на превентивна медицина на Република Македонија, Охрид, 2016	1 1 0,5
	ВКУПНО	81,51

Стручно-апликативна дејност

Реден број	Назив на активноста	поени
1	Стручна монографија	
	Ристовска Г, Мемети Ш, Ѓорѓев Д. Основни знаења за безбедност на храната-прирачник за операторите со храна. Институт за јавно здравје на Република Македонија, Скопје, 2014.	6,4

2	Предавање на институции од јавен интерес, културно – информативни центри	
	Здравствени ефекти при изложеност на бучава кај училишните деца и младина. Младински културен центар „Кочо Рацин”	0,5
	Загадувањето на воздухот и негативни здравствени ефекти кај изложеното население. Управа за хидрометеоролошки работи на РМ.	0,5
	Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството: - специјализација по хигиена	2
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
3	Уредник на научно-стручно списание	
	Архиви на јавно здравје	2
4	Член на организационен или програмски одбор на научен стручен собир	
	Денови на превентивна медицина на Република Македонија, Охрид, 2016	0,5
5	Член на факултетска комисија	
	Член на Научниот одбор на Медицинскиот факултет, Скопје	0,5
	Член на Советот за докторските студии на Медицински факултет	0,5
6	Член на комисија за избор во звање	
	Член на Комисија за избор на еден асистент	0,2
	Член на Комисија за избор на еден научен соработник	0,2
7	Учество во комисии и тела на државни органи	

	Национален совет за безбедност на храната и храната за животните	1
	Комитет за здравје и животна средина	1
	Комисија за подготовка на НПАА и подготовка на преговарачки позиции за членство во ЕУ од поглавје животна средина	1
	Комисија за верификација на прашањата за полагање на стручен испит за експерти за стратегиска оценка на животната средина и стручен испит за експерти за оценка на влијанието на проектите врз животната средина, формирани при Министерството за животна средина и просторно планирање на РМ.	1
	Комисија за спроведување на Меѓународниот здравствен правилник	1
8	Национален координатор за одредена стручна област	
	Национално контакт-лице за безбедност на храната на Министерство за здравство во СЗО	3
	Национално контакт-лице во Меѓународната мрежа за безбедност на храната INFOSAN	3
9	Учество во изработката на национална програма од одредена област	
	Национална годишна програма за јавно здравје	3

	ВКУПНО	27,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	67,07
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	81,51
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	27,3
Вкупно	175,88

Оценка од самоевалуација

Оценката од самоевалуацијата на студентите за доц. д-р Ристовска за летниот семестар за 2015/2016 година изнесува 9,31, за летниот семестар за 2014/2015 година изнесува 9,11, а за летниот семестар за 2013/2014 изнесува 9,46.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Драган Ѓорѓев с.р.
2. Проф д-р Михаил Кочубовски с.р.
3. Проф. д-р Јованка Караџинска-Бислимовска с.р.
4. Проф. д-р Моме Спасовски с.р.
5. Проф. д-р Јордан Минов с.р.

МИСЛЕЊЕ И ПРЕДЛОГ

По увидот во севкупната наставно-образовна и научноистражувачка дејност, како и стручната ангажираност на доц. д-р Гордана Ристовска, Рецензентската комисија утврди дека кандидатката ги поседува сите научни и стручни квалитети според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на целокупната документација и личното познавање на кандидатката, Комисијата констатира дека се работи за активен и плоден стручњак, научник со бројни стручни и научни трудови од потесната и пошироката област на дејствување, со особено значаен придонес во унапредувањето на научноистражувачката работа во јавното здравство и здравствената екологија.

Имајќи го сето ова предвид, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет да ја избере доц. д-р Гордана Ристовска во звањето вонреден професор.

Рецензентска комисија

- 1. Проф. д-р Драган Ѓорѓев с.р.**
- 2. Проф. д-р Михаил Кочубовски с.р.**
- 3. Проф. д-р Јованка Караџинска-Бислимовска с.р.**
- 4. Проф. д-р Моме Спасовски с.р.**
- 5. Проф. д-р Јордан Минов с.р**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ – ДОКТОРАНД ПО ПРЕДМЕТОТ ФАРМАКОЛОГИЈА СО ТОКСИКОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ од 24.2.2017 година и исправката објавена на 24.2.2017 година, а кој се однесува за избор во наставно - научни, научни и насловни звања и асистенти-докторанди, и врз основа на Одлуката на Наставно- научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата III редовна седница одржана на 7.3.2017 година, за избор на 2 асистенти-докторанди по предметот фармакологија со токсикологија, формирана е РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА во состав:

1. проф. д-р Никола Лабачевски,
2. проф. д-р Трајан Балканов,
3. проф. д-р Димче Зафиров.

На објавениот конкурс за избор на 2 асистенти-докторанди по предметот фармакологија со токсикологија, во предвидениот рок се пријави кандидатот д-р Александар Никодиновски. Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Д-р Александар Никодиновски

1. Биографски податоци

Кандидатот д-р Александар Никодиновски е роден во Скопје, на 2.10.1988 година. Основно образование завршил во Основното училиште „Братство“ во Скопје со одличен успех, а средно образование завршил во средното медицинско училиште „Д-р Панче Караџов“, исто така со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во 2007 година, а дипломирал на 28.5.2013 година со просечна оценка 9,54. Стручниот испит за лекари во Лекарската комора на Република Македонија го положил на 29.11.2013 г. Од 26.9.2014 година е вработен на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Специјализацијата по клиничка фармакологија ја започнал на 1.6.2015 година.

Активно го владее англискиот јазик што го потврдува со соодветен сертификат за положен испит (Cambridge English Entry Level Certificate in ESOL – **Level B1**).

2. Стручна активност

Кандидатот д-р Александар Никодиновски е активно вклучен во редовните работни активности на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија при Медицинскиот факултет во Скопје и учествува на стручните состаноци на Институтот, како и во изведувањето на клинички студии и практична настава по фармакологија за студентите по медицина и стоматологија.

Во текот на студиите бил активен во организацијата на студентите по медицина, и тоа од 2010 до 2012 г., како делегат во собрание на сојузот на студенти.

Успешно го завршил курсот за обука за Internal auditor and quality manager in medical laboratories според стандардот EN ISO 19011: 2011-EN ISO 15189-2011, што се одржал во Скопје, 3-5 јуни 2015 г., во организација на Inter Project Ltd од Софија.

На 12 јуни 2015 г. учествувал на стручниот состанок на тема: „Оправданост на медицинската употреба на Cannabis Sativa“, одржан на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Во декември 2015 г. го завршил курсот за обука за кардиопулмонална и церебрална реанимација на Медицинскиот факултет во Скопје.

На 15-16.9.2016 г. учествувал на Вториот симпозиум на Агенцијата за лекови и медицински средства на Република Македонија со наслов: „Легализација на канабисот за употреба во медицински цели во Република Македонија“.

3. Научноистражувачка дејност

Кандидатот има доставено докази дека успешно има учествувано како истражувач во 7 научноистражувачки проекти од областа на фармакокинетиката и студии на биоеквивалентност кои се изведени на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

По разгледувањето на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот и доставената документација, Комисијата заклучи дека кандидатот ги задоволува условите за избор во звањето асистент-докторанд пропишани со Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Александар Никодиновски.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, **д-р Александар Никодиновски** да биде избран во звањето **асистент-докторанд** по предметот фармакологија со токсикологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Никола Лабачевски, с.р.

2. Проф. д-р Трајан Балканов, с.р.

3. Проф. д-р Димче Зафиров, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	д-р Христина Бицевска-Манџуковска	"Тропонин ран биомаркер за утврдување на исхемично оштетување на миокардот по педијатриска кардиохируршка интервенција"	Troponin early biomarker for determination of myocardial ischemic damage after pediatric cardiac surgery	Проф. д-р Дафина Кузмановска	07.03.2017 0905 - 1135/14
2.	д-р Игор Самарџиски	"Евалуација на серумското ниво на плацентарните ангиогени кај пациентки со прееклампсија и влијанието на нивниот сооднос врз проценката на тежината на клиничката слика, матерналниот и перинатален исход"	Evaluation of serum level of the placental angiogenic factors and impact of their ratio on the clinical severity assessment and maternal and perinatal outcome in patients with preeclampsia	Проф. д-р Весна Антовска	07.03.2017 0905 - 1135/15
3.	д-р Дафина Николова	"Прогностички молекуларни маркери кај хепатоцелуларен карцином во корелација со клиничко патолошките карактеристики"	Prognostic molecular markers in hepatocellular carcinoma in correlation with the clinicopathological features	Проф. д-р Викторија Чалоска-Ивановска	07.03.2017 0905 - 1135/16
4.	м-р Лена Какашева-Маженкова	"Проценка на густината на неоваскуларизацијата и длабочината на инвазијата кај планоцелуларниот карцином на кожата и долната усна како параметри за туморска прогресија"	Evaluation of neovaskularization density and depth of invasion in squamous cell carcinoma of the skin and lower lip as parameters for tumor progression	Проф. д-р Весна Јаневска	07.03.2017 0905 - 1135/17
5.	д-р Миленко Костов	"Морфометриски карактеристики на аневризмите како предикторни фактори за нивна руптура"	Morphometric characteristics of aneurysms as predictors of aneurism rupture	Проф. д-р Добрила Тосовска-Лазарова	07.03.2017 0905 - 1135/18
6.	д-р Илир Демири	"Значење на висината на серумските концентрации на прокалцитонинот во предвидување на текот и исходот кај пациенти со сепса во корелација со индексите на тежина на болест"	Usefulness of serum procalcitonin in predicting the course and outcome of patients with sepsis in correlation with disease severity scores	Проф. д-р Звонко Миленковиќ	07.03.2017 0905 - 1135/19

7.	д-р Марија Димзова	"Прогностичко значење на квантитативниот ХБс антиген и квантитативната ХБВ ДНК и нивната корелација кај пациенти со хронична хепатитис Б вирусна инфекција"	Predictive significance and correlation of quantitative HBs antigen and quantitative HBs antigen and quantitative HBV DNA in patients with chronic hepatitis B viral infection	Проф. д-р Ирена Кондова-Топузовска	07.03.2017 0905 - 1135/20
8.	д-р Вјоса Зејнулаху	"Поврзаност на експресијата на генот за теломераза со цервикалниот карцином и неговите прекурзорни лезии при инфекција со хуман папилома вирус"	Association of telomerasw gene expression with cervical cancer and its precursor lesions related to human papilloma virus infection	Проф. д-р Сашо Панов	07.03.2017 0905 - 1135/21
9.	д-р Невена Маневска	"Значењето на ^{99m} Tc-MIBI ткивната перфузиона сцинтиграфија на долните екстремитети во дијагностика на периферна артериска болест кај пациенти со дијабетес мелитус"	The role of ^{99m} Tc-MIBI tissue perfusion scintigraphy of lower limbs in diagnosis of peripheral arterial disease in patients with diabetes mellitus	Проф. д-р Лидија Тодоровска	07.03.2017 0905 - 1135/22
10.	д-р Илир Исмаили	"Поврзаност на полиморфизмите на гените вклучени во метаболизмот на циклофосфамид и доксорубицин со токсичните ефекти при нивната примена кај карциномот на дојка"	Assoviation of polymorphisms in cyclophosphamide and doxorubicin metabolism genes with toxic effects during breast cancer treatment	Проф. д-р Михаил Кочубовски	07.03.2017 0905 - 1135/23
11.	д-р Планинка Зафировска	"Ехокардиографска процена на левокоморна функција и левокоморна деформација (strain) кај пациенти со изразена аортна стеноза пред и по аортна валвуларна хирургија"	Echocardiographic assessment of left ventricular function and left ventricular strain in patients with severe aortic valve stenosis before and after aortic valve replacement surgery	Проф. д-р Ники Матвеева	07.03.2017 0905 - 1135/24
12.	м-р Ивана Трајковска	"Рани и доцни компликации кај пациенти лекувани со алогена трансплантација на хематопоеетски матични клетки"	Early and late complications in patients with allogeneic transplantation of hematopoietic stem cell	Проф. д-р Лидија Чевреска	07.03.2017 0905 - 1135/25
13.	д-р Лидија Ветеровска-Миљковиќ	"Системска инфламација предизвикана од коморбидитети и ехокардиографски утврдена дијастолна дисфункција при срцева слабост со сочувана ежекциона фракција кај стари лица"	Systemic inflammation caused by co-morbidities and echocardiography determined diastolic dysfunction at heart failure with preserved ejection fraction at elderly persons	Проф. д-р Вера Спироска	07.03.2017 0905 - 1135/26

14.	д-р Иван Трајков	"Интервентен третман на преекспитацискиот синдром со радиофреквентна катетер аблација"	Radiofrequency catheter ablation as an intervention for treatment of preexcitation syndrome	Проф. д-р Вера Спироска	07.03.2017 0905 - 1135/27
15.	д-р Лада Трајческа	"Квалитет на живот кај пациенти на хемодијализа"	Quality of life in hemodialysis patients	Проф. д-р Александар Шиколe	07.03.2017 0905 - 1135/28

РЕЦЕНЗИЈА НА РАКОПИСОТ „МЕТОДИКА НА ЛИКОВНОТО ВОСПИТАНИЕ“ ОД АВТОРКАТА ПРОФ. Д-Р МАЈА РАУНИК КИРКОВ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“, бр. 02-895/15, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на ликовното воспитание“ од авторката: д-р Маја Рауник Кирков, наменет за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“, за предметот ликовно воспитание со методика, избрани се проф. д-р Фехим Хусовиќ и проф. д-р Никола Смилков.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Општ дел

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Методика на ликовното воспитание
Назив на предметната програма:	Ликовно воспитание со методика
Назив на студиската програма:	Предучилишно воспитание
Фонд на часови и ЕКТС-кредити	Фонд на часови: 2+2+1, кредити: 5
Предметот ликовно воспитание со методика на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ е задолжителен предмет со фонд на часови 2+2+1, број на ЕКТС-кредити 5 и се слуша во 6 семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 170 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 11 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 78 слики, 10 табели и 2 графици.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**1. Проф. д-р Фехим Хусовиќ
с.р.**

**2. Проф. д-р Никола Смилков
с.р.**

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ФЕХИМ ХУСКОВИЌ

Краток опис на содржината:	Трудот „Методика на ликовното воспитание“ од авторот д-р Маја Рауник Кирков ги обработува предметните содржини наменети за студентите на педагошките факултети со цел да овозможи стекнување на компетенции за реализација на воспитно-едукативски процес од ликовната област. Поднесениот материјал ги претставува теоретските сознанија и можностите за практични решенија во обезбедување на услови и поттикнување на ликовната активност во рана детска возраст. Првото поглавје во поднесениот текст авторката го наменува за дефинирање на предметот, општите цели и задачите на методиката на ликовното воспитание, како и карактеристиките на развојните домени во овој контекст. Во вториот дел, елaborasiрано е значењето на ликовното воспитание за овозможување и поттикнување на сензомоторниот, когнитивниот развој и социјалната комуникација. Поимот ликовна писменост во раното детско воспитание е дефиниран во третиот дел. Во четвртиот дел се обработуваат историските аспекти на развојот на методиката на ликовното воспитание од праисторија до денес, со посебен осврт на методиката на ликовното воспитание од 18 век до денес. Петтиот дел го обработува ликовното изразување во раната детска возраст, а во следниот дел се претставени карактеристиките на ликовните типови на деца. Овие два дела обилуваат со визуелен материјал. Седмиот дел се однесува на методско-дидактичките стандарди и начини на реализирање на воспитно-образовниот процес по ликовно воспитание, со посебен осврт на формите, методите, специфичностите и принципите на работа.

	Особено важен дел е прегледното претставување на реализираните дневни подготовки со детална обработка и со наведени визуални примери од 2 до 6 години, за секоја возрастна група поодделно. Составна компонента на текстот дефинирана како посебна целина се ликовните активности кои се приспособени за возраста на децата, повторно поделени според возрастните групи. Следна целина е обработка на областа креативност во ран детски развој – карактеристики и начини на поттикнување. Завршниот дел во кој се обработува улогата на воспитувачот се надополнува со начини на проценување на ликовните детски творби и организирање на изложби. Проверка на знаењата од предметната област во вид на задачи, прашања, табели за пополнување на дневни подготовки, како и решавање на задачи во однос на организација на воспитно-образовниот процес се претставени во Практикумот како составен концепциски дел на целиот труд.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Ракописот „Методика на ликовно воспитание“ кој се предлага за учебник со практикум е усогласен со предметните програми и обемот за кој е наменет (предмет: ликовно воспитание со методика). Учебникот со практикум може успешно да се користи за реализација на настава и вежби по соодвениот предмет, како и за креативни ликовни работилници. Претставените содржини нудат можности за активна реализација и поттикнување на креативноста кај учениците.
Предлози за потребни корекции:	///
Оцена на ракописот:	Трудот со наслов „Методика ликовно воспитание“, поднесен од д-р Маја Рауник Кирков, со својата концепциска организација на материјалот, со неговата јасна презентација и можностите за

	практична примена, претставува содржаен јасен текст кој во целост ги оправдува претставените содржини од областа на ликовно воспитание. Практичниот дел го надополнува теоретскиот и претставува одлична можност за проверка на стекнатото знаење и вештини во разбирање и примена на ликовното воспитание. Во целост ги задоволува критериумите за објавување како учебник со практикум.
Категоризација:	Учебник со практикум
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 170 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 11 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 78 слики и 10 табели и 2 графици. Значењето на овој поднесен текст за рецензија е големо во областа на неговите научни основи и во поглед на негова имплементација. Големiot број на практични совети за воспитувачите, практични решенија и теоретски разработки, го прават овој текст со исклучителни можности за примена во воспитно-образовниот процес по ликовно воспитание во предучилишна возраст.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Ликовно образование со методика, примарно наменет за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“.

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р Фехим Хусковиќ с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р НИКОЛА СМЛКОВ

Краток опис на содржината:	Ракописот со наслов „Методика на ликовното воспитание“ од авторот д-р Маја Рауник Кирков претставува прв целосно осмислен учебник од областа на ликовно воспитание. По својата суштина претставува теоретска разработка на проблеми од областа на наведената методика со насоки за нивна практична примена. Учебникот е разработен во 11 глобални целини кои ја структурираат содржината од наведената област во повеќе наслови и поднаслови. Елаборирањето на прашања кои се однесуваат на дефинирање на поимот, објаснувањето на општите цели и објаснувањето на карактеристиките на развојните домени во однос на ликовното изразување се претставени во првиот дел. Понатам,у авторката посебно се фокусира на значењето на ликовното воспитание во раната детска возраст во однос на секој домен посебно, а во однос на поттикување на сензомоторниот, интелектуалниот развој и социјалната комуникација. Во овој контекст се надоврзува и обработката на поимот ликовна писменост, неговите цели и значење во раната детска возраст. Историските аспекти од развојот на методиката посебно се обработени од 18 век до денес, како составен дел од целокупната историја на методика на ликовно изразување. Следните целини кои се презентирани се логична последица на претходните, така што целините „Ликовно изразување во ран детски развој“ и „Ликовни типови деца“ овозможуваат вистинско длабоко запознавање на можностите за ликовна креација. Дидактичките компоненти и стратегии во реализација на воспитно-образовниот процес во стекнување на знаења од ликовното воспитание се претставни во седмиот дел. За секоја возраст се презентирани примери на комплетни дневни подготовки со наведен визуелен материјал, кој соодветно ја илустрира содржината и го одредува нивото на ликовни способности. Подготовките

	претставуваат содржини од сите ликовни подрачја. Во осмиот дел се претставени ликовни активности наменети за сите возрасни групи посебно. Осмислени се во однос на логика и размислување, корелација со наука, корелација со математика, корелација со музика. Креативноста во рана детска возраст како сегмент кој е особено важен за поттикнување на развојот на секое дете е обработена со многу детали, дефинирање на поими и начини на стимулирање. Влијанието на наставникот, неговата улога и значење се обработени во последниот теоретски дел од поднесениот текст. Практикумот е составен дел од концептот на учење претставен со учебникот. Содржи голем број на прашања за проверка на знаењата, табели и дневни подготовки за проверка на способностите и вештините во конципирање и организирање на воспитно-образовните активности по ликовно. Овозможува самостојно, креативно и критичко анализирање на основниот материјал наведен во учебникот.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Трудот со наслов „Методика на ликовно воспитание“ од авторот д-р Маја Рауник Кирков претставува научен текст кој е дидактички осмислен како со големо разбирање и познавање како на предметната област, така и на карактеристиките на програмата за предучилишно воспитание на која во целост и соодветствува како од концепциски аспект, така и во однос на обемот, стилот и јазикот на кој е напишан. Со задоволство го препорачувам за објавување како учебник и практикум.
Предлози за потребни корекции:	///
Оцена на ракописот:	Ракописот со наслов „Методика на ликовното воспитание“, поднесен од д-р Маја Рауник Кирков, е научен труд кој е соодветен за издавање во вид на учебник со практикум од областа на ликовно воспитание. Претставува содржински целини кои овозможуваат стекнување на соодветни компетенции за

	реализирање и поттикнување на ликовни активности во рана детска возраст.
Категоризација:	Учебник со практикум
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 170 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 11 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 78 слики, 10 табели и 2 графика. Овој научен труд, според својата концепција и обем претставува солиден извор за совладување на содржините по наставниот предмет методика на ликовното воспитание“. Примарно наменет за студентите од групата предучилишно воспитание на педагошките факултет, тој може да се користи и на сите други факултети кои ги обработуваат наведените предметни области. Со особена чест и задоволство го поддржувам овој ракопис и предлагам тој да се отпечати како учебник со практикум .

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Ликовно образование со методика, примарно наменет за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Рецензент

**Проф. д-р Никола Смилков
с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА УЛОГАТА НА ДИПЛОМАТИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ПРИВЛЕКУВАЊЕ СТРАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ: ИСКУСТВОТО НА РЕПУБЛИКА ИРСКА ОД М-Р УРИМ ИСЕНИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ ЈУСТИНИЈАН ПРВИ” ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет Јустинијан Први при Универзитетот “Св Кирил и Методиј” во Скопје, на седница одржана на 27. 05.2016 година, донесе Одлука на формирање комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов „Улогата на дипломатијата на Република Македонија во привлекување странски инвестиции: искуството на Република Ирска“ од кандидатот м-р Урим Исени, во состав: проф. д-р Татјана Петарушевска, проф. д-р Александар Стојков, проф. д-р Мишо Докмановиќ, проф. д-р Александра Максимовска, доц. д-р Ненад Гавриловиќ. Комисијата до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

ТЕМА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Актуелност на проблематиката и научниот придонес на истражувањето

Распаѓањето на биполарниот систем на меѓународните односи и лавината од значајни политички и економски промени кои поради тоа следуваа, условија и значителни пренасочувања на надворешнополитичките, економските и дипломатските приоритети на државите. Во денешниот свет, во кој меѓународните и економските односи претставуваат комбинација помеѓу политичката и економската моќ, постепено се оформува систем кој ги регулира односите помеѓу државите, но и помеѓу стопанските субјекти од различни држави. Стопанствата се помалку се национални, а се повеќе се глобални, создавајќи го на тој начин транснационалниот систем на производство кој е втемелен во меѓународната поделба на трудот.

Новата економска дипломатија е еден од најмоќните градители на соработката и мирот во светот. Дваесет и првиот век започна со профилирање на процесот на глобализација, на неговиот политички, но и економски сегмент.

Глобализацијата и интернационализацијата на целокупното општествено постоење, карактеристични за крајот на минатиот и почетокот на овој век, доведоа до радикални измени во структурата на приоритетите на дипломатијата на секоја земја. Во прв план, наместо традиционалните политички приоритети, избиваат економските приоритети.

Најразвиените земји кои својата моќ ја темелат на економската супериорност, воената надмоќ и надмоќ во доменот на производството, своите надворешнополитички приоритети се повеќе ги префрлаат и ги врзуваат за економската сфера, настојувајќи своите интереси да ги реализираат, покрај останатото, и со силен дипломатско-економски ангажман. Силниот дипломатско - економски ангажман стана битна одлика на дипломатиите на многу земји, не само на најразвиените, туку и на земјите во развој и во транзиција.

Во последнава деценија, Република Македонија својата дипломатска активност со особен интерес ја насочува кон економската дипломатија со акцент на привлекување на странските инвестиции, со цел побрз економски развој. Како пионери во оваа сфера на дипломатијата цениме дека при преземањето на ваквите дејствија пред се, треба да ги имаме предвид искуствата на ирската економска дипломатија како најуспешна економска дипломатија во светски рамки.

Пред се треба да нагласиме дека привлекувањето на странските инвестиции не значи само добра волја, туку дека тоа е комплексен општествен процес кој е зависен од повеќе внатрешни и надворешни чинители. За успешно постигнување на поставените цели, пред нашата економска дипломатија на внатрешен план потребно е да се постигнат повеќе напредоци во различни општествени сегменти, како што се:

- поволна даночна клима (мали даноци, даночни ослободувања и олеснувања, поттикнување на даночни ослободувања условени со нови инвестиции и отворање на нови работни места итн.);
- политичка стабилност;
- решена инфраструктура за објектите во кои ќе привредува странската компанија;
- готова работна сила која треба да има загарантиран минимален личен доход;
- стабилни институции во државата;
- избегнување на двојното оданочување преку потпишување на билатерални договори;
- функционирање на правната држава;
- избегнување на постојните административни бариери.

На надворешен план, привлекувањето на странски инвестиции бара позиционирање на нашата држава во меѓународната заедница, пред се полноправно членство во НАТО и во Европската унија.

Предмет, цел и хипотеза на истражувањето

Предметот на истражувањето е насочен кон функциите на економската дипломатија, како што се:

-прибирање на релевантни економски информации преку кои се обезбедува извозна експанзија и се штити конкурентската предност на националното стопанство;

-прибирање на релевантни податоци за поддршка на научно-технолошките и економски интереси, како и за економската и политичката положба на својата земја;

-прибирање на доверливи економски информации за способностите на конкурентите, ексклузивни и нови производи, како и за резултатите на производството и истражувањата и ефектите од пласманот на производите на конкурентските држави и фирми;

-воспоставување на постојана и ефикасна мрежа на комуникации со надлежните ресори и служби, како и со најзначајните стопански субјекти од земјата на прием;

-поддршка на домашните фирми при учество на меѓународни тендери и проекти;

-доставување на податоци и информации за економските потенцијали на својата земја и претпријатија на заинтересираните партнери од странски земји;

-организирање на стручни семинари, симпозиуми, трибина и промотивни изложби за промоција на економските потенцијали на својата земја и компании во странство;

-застапување на својата земја на меѓународни собири организирани од страна на државата домаќин или меѓународни институции;

-застапување на својата земја во меѓународни форуми и организации како: служби и агенции на ООН, ЕУ, Совет на Европа; ММФ, Светска банка, СТО, регионални економски организации итн.;

-комуникација со странски медиуми на теми поврзани со економските потенцијали на сопствената земја;

-објавување на редовни и периодични публикации и други економски информации, интересни за потенцијалните економски партнери, со цел поуспешна економска соработка со субјектите или стопанството на земјата домаќин;

-дистрибуција на пропагандни материјали, проспекти и монографии на заинтересираните субјекти во земјата домаќин;

-подготовка и обезбедување на учество на фирмите од својата земја на економски изложби и саеми, како и на специјализирани стопански, туристички и други манифестации во странство;

-организирање на посети на стопански делегации на двете земји или посети на претставници на компании кои соработуваат со странство;

Истражувањето ќе се обиде да ги открие формите на дипломатско дејствување и внатрешните и надворешните фактори кои влијаат врз степенот на афирмација на Република Македонија во привлекувањето на странските инвестиции, но и пласман на наши производи на странски пазари, имајќи ги предвид искуствата на Република Ирска како една од најуспешните економски дипломатии на светско ниво во последните десетина години.

Во истражувањето се поаѓа од следниве хипотези:

Генерална хипотеза, доколку се преземат мерки во делот на поволна даночна политика за странските инвеститори, избегнување на административните бариери, стабилна политичка состојба, функционирање на правниот систем, полноправно членство во НАТО, добивање на датум за започнување на преговори за полноправно членство во ЕУ, и сите овие чинители се презентираат од нашите економски промотери, треба да се очекува голем прилив на директни странски инвестиции во нашата земја, а згора на тоа треба и да се применат и искуствата на ирската економска дипломатија.

Посебна хипотеза е нерамномерното следење на глобалните економски текови со цел апсорбирање на законската регулатива, пред се во делот на даночната политика, треба да ги даде очекуваните резултати. Економските промотери на Република Македонија треба да се регрутираат од професионални структури. Досегашните слабости во привлекувањето на странските инвестиции правовремено треба да бидат отстранети.

Методолошката рамка

Методолошкиот приод на истражувањето се базира на научниот метод со цел да се продуцираат квантитативни податоци и, доколку е можно, да се генерализираат податоците. Со ваквиот приод се става акцент на изучувањето на сознанието за причините на недоволните резултати кои нашата економска дипломатија досега ги има постигнато.

Целта на нашето истражување е насочена и кон досегашните инвеститори кои во нашата држава се присутни последната деценија со истражување на сите слабости кои досега се пројавени од страна на нашите институции со цел тие да бидат отстранети, а од причина што досегашните инвеститори се добри промотори во странство пренесувајќи ги нивните искуства, а со самото тоа и привлекување на нови инвестиции.

Методолошка цел на истражувањето е сегашната поставеност на нашата економска дипломатија и досега постигнатите резултати на оваа економија, со осврт и на проблемите со кои се соочувале досегашните инвеститори во Република Македонија. Со прочувањето на досега јавно објавените податоци за остварувањата на економската дипломатија на Република Ирска и нивните позитивности, со примена на компаративната метода, но и анализа на содржина на објавените публикации се обидуваме да укажеме на преземањето на мерките кои кај нас би биле апликативни со цел поуспешно преземање на конкретни чекори кои треба да ги преземе нашата економска дипломатија.

Пред се, потребно е да се појде од фактот дека на тлото на европскиот континент, нашата економска дипломатија во денешно време покажува најслаби резултати, што резултира со пронаоѓање на причините за таквата состојба, детектирање на слабостите и преземањето на позитивните елементи на ирската економска дипломатија кои реално можат кај нас да бидат инкорпорирани.

Примарните емпириски податоци се добиени од прашалниците дистрибуирани до нашите економски промотори, дистрибуираните прашалници до присутните странски инвеститори во Република Македонија, како и анализа на објавените податоци за ирската економска дипломатија кои ќе бидат компарирани со објавените податоци за нашата економска дипломатија врз кои е применета компаративната метода и методот на анализа на материјалите.

Во примерокот на истражувањето се опфати примерок од најмалку 20 економски промотори на Република Македонија кои ја промовираат нашата економска дипломатија, како и 30 странски компании присутни со своите инвестиции во нашата држава. Истражувањето се спроведе во овој број на примероци сметајќи дека би можеле да се добијат релевантни резултати.

Сложеноста на темата и целта на истражувањето наложува комплексен методолошки инструментариум, така што е применета комбинација на квантитативни и квалитативни методи.

Фактот што истражувањата во Европа кои поаѓаат од нормативистичкиот приод сè повеќе од нивото на чисто теоретската расправа преминуваат на полето на емпириски истражувања, овозможува истражувањето да се базира на веќе истестирани постапки, кои ќе се приспособат на поставената хипотетичка рамка и расположивите податоци во Република Македонија.

Анализата на содржината ќе се користи во истражувањето на примарната литература, односно документите на ЕУ и на Република Македонија релевантни за економската дипломатија.

Структура на дисертацијата

Докторскиот труд „Улогата на дипломатијата на Република Македонија во привлекување странски инвестиции: искуството на Република Ирска“ се состои од од вовед, седум дела и заклучок.

Во **воведниот дел** се разработува актуелноста на предметот на истражувањето, доменот во кој докторската дисертација претставува научен придонес и е даден релевантен преглед на актуелни придонеси на слични теми на истражување, како што се меѓународните односи.

Во **првиот дел** насловен како: „Дефинирање на меѓународните односи“, во кој се презентирани генеологијата и еволуцијата на *меѓународните односи*, кандидатот, суштински, меѓународните односи ги разликува од сите други општествени односи по тоа што настануваат од противречностите што се јавуваат заради политичката поделба на единствениот простор кој ги овозможува основните услови за опстанок и развој на човековото општество. Со оглед на тоа дека се тие резултат на политичката поделба на земјиниот простор помеѓу политички разграничените општества – држави, како такви тие се политички односи. Тие се политички не само според формата, туку се во суштина политички.

При тоа, посебно се разгледува поимот на „меѓународните односи“ и релевантноста на тие односи во модерното општество. Кандидатот го карактеризира

фундаменталното и прецизното дефинирање на “дипломатијата”, при што укажува на нијансните разлики при користењето на овие термини и дефиниции.

Во **вториот дел** насловен како „Економска дипломатија-поим“, прикажан е теоретскиот модел на истражувањето, при што свртувањето на дипломатијата кон прашањата со економска тематика го наметна пазарната реалност во светот. Придавањето на се поголемо значење на економијата и на бизнисот во дипломатијата, не само во индустриски најразвиените земји во светот, туку и во земјите во транзиција и развој, директното или индиректното инволвирање на државите и нивните дипломатии во деловните аранжмани на своите компании на светската пазарна сцена, објективно доведе до економизација на дипломатијата, односно до дипломатизација на економијата и до настанување на синтагмата економска дипломатија.

Направена е детална анализа на развојот, генезата на економската дипломатија, дефинирање на економската дипломатија, целите, методите и ефектите на економската дипломатија во развојот на меѓународните односи. Во овој дел е образложен теоретскиот модел на истражувањето, неговите цели, хипотезите на истражувањето, како и методолошкиот инструментариум.

Третиот дел насловен како „Странски директни инвестиции и економскиот развој“ е посветен на анализата на СДИ, поим, теории за странски инвестиции како што се класичната теорија, теорија на зависност, микротеорија, еклектичка теорија, анализирана е поврзаноста и ефектот на странските директни инвестиции врз економскиот развој. Во посебна глава се прикажани мотивите за преземање на странски директни инвестиции, стратешките мотиви, субјективните мотиви и економските мотиви, а посебен акцент е даден на емпириските докази за влијанието на СДИ врз економскиот развој.

Во **четвртиот дел** од докторскиот труд насловен како „Билатерална економска дипломатија кандидатот ја објаснува комплексноста на економската билатерала и различните облици на соработка, а во согласност со долгорочните заеднички интереси на субјектите учесници во билатералните односи. Исто така во оваа глава детално се анализирани и повисоките облици на стопанска соработка, табеларно прикажани податоци за трговската размена на Македонија со земји со најголем обем на размена за период од 2012-2015 година. Кандидатот табеларно ги има синтетизирано падатоците за стоковата размена на Република Македонија според економските групации на земјите за 2015 година. Исто така во овој дел се разработени инструментите на надворешнотрговското работење, европските интеграции, Европската зона на слободна трговија, Европската економска зона, Централноевропската зона за слободна трговија и перспективите на балканските земји.

Петтиот дел е посветен на мултилатералната економска дипломатија, како и меѓународните економски организации во системот на Организацијата на Обединетите нации. Анализирани и многу други битни меѓународни организации, меѓународни владини и невладини економски организации. Исто така во овој дел се анализирани

мултилатералните економски системи како што се Меѓународниот монетарен фонд, Светската банка и Светската трговска организација.

Во шестиот дел насловен “Економската дипломатија на Ирска”, со хронолошка анализа, кандидатот настојува да објасни како Република Ирска станал успешен модел во привлекувањето на странски директни инвестиции. Кандидатот причините за успехот на Ирска во привлекувањето на СДИ ги има детално таргетирано: (1) Ирска беше една од првите земји кои ја усвоија стратегијата на таргетирање мултинационални компании, така што нејзината индустриска развојна агенција и развиени вештини и искуство во оваа област ја ставаат пред своите конкуренти, (2) земјата има многу ниска стапка на данокот на добивка и систем на доделување на грантови, и (3) Ирска имаше релативно ниски трошоци за работна сила во однос на поразвиените индустриски земји и поволан пристап до големи извозни пазари во однос на помалку развиените земји. Табеларно и графички претставени се странските директни инвестиции по гранки, дестинација на СДИ по сектори и земји-најголеми инвеститори во Република Ирска.

Седмиот дел од докторскиот труд е насловен „Економската дипломатија на Република Македонија и директните странски инвестиции“. Во овој дел анализата е фокусирана во развојот на економската дипломатија на Република Македонија, надлежностите на директоратот за економска дипломатија, странските инвестиции во Република Македонија и економските промотори. Исто така, кандидатот во оваа глава на табеларен начин ги претставува синтетизирани податоци за странските директни инвестиции во Република Македонија споредбено со државите од Балканот. Во оваа глава, кандидатот, исто така, табеларно ги претставува државните институции кои се надлежни за промоција на извозот и странските инвестиции споредени со буџетот кој се троши за таа намена во неколку балкански земји и дали тие им соодветствуваат на постигнатите странски директни инвестиции.

Во последниот дел, односно заклучокот на докторската дисертација, презентирани се на синтетизиран начин наодите од истражувањето и релевантноста на анализирани фактори. Кандидатот критички се осврнува на досегашната практика на привлекување на странски директни инвестиции, на скапите промотивни кампањи, особено критикувајќи го техничкиот и формалистичкиот пристап, наспроти потребата од суштествено инкорпорирање на практиките и нормите на најуспешните земји во светот во доменот на економската дипломатија и привлекувањето странски инвестиции. Во заклучокот се содржани и препораки за натамошниот процес на промовирање на Република Македонија како дестинација за странските инвеститори.

Заклучок и предлог

Докторскиот труд „Улогата на дипломатијата на Република Македонија во привлекување странски инвестиции: искуството на Република Ирска“, од кандидатот м-

р Урим Исени, обработува многу значјана тема за Република Македонија, која е актуелна и во пошироки европски рамки. Богатата користена литература ја покажува способноста на кандидатот за систематско аналитичко користење на стручна литература. Поставената теоретска рамка ги следи современите европски тенденции, а применетиот богат методолошки инструментариум обезбедува релевантност и издржаност на сознанијата презентирани во трудот.

Материјата е изложена на јасен начин, содржински богато, сеопфатно и темелно, а целиот труд е логично систематизиран. Кандидатот пристапува продлабочено и критички кон анализата на комплексното и сеопфатно прашање кое е предмет на истражувањето, покажувајќи способност да ги селектира и објективно да им пристапи на значајните проблеми од практиката, користејќи мноштво на емпириски податоци. За отворените прашања од практиката, кандидатот изразува сопствен и јасен критички став конзистентно со поставената теоретска рамка.

Трудот претставува самостоен стручно-научен труд, во кој кандидатот дава сопствен придонес за натамошното развивање на пристапот на Република Македонија кон економската дипломатија и странските инвестиции. Трудот истовремено претставува основа за натамошни истражувања во оваа област, што ја демонстрира неговата научна валидност и вредност.

Врз основа на изнесениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за докторски труд што ги задоволува критериумите за подготвување на научни и стручни трудови од ваков вид, предвидени во соодветната законска регулатива и актите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од тие причини, на Комисијата ѝ претставува задоволство едногласно да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ да го усвои овој извештај со позитивна оценка и да му овозможи на кандидатот Урим Исени да пристапи кон јавна одбрана на неговиот докторски труд.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Татјана Петрушевска с.р.

Проф. д-р Александар Стојков с.р.

Проф. д-р. Мишо Докмановиќ с.р.

Проф. д-р Александра Максимовска с.р

Доц. д-р Ненад Гавриловиќ с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ФИНАНСИСКАТА ПОМОШ НА ЕУ
ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РЕФОРМИ ВО ПРОЦЕСОТ НА
ПРОШИРУВАЊЕ: КОМПАРАТИВЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОЕКТИТЕ ВО
ПАРЛАМЕНТИТЕ НА ХРВАТСКА, МАКЕДОНИЈА, АЛБАНИЈА И
КОСОВО“ ОД М-Р МАРИЈАНА ОПАШИНОВА ШУНДОВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 24.2.2017 година, донесе Одлука за формирање Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Маријана Опашинова Шундовска, со наслов: „Финансиската помош ЕУ за институционални реформи во процесот на проширување: Компаративен преглед на проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово“, во состав: проф. д-р Сашо Георгиевски, проф. д-р Татјана Петрушевска (ментор), проф. д-р Каролина Ристова Астеруд, доц. д-р Елена Михајлова-Стратилати и доц. д-р Милена Апостоловска-Стрпановска.

Комисијата ја прочита, ја разгледа и ја оцени докторската дисертација и до Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Актуелност на проблематиката и научниот придонес на истражувањето

Докторската дисертација со наслов: „Финансиската помош на ЕУ за институционални реформи во процесот на проширување: Компаративен преглед на проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово“ ја анализира реализацијата на ИПА-проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово и нивното влијание врз парламентарниот процес на евроинтеграции.

Темелите на обединета Европа се поставени врз фундаменталните идеи на обезбедување траен мир, единство, еднаквост, слобода, безбедност и солидарност. Уште од усвојувањето на Шумановата декларација, солидарноста е застапена во различен контекст и тоа во основачките договори како вредност врз која се заснова Европската унија, како солидарност меѓу земјите членки, но и како финансиска солидарност со земји кои аспираат за членство во ЕУ. Во последните неколку декади, Европската унија, со

поставувањето на критериумите од Копенхаген, внесе нови правила за членство во ЕУ, вградени во договорите за стабилизација и асоцијација. Атрактивниот пакет во рамките на процесот за стабилизација и асоцијација беше креиран со цел да им се помогне на државите кандидати да ги стабилизираат нивните општества, да воспостават пазарна економија и да ја развиваат и негуваат регионалната соработка пред членството во ЕУ. Реформите што треба да се спроведат потоа се внимателно следени и оценувани преку извештаите за напредокот на Европската комисија. Со оглед на фактот, што исполнувањето на обврските од договорите налагаат огромни економски реструктурирања и политички промени во земјите кандидатки, Унијата во духот на солидарноста креираше финансиски инструменти (претходно ФАРЕ, ИСПА, КАРДС, а во моментот ИПА) преку кои се обезбедува финансиска помош за земјите за полесно спроведување на потребните реформи за членство во ЕУ. Согласно со членот 212 од Договорот за функционирање на Европската унија, новокреираниот Инструмент за претпристапна помош (ИПА) беше создаден за да ја подобри надворешната помош на Унијата како континуитет, со научени лекции од претходните финансиски инструменти. Предвидена во претпристапниот процес за периодот 2007-2013 година, помошта е ставена во политички контекст за развој на односите меѓу Унијата и земјите кориснички на помошта. Главната цел за воведување на ИПА е преку финансиска помош да им се обезбеди експертиза и know-how на земјите што подоцна ќе доведе до одржливост на спроведените проекти. Како флексибилен инструмент кој е изготвен во договор со земите кориснички, ИПА има за цел да се осврне на виталните потреби и во согласност со стратешките документи на ЕУ (извештаите за напредокот, стратешките извештаи, Партнерствата за пристапување и сл.). ИПА е поделен на 5 компоненти, и тоа: а) помош при транзиција и институционална надградба, б) прекугранична соработка, в) регионален развој, г) развој на човечки ресурси и д) рурален развој.

Парламентот, како законодавна институција игра значајна улога во процесот на пристапување кон ЕУ, не само поради усвојувањето на обемиот пакет на законодавство и не само заради неговата нова надзорна улога над владата во процесот на донесување одлуки во ЕУ, туку и заради неговата отвореност кон јавноста и граѓаните и градењето консензус во однос на отворените предизвици во општеството во процесот на евроинтеграции. За таа цел, потребни се значајни ресурси и реформи за парламентите да ја играат вистинската улога во тој процес. По донесувањето на Лисабонскиот договор, улогата на националните парламенти, која на некој начин беше занемарена во донесувањето на одлуки на ниво на ЕУ, потворно го добива своето заслужено место, со што на одреден начин се унапредува „демократскиот легитимитет на Унијата.“ Во тој контекст, одобрени се неколку проекти во рамките на Инструментот (ИПА), парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово, кои иако во различна фаза од нивното интегрирање, мораа да спроведат серија уставни, законски, организациски и други реформи за да напредуваат во процесот. Заради споделување искуства од земји кои неодамна станале членки на Унијата, експерти и колеги од националниот парламент на Унгарија, заедно со неколку други парламенти на земјите членки на ЕУ, беа

избрани од страна на Европската комисија да ги спроведуваат овие проекти. Спроведувањето на реформите од страна на националните парламенти кориснички на средствата претставува успех не само за парламентите корисници на финансиската помош на ЕУ и на самите држави кои аспираат за членство во ЕУ, туку и за Унијата во целост. Оваа тема досега не е многу обработувана, па оттаму и фактот за нејзината релевантност и актуелност во научноистражувачката сфера.

Предмет, цел и хипотеза на истражувањето

Предмет на истражувањето беше проучување на начинот на реализација на ИПА и проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово и како тоа влијае врз квалитетот на нивниот процес на евроинтергации. Процесот на проширување е комплексен процес, кој налага спроведување на серија реформи од страна на земјите кои аспираат за членство во ЕУ и во различни фази и имплицира за отпочнување на реформи кои не секогаш се политички популарни во јавноста. Ова е дотолку повеќе значајно со оглед на фактот што државите кои аспираат за членство во ЕУ од поранешниот комунистички блок мораа да преминат од еден систем кон друг, со воведување на плурализам и пазарно ориентирана економија.

Процесот на европска интеграција претставува значителен предизвик за државите аспиранти. Имајќи ја предвид централната улога на владата во одлучувањето во процесот на пристапување (Касим и Рајт), националните парламенти гледаат на интеграцијата како закана за нивните дотогашни надлежности, како еден вид „демократски дефицит“. Парламентите, како и сите институции, комуницираат со средината во која функционираат. Сигналите кои доаѓаат од процесот на претходна интеграција ја нагласуваат загубата на моќ, но и зајакнување на конкуренцијата од Европскиот парламент. Исто така, институциите ја рефлектираат средината во која функционираат преку инкорпорирање на структурата на средината, што вклучува еволуција на организациската структура “преку адаптивен, непланиран историски процес” (Скот).

Истражувањето ја опфаќа реорганизацијата и реформите кои треба да се спроведат од страна на парламентите, кои се значително различни од земја до земја, но главно тие треба да ги реализираат барањата потребни во процесот на интеграција. Хармонизацијата на законодавството претставува обемен и исцрпен правен процес на вградување на норми во сопствениот правен систем. Улогата на националните парламенти во усвојувањето на *acquis* налага воспоставување на силни административни структури, донесување на законски акти и усвојување на соодветни внатрешни процедури. Основна цел на истражувањето беше да се утврди дали проектите финансирани од страна на Европската унија успешно им помогнале на националните парламенти од Хрватска, Албанија, Косово и Македонија да ги

извршат неопходните парламентарни реформи неопходни на нивниот пат кон членство во ЕУ.

Фокусот врз спроведувањето на активностите предвидени во рамките на проектите овозможува детална и длабинска анализа на оваа исклучително значајна фаза во преземањето на обврските кои произлегуваат од членството. Особено, легислативното вградување на *acquis* во националниот правен систем претставува клучен елемент на имплементацијата на политиките на ЕУ на национално ниво. Државите членки и националните парламенти имаат можност да го извршат усогласувањето на законодавството согласно со нивните правни традиции, нивниот уставно правен поредок, социјално-економските услови, па и културните традиции. Начинот на кој *acquis* ќе се усвои и инкорпорира во националниот правен систем значително влијае врз целината на правниот систем и неговата оперативност, но и на целокупниот општествен живот во државата. При преземањето на обврските за членство, државите се соочени со предизвикот на хармонизација, да демонстрираат капацитет за преземање на еден оргомен корпус на норми создаван во текот на децении од постоењето на денешната Европската унија. Начинот и динамиката на кој ќе се изврши инкорпорирањето битно влијае врз целокупниот правен систем и на општественото живеење во целост.

Acquis communautaire е специфичен корпус на право кој не е идентичен со системот на меѓународните договори и им е релативно непознат на политичарите, пратениците, но и на државната администрација во земјите кандидатки, што само по себе поставува клучни проблеми и предизвици, особено императивот на суштествено сфаќање и разбирање на *acquis communautaire* во целина, како битна претпоставка во процесот на усогласување. Потребата од програмирано и структурирано усогласување на законодавството е исклучително значаен сегмент во процесот, со јасна детекција на различните национални институции и надлежностите за нивно спроведување, како и импликациите врз целокупниот општествен живот во државата. Покрај воспоставувањето на ефективни правни правила и практики за апроксимација на законодавството на ЕУ и силната политичка надзорна улога врз владата во процесот на евроинтеграција, националните парламенти треба да играат клучна улога во информирањето на јавноста за бенефициите и последиците од членството во ЕУ. Истражувањето се фокусира и на начинот на спроведување на информативни кампањи и активности од страна на националните парламенти во праќање јасни пораки до јавноста во однос на процесот на проширување, во услови на застој и праќање конфузни пораки од страна на европските институции во Брисел за земјите од Западен Балкан, со исклучок на Хрватска.

Преку компаративна анализа, кандидатот го споредува степенот на имплементација во секој од проектите во националните парламенти одделно, со цел да се даде вистинска слика на реализираните проекти и соодветната искористеност на финансиската помош на ЕУ за спроведување на потребните реформи на патот кон членство во ЕУ. Во истражувањето, преку поставената хипотетска рамка, се истражува релевантноста на следниве чинители во процесот на транспонирање на *acquis*: активностите во парламентите во насока на подобрување на законодавниот процес, градењето на свесност и

капацитети за апроксимација на законодавството на ЕУ, зајакнување на контролната улога врз владата во процесот на интеграции, како и поголемата транспарентност и отвореност на парламентите кон граѓаните, во споделувањето на заедничките европски вредности и нивно приближување до целокупната јавност во нивните земји.

Методолошка рамка

При изработката на истражувањето, користени се комбинација на квалитативни и квантитативни методи. Во однос на квантитативните индикатори за успешноста на процесот на спроведување на проектите се користи проектната документација на националните парламенти и придружните документи. Притоа, користени се експертски анализи на тема: процесот на проширување, стандардите и критериумите за членство во Европската унија, Договорите за стабилизација и асоцијација, финансиската помош на Европската унија како инструмент како помош за спроведување на реформите во земјите аспиранти за членство во ЕУ, реформите и парламентарните задачи во парламентите на земји кои се членки на ЕУ. Со оглед на спецификата на темата и нејзината мала исцрпеност во експертските кругови, земени се предвид пошироко и анализи и материјали подготвени од страна на институти и центри за истражување кои работат на полето на Европската унија и на финансиската помош на ЕУ, достапни за јавноста (извештаи, оценки, препораки и сл.), како и материјали на европските институции, особено Директоратот за проширување на Европската комисија, кои произлегуваат од истражувања од интернет за влијанието и ефективност на спроведените проекти финансирани од страна на Европската унија (извештаи на евалуација и извештаи за мониторинг, со целосна оценка на спроведените проекти).

Приказ на докторската дисертација

Докторската дисертација со наслов „Финансиската помош на ЕУ за институционални реформи во процесот на проширување: Компаративен преглед на проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово“ од кандидатката м-р Маријана Опашинова Шундовска, опфаќа 342 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, проред 1,15 и големина на букви 12,5, со 429 фусноти, 1 табела, 3 слики, 500 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и документи, меѓународни акти и интернет-ресурси. Докторскиот труд се состои од вовед, четири дела и заклучок.

Во **воведниот дел**, кандидатката ја разработува актуелноста на предметот на истражувањето, доменот во кој докторската дисертација

претставува научен придонес и е даден релевантен преглед на актуелни придонеси на слични теми на истражување, пред сè, во европски рамки.

Во **првиот дел** насловен како: „Концептот на Европската унија“, презентирана е генеологијата и еволуцијата на создавањето на европската идеја и на европските фундаментални вредности од нејзиното основање до денес. Ембрионски начнатата визија за слободна и обединета Европа како неминовна премиса за зајакнување на модерната цивилизација (Sergio Pistone), еродирана од тоталитарната ера, длабоко го вкоренува процесот на европска унификација како моќен историски порив кој произлегува од структурната и неповратна криза на европските нации-држави. Притоа, посебно е анализирана структурната немоќ за справување, преку апсолутниот национален суверенитет, со фундаменталните економски, демократски и безбедносни проблеми и растечката меѓудржавна зависност како резултат на индустриската револуција, ја оправдува генезата на Шумановиот план. Кандидатката се осврнува на солидарноста како неопходен принцип кој се наметнува како коректив за остварување на слободна и еднаквост за сите, солидарност како фундаментален принцип за земјите членки, но и оние што сакаат да ѝ се приклучат на унијата. Во теориско-нормативниот дел за моделите на ЕУ, кандидатката ги анализира различните модели на ЕУ на интерговерментализмот (Моравчик), неофункционализмот (Хас, Линдберг) и социјалниот конструктивизам (Мацоне, Мекормик).

Во **вториот дел** насловен како „Националните парламенти во политичкиот систем на ЕУ“, кандидатката длабински ги анализира процесите на де-парламентаризација, кои со формирањето на Европската заедница ја еродираа улогата на националните парламенти како клучни институции во системот на репрезентативната демократија, доведувајќи до еден вид релокација на политиката кон нови арени на одлучување, транснационални и наднационални арени со нови меѓународни наднационални и глобални актери, од една страна, и колективно одлучување на различни нивоа, од друга страна, и процесите на репарламентаризација од Матришкиот договор до денес, со кои се вратија дел од надлежностите на националните парламенти и нивно институционално зајакнување во однос на контролните функции и, генерално, за европските прашања што придонесе за враќање на врската демократски парламент. На крајот на овој дел, кандидатката се осврнува на парламентарните задачи во процесот на интеграција, при што прави детален осврт на секоја парламентарна задача поединечно.

Во **третиот дел**, насловен како „Инструментот за претпристапна помош (ИПА), кандидатката одблиску ги изложува правната рамка, критериумите и структурата за доделување на финансиска помош и прави преглед на Инструментот по компоненти, со посебен акцент на првата компонентата за помош при транзиција и институционална надградба, по што дава подетален преглед на реализираните активности во рамките на проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово. Даден е преглед на спецификите, активностите и резултатите од проектите, кои имаат влијание врз начинот на функционирање на парламентите и во процесот на хармонизација на правото на ЕУ. Кандидатката посебно го анализира

влијанието пред и по реализацијата на активностите во рамките на проектите врз функционирањето на националните парламенти, со посебен акцент и посеопфатна анализа на проектот во Собранието на Република Македонија. Во овој дел на трудот, прикажана и анализирана е динамиката на спроведување на проектите на генерално ниво.

Во **четвртиот дел** од докторскиот труд насловен како “Резултати од спроведените проекти”, кандидатката ги изложува наодите од контекстуалната анализа на материјалите и од анализата на релевантноста на одделните чинители во поставената хипотетската рамка. Кандидатката прави квантитативен преглед на поединечните резултати од сите парламенти и збирен резултат на сличните активности спроведени во парламентите. Посебен осврт е направен на поединечните збирни резултати за целокупното спроведување на проектот, каде што има можност одблиску да се постигне заклучок за степенот на успешност на реализација на проектите. Понатаму, дадена е оценка за успешноста од спроведувањето на проектите и нивното влијание во парламентите и јавноста на земјите кориснички на помошта и оценка на успешноста на доделената странска помош од страна на Европската унија и примена на методот научени лекции за идни проекти.

Во **последниот дел**, односно заклучокот на докторската дисертација, на синтетизиран начин, презентирани се наодите од истражувањето и релевантноста на анализираните фактори. Кандидатката ја потврдува хипотезата од потребата за техничка помош во форма на проекти за националните парламенти во сите фази на пристапување, како неминовен процес кој во значителна мера ќе им помогне на националните парламенти во процесот на пристапувањето, што треба да продолжи и во иднина. Притоа, кандидатката ја нагласува соодветната административна структура за спроведување на проектите и потребната политичка волја на политичките елити за реализација на препораките кои произлегуваат во рамките на проектите. Научените лекции на парламентите на земјите од Централна и Источна Европа во голема мера им помогнаа на националните парламенти на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово внатрешно да се реорганизираат и подобро да се справат со предизвиците што ги носи европската интеграција. Од клучно значење за националните парламенти е да ги почитуваат прифатените и спроведени заклучоци во рамките на проектите, кои се однесуваат на уставните, законските и внатрешните регулативи и институционални решенија релевантни за процесот на пристапување, особено прифатениот модел за надзор и соработка меѓу парламентот и владата, во делот на усогласувањето на домашното законодавство со *acquis* на ЕУ и дефинирање на клучното парламентарно тело кое ќе биде двигателот на овој процес. Притоа, кандидатката критички се осврнува на досегашната практика на работењето и функционирањето на националните парламенти, во тој контекст особено критикувајќи го техницизмот и формалистичкиот пристап, наспроти на потребата од суштествено разгледување на нормите на ЕУ пред нивно усвојување на пленарна седница. Националните парламенти кои се предмет на трудот, како директно избрани претставници на граѓаните, мора да посветат особено внимание на информирање на јавноста за целиот процес

на евроинтеграции, со посебен акцент на вклучување на граѓанското општество при донесувањето на одлуки.

Заклучок и предлог

Докторскиот труд „Финансиската помош на ЕУ за институционални реформи во процесот на проширување: Компаративен преглед на проектите во парламентите на Хрватска, Македонија, Албанија и Косово“, од кандидатката м-р Маријана Опашинова Шундовска, обработува многу значјана тема за Република Македонија, но и за земјите од регионот и за Европската комисија која е актуелна и во пошироки европски рамки. Богатата користена литература ја покажува способноста на кандидатката за систематско аналитичко користење на стручна литература. Поставената теоретска рамка ги следи современите европски тенденции, а применетиот богат методолошки инструментариум обезбедува релевантност и издржаност на сознанијата презентирани во трудот.

Материјата е изложена на јасен начин, содржински богато, сеопфатно и темелно, а целиот труд е логично систематизиран. Кандидатката пристапува продлабочено и критички кон анализата на комплексното и сеопфатно прашање кое е предмет на истражувањето, покажувајќи способност да ги селектира и објективно да им пристапи на значајните проблеми од практиката, користејќи мноштво на емпириски податоци. За отворените прашања од практиката, кандидатката изразува сопствен и јасен критички став конзистентно со поставената теоретска рамка.

Трудот претставува самостоен стручно-научен труд, во кој кандидатката дава сопствен придонес за натамошното развивање на пристапот на доделување на финансиска помош на ЕУ и улогата на националните парламенти во процесот на интеграција. Трудот истовремено претставува основа за натамошни истражувања во оваа област, што ја демонстрира неговата научна валидност и вредност.

Врз основа на изнесениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за докторски труд што ги задоволува критериумите за подготвување на научни и стручни трудови од ваков вид, предвидени во соодветната законска регулатива и актите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Од тие причини, на Комисијата ѝ претставува задоволство едногласно да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ да го усвои овој извештај со позитивна оценка и да ѝвозможи на кандидатката Маријана Опашинова Шундовска да пристапи кон јавна одбрана на нејзиниот докторски труд.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА,

Проф. д-р Сашо Георгиевски, с.р.

Проф. д-р Татјана Петрушевска (ментор),
с.р.

Проф. д-р Каролина Ристова Астеруд, с.р.

Доц. д-р Елена Михајлова-Стратилати, с.р.

Доц. д-р Милена Апостоловска-
Стрпановска, с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на
 Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје
 Наставно-научен совет – 24.02.2017

Кандидат	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Комисија	Датум	Одлука број
м-р Милена Најдова	Правни аспекти на екстерното известување на акционерските друштва	Legal aspects of external reporting of joint stock companies	проф.д-р Димитар Гелев, проф.д-р Горан Коевски (ментор), и проф.д-р Александар Стојков	24.02.2017	02- 244/31

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на
 Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје
 Наставно-научен совет – 22.04.2016

Кандидат	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Комисија	Датум	Одлука број
м-р Маја Малахова	„ Управно-правната заштита при склучување на договорите за јавни набавки “	Administrative remedies when concluding public procurement contracts	1. проф. д-р Ана Павловска Данева (ментор), 2. проф. д-р Борче Давитковски , и 3. проф. д-р Ивана Шумановска Спасовска	22.04.2016	02- 432/142

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први,, во Скопје Н.Н.С од

24-02-2017

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Златко Јакимовски	Право на жалба на првостепената пресуда и потребата од реформа (First Instance Sentence's Right to Appeal and the Necessity for Reforms)	проф.д-р Гордана Бужаровска	24.02.2017	02-224/79
Дарко Димитровски	Казнено првни аспекти на семејното насилство во Република Македонија (Criminal Law Aspects of the Domestic Violence in Republic of Macedonia)	проф.д-р. Александра Деаноска Трендафилова	24.02.2017	02-224/80
Владо Враговски	Влијанието на надворешната комуникација врз растот на компанијата (Impact of the External Communication on Company Growth)	доц. д-р Даниела Блажевска	24.02.2017	02-224/81
Верица Шапкарова	Анализа на стандардите за професионализација во односите со јавноста (Analysis of the Standards of Professionalism in Public Relation)	проф. д-р Јасна Бачовска Недиќ	24.02.2017	02-224/82
Николина Славковска	Јавниот сервис во Европскиот медиумски систем (компаративни аспекти на уредувачката политика со посебен осврт на Македонија и Турција) (Public service in European Media System: Comparative Aspects of Editorial Policy with special reference to Macedonia and Turkey)	доц. д-р Ирена Рајчиновска Пандева	24.02.2017	02-224/83
Зоја Таревска	Примена на политиките за енергетска ефикасност на локално ниво на Република Македонија со цел хармонизација со законодавството на Европската унија (Implementation of the local policies for energy efficiency in the	доц. д-р Илина Ценовска	24.02.2017	02-224/84

	Republic of Macedonia towards harmonization with the EU legislation)			
Емилија Стефанова	Претпристапна поддршка на ЕУ во областа на јавната администрација - осврт Република Македонија (European Union preaccession assistance in the area of public administration in the Republic of Macedonia)	проф. д-р Зоран Илиевски	24.02.2017	02-224/85
Наталија Еленска	Енергетските коридори низ призмата на политичките и безбедносните интереси на Република Македонија (Energy corridors through the lenses of political and security interests in the Republic of Macedonia)	проф. д-р Зоран Илиевски	24.02.2017	02-224/86
Христијан Ристов	Органи на акционерското друштво (Relevant Bodies of Public Companies Limited by Shares)	доц.д-р Дарко Спасевски	24.02.2017	02-224/87
Билјана Илиевска	Банкарско работење на одделни видови банки (Banking Operations in Different Types of Banks)	доц.д-р Биљана Петревска	24.02.2017	02-224/88
Марина Петревска	Финансиската стабилност на државниот пензиски фонд на Република Македонија и неговата одржливост во иднина (Financial Stability of State Pension Fund in the Republic of Macedonia and It's Sustainability in the Future)	проф.д-р Ванчо Узунов	24.02.2017	02-224/89
Александар Симоновски	Органи на стечајната постапка (Relevant Organs in Insolvency Proceedings)	проф. д-р Димитар Гелев	24.02.2017	02-224/90
Олга Василевска	Сличности и разлики во управувањето на јавните претпријатија и трговските друштва (Similarities and Differences in Governance of Public Enterprises and Commercial Companies)	проф. д-р Димитар Гелев	24.02.2017	02-224/91
Горан Лазаров	Управувањето во трговските друштва (Governance of Commercial Companies)	проф. д-р Димитар Гелев	24.02.2017	02-224/92
Катица Бачева	Исплатата на старата девизна заштеда преку моделот на обврзница	доц.д-р Биљана Петревска	24.02.2017	02-224/93

	(Repayment of Old Foreign Currency Deposits through State Bonds)			
Кристина Лаброска	Споредбен преглед на видовите осигурување во Република Македонија и Европската Унија (Comparative Analysis of Types of Insurance in the Republic of Macedonia and the European Union)	доц.д-р Биљана Петревска	24.02.2017	02-224/94
Ангела Јанкулоска	Видови банкарски кредити (Types of Bank Credits)	доц.д-р Биљана Петревска	24.02.2017	02-224/95
Филип Петров	Правно уредување на платниот налог во Република Македонија и во Европската Унија (Court Payment Order in the Republic of Macedonia and in the EU – Legal Regulation)	проф. д-р Димитар Гелев	24.02.2017	02-224/96
Љубе Цветковски	Систем на плаќање со кредитни картички (Payment Systems with Credit Cards)	проф.д-р Ванчо Узунов	24.02.2017	02-224/97
Мартин Алексоски	Преземање на акционерско друштво (Take-over of Public companies Limited by Shares)	проф. д-р Димитар Гелев	24.02.2017	02-224/98
Наталија Мукоска	Правно уредување на обновливите извори на енергија (Energy from Renewables – Legal Regulation)	проф. д-р Димитар Гелев	24.02.2017	02-224/99
Михаела Михајловска	Економските аспекти на музичката индустрија (Music Industry – Economic View)	проф.д-р Ванчо Узунов	24.02.2017	02-224/100
Роза Михајловска	Анализа на работењето на Франкфуртската берза (Analysis of functioning of the Frankfurt Stock Exchange)	доц.д-р Биљана Петревска	24.02.2017	02-224/101
Елена Иваноска-Миноска	Правната сигурност на електронското договарање како начин на поттикнување на електронската трговија (Legal Certainty of the e-contracting as a method for Initiating of the E-commerce)	доц.д-р Дарко Спасевски	24.02.2017	02-224/102

Лирие Елези – Ајрулау	Спецификите на договарањето и изборот на меродавно право кај договорите од областа на туризмот (Specifics of the Drafting of Contracts and Applicable Law in the area of Tourism)	доц.д-р Дарко Спасевски	24.02.2017	02-224/103
Златко Калчиноски	Механизми за заштита на доверителите во стечајната постапка (Mechanisms for Protecting of Creditors in Bankruptcy)	доц.д-р Дарко Спасевски	24.02.2017	02-224/104
Деспина Попоска	Правната положба на примателот на франшиза кај договорот за франшиза (The Legal Position of the Franchisee as a Party to a Franchise Agreement)	проф. д-р Горан Коевски	24.02.2017	02-224/105
Анастасија Ристевска	Споредбена анализа на управно судската постапка во Сојузна Република Германија и Република Македонија (A Comparative Analysis of the Administrative Judicial Procedure in the Federal Republic of Germany and Republic of Macedonia)	доц. д-р Ивана Шумановска Спасовска/	24.02.2017	02-224/106
Ајсела Вуисланин	Конфискација на имот и имотна корист – практични аспекти во Република Македонија (Confiscation of Assets – Practical Aspects in the Republic of Macedonia)	проф.д-р Никола Тупанчески	24.02.2017	02-224/107
Климентина Радоешка	Конфискација на имот и имотна корист и ЕКЧП со посебен акцент врз проширената конфискација (Confiscation of Assets and the ECHR with Specific Attention to the Extended Confiscation)	проф.д-р Никола Тупанчески	24.02.2017	02-224/108
Екатерина Костовска	Клонирањето во македонското и споредбеното казнено право (Cloning in the Macedonian and Comparative Criminal Law)	проф.д-р Никола Тупанчески	24.02.2017	02-224/109
Климент Кузмановски	Кривично правна одговорност на нотарите во Република Македонија (Criminal Responsibility of the Public Notaries in the Republic of Macedonia)	проф.д-р Никола Тупанчески	24.02.2017	02-224/110

Симона Ѓоргиевска	Криминолошки аспекти на финансискиот криминалитет во Република Македонија во периодот 2011-2015 (Criminological Aspects of the Financial Crime in the RM in the Period of 2011-2015)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	24.02.2017	02-224/111
Дарко Димитровски	Казненоправна заштита од семејно насилство во Република Македонија (Criminal Law Protection of the Domestic Violence in Republic of Macedonia)	проф.д-р Александра Деаноска Трендафилова	24.02.2017	02-224/112
Ангела Павловска	Даночни казнени дела (Crimes Against the Taxation)	проф.д-р Александра Деаноска Трендафилова	24.02.2017	02-224/113
Јована Ристеска	Геноцидот како меѓународно злосторство и случајот на Караџиќ пред Меѓународниот кривичен суд за поранешна Југославија (Genocide as International Crime and the Case of Karadzic Before the ICTY)	доц. д-р Дивна Илиќ Димоски	24.02.2017	02-224/114
Ивана Ристеска	ДНК вештачењето како доказно средство во кривичната постапка (DNA Analysis as Evidence in the Criminal Procedure)	доц. д-р Дивна Илиќ Димоски	24.02.2017	02-224/115
Милан Атанасов	Привилегирани сведоци во кривичната постапка (Privileged Witnesses in the Criminal Procedure)	доц. д-р Дивна Илиќ Димоски	24.02.2017	02-224/116
Ивана Николовска	Банки и видови банки (Banks – Notion and Types)	проф.д-р Ванчо Узунов	24.02.2017	02-224/117
Кристина Чешмаџиева	Финансископравна и компаративна анализа на надворешната и внатрешната ревизија во Република Македонија (Financial and Comparative Analysis of the External and Internal Audit in the Republic of Macedonia)	проф. д-р Александра Максимовска	24.02.2017	02-224/118
Филип Давидовски	Авторскоправна заштита на драмските дела во современото авторско право (Copyright protection of dramatic works in modern copyright law)	проф. д-р Ненад Гавриловиќ	24.02.2017	02-224/119

Петар Дуковски	Protection of broadcasters' rights in international, European and national copyright law (Заштита на правата на радиодифузерите во меѓународното, европското и националното авторско право)	проф. д-р Ненад Гавриловиќ	24.02.2017	02-224/120
Мартин Нацевски	The relationship between protected geographical indications and protected designations of origin and the European Union trade mark in relation to wines and spirits (Врската помеѓу заштитените географски ознаки и заштитените ознаки за потекло и трговската марка на Европската унија во однос на вина и жестоки пијалоци)	проф. д-р Ненад Гавриловиќ	24.02.2017	02-224/121
Таљат Агуш	Апсолутни причини за одбивање на пријавата на трговска марка со случаи од практиката на Државниот завод за индустриска сопственост (Absolute grounds for refusal of a trademark application with cases from the State Office of Industrial Property practice)	проф. д-р Ненад Гавриловиќ	24.02.2017	02-224/122
Филип Докиќ	Analysis of intellectual property protection activities of the World Health Organization (Анализа на активностите за заштита на интелектуална сопственост на Светската здравствена организација)	проф. д-р Гоце Наумовски	24.02.2017	02-224/123
Марија Тупанческа	Protection of trademarks in the Republic of Macedonia and the European Union (Заштита на трговските марки во Република Македонија и Европската унија)	проф. д-р Борче Давитковски	24.02.2017	02-224/124
Александар Јосифов	Системот на заштита на правото на интелектуална сопственост во Република Турција (The system of Intellectual Property protection in Republic of Turkey)	доц. д-р Христина Рунчева Тасев	24.02.2017	02-224/125
Садие Топојани	Улогата на царинската управа на Република Косово во заштита на правата од интелектуална сопственост	доц. д-р Христина Рунчева Тасев	24.02.2017	02-224/126

	(The role of the customs in the Republic of Kosovo for intellectual property rights protection)			
Ангела Стојаноска	Одговорност на судиите во Република Македонија (The Accountability of Judges in Republic of Macedonia)	проф.д-р Марика Ристовска	24.02.2017	02-224/127
Дејан Лутовски	Директната демократија: нормативно и стварно (The Direct Democracy: normative and real)	проф.д-р Гордана Силјановска Давкова	24.02.2017	02-224/128
Мартин Петровски	Изборни родови квоти во Европа и Македонија (Elective Gender Quotas in Europe and Macedonia)	проф.д-р Марика Ристовска	24.02.2017	02-224/129
Софија Печевска	Заштита на човековите права пред уставните судови (Human Rights Protection by the Constitutional Courts)	доц.д-р Јелена Трајковска Христовска	24.02.2017	02-224/130
Драгана Петрушевска	Стекнување право на сопственост со одлука на надлежен државен орган (Acquisition of the Right of Ownership on the Bases of a Decision of a Government Body)	проф.д-р Родна Живковска	24.02.2017	02-224/131
Мартин Трајковски	Етажната сопственост во Република Македонија и во современите правни системи (Condominium Ownership in the Republic of Macedonia and in Contemporary Legal Systems)	проф.д-р Родна Живковска	24.02.2017	02-224/132
Марија Димитровска	Вонбрачната заедница во Македонија и во споредбеното право (Extramarital Relationship in the Republic of Macedonia and Comparatively)	проф.д-р Дејан Мицковиќ	24.02.2017	02-224/133
Сибелџан Максуд	Сурогат мајчинството во македонското и споредбеното право (Surrogate Motherhood in the Macedonian Law and Comparatively)	проф.д-р Дејан Мицковиќ	24.02.2017	02-224/134
Изабела Димковска	Правото на абортус во македонското и споредбеното право (The Right to Abortion in the Macedonian Law and Comparatively)	проф.д-р Дејан Мицковиќ	24.02.2017	02-224/135

Анџела Стефановска	Реформа на моделот на донирање на јајце клетки во Република Македонија (Reforms of the Oocyte Donation Model)	проф.д-р Дејан Мицковиќ	24.02.2017	02-224/136
Иван Наумовски	Соработка на судовите на државите-членки на Европската унија во изведувањето на доказите во граѓанските и трговските предмети (Cooperation Between the Courts of the Member States in the Taking of Evidence in Civil and Commercial Matters)	проф.д-р Татјана Зороска Камиловска	24.02.2017	02-224/137
Милена Петрушевска	Совесно користење на процесните овластувања во парничната постапка и забрана за нивна злоупотреба (Conscientious Use of Procedural Rights in Civil Procedure and Prohibition of Their Abuse)	проф.д-р Татјана Зороска Камиловска	24.02.2017	02-224/138
Марта Мициќ	Вршење на граѓанските субјективни права и нивна вонинституционална заштита (Utilization of Subjective Civil Rights and the Alternative Protection of Rights – ADR)	проф.д-р Тина Пржеска	24.02.2017	02-224/139
Милица Стојковска	Правото на детето да одржува лични контакти со другиот родител (The Right of the Child to Maintain Personal Contacts with Non-resident Parent)	доц.д-р Ангел Ристов	24.02.2017	02-224/140
Кристина Стојков	Реформите на разводот на бракот во Граѓанскиот закон на Република Македонија (The Reform of Divorce in the Civil Code of Republic of Macedonia)	доц.д-р Ангел Ристов	24.02.2017	02-224/141
Ана-Марија Стојановска	Медијација во брачните и семејните односи (Mediation in Marital and Family Disputes)	доц.д-р Ангел Ристов	24.02.2017	02-224/142
Весна Петковска	Реформа во вршењето на родителското право: Од поединечно кон заедничко или алтернативно вршење на родителските одговорности по развод на брак (Reform in the Exercising of the Parenthood: From Solo to Joint or	доц.д-р Ангел Ристов	24.02.2017	02-224/143

	Alternative Parental Responsibilities after Divorce)			
Софија Илиоска	Постхумната репродукција и наследувањето (Posthumous Reproduction and Inheritance)	доц.д-р Елена Игновска	24.02.2017	02-224/144
Мила Сотировска	Пред (вон)брачен договор за (вон)брачни партнери (Pre (extra)nuptial Agreement for (Extra)marital Partners)	доц.д-р Елена Игновска	24.02.2017	02-224/145
Ребека Леви	Споредбено правни аспекти на договорите за осигурување од одговорност за штета при сообраќајни незгоди и практиката на осигурителните компании за надомест на нематеријална штета во Република Македонија (Comparative Legal Aspects of Insurance Liability Contracts for Damage in Traffic Accidents and Practice of Insurance Companies for Compensation for Non-material Damage in the Republic of Macedonia)	проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска	24.02.2017	02-224/146
Бетим Амети	Одговорност на штета причинета со терористички акти, јавни демонстрации или манифестации во домашното право и во правните системи на земјите од регионот (Liability for Damage Caused by Terrorist Attacks, Public Demonstrations or Manifestations in Domestic Law and in the Legal Systems of Countries of the Region)	проф.д-р Ненад Гавриловиќ	24.02.2017	02-224/147
Ирина Ристовска	Криминолошки аспекти на перењето пари како облик на организиран криминал во Република Македонија	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	24.02.2017	02-224/148

ИСПРАВКА**НА П Р Е Г Л Е Д**

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први,, во Скопје Н.Н.С од

27-01-2017 Јануари

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Лидија Ангеловска- Стефановска	Модели на вршење на родителското право по разводот на брак во македонското и споредбеното право (Models of Exercising Parental Rights after the Marriage Dissolution in the Macedonian Law and Comparatively)	проф. д-р Дејан Мицковиќ	27.01.2017	02-73 / 51

Забелешка. Исправката е во името и презимето на кандидатот.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА)
МИКРОБИОЛОГИЈА, БАКТЕРИОЛОГИЈА И МИКРОБНА
БИОТЕХНОЛОГИЈА
НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 29.12.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) микробиологија, бактериологија и микробна биотехнологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2343/2, донесена на 30.1.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Џоко Кунгуловски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Гордана Димеска, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје и д-р Славиша Станковиќ, вонреден професор на Биолошкиот факултет при Универзитетот во Белград, Р Србија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) микробиологија, бактериологија и микробна биотехнологија, во предвидениот рок се пријави кандидатката д-р Наталија Атанасова-Панчевска, доцент на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Наталија Атанасова-Панчевска, доктор по биолошки науки, е родена на 16.8.1974 година во Скопје. Средно образование завршила во Скопје во 1993 година. Со високо образование се стекнала на Природно-математичкиот факултет, на биохемиско-физиолошката насока. Дипломирала на 9.1.1998 година, со просечен успех 9,64, како најдобар студент на генерација - на ПМФ, за што била и наградена од страна на Природно-математичкиот факултет и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1998 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Природно-математичкиот факултет. Студиите ги завршила со просечен успех 10,00. На 30.6.2006 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Анаеробни фунги од моногастрични и руминантни хербиворни животни- морфолошки и ензимски карактеристики“.

Докторската дисертација на тема: “Биоразградување на тешко разградливи целулозни супстрати со ензимски комплекс од анаеробни румен фунги” ја одбрала на 9.11.2011 година, пред Комисија во состав: д-р Џоко Кунгуловски, редовен професор, Природно-математички факултет, Скопје; д-р Ацо Димитровски, редовен професор, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, во пензија; д-р Славчо Мреношки, доцент, Факултет за ветеринарна медицина, Скопје; д-р Митко Караделев, вонреден професор, Природно-математички факултет, Скопје; д-р Данка Галабова, редовен професор, Институт по микробиологија, Бугарска академија на науките, Софија, Бугарија. Со тоа се

стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област микробна биотехнологија.

На 19.6.2012 година е избрана во звањето доцент на Природно-математичкиот факултет во областа микробиологија и биотехнологија.

Во моментот, д-р Наталија Атанасова-Панчевска е доцент на Природно-математичкиот факултет. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ, бр. 1031 од 15.5. 2012 година.

Кандидатката е член на неколку друштва и асоцијации: FEMS- Federation of European Microbiological Societies, EFB- European Federation of Biotechnology, Society of the Macedonian Microbiologists, Society of Biologists of Macedonia, Macedonian Mycological Society.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Од дипломирањето до денес, д-р Наталија Атанасова-Панчевска е активен учесник, како во наставно-образовната, така и во научноистражувачката дејност на Факултетот.

По изборот во звањето доцент, д-р Наталија Атанасова-Панчевска изведува настава по предметите: микробиологија, за студентите од Институтот за биологија (биохемиско-физиолошка насока, наставна насока, еколошка насока, молекуларна биологија), хемиска микробиологија, за студентите од Институтот за хемија (аналитичка биохемија), биотехнологија, за студентите од Институтот за хемија (аналитичка биохемија), како и предметите: вирусологија и микробна биотехнологија, кои како изборни предмети ги бираат студентите од Институтот по биологија (биохемиско-физиолошка насока и молекуларна биологија), како и предметот Микробна екологија, кој го бираат студенти од Институтот за биологија (еколошка насока).

Во извештајниот период, кандидатката учествува и во подготвување на нови предмети за студентите од Институтот за биологија - вирусологија, микробна биотехнологија и микробна екологија, за кои има подготвено и соодветни наставни материјали.

Исто така, д-р Наталија Атанасова-Панчевска е избран наставник и изведува настава и во рамките на студиите од втор и трет циклус на Институтот за биологија.

За подобро совладување на содржините од предметите чија настава ја изведува, кандидатката има подготвено скрипти за интерна употреба: Микробиологија,

Биотехнологија, Микробна екологија, Вирусологија, Микробна биотехнологија и Микробиологија I (лабораториски практикум).

Исто така, кандидатката д-р Наталија Атанасова-Панчевска учествува и во следниве работилници: Работилница на Merck Millipore, Работилница "Значење, улога и контрола на микотоксините-новитети, актуелности, согласност со ЕУ регулативи", како и "MSCA Skopje", организиран од European Commission.

По изборот во звањето доцент, кандидатката како учествувала во комисии за оцена и одбрана на две докторски дисертации, две магистерски тези и една специјалистичка работа, како и на триесет и седум (37) дипломски работи.

Научноистражувачка дејност

Во рамките на својата научноистражувачка работа, д-р Наталија Атанасова-Панчевска била вклучена во изготвување, пријавување и учество во неколку меѓународни проекти, и тоа:

- „Soil Degradation Assessment And Rehabilitation Strategies Forsustainable Land Use Planing (TERRA-MED)- EUCOMISION, Програма GREECE – THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIAIPA CROSS BORDER PROGRAMME 2007-2013“.
- Antimicrobial and antioxidant activity of selected medical macromycetes from Macedonia and Montenegro- 2016-2017 (Билатерален со Црна Гора).
- Dissecting acetic acid resistance mechanisms by genetic-biochemical approaches: a comparative study among high, moderate and low acetic acid-resistant strains of acetic acid bacteria. (Трилатерален проект со Словенија и Швајцарија).

Исто така, кандидатката д-р Наталија Атанасова-Панчевска изработила и објавила голем број релевантни научни трудови и учествувала на научни собири, конференции и други форми на размена на идеи, знаења и резултати од истражувањата, како во земјава, така и во странство. Имено, кандидатката е автор или коавтор на вкупно 12 (дванаесет) научни трудови (од кои пет со импакт-фактор) и 18 (осумнаесет) соопштенија.

Кандидатката била ментор на еден докторски труд.

Објавените трудови на кандидатката генерално може да се поделат во неколку области:

- Секундарни метаболити и антимикробна активност на биолошки активни материи.
- Агрикултурна микробиологија и микробна екологија;
- Микробна биотехнологија на облигатните анаеробни зооспорни фунги;

Во продолжение, даден е осврт на научните трудови на кандидатката.

1.20. Gadzovska-Simic, S., Tusevski, O., Antevski, S., Atanasova-Pancevska, N., Petreska, J., Stefova, M., Kungulovski, Dz., Spasenovski, M. (2012): Secondary metabolite production in *Hypericum perforatum* L. cell suspensions upon elicitation with fungal mycelia from *Aspergillus flavus*. *Arch. Biol. Sci.*, Belgrade, 64 (1), 113-121, 2012. IF=0.356

Авторите во трудот ја испитуваат способноста за продукција на фенилпропаноиди и нафтодиантрони кај елицитирани суспензии од *H. perforatum* со екстракт од *A. flavus*. Елицитираните клетки покажуваат редуциран раст и вијабилност, како и модифицирана продукција на секундарните метаболити.

1.21. Tusevski Oliver¹, Petreska Stanoeva Jasmina², Stefova Marina², Atanasova Pancevska Natalija³, Kungulovski Dzoko³, Panov Saso⁴, Gadzovska-Simic Sonja¹ (2012). Xanthone Production In *Hypericum Perforatum* Hairy Root Cultures Transformed With *Agrobacterium Rhizogenes* A4. *Proceedings Of The 7th CMAPSEEC*, Subotica

Во овој труд, авторите го продолжуваат испитувањето за способноста на синтетизирана ксантони од *Hypericum perforatum*, кој генетски е трансформиран со *Agrobacterium rhizogenes* agropine-type A4 strain (pRiA4). Успехот од извршената трансформација е потврден преку PCR-анализи, со што е докажано присуството на *rolB* секвенцата од TL-DNA на *A. rhizogenes* Ri plasmid. Дваесет и осум ксантони се детектирани во метанолните екстракти од *in vitro* биомасата на трансформираниот *H. perforatum*, од кои 22 се потполно идентификувани со ESI-MS. Со трудот се потврдува дека трансформацијата со *Agrobacterium* се одразува на продукцијата на ксантоните бидејќи *rol* гените реагираат како потенцијални активатори на секундарниот метаболизам.

1.22. Emilija Ivanova, Natalija Atanasova-Pančevska, Džoko Kungulovski (2013). Antimicrobial activities of laboratory produced essential oil solutions against five selected fungal strains. *Proc. Nat. Sci, Matica srpska Novi Sad*, 124: 171-185.

Ова истражување е спроведено со цел да се процени антимикробната активност на различни типови на Биокил, лабораториски произведен раствор од неколку етерични масла (Биокил во 96% алкохол, Биокил во DMSO, Биокил во 70% алкохол и Биокил 70% растворен во DMSO). Антимикробната активност авторите ја проверуваат кон пет различни еукариотски микроорганизми, *Candida albicans* ATCC 10231, *Saccharomyces cerevisiae* ATCC 9763, *Aspergillus niger* I.N. 1110, *Aspergillus sojae* CCF и *Penicillium* spp. FNS FCC 266. Со микротитрациона метода одредена е минималната инхибиторна концентрација (MIC) на Biokill раствор за секој микроорганизам. Резултатите покажуваат дека сите варијации на Биокил покажуваат одредена антимикробна активност при концентрации пониски од 2.5 µg/mL, но како најдобар се покажа Биокил 70% растворен во DMSO, со MIC пониска од 1.25 µg/mL.

1.23. Daniela Nikolovska Nedelkoska, Natalija Atanasova Pančevska, Haris Amedi, Dafina Veleska, Emilija Ivanova, Mitko Karadelev, Dzoko Kungulovski (2013). Screening of antibacterial and antifungal activities of selected Macedonian wild mushrooms. *Proc. Nat. Sci, Matica srpska Novi Sad*, 124: 333-341.

Во оваа студија, авторите го испитуваат антимикробниот потенцијал на метанолните екстракти добиени од шест видови на макромицети (*Boletus lupinus*, *Flammulina velutipes*, *Phellinus igniarius*, *Sarcodon imbricatus*, *Tricholoma aurantium*, *Xerocomus ichnusianus*). *In vitro* антимикробната активност испитана е со микродилуциона метода и е одредена минимална инхибиторна концентрација (MIC) на примероците. Тестирањето е спроведено на единаесет микроорганизми, вклучувајќи шест бактерии и пет габи. Екстрактите покажаа селективна антимикробна активност, која пред се зависи од видот на микроорганизмот и од типот и концентрацијата на екстрактот. Сепак,

анализираните екстракти се покажаа како поинхибиторни кон бактериите во споредба со габите. Најизразена антибактериска и антифунгална активност е утврдена кај метанолниот екстракт на *P. igniarius*.

1.24. Oliver Tusevski, Jasmina Petreska Stanoeva, Marina Stefova, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova Pancevska, Nikola Sekulovski, Saso Panov, Sonja Gadzovska Simic (2013). Hairy roots of *Hypericum perforatum* L.: a promising system for xanthone production. Cent. Eur. J. Biol., 8(10): 1010-1022.

Во овој труд, авторите се обидуваат да развијат ефикасен протокол за идентификација и квантификација на секундарни метаболити од влакнести корења кај *Hypericum perforatum* L. Растението е генетски трансформирано со ко-култивирање со *A. rhizogenes* A4. Трансгениот статус на растението е потврден преку PCR анализи, користејќи *rolB* прајмери. Трансгените корења продуцираат флавонол глукозид, како кверцетин 6-С-глукозиди, кверцетин 3-О-рутинозид (рутин) и изорамнетин О-хексозид. Исто така, трансформираните корења продуцираат поголеми количини на катехин и епикатехин отколку нетрансформираните корења. Овие резултати индицираат дека трансгените *Hypericum perforatum* претставуваат експериментален модел за зголемена продукција на ксантони.

1.25. Seyhun Yurdugul, Natalija-Atanasova Pancevska, Gülgez Gökçe Yıldız And Faruk Bozoglu (2012). The Influence Of A Cellulase Bearing Enzyme Complex From Anaerobic Fungi On Bread Staling. Romanian Agricultural Research, No. 29, pp. 271-279.

Дигестивниот систем на руминантните животни поседува комплекс на анаеробни фунги, кои се одговорни за деградирање на целулозата и структурите на растителните клеточни сидови. Ензимскиот комплекс, кој главно поседува целулазна активност, од анаеробната фунга *Neocallimastix* spp., е делумно изолиран и се проучени неговите ефекти во различни концентрации врз квалитетот на лебот. Додавањето на ензимски комплекс во тестото резултира со намалувањена тврдината, при што се добива помек леб, што се должи на деградирањето на компонентите од клеточниот сид.

1.26. Olga Najdenovska, Daniela Dimovska, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova Pancevska (2012). The Number Of Microorganisms In Depts In Alluvial Soil In Skopje Region. International Symposium for Agriculture and Food, XXXVII Faculty - Economy Meeting, IV Macedonian Symposium for Viticulture and Wine Production, VII Symposium for Vegetables and Flower Production, Skopje, Macedonia, pp. 805-810

Почвата претставува жива, динамична средина во која живеат различни видови микроорганизми. Преку ензимската активност микроорганизмите учествуваат во создавањето на хранливите материи за растенијата. Оттука, микроорганизмите учествуваат во создавањето и одржувањето на плодноста на почвата и претставуваат индикатори на нејзината биогеност. Во овој труд се испитувани вкупниот број на микроорганизми, актиномицетите, азотофиксаторите, габите, целулолитичките микроорганизми, денитрификаторите, амонификаторите, и нитрификаторите во алувијална почва, во н. Јурумлери, Скопско. Бројноста на микроорганизмите е испитувана во три различни длабочини (0-10 см, 10-20см, и 20-30см). Испитуваната почва има поволни физичко - хемиски својства за живот и развиток на микроорганизмите. Констатирано е дека најголем број на испитуваните групи микроорганизми е на длабочина 0-10 см, а амонификаторите на длабочина 20 – 30 см.

1.27. Ivanova Emilija, Atanasova-Pancevska Natalija, Karadelev Mitko, Bogdanov Jane, Kungulovski Dzoko (2014). Evaluation Of The Antifungal Activities Of Macedonian Wild Mushroom Extracts Against Selected Fungal Strains. Proceedings Of The 8th Cmapseec, Durrës, Albania Pp. 198-205.

Во оваа студија се испитува антифунгалната активност на петнаесет екстракти од три печурки од Македонија: *Russula cyanoxantha*, *Suillus fluryi* и *Tricholoma acerbatum*. Нивната активност беше испитувана кон *Saccharomyces cerevisiae* ATCC 10231, *Aspergillus niger* I.N. 1110, осмофилна мувла која предизвикува расипување и е изолирана од домашен џем, означена како FM4, и ксерофилна мувла која предизвикува расипување и е изолирана од леб, означена како FM5. Од секоја печурка се добија екстракти со помош на четири различни растворувачи (хексан, дихлорметан, етил ацетат и метанол), а крајната концентрација на сите екстракти беше 10 mg/mL. Беше испитувана антифунгалната активност на секој екстракт поединечно, како и синергистичката активност на комбинацијата од сите екстракти. Во испитувањето авторите користат модифицирана микротитрациона техника, при што се одредува МИС и MFC. Седум од 15 екстракти покажаа блага инхибиторна активност, додека 4 поседуваат фунгицидна концентрација. Најголема антифунгална активност поседуваат екстрактите на *Russula cyanoxantha* кои го инхибираат растот на *S. cerevisiae*, *A. niger* и FM5 при МИС пониска или еднаква на 5 mg/mL.

1.28. Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska (2014). Antimicrobial Activity Of Mixture From Different Plant Extracts In Gel, Cream And Body Milk Formulation, Against Different Microorganisms. Contributions, Section Of Natural, Mathematical And Biotechnical Sciences, Masa, Vol. 35, No. 2, Pp. 139–146

Во оваа студија се испитува антимикробната активност на мешавина од растителни екстракти кои потекнуваат од пет различни растенија, кои понатаму се растворени во гел, крем и лосион. Антимикробната активност се испитува преку стандардна диск дифузиона метода, како и преку модифицирана микродилуциона метода. Трите формулации покажуваат широк спектар на делување кон сите испитувани микроорганизми, со зони на инхибиција кои се движат од 9–46 mm. Минималната инхибиторна концентрација (МИС) за сите три формулации се движи од 0.000761 µg ml⁻¹ до 0.125 µg ml⁻¹. Резултатите од оваа студија покажуваат дека мешавината од растителни екстракти, без разлика на формулацијата, може успешно да се користи во борба против микроорганизмите.

1.29. Natalija Atanasova-Pancevska, Dzoko Kungulovski, Sonja Gadzovska-Simik, Oliver Tusevski, Elena Jandreeska (2015). Morphological Changes In *Nicotiana Tabacum* Type Prilep, Variety P 12-2/1, Infected With Fresh *Agrobacterium Rhizogenes* A4 Culture In In Vitro Conditions. Тугун/Tobacco, Vol. 65, No. 7-12, 54-64

Овој труд имаше за цел да покаже дека при инфекција на тутун (*Nicotiana tabacum*) во *in vitro* услови со свежа култура од *Agrobacterium rhizogenes* A4, настанува генетска трансформација. Интеракцијата помеѓу t-DNA секвенцата од Ri плазмидот на *Agrobacterium rhizogenes* и клетката реципиент на семето од *Nicotiana tabacum* тип Прилеп сорта П 12-2/1 индуцира појава на “Hairy Roots-NR”-“влакнести корени” и позитивни морфолошки модификации кои се манифестираат со зголемена површина и број на листови и странични корени, како и зголемена должина на изданок и корен. Најновите истражувања претпоставуваат дека овие трансгенични растенија со променет фенотип во иднина можат да бидат од голема корист во индустријата за производство на биогориво.

1.30. Natalija Atanasova-Pancevska, Iliana Popovska, Katarina Davalieva, Dzoko Kungulovski (2016). Screening for Antimicrobial Activity of *Bacillus subtilis* and *Paenibacillus*

alvei Isolated From Rotten Apples Compost. Acta Microbiologica Bulgarica, vol 32, issue 1, pp. 56-64.

Во борбата против различни патогени микроорганизми секојдневно се бараат нови антимикробни средства, како и нивни природни продуценти (како што се микроорганизмите). Во оваа студија се користат примероци од компост од скапани јаболка, од компостара Ресен, Македонија, кои понатаму служат како извор на микроорганизми кои покажуваат антимикробна активност. На изолираните бактериски колонии понатаму им се проверува антимикробната активност кон различни бактерии и фунги, преку дифузиона агарна метода. Најактивните изолати преку морфолошки студии и секвенционирање на 16S rRNA се идентификувани како *Paenibacillus alvei* и *Bacillus subtilis*. Потоа, во *in vitro* услови се одредуваат оптималните параметри за раст на двете бактерии (медиум, рН, температура, време на инкубација и концентрација на глукоза во медиумот).

1.31. Daniela Dimovska^{1*}, Marija Zdravkovska¹, Igor Iljovski¹, Dzoko Kungulovski², Natalia Atanasova - Panchevska² (2016). Yield And Chemical Composition Of Cauliflower (*Brassica Oleracea* L.Var. *Botrytis*) Cultivated Using Microbiological Fertilizer. Book Of Proceedings. VII International Scientific Agriculture Symposium "Agrosym 2016". Jahorina, October 06 - 09, 2016. pp. 851-858.

Како резултат на аплицирање на различни агротехнички мерки, користење на големи количини на фертлизери и пестициди, за време на продукцијата на градинарски посеви со релативно висок принос, вклучувајќи го и карфиолот, се уништуваат природните процеси во почвата. Микробиолошката активност и фертилноста на почвата може да се унапреди со користење на чисти култури на микроорганизми кои продуцираат природни фертлизери- биофертилизери, кои создаваат или ги подобруваат условите за микробиолошка активност во ризосферата. Ова истражување има за цел да го одреди влијанието на микробиолошкото ѓубриво Славол, кое се аплицира на два начини, фолијарно и преку иригационен систем, врз приносот и хемискиот состав (вода, сува материја, влакна, протеини и калциум) кај карфиолот кој се произведува во надворешни услови, во сезона 2011, 2012 и 2013. Резултатите од оваа студија покажуваат дека аплицирањето на Славол сигнификантно делува врз приносот на карфиолот, особено кога се аплицира преку иригациониот систем. Хемиските анализи покажуваат зголемување на содржината на вода, влакна, протеини и калциум.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во рамките на стручно-апликативната дејност, кандидатката д-р Наталија Атанасова-Панчевска е рецензент на десет труда, објавени во следниве списанија:

Macedonian Journal of Ecology and Environment,

Journal of Cell and Animal Biology,

International Research Journal of Agricultural Science and Soil Science,

International Research Journal Of Biotechnology,

Journal of Medical and Biological Science Research (JMBSR),

Roumanian Biotechnological Letters,

Advancement in Medicinal Plant Research,

Microbial Ecology,

International Journal of Life Science and Medical Research

Исто така, кандидатката е учесник во подготовката на елаборати за нови студиски програми од прв циклус (молекуларна биологија, биохемија и физиологија и нутриционизам), како и во подготовката на елаборат за нова студиска програма од втор циклус за студии по биологија- микробиологија.

Кандидатката д-р Наталија Атанасова-Панчевска учествува и како рецензент на научни проекти при Министерството за образование и наука на РМ. Исто така, учествува и во работата на комисиите за државни натпревари по биологија организирани од Друштвото на биолози на РМ, а учествува и во промотивни активности на Факултетот преку телевизиски емисии.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Учествува во Комисијата за јавни набавки на Институтот (2013, 2014 и 2015 година), а член е и на Комисијата за попис на Институтот за биологија (2013, 2014, 2015 и 2016 година)

Во изборниот период, д-р Наталија Атанасова-Панчевска била претседател на Комисијата за студентски молби при Институтот по биологија, претседател на Комисијата за еквиваленции на наставните програми при Институтот за биологија, како и претседател на Комисијата за признавање на испити при Институтот за биологија.

Во истиот период, кандидатката била и координатор на студиската програма- биологија за наставни кадри во средно образование и на студиската програма по екологија. Во моментот, ја врши функцијата координатор на Заводот за молекуларна биологија, генетика и микробиологија.

Д-р Наталија Атанасова-Панчевска поседува лиценца за судски вештак при Министерството за правда на РМ.

Оценка од самоевалуација

Д-р Наталија Атанасова-Панчевска доби позитивна оценка (9,64) од анонимно спроведената анкета на студентите на Природно-математичкиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Наталија Атанасова-Панчевска.

Д-р Наталија Атанасова-Панчевска мошне совесно и сериозно се ангажира во исполнување на сите поставени задачи. Следејќи го развојниот пат на кандидатката, може да се констатира дека таа успешно се вклопила во наставната работа, во научната проблематика во рамките на која се усовршувала од почеток до денес, како и во апликативната работа.

Како резултат на ангажираноста, сериозниот пристап кон обврските, нејзиниот интерес за научната проблематика со која се занимава и постигнатите резултати на тоа поле, а истовремено ценејќи ги квалитетите што ги поседува, сметаме дека д-р Наталија Атанасова-Панчевска и понатаму се развива во солиден образовен и научен работник.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Наталија Атанасова-Панчевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни,

наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област микробиологија, бактериологија и микробна биотехнологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Наталија Атанасова-Панчевска да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област микробиологија, бактериологија и микробна биотехнологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 3. Д-р Цоко Кунгуловски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.**
- 4. Д-р Гордана Димеска, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, с.р.**
- 5. Д-р Славиша Станковиќ, вонреден професор на Биолошкиот факултет при Универзитетот во Белград, Р Србија, с.р.**

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Наталија Владимир Атанасова-Панчевска

Институција:

Природно-математички факултет/ Институт по биологија

Научна област:

микробиологија, бактериологија и микробна биотехнологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на настава од прв циклус 2012/2013	10,2
2	Одржување на настава од прв циклус 2013/2014	10,2
3	Одржување на настава од прв циклус 2014/2015	9,0
4	Одржување на настава од прв циклус 2015/2016	7,2
5	Одржување на настава од прв циклус 2016/2017	8,4
6	Одржување на настава од втор циклус (тројца кандидати по еден предмет)	6,75
7	Настава во школи и работилници- - Работилница Merck Millipore- учесник - Работилница "Значење, улога и контрола на микотоксините-новитети, актуелности, согласност со ЕУ регулативи"- учесник - "MSCA Skopje", organised by TEAMWORK on behalf of the European Commission (DG EAC) on 14 October 2016, in Skopje- учесник	3,0
8	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) 2012/2013	7,65
9	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) 2013/2014	7,77
10	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) 2014/2015	6,75

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
11	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) 2015/2016	5,4
12	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) 2016/2017	6,3
13	Подготовка на нов предмет- микробна биотехнологија (предавања)	1
14	Подготовка на нов предмет- микробна екологија (предавања)	1
15	Подготовка на нов предмет- вирусологија (предавања)	1
16	Консултации со студенти 2012/2013	0,178
17	Консултации со студенти 2013/2014	0,412
18	Консултации со студенти 2014/2015	0,24
19	Консултации со студенти 2015/2016	0,152
20	Консултации со студенти 2016/2017	0,28
21	Член на комисија за оцена на докторат (*2)	1
22	Член на комисија за одбрана на докторат (*2)	1
23	Член на комисија за оцена на магистратура (*2)	0,6
24	Член на комисија за одбрана на магистратура	0,3
25	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	0,2
26	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (37)	3,7
27	Интерна скрипта од предавања- Микробиологија	4
28	Интерна скрипта од предавања- Биотехнологија	4
29	Интерна скрипта од предавања- Микробна екологија	4
30	Интерна скрипта од предавања- Вирусологија	4
31	Интерна скрипта од предавања- Микробна биотехнологија	4

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
32	Интерна скрипта од вежби- Микробиологија I (трето издание)	3
	Вкупно	122,682

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1	Ментор на докторска дисертација	3
2	Учесник во меѓународен научен проект - „SOIL DEGRADATION ASSESSMENT AND REHABILITATION STRATEGIES FOR SUSTAINABLE LAND USE PLANING (TERRA-MED)- EU COMISION, програма GREECE – THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA IPA CROSS BORDER PROGRAMME 2007-2013“ - Antimicrobial and antioxidant activity of selected medical macromycetes from Macedonia and Montenegro- 2016-2017. Билатерален со Црна Гора	10
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
3	Gadzovska-Simic, S., Tusevski, O., Antevski, S., Atanasova-Pancevska, N., Petreska, J., Stefova, M., Kungulovski, Dz., Spasenovski, M. (2012): Secondary metabolite production in <i>Hypericum perforatum</i> L. cell suspensions upon elicitation with fungal mycelia from <i>Aspergillus flavus</i> . Arch. Biol. Sci., Belgrade, 64 (1), 113-121, 2012. IF=0.356	3,956
4	Emilija Ivanova, Natalija Atanasova-Pančevska, Džoko Kungulovski (2013). Antimicrobial activities of laboratory produced essential oil solutions against five selected fungal strains. Proc. Nat. Sci, Matica srpska Novi Sad, 124: 171-185. IF=0.221	5,021
5	Daniela Nikolovska Nedelkoska, Natalija Atanasova Pančevska, Haris Amedi, Dafina Veleska, Emilija Ivanova, Mitko Karadelev, Džoko Kungulovski (2013). Screening of antibacterial and antifungal activities of selected Macedonian wild mushrooms. Proc. Nat. Sci, Matica srpska Novi Sad, 124: 333-341. IF=0.221	3,821
6	Oliver Tusevski, Jasmina Petreska Stanoeva, Marina Stefova, Džoko Kungulovski, Natalija Atanasova Pancevska, Nikola	4,233

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	Sekulovski, Saso Panov, Sonja Gadzovska Simic (2013). Hairy roots of <i>Hypericum perforatum</i> L.: a promising system for xanthone production. Cent. Eur. J. Biol., 8(10): 1010-1022. IF= 0.633	
7	Seyhun Yurdugul, Natalija-Atanasova Pancevska, Gülgez Gökçe Yıldız And Faruk Bozoglu (2012). The Influence Of A Cellulase Bearing Enzyme Complex From Anaerobic Fungi On Bread Staling. Romanian Agricultural Research, No. 29, pp. 271-279. IF= 0,226	3,826
8	Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska (2014). Antimicrobial Activity Of Mixture From Different Plant Extracts In Gel, Cream And Body Milk Formulation, Against Different Microorganisms. Contributions, Section Of Natural, Mathematical And Biotechnical Sciences, MASA, Vol. 35, No. 2, Pp. 139–146	3,6
9	Natalija Atanasova-Pancevska, Dzoko Kungulovski, Sonja Gadzovska-Simik, Oliver Tusevski, Elena Jandreeska (2015). Morphological Changes In <i>Nicotiana Tabacum</i> Type Prilep, Variety P 12-2/1, Infected With Fresh <i>Agrobacterium Rhizogenes</i> A4 Culture In In Vitro Conditions. Тютун/Tobacco, Vol. 65, No. 7-12, 54-64	3,6
10	Natalija Atanasova-Pancevska, Ilina Popovska, Katarina Davalieva, Dzoko Kungulovski (2016). Screening for Antimicrobial Activity of <i>Bacillus subtilis</i> and <i>Paenibacillus alvei</i> Isolated From Rotten Apples Compost. Acta Microbiologica Bulgarica, vol 32, issue 1, pp. 56-64.	3,6
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки	
11	Tusevski Oliver ¹ , Petreska Stanoeva Jasmina ² , Stefova Marina ² , Atanasova Pancevska Natalija ³ , Kungulovski Dzoko ³ , Panov Saso ⁴ , Gadzovska-Simic Sonja ¹ (2012). Xanthone Production In <i>Hypericum Perforatum</i> Hairy Root Cultures Transformed With <i>Agrobacterium Rhizogenes</i> A4. Proceedings Of The 7th CMAPSEEC, Subotica	1,8
12	Olga Najdenovska, Daniela Dimovska, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova Pancevska (2012). The Number Of Microorganisms In Depts In Alluvial Soil In Skopje Region. International Symposium for Agriculture and Food, XXXVII Faculty - Economy Meeting, IV Macedonian Symposium for Viticulture and Wine Production, VII Symposium for	1,8

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	Vegetables and Flower Production, Skopje, Macedonia , pp. 805-810	
13	Ivanova Emilija, Atanasova-Pancevska Natalija, Karadelev Mitko, Bogdanov Jane, Kungulovski Dzoko (2014). Evaluation Of The Antifungal Activities Of Macedonian Wild Mushroom Extracts Against Selected Fungal Strains. Proceedings Of The 8th CMAPSEEC, Durrës, Albania Pp. 198-205.	1,8
14	Daniela Dimovska ^{1*} , Marija Zdravkovska ¹ , Igor Iljovski ¹ , Dzoko Kungulovski ² , Natalia Atanasova - Panchevska ² (2016). Yield And Chemical Composition Of Cauliflower (<i>Brassica Oleracea</i> L.Var. <i>Botrytis</i>) Cultivated Using Microbiological Fertilizer. Book Of Proceedings. VII International Scientific Agriculture Symposium "Agrosym 2016". Jahorina, October 06 - 09, 2016. pp. 851-858.	1,8
	Учество на научен/стручен собир со реферат - постер	
15	Tusevski Oliver ¹ , Petreska Stanoeva Jasmina ² , Stefova Marina ² , Atanasova Pancevska Natalija ³ , Kungulovski Dzoko ³ , Panov Saso ⁴ , Gadzovska-Simic Sonja ¹ (2012). Xanthone Production In <i>Hypericum Perforatum</i> Hairy Root Cultures Transformed With <i>Agrobacterium Rhizogenes</i> A4. Proceedings Of The 7th CMAPSEEC, Subotica	0,5
16	Elena Sekulovska, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska (2012). Comparison Of Dimethylsulfoxide, Glycerol, And Ethylene Glycol As Cryoprotective Agents For Nitrifying And Denitrifying Strains. XXII Congress Of Chemists And Technologists Of Macedonia, Book of abstracts, p.120.	0,5
17	<u>Natalija Atanasova-Pancevska¹</u> , Dzoko Kungulovski ¹ , Jane Bogdanov ² , Ivan Kungulovski ¹ , Mimoza Vitanova ¹ (2012). Chemical Composition And <i>In Vitro</i> Antibacterial Activity Of Essential Oils From Flower Buds Of <i>Eugenia Caryophyllata</i> . XXII Congress Of Chemists And Technologists Of Macedonia, Book of abstracts, p. 285.	0,5
18	Atanasova-Pancevska N and Kungulovski Dz (2014). <i>Erwinia amylovora</i> susceptibility on two new non-antibiotic formulations. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	0,5
19	Sekulovska, E., Atanasova-Pancevska, N., Kungulovski, Dz. (2014). Comparative study of three cryoprotective agents for	0,5

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	microorganisms. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	
20	Karanfilovska, I., Nakova, S., Atanasova-Pancevska, N., Kungulovski, Dz. (2014). Antimicrobial activity of four essential oil extracts and their combinations. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	0,5
21	Ivanova E, Atanasova-Pancevska N, Kungulovski Dz, Bogdanov J, Karadelev M. (2014). Evaluation of antibacterial activity of Macedonian wild mushroom extracts against medically significant pathogenic bacteria. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	0,5
22	Emilija Ivanova, Natalija Atanasova-Pancevska, Mitko Karadelev, Jane Bogdanov, Irina Gjorgievska, Dzoko Kungulovski (2014). Use of a modified microtiter plate-based bioassay method in the screening of antibacterial and antifungal activities of <i>Omphalotus Olearius</i> extracts. XXIII Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of abstracts	0,5
23	Emilija Ivanova, Natalija Atanasova-Pancevska*, Jane Bogdanov, Mitko Karadelev, Dzoko Kungulovski (2015). Screening OF Antibacterial And Antifungal Activities OF <i>Pyrofomes Demidoffii</i> Mushroom Extracts FROM Macedonia. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 180.	0,5
24	Irina Gjorgievska, Emilija Ivanova, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska. (2015). Screening OF Antibacterial Properties OF Five Types OF Mushroom Extracts. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 189.	0,5
25	Natalija Atanasova-Pancevska*, Elena Sekulovska, Dzoko Kungulovski (2015). Comparison OF Dimethylsulfoxide, Glycerol, And Ethylene Glycol As Cryoprotective Agents For Yeasts And Molds. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 190.	0,5
26	Ivan Kungulovski*, Vice Soljan, Natalija Atanasova-Pancevska, Dzoko Kungulovski (2015). Anaerobic Fermentation OF Cow Manure With The Usage OF Granulated Microorganisms. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 193.	0,5

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
27	<u>Natalija Atanasova-Pancevska</u> ¹ , Jane Bogdanov ² , Dzoko Kungulovski ¹ (2016). Screening Of Antibacterial Effects Of Commercial And Freshly Hydrodistilled Essential Oil From Anise (<i>Pimpinella anisum</i> L.). 9 th Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast Europeann Countries – 9CMAPSEEC. 26 – 29 May 2016, Park Hotel Imperial, Plovdiv, Bulgaria	0,5
28	<u>Natalija Atanasova Pancevska</u> ¹ , Oliver Tusevski ² , Dzoko Kungulovski ¹ , Sonja Gadzovska Simic ² (2016). Antimicrobial Activity Of <i>Hypericum Perforatum</i> L. Hairy Root Cultures. 9 th Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast Europeann Countries – 9CMAPSEEC. 26 – 29 May 2016, Park Hotel Imperial, Plovdiv, Bulgaria	0,5
29	Natalija Atanasova-Pancevska ¹ , Katarina Davalieva ² , Dzoko Kungulovski ¹ , Trajce Stafilov ³ (2016). Microbial Diversity Of Sediments From Cave Vrelo. 5th Congress Of Ecologists Of The Republic Of Macedonia With International Participation. Abstract Book. Ohrid, Macedonia 19th - 22nd October 2016. pp. 124	0,5
30	Elena Damcevska, Gabriela Karadzova, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova- Pancevska (2016). Aerobic treatment of wastewater using granular microorganisms. 5th Congress Of Ecologists Of The Republic Of Macedonia With International Participation. Abstract Book. Ohrid, Macedonia 19th - 22nd October 2016. pp. 204.	0,5
31	Marija Zdravkovska, Daniela Dimovska, Igor Iljovski, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska, (2017). Yield and chemical composition of beet (<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>esculenta</i> L.) grown using microbial fertilizers. 2nd INTERNATIONAL BALKAN AGRICULTURE CONGRESS. 16-18 MAY 2017. Tekirdağ, Turkey	0,5
32	Daniela Dimovska, Zvezda Bogevska, Igor Iljovski, Marija Zdravkovska, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska (2017). Quantitative And Chemical Traits In Broccoli (<i>Brassica Oleracea</i> L.Var. <i>Italica</i>) Grown With The Use Of Microbiological Fertilizer. 2nd INTERNATIONAL BALKAN AGRICULTURE CONGRESS. 16-18 MAY 2017. Tekirdağ, Turkey	0,5
	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција	

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
33	Tusevski Oliver ¹ , Petreska Stanoeva Jasmina ² , Stefova Marina ² , Atanasova Pancevska Natalija ³ , Kungulovski Dzoko ³ , Panov Saso ⁴ , Gadzovska-Simic Sonja ¹ (2012). Xanthone Production In <i>Hypericum Perforatum</i> Hairy Root Cultures Transformed With <i>Agrobacterium Rhizogenes</i> A4. Proceedings Of The 7th CMAPSEEC, Subotica	1
34	Elena Sekulovska, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska (2012). Comparison Of Dimethylsulfoxide, Glycerol, And Ethylene Glycol As Cryoprotective Agents For Nitrifying And Denitrifying Strains. XXII Congress Of Chemists And Technologists Of Macedonia, Book of abstracts, p.120.	1
35	<u>Natalija Atanasova-Pancevska</u> ¹ , Dzoko Kungulovski ¹ , Jane Bogdanov ² , Ivan Kungulovski ¹ , Mimoza Vitanova ¹ (2012). Chemical Composition And <i>In Vitro</i> Antibacterial Activity Of Essential Oils From Flower Buds Of <i>Eugenia Caryophyllata</i> . XXII Congress Of Chemists And Technologists Of Macedonia, Book of abstracts, p. 285.	1
36	Atanasova-Pancevska N and Kungulovski Dz (2014). <i>Erwinia amylovora</i> susceptibility on two new non-antibiotic formulations. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	1
37	Sekulovska, E., Atanasova-Pancevska, N., Kungulovski, Dz. (2014). Comparative study of three cryoprotective agents for microorganisms. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	1
38	Karanfilovska, I., Nakova, S., Atanasova-Pancevska, N., Kungulovski, Dz. (2014). Antimicrobial activity of four essential oil extracts and their combinations. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	1
39	Ivanova E, Atanasova-Pancevska N, Kungulovski Dz, Bogdanov J, Karadelev M. (2014). Evaluation of antibacterial activity of Macedonian wild mushroom extracts against medically significant pathogenic bacteria. 5th Congress of Macedonian Microbiologists.	1
40	Emilija Ivanova, Natalija Atanasova-Pancevska, Mitko Karadelev, Jane Bogdanov, Irina Gjorgievska, Dzoko Kungulovski (2014). Use of a modified microtiter plate-based bioassay method in the screening of antibacterial and antifungal activities of <i>Omphalotus Olearius</i> extracts. XXIII	1

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
	Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Book of abstracts	
41	Emilija Ivanova, Natalija Atanasova-Pancevska*, Jane Bogdanov, Mitko Karadelev, Dzoko Kungulovski (2015). Screening OF Antibacterial And Antifungal Activities OF Pyrofomes Demidoffii Mushroom Exctracts FROM Macedonia. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 180.	1
42	Irina Gjorgievska, Emilija Ivanova, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska. (2015). Screening OF Antibacterial Properties OF Five Types OF Mushroom Extracts. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 189.	1
43	Natalija Atanasova-Pancevska*, Elena Sekulovska, Dzoko Kungulovski (2015). Comparison Of Dimethylsulfoxide, Glycerol, And Ethylene Glycol As Cryoprotective Agents For Yeasts And Molds. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 190.	1
44	Ivan Kungulovski*, Vice Soljan, Natalija Atanasova-Pancevska, Dzoko Kungulovski (2015). Anaerobic Fermentation OF Cow Manure With The Usage OF Granulated Microorganisms. Acta Microbiologica Hellenica. Vol. 60 (3), p. 193.	1
45	<u>Natalija Atanasova-Pancevska</u> ¹ , Jane Bogdanov ² , Dzoko Kungulovski ¹ (2016). Screening Of Antibacterial Effects Of Commercial And Freshly Hydrodistilled Essential Oil From Anise (<i>Pimpinella anisum</i> L.). 9 th Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast Europeann Countries – 9CMAPSEEC. 26 – 29 May 2016, Park Hotel Imperial, Plovdiv, Bulgaria	1
46	<u>Natalija Atanasova Pancevska</u> ¹ , Oliver Tusevski ² , Dzoko Kungulovski ¹ , Sonja Gadzovska Simic ² (2016). Antimicrobial Activity Of <i>Hypericum Perforatum</i> L. Hairy Root Cultures. 9 th Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast Europeann Countries – 9CMAPSEEC. 26 – 29 May 2016, Park Hotel Imperial, Plovdiv, Bulgaria	1
47	Natalija Atanasova-Pancevska ¹ , Katarina Davalieva ² , Dzoko Kungulovski ¹ , Trajce Stafilov ³ (2016). Microbial Diversity Of Sediments From Cave Vrelo. 5th Congress Of Ecologists Of The Republic Of Macedonia With International Participation.	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Abstract Book. Ohrid, Macedonia 19th - 22nd October 2016. pp. 124	
48	Elena Damcevska, Gabriela Karadzova, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova- Pancevska (2016). Aerobic treatment of wastewater using granular microorganisms. 5th Congress Of Ecologists Of The Republic Of Macedonia With International Participation. Abstract Book. Ohrid, Macedonia 19th - 22nd October 2016. pp. 204.	1
49	Marija Zdravkovska, Daniela Dimovska, Igor Iljovski, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska, (2017). Yield and chemical composition of beet (<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>esculenta</i> L.) grown using microbial fertilizers. 2nd INTERNATIONAL BALKAN AGRICULTURE CONGRESS. 16-18 MAY 2017. Tekirdağ, Turkey	1
50	Daniela Dimovska, Zvezda Bogevska, Igor Iljovski, Marija Zdravkovska, Dzoko Kungulovski, Natalija Atanasova-Pancevska (2017). Quantitative And Chemical Traits In Broccoli (<i>Brassica Oleracea</i> L.Var. <i>Italica</i>) Grown With The Use Of Microbiological Fertilizer. 2nd INTERNATIONAL BALKAN AGRICULTURE CONGRESS. 16-18 MAY 2017. Tekirdağ, Turkey	1
	Вкупно	78,857

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	Учесник во подготовката на елаборат за нова студиска програма- молекуларна биологија	1
2	Учесник во подготовката на елаборат за нова студиска програма- биохемија и физиологија	1
3	Учесник во подготовката на елаборат за нова студиска програма- нутриционизам	1
4	Учесник во подготовката на елаборат за нова студиска програма- студии по биологија-микробиологија (II циклус)	1
5	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија - десет (10) рецензирани трудови во - Macedonian Journal of Ecology and Environment (два труда)	10

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	- Journal of Cell and Animal Biology (еден труд) - International Research Journal of Agricultural Science and Soil Science (еден труд) - International Research Journal Of Biotechnology (еден труд) - Journal of Medical and Biological Science Research (JMBSR) (еден труд) - Roumanian Biotechnological Letters (еден труд) - Advancement in Medicinal Plant Research (еден труд) - Microbial Ecology (еден труд) - International Journal of Life Science and Medical Research (еден труд)	
6	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, проценка на капитал, систематизација, методологија -рецензент на МОН	1
7	Учество во работата на комисији за државни натпревари по биологија (2013, 2014, 2016, 2016)	4
8	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот - телевизиска емисија на Македонска телевизија	0,5
	Вкупно	19,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста (дејности од поширок интерес):	Поени
1	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - носител	2
2	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник	1
3	Координатор на студиска програма - биологија за наставни кадри во средно образование - екологија	2
4	Член на Комисија за јавна набавка 2013, 2014, 2015	1,5
5	Член на Комисија за попис на Институт по биологија 2013, 2014, 2015, 2016	2
6	Координатор на Заводот за молекуларна биологија, генетика и микробиологија	1
7	Претседател на Комисија за студентски молби	0,5

Ред. број	Назив на активноста (дејности од поширок интерес):	Поени
8	Претседател на Комисија за еквиваленции на наставните програми	0,5
9	Претседател на Комисија за признавање на испити	0,5
10	Лиценциран судски вештак- област на вештачење-биолошки науки Број и датум на издавање на лиценцата - 07-1017/2, 31.5.2013	1
	Вкупно	12

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	122,682
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	78,857
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	19,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	12
Вкупно	233,039

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. д-р Џоко Кунгуловски, Природно-математички факултет, УКИМ – Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Гордана Димеска, Природно-математички факултет, УКИМ – Скопје, с.р.
3. Проф. д-р Славиша Станковиќ, Биолошки факултет, Белград, Србија, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ВО НАСТАВНО-
НАУЧНАТА ОБЛАСТ ГЕОЛОГИЈА (предмет: петрографија) НА
ИНСТИТУТОТ ЗА ГЕОГРАФИЈА ПРИ ПРИРОДНО-
МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Природно-математички факултет, објавен во весникот „Нова Македонија“ и „Коха“ од 17.2.2017 год. за избор на насловен доцент и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-355/3, донесена на 10.3.2017 год., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Ивица Милевски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет, д-р Драган Колчаковски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет и д-р Иван Радевски, доцент на Природно-математичкиот факултет.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на насловен доцент по група предмети од наставно-научната област ГЕОЛОГИЈА (предмет: петрографија), на Институтот за географија при ПМФ во Скопје, во предвидениот рок се пријави д-р Иван Боев, соработник/лаборант на Факултетот за природни и технички науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Иван Боев е роден на 09.10.1985 година во Кавадарци, Република Македонија, каде што завршил основно и средно гимназиско образование, природно-математичка насока. На Економскиот факултет во Скопје, Европски универзитет, дипломирал економија, а паралелно студирал и завршил геологија на Рударско-геолошкиот факултет во Штип при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје. На Факултетот за природни и технички науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, во учебната 2012/2013 година, завршил постдипломски студии на Одделот за Геологија на катедрата за петрологија, минералологија и геохемија, со одбрана на својот магистерскиот труд, под наслов: **Геохемиски карактеристики на вината произведени во домашни услови во областа Тиквеш**. Докторските студии ги завршил на Универзитетот во Загреб, Република Хрватска, во 2016 година, на Одделот за геологија на Заводот за петрологија и минералологија, со одбрана на својата докторска дисертација под наслов “Mineraloške i geokemijske karakteristike čestica PM-10 u oblasti Tikveš i njihov uticaj na okoliš”. Просекот на студии од прв циклус студии бил 9,73, а од втор циклус студии 10,00.

Д-р Иван Боев во 2008 година бил вработен на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип како лаборант, а подоцна бил ангажиран и како референт за студентски прашања во наставниот центар во Кавадарци. Како докторанд бил вклучен во изведувањето на вежбите за студентите по геологија во наставниот центар во Прилеп.

Активен учесник е на меѓународниот проект LOREX-II (LORandite EXperiment), кој се реализира на просторот на рудното наоѓалиште Алшар, а во соработка со Универзитетот во Салцбург-Австрија. Во последните неколку години активно ги води теренските истражувања во рамките на наоѓалиштето Алшар за потребите на проектот LOREX-II (отворање на старите рударски јами во Пот-21 Црвен Дол и земање на

примероци од Tl-As минерализацијата, сепарација на минералите лорандит, реалгар, аурипигмент, врбаит, како и секундарните минерали на арсенот и талиумот).

Исто така, активен учесник е и на научниот проект „Ретки и егзотични минерали во Република Македонија“, при што активно работи на теренските истражувања и собирања на овие минерали во пегматитите од Пелагонискиот метаморфен комплекс.

Активен учесник е и на проектот за испитување на подземните води на Кожуф Планина со примена на изотопите на кислород, водород и јаглерод.

Во последните пет години, активно работи на проблемите кои се поврзани со минералогиската и геохемијата на честичките ПМ-10 на подрачјето на Република Македонија и нивното поврзување со антропогените извори.

Д-р Иван Боев е активен учесник на конференции и конгреси и досега има објавено 29 научни публикации, од кои три во списанија со фактор на влијание.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УГД-Штип, при Факултетот за природни и технички науки, Институт за геологија, кандидатот д-р Иван Боев бил вклучен како докторанд во изведувањето на вежбите по предметите: минералогиска, петрологија, геохемија и метаморфни карпи на студентите од првиот циклус на образование. Исто така, кандидатот д-р Иван Боев активно е вклучен и во изведувањето на теренската работа на студентите.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката работа на кандидатот д-р Иван Боев може да се подели во три дела, и тоа:

- истражувања кои се поврзани со петрологијата, пред сè со петрологијата на терцијарните вулкански карпи на подрачјето на Република Македонија, како што се калко-алкалните вулкански карпи на Кожуф Планина и алкалните карпи во Вардарската зона;

- истражувања кои се поврзани со минералогиската, посебно со минералогиската на ретките и ендемичните минерали од Пелагонискиот метаморфен комплекс и од рудното наоѓалиште Алшар;

- истражувања кои се поврзани со областа на геохемијата, посебно геохемијата на средината. Во овие свои истражувања, главниот негов фокус е сместен во делот кој е поврзан со емисијата на честичките ПМ-10 и ПМ-2,5 и нивното влијание врз животната средина, а посебно во урбаните градски средини.

Големата научна активност на кандидатот се огледа и во вкупниот број на поени (90) за научноистражувачка дејност, што значително ги надминува предвидените поени

за овој сегмент. За одбележување е и што д-р Иван Боев веќе има објавено трудови во реномирани меѓународни списанија и списанија со фактор на влијание (ИФ).

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведени во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатот Д-р Иван Боев е активен соработник на лабораторијата АМБИКОН во рамките на Факултетот за природни и технички науки, каде што работи на проблемите кои се поврзани со квалитетот на амбиенталниот воздух и одредувањето на минералогичката и геохемијата на честичките ПМ-10. Исто така, тој е активно вклучен и во активностите кои се поврзани со промоцијата на Факултетот за природни и технички науки, посебно Институт за геологија, а преку настапи на одредени трибини и тематски емисии.

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Иван Боев добил позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за природни и технички науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Иван Боев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека д-р Иван Боев поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето насловен доцент во научната област геологија, предмет петрографија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Иван Боев да биде избран во звањето **насловен доцент** во наставно-научната област геологија (предмет петрографија).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ивица Милевски, с.р.

Проф. д-р Драган Колчаковски, с.р.

Проф. д-р Иван Радевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: ИВАН Блажо БОЕВ

Институција: Природно-математички факултет, Институт за географија

Научна област: ГЕОЛОГИЈА (предмет: петрографија).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава/вежби	
1.1.	Одржување на настава од прв циклус студии	22,2
1.1.2.	2016/2017 <i>(зимски семестар)</i> Петрологија, 3+4 Геохемија, 3+4 Седиментологија, 3+4 <i>(летен семестар)</i> Минералологија, 3+4 Метаморфни карпи, 2+3 Истражување на камен, 2+3 (22*15*0,04)	13,2
1.1.3.	2015/2016	

	(зимски семестар) Петрологија, 3+4 Геохемија, 3+4 (летен семестар) Минералологија, 3+4 Метаморфни карпи, 2+3 (15*15*0,04)	9
	Вкупно	22,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
2.	Учесник во национален научен проект (1*3)	3
	1. Ретки и екзотични минерали во Република Македонија”, Фонд за наука при УГД-Штип, 2015-2017	3,0
3.	Учесник во меѓународен научен проект (1*5)	5,0
	1. LOREX-II (Lorandite Experiment), Фонд за наука на Австрија, 2013-2016	5,0
4.	Трудови со оригинални резултати, објавени во научно/стручно списание	38,8
	1. Boev, Ivan and Šorša, Ajka (2014) <i>Contents of elements in traces in the hair of various population groups in Kavadarci as indicator of the aero pollution</i> . Geologica Macedonica, 28 (1). pp. 55-86. ISSN 0352-1206	3,6
	2. Boev, Ivan and Jancev, Mitko (2016) <i>Ground water isotopic investigation in the area of the village of Mrežičko, Kožuf Mountain, Republic of Macedonia</i> . Geologica Macedonica, 30 (1). pp. 55-33. ISSN 0352-1206	3,6

	3. Boev, Ivan and Šorša, Ajka (2015) <i>Geochemical maps of trace elements in moss around Tikveš Lake near Kavadarci, Republic of Macedonia</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 29 (2). pp. 133-153. ISSN 0352-1206 4. Dimitrova, Dafinka and Boev, Ivan and Zajkova-Paneva, Vesna (2015) <i>Heavy and toxic metals in water and sediments of the Vardar river in Skopje</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 29 (1). pp. 25-46. ISSN 0352-1206 5. Boev, Ivan and Spasovski, Orce and Mirakovski, Dejan and Karakaseva, Elizabeta (2014) <i>Geochemistry and origin of particles PM-10 in the area of Tikveš, Republic of Macedonia</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 28 (2). pp. 139-148. ISSN 0352-1206 6. Boev, Ivan and Šorša, Ajka (2014) <i>Contents of elements in traces in the hair of various population groups in Kavadarci as indicator of the aero pollution</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 28 (1). pp. 55-86. ISSN 0352-1206 7. Boev, Ivan and Sijakova-Ivanova, Tena and Mirakovski, Dejan (2013) <i>Scanning electron microprobe characterization of air filters from the Kavadarci town and Tikveš valley</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 27 (1). pp. 13-24. ISSN 0352-1206 8. Lepitkova, Sonja and Boev, Blazo and Dimevski, Vance and Boev, Ivan and Eminov, Husein and Georgiev, Lazar (2013) <i>Geochemical Analysis of a Bean seed in Certain Regions in the Republic of Macedonia</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 25 (1). pp. 53-59. 9. Boev, Blazo and Sijakova-Ivanova, Tena and Robeva-Čukovska, Lidija and Boev, Ivan (2008) <i>Mineral researches of the examples of the archeological locality "Stobi" using the method of the x-ray difraction</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 22. pp. 27-41. ISSN 0352-1206 10. Boev, Ivan and Boev, Blazo (2015) <i>The Crven Dol Arsenic-Thalium Mineralization in Alsar Depost in the Republic of Macedonia</i>. <i>Natural Resources and Technology</i>, 9 (9). pp. 59-76. ISSN 185-6966 11. Boev, Ivan (2015) <i>Scanning Electron Microscopy Studies of Particles (Pm-10) from the Town of Kavadarci and Vilage Vozarci, Republic of Macedonia</i>. <i>Natural Resources and Technologies</i>, 9 (9). pp. 187-196. ISSN 185-6966 12. Boev, Blazo and Šorša, Ajka and Boev, Ivan (2016) <i>Geochemical and mineralogical characteristics of the central part of the Alšar deposit (Republic of Macedonia) with particular reference to investigations by X-ray diffraction</i>. <i>Geologica Macedonica</i>, 30 (2). pp. 115-127. ISSN 0352-1206	3,6 3,2 2,4 3,6 3,2 2,4 2,4

6	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	30,6
	1. Boev, Ivan and Mirakovski, Dejan and Hadzi-Nikolova, Marija and Boev, Blazo (2016) <i>Квалифицит на амбиентален воздух-суспендиран честички (ПМ-10) во областа Тиквеш</i>. Geologica Macedonica, 4 (2). pp. 459-466. ISSN 0352-1206 2. Bermanec, Vladimir and Hrenovic, Jasna and Palinkas, Ladislav and Boev, Ivan and Boev, Blazo (2016) <i>Geomicrobio Logical Observation in Majdanska Reka, Allchar, Macedonia</i>. Geologica Macedonica, 4 (2). pp. 447-450. ISSN 0352-1206 3. Boev, Ivan and Boev, Blazo (2016) <i>Lorandite and Orpimente From Edit-25 North Part of Alshar Deposit</i>. Geologica Macedonica, 4 (2). pp. 405-412. ISSN 0352-1206 4. Boev, Blazo and Markovski, Velo and Boev, Ivan (2016) <i>Moissanite Meteorite in Territory of the Republic of Macedonia</i>. Geologica Macedonica, 4 (2). pp. 421-424. ISSN 0352-1206 5. Zebec, Vladimir and Mikulčić Pavlakovic, Snjezana and Soufek, M. and Boev, Blazo and Boev, Ivan and Bermanec, Vladimir (2016) <i>New Investigations on Dunje Pegmatite, Macedonia I: The Contribution to the Knowledge about Alkali Feldspars and its Mineral Paragenesis</i>. Geologica Macedonica, 4 (2). pp. 413-416. ISSN 0352-1206 6. Tomasic, Nenad and Čobič, Andrea and Boev, Blazo and Boev, Ivan and Bermanec, Vladimir (2016) <i>New Investigations on Dunje Pegmatite, Macedonia II: Relation to Host Metamorphic Rocks and Adjacent Granite Intrusions</i>. Geologica Macedonica, 4 (2). pp. 417-419. ISSN 0352-1206 7. Boev, Blazo and Boev, Ivan and Lepitkova, Sonja (2016) <i>Volcanology of Kozuf Mountain in the Republic of Macedonia</i>. Geologica Macedonica, 4 (1). pp. 323-334. ISSN 0352-1206 8. Boev, Ivan and Ajka, Sorsa and Boev, Blazo (2014) <i>Trace elements in soils and vine from Tikves area-Republic of Macedonia with particular references to nickel distribution</i>. Proceedings of the XX Congress of Carpathian Balkan Geological Association, 2 (1). pp. 312-314. ISSN 0254-5276 9. Boev, Ivan and Ajka, Sorsa (2014) <i>Distribution of traces elements in the grapes from the Tikves area with a special references to distribution of Ni, Fe, Cu and Cr</i>. Optimal research and sustainable usage of the geological resources. 10. Boev, Blazo and Karakaseva, Elizabeta and Boev, Ivan (2014) <i>Geochemistry of the endemic flora violla alsharica and thymus alsharensis of the Alshar site-Macedonia</i>. ENIGMA. pp. 51-66. 11. Boev, Ivan and Ajka, Sorsa and Boev, Blazo (2014) <i>Trace elements in soils and vine from Tikves area-Republic of Macedonia</i>. ENIGMA. pp. 93-102. 12. Boev, Ivan and Ajka, Sorsa and Boev, Blazo (2014) <i>Trace elements in the onion originated from the Tikves area (Republic of Macedonia)</i>. ENIGMA. pp. 31-49. 13. Yanev, Yotzo and Boev, Blazo and Iliev, T. and Pecskey, Zoltan and Karadjov, M. and Boev, Ivan (2010) <i>Mineralogy of the pliocene trachyte and its carbonatitic minette inclusions in Ostrvica, FYR of Macedonia</i>.	1,8 1,8 2,7 2,4 1,8 1,8 2,4

	Επιστημονικ\acuteη Επ\acuteηρη\acuteηδα του Τμ\acuteηματος Γ\acuteηωλογ\acuteηας (Α. Π. Θ.), 100. pp. 287-296.	
14.	Boev, Ivan and Lepitkova, Sonja and Sijakova-Ivanova, Tena and Spasovski, Orce and Boev, Blazo (2012) <i>Γεοχημиски карактеристики на вина произведени во домашни услови во областа Тиквеш</i> . Зборник на трудови. pp. 279-310.	2,4
		2,7
		2,4
		2,4
		2,4
		1,8
		1,8

	Вкупно	90

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
3.	Учество во промотивни активности на Факултетот	6
	1. Учество на 2 радиоемисии на МРТВ за популаризација на геологијата и запознавање со Институтот за геологија.	1
	2. Раководител на наставен центар на УГД-Штип во Кавадарци	3
	3. Воведување на нова лабораториска метода за определување на ПМ-10 честичките со примена на SEM-EDS-техниките во лабораториите на УГД-Штип	1
	4. Воведување на нова лабораториска метода за определување на квалитативниот состав на ПМ-10 честичките со примена на XRD-техниките во лабораториите на УГД-Штип	1
Дејности од поширок интерес		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	22,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	90
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	6
Вкупно	118,2

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Ивица Милевски, с.р.
2. Проф. д-р Драган Колчаковски, с.р.
3. Проф. д-р Иван Радевски, с.р.

ПРЕГЛЕД

**на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Природно-математички факултет – Скопје, на седницата на
Наставно-научниот совет на Факултетот,
одржана на 22.12.2016 година.**

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУД

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Екрем Веапи, дипломиран шумарски инженер	ВЛИЈАНИЕ НА НАЧИНОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО ГОРСКИТЕ БУКОВИ ШУМИ ВРЗ КОЛИЧЕСТВОТО ПАДНАТА МРТВА ДРВЕСИНА И СВРЗАН ЈАГЛЕРОД	IMPACT OF THE FORESTRY MANAGEMENT PRACTICES OF MONTANE BEECH FORESTS ON THE DOWN DEAD WOOD BIOMASS AND CARBON QUANTITY	д-р Славчо Христовски, вонреден професор на ПМФ – Скопје	02-2014/5 од 30.01.2017 г.
2.	Јулијана Арсовска, дипломиран биолог	ТАКСОНОМСКА РЕВИЗИЈА И РЕДЕСКРИПЦИЈА НА РОДОВИТЕ GOBIO И ROMANOGOBIO ОД Р МАКЕДОНИЈА ВРЗ ОСНОВА НА КОМПАРАТИВНА МОРФОЛОШКА И ОСТЕОЛОШКА АНАЛИЗА	TAXONOMIC REVISION AND REDESCRIPTION OF THE GENERA GOBIO AND ROMANOGOBIO FROM R. MACEDONIA BASED ON COMPARATIVE MORPHOLOGICAL AND OSTEOLOGICAL ANALYSIS	д-р Милица Ристовска, вонреден професор на ПМФ – Скопје	02-1363/5 од 30.01.2017 г.
3.	Верче Маневска-Стефанова, дипломиран инженер по хемија	КВАНТНОМЕХАНИЧКО МОДЕЛИРАЊЕ НА ИНТРА- И ИНТЕРМОЛЕКУЛАРНИТЕ ДВИЖЕЊА КАЈ МРАВСКА КИСЕЛИНА И НЕЈЗИНИТЕ НЕКОВАЛЕНТНО СВРЗАНИ ДИМЕРИ СО БЕНЗЕН	QUANTUM MECHANICAL MODELING OF INTRA- AND INTERMOLECULAR MOTIONS IN FORMIC ACID AND ITS NONCOVALENTLY BONDED DIMERS WITH BENZENE)	д-р Љупчо Пејов, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-2274/3 од 30.01.2017 г.

РЕЦЕНЗИЈА

**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ВАЛОРИЗАЦИЈА НА
УЛТРАСОНОГРАФИЈАТА И УЛТРАСОНОГРАФСКИ ВОДЕНАТА
АСПИРАЦИОНА БИОПСИЈА ВО ЕВАЛУАЦИЈА НА ВРАТНИТЕ ЛИМФНИ
ЈАЗЛИ КАЈ МАЛИГНИ ТУМОРИ НА ГЛАВАТА И ВРАТОТ ОД Д-Р ГОРАН
ПАНЧЕВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 39. редовна седница одржана на 10.2.2017 г., на предлог на Советот на студиската програма за трет циклус студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Стоматолошки факултет – Скопје, едногласно донесе Одлука за формирање на рецензентска комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација со наслов „Валоризација на ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биопсија во евалуација на вратните лимфни јазли кај малигни тумори на главата и вратот“, во состав:

1. проф. д-р Алберто Бенедети
2. проф. д-р Владимир Поповски
3. проф. д-р Александар Грчев
4. проф. д-р Даница Поповиќ Монева
5. проф. д-р Цена Димова, Државен Универзитет „Г.Делчев“ – Штип

По темелното проучување на доставениот материјал, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација со наслов „Валоризација на ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биопсија во евалуација на вратните лимфни јазли кај малигни тумори на главата и вратот“, од д-р Горан Панчевски, е изработена на Катедрата за максилофацијална хирургија при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Дисертацијата е труд напишан на 125 страници и содржи 49 табели, 19 слики и 11 графикони. Структурата ја сочинуваат поглавјата: Кратка, содржина, Summary, Вовед, Преглед од литературата, Цел на трудот, Материјал и методи, Резултати и дискусија, Заклучок, Литература и Прилог, односно список на крaтенки.

Кратка содржина на трудот е напишана на 3 страници. На крајот се изнесени клучните зборови во истражувањето.

Summary е кратка содржина на трудот преведена на англиски јазик.

Во поглавјето „Вовед“, презентирани се етиопатогенетски податоци за најзастапените малигни тумори на главата и вратот, хируршка патологија која претставува значаен сегмент од модерната максилофацијална хирургија. Следува осврт за начините за ширење на малигната болест во регионалните лимфни јазли и значењето на клинички негативен N0 и клинички позитивен N1 врат. Авторот го потенцира статусот на цервикалните лимфни јазли како елемент кој има сериозен импакт на хирургијата, во смисла на поставување индикација за хируршки третман и негова екстензија, а дилемите кај хирурзите потекнуваат токму од прецизноста на спроведените анализи. Разработен е предоперативниот дијагностички протокол во евалуација на цервикалната лимфаденопатија кај малигни тумори на главата и вратот со посебен акцент на ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биопсија,. Поради константниот технолошки напредок и развој на методите за предоперативна дијагностика, предметот на истражување е актуелен и битен за хирургијата. Поглавјето завршува со податоци за очекувана експанзија на малигните заболувања во истражуваната регија според епидемиолошки податоци од глобални центри, што, всушност, претставува и поттик за понатамошни истражувања во тој правец.

Литературениот преглед е претставен на 42 страници и опфаќа неколку сегменти. Најнапред се претставени лимфните јазли на вратот, односно цервикалната лимфна мрежа и групи лимфни јазли од анатомски аспект, потоа системот на поделба на анатомски нивоа и поднивоа на вратот, експлоатиран мултидисциплинарно од сите специјалности инволвирани во третманот. Класификацијата според TNM-системот е презентирана според последната важечка 7 едиција, и тоа во делот за класификација на регионални лимфни јазли кај карциноми на глава и врат. Следуваат податоци од литературата кои се однесуваат на хирургијата на оваа регија, односно истражувањата на најзначајните имиња од оваа област. Тие ги опфаќаат почетоците на оперативно третирање на оваа патологија, развојот на техниката и креирањето на концепти за стандардизиран терапевтски приод. Наведени се и современите дефиниции и поделби на разните типови вратни дисекции. Со анализа на резултатите од оперативата се потврдуваат теоретските постулати за начинот на метастазирање во цервикалните лимфни јазли и се допрецизираат индикациите за нивна примена. Предоперативните дијагностички модалитети - клиничкиот преглед, компјутерската томографија, магнетната резонанца, ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биопсија се претставени со поединечни и компаративни дијагностички тестови од истражувања спроведени кај пациенти со цервикална лимфаденопатија и различна локализација на примарен тумор. Дијагностичкиот ултразвук е презентирани со резултати од истражувања за секоја ултрасонографска карактеристика посебно, како што се: ехогеност, К/Д индекс, тип на васкуларност и васкуларни индекси, интранодална некроза, екстракапсуларно ширење и сл., потоа со резултати од негова примена како самостојна дијагностика или како

навигација при интервентни процедури. Даден е и краток осврт на напредни ултрасонографски техники. Завршно во поглавјето се прикажани некои аспекти од примената на ултрасонографски водената аспирациона биопсија, како и истражувања на повеќе автори во евалуација на цервикална лимфаденопатија кај малигни тумори на главата и вратот.

Во поглавјето „Цели на трудот“, респектирајќи ги бројните современи стручно-научни литературни податоци, кандидатот ги дефинира целите на докторската дисертација, односно: 1. испитување на дијагностичката вредност на ултрасонографската анализа реализирана по протокол, преку одредување на сензитивност, специфичност, точност, ППВ и НПВ на ултрасонографските параметри споредени со патохистолошката дијагноза, како и одредување на релацијата на дијагнозата од ултрасонографските испитувања со дијагнозата на ултрасонографски водената аспирациона биопсија; 2. одредување на сензитивност, специфичност, точност, ППВ и НПВ на ултрасонографски водената аспирациона биопсија; 3. компарација на дијагностичките тестови на палпаторната и ултразвучно водената аспирациона биопсија; 4. Утврдување на значајност на разлика помеѓу статусот на цервикланите лимфни јазли пред и по направени ултразвучен преглед и ултразвучно водена аспирациона биопсија.

Во поглавјето „Материјал и методи“, најнапред е презентираан примерокот врз кој е спроведено истражувањето, сочинет од проспективна група од 47 испитаници со суспектни или докажани малигни тумори на глава и врат со цервикална лимфаденопатија, потоа проспективна група од 34 испитаници со реактивна цервикална лимфаденопатија кај дентогени воспаленија како контролна група за ултрасонографските иследувања и ретроспективна група од 36 испитаници со карцином на усна и орален карцином како контролна група за реализација на една од поставените цели. Во следниот дел се опишани рутинските иследувања на проспективната група, потоа ултрасонографскиот дијагностички протокол реализиран на 68 лимфни јазли кај 47 пациенти од проспективната група и ултразвучно водената аспирациона биопсија реализирана на истиот материјал. Наведени се и N-класификациите според правилата за TNM кај испитаниците од проспективната група. По индикација е спроведен оперативен третман, кој се состои од лимфаденектомија, селективна или модифицирана радикална вратна дисекција. Примерокот е анализиран хистопатолошки, а дијагнозата од таа анализа е сметана за златен стандард.

Групирање на примерокот е извршен според пол и возраст, локализација на примарниот тумор и на испитуваните лимфни јазли, наоди од ултрасонографските испитувања и наоди од ултразвучно водената аспирациона биопсија. На крајот се наведени и статистичките програми и статистичките методи употребени во статистичката обработка на добиените резултати.

Во поглавјето „Резултати и дискусија“, прикажани се резултатите од спроведените испитувања. Во почетниот дел, табеларно се претставени дистрибуциите на клиничките параметри кај испитаниците, и тоа кај сериите со атрибутивни белези со одредување на проценти на структура, а кај нумеричките, изработена е дескриптивна статистика. Потоа следува приказ на резултати од ултрасонографските испитувања. Добиените вредности за секој испитуван ултрасонографски параметар, како и за анализата, односно дијагностиката како целина, се статистички анализирани и прикажани табеларно и графички. По компарацијата со златниот стандард, одредени се: сензитивност, специфичност, точност, ППВ, НПВ за секој ехоген параметар и ултрасонографскиот преглед. Со логистичка регресиона анализа се прикажани и предиктивните вредности на позитивниот К/Д индекс и позитивниот ултрасонографски наод. Вториот дел од ова поглавје се однесува на резултатите од ултрасонографски водената аспирациона биопсија и по компарација со златниот стандард, одредени се: сензитивност, специфичност, точност, ППВ и НПВ. Следува споредбената анализа со палпаторната аспирациона биопсија и ултрасонографскиот наод, а резултатите се прикажани табеларно. Поглавјето завршува со кростабулација на наодите за одредување на клиничкото N кај пациентите со карциноми и статистичко одредување на значајност на разлика. По прикажувањето на резултатите од одредена целина, кандидатот ги коментира и ги компарира со резултати и наоди од слични испитувања од други автори.

Во поглавјето „Заклучоци“, на две страници, врз база на добиените резултати изнесени се заклучоците од спроведеното истражување. Тие се содржани во 6 точки и 4 потточки, и се во корелација со поставените цели.

Во поглавјето „Литература“, наведени се 187 референци, скоро сите од странски автори од понов датум кои соодветствуваат на проблематиката обработена во истражувањето.

Во прилог се наведени кратенките користени во текстот и нивното значење.

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација со наслов „Валоризација на ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биопсија во евалуација на вратните лимфни јазли кај малигни тумори на главата и вратот“, поднесена од д-р Горан Панчевски, е современ, самостоен научен труд. Комисијата оценува дека тој е добро конципиран со реализирани истражувачки цели, а добиените резултати се соодветно обработени, прикажани и компарирани со актуелни референци од литературата.

Резултатите од оваа дисертација се значајно проширување и продлабочување на сознанијата за овој дијагностички модалитет и можат да послужат како основа за промена на дијагностичкиот протокол, а со симултаната употреба на ултрасонографијата и ултрасонографски водената аспирациона биопсија ќе се придонесе кон рана детекција на окултни промени во цервикалните лимфни јазли кај малигни тумори на главата и вратот.

Рецензентската комисија смета дека од суштински и формален аспект овој труд ги задоволува критериумите за изработка на докторска дисертација и му предлага на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет при УКИМ во Скопје, да го прифати позитивниот рецензентски извештај и да овозможи јавна одбрана на докторската дисертација.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Алберто Бенедети с.р.
2. Проф. д-р Владимир Поповски с.р.
3. Проф. д-р Александар Грчев с.р.
4. Проф. д-р Даница Поповиќ Моневска с.р.
5. Проф. д-р Цена Димова с.р.

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистерски труд
од наставно-научниот совет (јануари и февруари 2017), на Факултетот за
електротехника и информациски технологии во Скопје

1. Енергетската ефикасност, животната средина и одржлив развој

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Ивана Спасовска	Автоматско управување на осветлувањето во индустриски и комерцијални објекти	Automatic control of lighting in industrial and commercial buildings	Проф. Миле Станковски	02-119/26 25.1.2017
2	Магдалена Миленковска	Повеќе критериумска оптимизација за одредување на економската вредност на фосилни горива за енергетски потреби	Multi criteria optimization for determining the economic value of fossil fuels for energy needs	Проф. д-р Антон Чаушевски	02-416/29 22.2.2017

2. Обновливи извори на енергија

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Влатко Павлески	Ангажирање на ОИЕ во електроенергетски систем соодветно потребите на конзумот и расположливоста на конвенционалните производни капацитети	Operating of renewable in power system respectively consumption needs and the availability of conventional power plants	Проф. д-р Антон Чаушевски	02-119/27 25.1.2017

3. Вградливи микрокомпјутерски системи

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Зарија Алексоски	Проектирање на вградлив систем за управување со бојлер на пелети	Embedded System design for pellet heater control	Проф. д-р Јосиф Ќосев	02-119/28 25.1.2017

4. Проектен менаџмент

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Ангела Ѓеоргиевска	Повеќекритериумска евалуација на перформанси на технички проекти во електроенергетиката	Multiple criteria power engineering project performance evaluation	Проф. д-р Атанас Илиев	02-119/29 25.1.2017

2	Андреа Стојанов	Трендови во електронската трговија и нивна примена во Македонија	Electronic commerce trends and their use in Macedonia	Проф. д-р Димитар Трајанов	02-416/43 22.2.2017
3	Александар Попов	Важноста на системите за управување со квалитет за зголемување на конкурентноста на Македонските компании	Importance of quality management systems for increasing competitiveness of the Macedonian companies	Проф. д-р Атанас Илиев	02-416/85 22.2.2017
4	Климентина Маневска	Значење на ефективната комуникација и меѓусебното информирање на членовите во проектниот тим за успешна реализација на проектот	The meaning of effective communication and reciprocal informing of the project team members for successful realization of the project	Проф. д-р Атанас Илиев	02-416/44 22.2.2017
5	Љубинка Тримческа	Менаџирање на сервисниот квалитет во секторот на услуги	Total Quality Management in service sector	Проф. д-р Атанас Илиев	02-416/45 22.2.2017
6	Вера Ѓоргиева	Напредни системи за планирање на производствени процеси во индустријата	Advanced planning and scheduling systems for manufacturing processes in the industry	Проф. д-р Атанас Илиев	02-416/46 22.2.2017
7	Ирена Ангеловска	Развој, евалуација и подобрување на квалитетот на производите изработени преку проекти	Development, evaluation and improvement of the quality of products manufactured by projects	Проф. д-р Атанас Илиев	02-416/47 22.2.2017
8	Ана Котевска	Анализа и моделирање на краткорочната прогноза на потрошувачката на електрична енергија	Analysis and Modeling of Short Term Load Forecasting	Проф. д-р Дејан Ѓорѓевиќ	02-416/48 22.2.2017
9	Стојан Бонев	Менаџирање при третман на електронски отпад во насока на зачувување на животната средина	Management in treatment of electronic waste in terms of environmental protection	Проф. д-р Антон Чаушевски	02-416/49 22.2.2017

5. Дигитално процесирање на сигнали

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.

1	Александар Мелов	Идентификација на говорник независна од текст за сегментација на телефонски повици	Text independent speaker identification for diarization of telephone calls	проф. д-р Зоран Ивановски	02-119/30 25.1.2017
2	Бојан Матовски	Оптимизирање на естимацијата на длабочински мапи од стереоскопски снимки за помош на лицата со општетен вид	Optimization of depth map estimation based on stereo images for visually impaired persons assistance	проф. д-р Зоран Ивановски	02-416/42 22.2.2017

6. Компјутерски мрежи и е-технологии

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Елена Манчева Зајковска	Анализа и организација на големи софтверски проекти со вмрежување на системи и луѓе-предизвици и препораки	Challenges and recommendations for connecting and internetworking people and systems by analyzing and organizing large software projects	проф. д-р Марија Календар	02-416/43 22.2.2017

7. Комуникациски и информациски технологии

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Мартин Ристески	Квалитет на сервисот за Интернет пристап	Quality of Internet Access Service	Проф. д-р Тони Јаневски	02-416/19 22.2.2017
2	Исидора Мартиновска	Евалуација на перформансите на AODV и DSR протоколите за рутирање	Performance Evaluation of AODV and DSR Routing Protocols	Проф. д-р Тони Јаневски	02-416/20 22.2.2017
3	Влатко Марковски	Анализа на Skype сервисот за говор преку IP	Analysis of the Skype service for voice over IP	Проф. д-р Тони Јаневски	02-416/21 22.2.2017
4	Борјан Герасимовски	Анализа на перформанси и оптимизирање на сообраќајни модели за M2M сообраќај	Performance Analysis and Optimization of Traffic Models for M2M Traffic	Проф. д-р Владимир Атанасовски	02-416/22 22.2.2017
5	Моника Качурова	Дизајн на антени за воена употреба	Design of Antennas for Military Purposes	Проф. д-р Перо Латкоски	02-416/23 22.2.2017

6	Живе Андоновски	Анализа на сигурносни механизми во Интернет телефонија	Analysis of Security Mechanisms for Internet Telephony	Проф. д-р Александра Ристески	02- 416/24 22.2.2017
7	Радмила Измирлиева	Анализа на биллинг сис- теми и тарифни модел за интегрирани фиксни и мобилни сервиси	Analysis of Billing Systems and Tariff Models for Integrated Fixed and Mobile Services	Проф. д-р Тони Јаневски	02- 416/25 22.2.2017

8. Регулатива во енергетика, електронски комуникации и сообраќај (РЕЕКС)

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Александра Арсовска	Мерки за унапредува- ње на пазарот на елек- трична енергија на ма- ло	Measures for pro- moting retail elec- tricity market	проф. д-р Весна Борозан	02- 416/26 22.2.2017
2	Елизабета Гиовска	Предуслови за осно- вање и развој на орга- низиран пазар на елек- трична енергија во Република Македонија	Preconditions for establishing and development of an organized electri- city market place in the Republic of Macedonia	проф. д-р Весна Борозан	02- 416/27 22.2.2017

9. Компјутерски мрежи - Интернет на нешта

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Иван Икономов	Детекција и спречу- вање на неовластени упади во компјутерски мрежи базирано на Snort	Snort based intrusion detection system for computer networks	Проф. д-р Аристотел Тентов	02- 416/28 22.2.2017

10. Метрологија и менаџмент на квалитет

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Кирил Демерџиев	Анализа на неодреден- оста при проценка на ветерниот потенцијал при познати локацис- ки услови	Uncertainty Analysis of Wind Resource Assessment for Known Location	Проф. д-р Владимир Димчев	02- 416/30 22.2.2017

11. Електрични машини и автоматизација

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Снежана Милкиќ	Техно-економски придобивки од примената на енергетски ефикасни трансформатори	Technical and Economic Benefits from the Application of Energy Efficient Transformers	Проф. д-р Гога Цветковски	02-416/31 22.2.2017

12. Електроенергетски системи

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Љубен Илиоски	Методи за реставрација на напојувањето во дистрибутивни мрежи	Methods for power supply restoration in distribution network	Доц. д-р Александра Крколева Матеска	02-416/32 22.2.2017
	Сандра Неделковска	Примена на Open DSS за симулација на фликери во електроенергетски мрежи	Application of Open DSS for Flicker Simulation in Power Networks	Вон. проф. д-р Мирко Тодоровски	02-416/33 22.2.2017

13. Безжични и мобилни комуникации

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Љубиша Стојчески	Оптимизација на хетерогена радио пристапна мобилна мрежа	Optimization of heterogeneous radio access mobile network	Проф. Тони Јаневски	02-416/34 22.2.2017
2	Џенис Аслани	Анализа на перформанси и придобивки на софтверски дефинирани мрежи со Mininet	Analysis of performance and benefits from Software Defined Network with Mininet	Проф. д-р Борислав Поповски	02-416/35 22.2.2017
3	Роберт Адамовски	Анализа на сигурносни механизми во безжични сензорски мрежи	Analysis of security mechanisms in wireless sensor networks	Проф. д-р Александар Ристески	02-416/36 22.2.2017
4	Катерина Каевиќ	Cloud computing, архитектура, безбедност и примена во Р. Македонија	Cloud computing, architecture, security and use in R. Macedonia	Проф. д-р Александар Ристески	02-416/37 22.2.2017
5	Александра Цветановска	Протоколи за заштеда на енергија кај пасивните оптички мрежи	Protocols for energy efficiency in passive optical networks	Проф. Перо Латкоски	02-416/38 22.2.2017

14. Електроенергетика

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Петар Петров	Решавање на проблемот на ангажирање на агрегати во сложен електроенергетски систем	Solving the Unit Scheduling Problem in a Complex Power System	Доц. д-р Софија Николова - Поцева	02-416/39 22.2.2017
	Павле Петров	Планирање на проширување на системот за производство на електрична енергија	Electricity Generating System Expansion Planning	Доц. д-р Софија Николова - Поцева	02-416/40 22.2.2017

15. Електрични машини и автоматизација

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Снежана Милкиќ	Техно-економски придобивки од примената на енергетски ефикасни трансформатори	Technical and Economic Benefits from the Application of Energy Efficient Transformers	Проф. д-р Гога Цветковски	02-416/41 22.2.2017

РЕФЕРАТ

ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФУНДАМЕНТАЛНА КИНЕЗИОЛОГИЈА ПО ПРЕДМЕТОТ АНТРОПОМОТОРИКА, НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр.0201-1710/9 од 22.12.2017 година, донесена на седница на Наставно– научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, формирана е рецензентска комисија во состав:

1. д-р Орце Митевски . редовен професор - претседател
2. д-р Ванчо Поп-Петровски редовен професор – член и
3. д-р Александар Туфекчиевски редовен професор – член,

за избор на наставник во наставно звање во научната област фундаментална кинезиологија по предметот антропомоторика, на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневниот весник „Нова Македонија“ од 22.11.2016 год. и во предвидениот рок се пријави кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ, насловен доцент на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Врз основа на анализата на приложената документација до Наставно–научниот совет на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”, го приложуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ е роден на 28.2.1977 година во Скопје. Основното образование го завршил во ОУ “Браќа Рибар-Скопје”, а средното во Електротехничкиот училиштен центар „Михајло Пупин” во Скопје.

Студиите на Факултетот за физичка култура во Скопје ги завршил со просечен успех 8,76 и дипломирал на тема: “Моторички навики”, која што ја одбранил на предметот основи на психомоториката, под менторство на проф. д-р Јован Јовановски во 2003 година.

На постдипломски студии на Факултетот за физичка култура се запишал во 2004 и по завршените испити на постдипломските студии со просек 9.66, на 6 мај 2008 година го одбранил магистерскиот труд под наслов: “Промени на максималниот силов потенцијал на флексорите на зглобот на лакотот по 6-неделно програмирано вежбање со стандардни и модифицирани репетитивни

напрегања кај студентите од Факултетот за физичка култура”. Магистерскиот труд е работен под менторство на проф. д-р Јован Јовановски (Одлука бр. 0201-488/5 од 22.5.2008).

Докторската дисертација на тема: “Споредба на промените на силовиот мускулен потенцијал на флексорите и екстензорите на зглобот на лакотот кај адолесценти по шест неделно програмирано вежбање со модифицирани репетитивни мускулни напрегања”, работена под менторство на проф.д-р Јован Јовановски (Одлука бр. 0201-97/6 од 31.1.2013), ја одбранил во декември 2013 година.

Наставно-образовна дејност

Од март 2005 година, кандидатот Владимир Вуксановиќ е вработен на Факултетот за физичка култура во Скопје како соработник – помлад асистент на предметот основи на психомоторика (Одлука на Наставно-научниот совет бр. 0201-180/2 од 2.3.2005). Во 2008 година е избран за асистент по предметот Антропомоторика (Одлука бр. 0201-640/3 од 2.7.2008). Последниот реизбор во соработничкото звање асистент на кандидатот е извршен во 2012 година (Одлука бр. 0201-844/7 од 12.10.2011).

Во 2013 год. е избран во наставно звање - насловен доцент во научна област фундаментална кинезиологија по предметот антропомоторика (дел.бр. 0201-869/4 од 18.06.2013 год, Билтен бр. 1055 од 31.05.2013 год.)

Во периодот по вработувањето кандидатот Владимир Вуксановиќ има стекнато значајно искуство во работата со студентите и редовно бил ангажиран во реализацијата на теренската настава по скијање и планинарење реализирани на Факултетот за физичка култура во Скопје. Во 2011 година активно учествувал во креирање и подготовка на задолжителните предмети од насоката спорт, алпинизам и спортско качување (алпинизам и спортско качување- техника на алпинизам и спортско качување – II семестар (2+2); тактика на алпинизам и спортско качување – III семестар (2+2); со решение бр.12-75/3 од 20.12.2011 на Одбор за акредитација и евалуација на високото образование).

За време на неговиот професионален ангажман на Факултетот за физичко образование спорт и здравје, кандидатот, исто така, учествувал во изведување на консултации на студентите и како член во комисија за одбрана на 6 дипломски работи одбранети на предметот антропомоторика (во периодот 2011-2013, Одлука на Наставно-научен совет бр.0201-380/6 од 12.5.2011). Во две студиски години од првиот циклус студии на ФФК, кандидатот е назначен за одговорен наставник на студентите од прва година (генерација 2011-2012) и за студентите од втора година (генерација 2012-2013- Одлука бр. 0201-897/7 од 26.9.2012). Во периодот по 18.06.2013 год, член е на 12 дипломски работи одбранети на предметите антропомоторика, теорија и методика на спортска рекреација, како и насока: фитнес и бодибилдинг.

Научноистражувачка дејност

Паралелно со реализацијата на обврските од наставно-образовната дејност, Владимир Вуксановиќ активно работи и на полето на научно истражувачката работа и се појавува како автор или како коавтор на 33 научно-стручни трудови. Трудовите се презентирани на домашни и меѓународни научно-стручни собири и се објавени во домашни и меѓународни списанија и тие обработуваат теми од областа на кинезиологијата. Кандидатот во периодот до магистрирањето објавил 6 труда, по магистрирањето (периодот до стекнување на научниот степен доктор на науки) објавува 12 труда, а останатите 15 ги објавува по изборот во звањето насловен доцент.

Од прегледот на вкупно објавените 33 трудови кои кандидатот ги доставил за овој избор, може да се согледа дека повеќе од нив претставуваат оригинални научни и стручни трудови објавени во научно-стручни списанија кај нас и во странство.

Во повеќе објавени трудови при обработката на податоците се применети различни статистички методи (основни дескриптивни статистички параметри и посложени мултиваријантни математичко статистички анализи) кои реално овозможуваат да се одговори на целите во истражувањата и да се донесат соодветни заклучоци, кои би требало да најдат соодветна практична примена во кинезиологијата. Во одреден број на трудови применета е експериментална метода за проблематиката во која конкурира.

Кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ во овој период учествувал на домашни и меѓународни научни собири во следните држави: Република Македонија, Република Бугарија (Пловдив), Црна Гора (Херцегови).

Стручно-апликативни и организациско-развојни аспекти

Во текот на својата работа на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ бил член на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование спорт и здравје во Скопје во периодот 2007-2009 (Одлука бр.0201-865/4 од 10.10.2007 година) како претставник на соработниците на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје. По изборот во звањето насловен доцент тој е редовен член на Наставно-научниот совет. Исто така, кандидатот Владимир Вуксановиќ бил вклучен во работата на комисијата за упис на студенти на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје, во два наврата (Одлука бр. 0201-603/4 од 26.6.2009).

Кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ покажува посебен интерес за педагошката работа со деца, како и за реализација на спортско-рекреативните активности со различни возрастни групи. За време на студирањето и по завршувањето на студиите, активно се вклучува во практичната работа со деца како аниматор и инструктор по скијање. Паралелно со оваа педагошка активност од 2005 година, вклучен е во неколку спортски клубови како соработник-кондициски тренер (Energy, AND1, ФК Металург, ФК Работнички). Од 2008 година е секретар на Македонската асоцијација на инструктори за снежни

спортови-МАИСС и учествува во организација на неколку семинари за ски и сноуборд-учители во Македонија, како и во организирањето и реализацијата на состанок на управниот одбор на IVSS (INTERSKI-International) во 2010 година во Ски-центарот „Кожув“. Од 2014 година е инструктор-аниматор во сноуборд клубот „Полар,, (Скопје), во кој сезонски работи со околу 100-тина малолетни дечиња, како инструктор/воспитувач (снежни спортови/спортови на вода).

Во 2003 година учествува како коавтор, со свој свој текст во книгата "Прирачник за водачи на планина", издадена од Федерацијата на планинарски спортови на Македонија.

Кандидатот Владимир Вуксановиќ има познавање од англискиот јазик како и компјутерски познавања од поширок облик.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ, насловен доцент по предметот антропомоторика, позитивно е оценет за наставно-образовната дејност од анонимно спроведената анкета за самоевалуација од студентите на Факултетот за физичко образование спорт и здравје во Скопје при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“, во Скопје,

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на приложената документација за кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ, насловен доцент по предметот антропомоторика и оцената за неговата досегашна работа, а имајќи ја предвид документираната наставно-образовна, научно-истражувачка, спортско-стручна, апликативна и организациско развојна дејност на кандидатот, како и афинитетот за натамошна научно-истражувачка и педагошка дејност, а во согласност со одредбите од Законот за високото образование, Статутот и Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставно-научни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“, Комисијата смета дека кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ ги исполнува во целост, со закон предвидените услови и критериуми за избор и врз основа на горе изнесеното Комисијата има особена чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичко образование спорт и здравје во Скопје да го избере кандидатот д-р Владимир Вуксановиќ во звањето доцент на наставно-научната област фундаментална кинезиологија по предметот антропомоторика, на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Орце Митевски - претседател, с.р.

Проф. д-р Ванчо Поп-Петровски – член, с.р.

Проф. д-р Александар Туфекчиевски – член, с.р.

ОБРАЗЕЦ		
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,		
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ		
Кандидат:		
	<u>Владимир Слободан Вуксановиќ</u>	
	<i>(име, татково име и презиме)</i>	
Институција:		
	<u>Факултет за физичко образование, спорт и здравје-Скопје</u>	
	<i>(назив на факултетот/институцијата)</i>	
Научна област:		
	<u>Кинезиологија- фундаментална кинезиологија</u>	
	НО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	
ред. број	Назив на активноста	поени
	<i>(Одржување на настава - од прв циклус студии, поени 0,04)</i>	
1	Основи на психомоторика 2, (II семестар, 2004/2005), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	3.2
2	Општа антропомоторика (I семестар, 2005/2006), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
3	Спортска антропомоторика (II семестар, 2005/2006), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
4	Општа антропомоторика (I семестар, 2006/2007), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
5	Спортска антропомоторика (II семестар, 2006/2007), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8

6	Општа антропомоторика (I семестар, 2007/2008), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
7	Спортска антропомоторика (II семестар, 2007/2008), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
8	Општа антропомоторика (I семестар, 2008/2009), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
9	Спортска антропомоторика (II семестар, 2008/2009), бр.часови 1+2 (x 4 групи)	4.8
10	Антропомоторика (II семестар, 2009/2010), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
11	Антропомоторика (II семестар, 2010/2011), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
12	Антропомоторика (II семестар, 2011/2012), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
	Антропомоторика (II семестар, 2012/2013), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
	Антропомоторика (II семестар, 2013/2014), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
	Антропомоторика (II семестар, 2014/2015), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
	Антропомоторика (II семестар, 2015/2016), бр.часови 2+4 (x 4 групи)	9.6
	Теорија и методика на фитнес и бодибилдинг (I сем) бр.часови 2+0 (1x група)	1.2
	Фитнес и бодибилдинг -изборен УКИМ (зимски семстар) бр.часови 1+1 (1 x гр.)	1.2
	Фитнес и бодибилдинг -изборен ФФОСЗ (зимски семстар) бр.часови 1+1 (1 x гр.)	1.2
	<i>(Одржување на теренска настава, поени 0.04)</i>	
13	Скијање (по III семестар, 2006 год.),бр.часови 1+1 (x 1 група)	0.6
14	Планинарска тура (II семестар, 2005/2006), бр.часови	0.6
15	Скијање (по III семестар, 2007 год.),бр.часови 1+1 (x 1 група)	0.6

16	Планинарска тура (II семестар, 2006/2007), бр.часови	0.6
17	Скијање (по III семестар, 2008 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
18	Планинарска тура (II семестар, 2007/2008), бр.часови	0.6
19	Скијање (по III семестар, 2009 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
20	Планинарска тура (II семестар, 2008/2009), бр.часови	0.6
21	Скијање (по I семестар, 2010 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
22	Скијање (по I семестар, 2011 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
	Скијање (по I семестар, 2012 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
	Скијање (по I семестар, 2013 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
	Скијање (по I семестар, 2014 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
	Скијање (по I семестар, 2015 год.),бр.часови 1+1 (х 1 група)	0.6
	<i>(Подготовка на нов предмет (предавања 1 поен, вежби 0.5 поени)</i>	
23	<i>насока спорт: Алпинизам и спортско качување (задолжителен предмет)</i>	3
	Техника на алпинизам и спортско качување-II семестар (2+2)	
24	<i>насока спорт: Алпинизам и спортско качување (задолжителен предмет)</i>	3
	Тактика на алпинизам и спортско качување - III семестар (2+2)	
	<i>(Консултации со студенти (0.002 поени)</i>	
25	Просек 120 студенти, х 16 семестри	3.84
	<i>(Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа, поени 0.1)</i>	
26	Член на 13 комисији за дипломска работа	1.3
	Вкупно	131.9 4
	НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	

ред. број	Назив на активноста	поени
1	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 90%)</i>	1.8
	Jovanovski J., Vuksanoviќ V. , “Efekti od primenata na ˇetiri nedelna programa za подобрување на op{tata izdr`livost kaj studenti od fakultetot za fiziķka kultura vo Skopje”, Федерација на спортски педагози, Охрид, 2005.	
2	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i>	1.6
	Jovanovski J., Rexepagi} A., Vuksanoviќ V. , “Promeni vo fleksibilnosta na muskulite od zadnata strana na potkolenicata posle desetminutno zagrevawe”, Центар за физичко образование, Скопје, 2006.	
3	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i>	1.6
	Jovanovski J., Vuksanovi} V. , Jovanovski I., “Vlijanie na testovite za procenka na op{tata motorika vrz realizacija na koordinaciski zadaēi kaj ispitanici na 11 god.vozrast od O.U.Vlado Tasevski-Skopje”. Федерација на спортски педагози, Винаца, 2006;	
4	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i>	1.6
	Jovanovski J., Vuksanovi} V. , Jovanovski I., “Razliki vo procenkata na maksimalnata kislorodna potro{uvaēka so primena na kuperoviot test, pove}eskalestiot fitnes-test (multistage fitnes test-shuttle run) i Polar-oviot fitnes test”, Федерација на училишен спорт, Пелистер, 2006.	
5	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i>	1.6
	Jovanovski J., Vuksanovi} V. , Rexepagi} A., “Tendencii vo eksplozivnata silina na nozete kaj studentite od prva godina na fakultetot za fiziķka kultura za periodot od 1995- 2006 godina”, Федерација на спортски педагози, 2006.	
6	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 90%)</i>	1.8

	Jovanovski J., Vuksanovi} V. , “Kondiciskata podgotovka kako nau~no -stru~na aplikacija vo sportot”, Федерација на училиштен спорт, Пелистер, 2007.	
7	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 60%)</i> Вуксановиќ В., Јовановски Ј., Метин Д., Кечовски Б., Јовановски И, Абди О., “Контрола на тренингот за издржливост преку мониторирање на срцевата фреквенција”, Федерација на училиштен спорт, Пелистер, 2008.	1.2
8	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 60%)</i> Jovanovski J., Vuksanovi} V., Metin D, Ke~ovski B., Jovanovski I., “Koga so decata vo teretana?”, Федерација на училиштен спорт, Пелистер, 2008.	1.2
9	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i> Далип М., Јовановски Ј., Вуксановиќ В., “Odreduvawe na aerobniot kapacitet kaj profesionalni fudbaleri od prvata fudbalska liga na R.Makedonija”, Федерација на училишен спорт, Пелистер, 2008.	1.6
10	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 60%)</i> Nazim Kurtovi}, Jovan Jovanovski, Agan Rexepagi}, Vladimir Vuksanovi}, “Karateto vo funkcija na potrebite na licata so posebni potrebi”, Федерација на спортски педагози, Винаца, 2009.	1.2
11	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i> Velickovska A.L., Jovanovski J , Vuksanovic V., “The correlation between the tests designed to measure coordination and intelligence tests at fifth grade pupils”, Licnost,motivacija I sport, tom 15, Sofija 2009.	1.6
12	<i>(Секциско предавање на научен/стручен собир, поени 1)</i> Јовановски Ј., Вуксановиќ В., “Левораките во спортот”, Македонски Олимписки Комитет, Скопје, 2009.	1

13	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 100%)</i>	2
	Вуксановиќ В. , “Промени на максималниот силов потенцијал на флексорите на зглобот на лакотот по шест неделно програмирано вежбање со скратени амплитуди на движење (од максимална екстензија до полуфлексција и обратно) кај адолесценти”, Центар за физичко образование, Скопје, 2009.	
14	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 100%)</i>	2
	Вуксановиќ В. , “Алпинизмот е спорт”, Центар за физичко образование, Скопје, 2009.	
15	<i>(Труд со оригинални научни резултатите објавен во научно/стручно списание, поени 4, 100%)</i>	4
	Vuksanovic V. , “Promene maksimalnog potencijala snage na fleksore zgloba lakta posle šest nedeljnog programiranog vežbanja sa matriks metodom”, Crnogorska sportska akademija, Herceg-Novi, 2010.	
16	<i>(Труд со оригинални научни резултатите објавен во научно/стручно списание, поени 4, 90%)</i>	3.4
	Vuksanovic V. , Jovanovski J., “Promene maksimalne snage kod fleksora zgloba lakta posle šest nedeljnog vežbanja sa skraćenim amplitudama”, Crnogorska sportska akademija, Herceg-Novi, 2010.	
17	<i>(Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, поени 2, 80%)</i>	1.6
	Vuksanovič V. , Aleksovska-Veličkovska L., Petrov Q. “Vzaimovrzka me`du testovete za ocenka na koordinacijata i na intelekta pri 12 godi{ni u`enički.Me`dunarodna naučna konferencija”, Sovremeni problemi na fizičeskoto vospitanie i sporta, Plovdiv, 2010;	
18	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 100%)</i>	4
	Вуксановиќ В. , “Промените на максималниот силов потенцијал на флексорите на зглобот на лакотот кај 3 групи испитаници по шест неделно програмирано вежбање со модифицирани мускулни контракции”, Федерација на спортски педагози, Велес, 2012.	
19	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 60%)</i>	3.2

	Јовановски Ј., Вуксановиќ В. , Далип М., Реџепагиќ А., “Случај”, Истражувања во физичкото образование, спортот и здравјето, Факултет за физичка култура, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, 2012.	
20	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 80%)</i>	3.2
	Vuksanovikj V , Jovanovski J, Pop-Petrovski V. “Changes in the anthropometric status of the upper arm and forearm in adolescents following a six-week programmed exercises with standard and modified repetitive loads”, Research in Physical Education Sport and Health 2 /1:107-110, Faculty of physical education sport and health, , 2013.	
21	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 90%)</i>	3.6
	Jovanovski J, Vuksanovikj V , “Tendencies in the achieving of explosive strength in first-year students at the FPE for a period of 25 years”, Research in Physical Education Sport and Health 2, Faculty of physical education sport and health, 2013.	
22	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 80%)</i>	3.2
	Vuksanovikj V. , Jovanovski J., Saiti A. “Comparison of changes in the muscular power potential of elbow flexors after a six-week experimental procedure with two groups of subjects working according to the standard load method and the greatest muscle load method”, First International Scientific Conference - Research in Physical Education, Sport and Health, Ohrid, 2014.	
23	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 80%)</i>	3.2
	Saiti A., Jovanovski J., Vuksanovikj V. , “Asymmetry of anthropometric dimensions and motor efficiency of table tennis players from macedonia competing in the super and the first league”, First International Scientific Conference - Research in Physical Education, Sport and Health, Ohrid, 2014.	
24	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 80%)</i>	3.2
	Vuksanovikj V., Handjiski Z., Handjiska E., “Changes in the Muscle Strength of the Elbow Flexors Following a Six-week Experimental	

	Procedure in Adolescents Monitored Through Isokinetic and Motor Tests”, Acta Inform med. 2014 jun 22(3): 203-205, 2014.	
25	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 2, 90%)</i> Владимир В. , Јовановски Ј., “Функционален тренинг! Што претставува?”, Кондиција, Факултет за физичко образование спорт и здравје-Скопје, УДК: 796.015.132, 2015 - стручен труд	1.8
26	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 80%)</i> Vuksanovikj V. , Jovanovski J., Acevski A., “Changes of the strength muscular potential of the elbow flexors following a six-week experimental procedure in a group of respondents performing shortened amplitudes in conditions when muscles handle external loads”, Research in Physical Education, Sport and Health, Vol. 4, No. 1, pp.117-120, ISSN(Print):1857-8152; ISSN(Online):1857-8160, 2015.	3.2
27	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 60%)</i> Nestorova M., Vuksanovikj V. , Jovanovski J, Vasilevska Nikodinovska V., Changes of the anthropometrical measures of the flexor and extensor muscles of the elbow during the realization of six week muscle program intended for transformation of the maximal muscle strength, Research in Physical Education, Sport and Health, Vol. 4, No. 1, pp.129-133 ISSN(Print):1857-8152; ISSN(Online):1857-8160, 2015.	2.4
28	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 2, 80%)</i> Владимир В. , Јовановски Ј., Неделковски В., “Можеш ли да ми направиш програма за базични подготовки?”, Кондиција, Факултет за физичко образование спорт и здравје-Скопје, УДК: 796.015.15, 2015.	1.6
29	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 2, 80%)</i> Вуксановиќ В. , Јовановски Ј., Тасевски Ж., Ацески А., Што треба да знам пред да почнам да рекреирам/тренирам?, Кондиција, Факултет за физичко образование спорт и здравје-Скопје, 2016.	1.6

30	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 60%)</i>	2.4
	Vuksanovikj V. , Jovanovski J., Klincarov I., Starc G., Sejkerovski M., Relation between the standing vertical jump (Abalak test), standing long jump, and squat jump 2 legs 5 jumps (optojump) tests for assessment of the explosive strength of legs, 2nd International Scientific Conference, Research in Physical Education, Sport and Health, pp.141 ISBN 978-9989-2850-6-6, UDC:796.431.2.012.424, 2016.	
31	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 60%)</i>	2.4
	Vuksanovikj V. , Jovanovski J., Misovski A., Aceski A., Tasevski Z., Changes of the maximum strength potential of elbow flexors in 3 groups of subjects after 3 weeks of exercises with modified muscle contractions, 2nd International Scientific Conference, Research in Physical Education, Sport and Health, pp.183 ISBN 978-9989-2850-6-6, UDC:796.015.52.012.424-05, 2016.	
32	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 60%)</i>	2.4
	Trajkovski T., Aceski A., Tukechievski A., Vuksanovikj V. , Determination and comparison of the qualitative biomechanical status of the motor stereotips in handball with two methodological approaches, 2nd International Scientific Conference, Research in Physical Education, Sport and Health, pp.155 ISBN 978-9989-2850-6-6, UDC:796.322.012.1-057.874(497.711), 2016.	
33	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание, поени 4, 60%)</i>	2.4
	Misovski A., Milenkovski J., Nedelkovski V., Vuksanovikj V. , Nejc K., Regression analysis of variables for assessment of situational-motoric knowledge with motoric abilities among female volleyball players in Republic of Macedonia, Trajkovski T., Aceski A., Tukechievski A., Vuksanovikj V., Determination and comparison of the qualitative biomechanical status of the motor stereotips in handball with two methodological approaches, 2nd International Scientific Conference, Research in Physical Education, Sport and Health, pp.75 ISBN 978-9989-2850-6-6; UDC:796.325.012.1-0575.2(497.7), 2016.	
	<i>(Одржано предавање на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации, поени 0.5)</i>	0.5

	Патеки на комуникација-Центар за стручно оспособување (Федерација на планинарски спортови на Македонија), 2006.	
	<i>(Одржано предавање на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации, поени 0.5)</i>	0.5
	Патеки на комуникација-Центар за стручно оспособување (Федерација на планинарски спортови на Македонија), 2007.	
	<i>(Одржано предавање на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации, поени 0.5)</i>	0.5
	Здружение на ракометни тренери на Македонија (Ракометна федерација на Македонија), јуни 2016.	
	<i>(Одржано предавање на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации, поени 0.5)</i>	0.5
	Здружение на ракометни тренери на Македонија (Ракометна федерација на Македонија), септември 2016.	
	вкупно	76.6
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	
ред. број	Назив на активноста	поени
	<i>(Поглавје во книга - коавтор, поени 2)</i>	
1	Прирачник за водачи во планина-издавач ФПСМ	2
	Дејности од поширок интерес	
	<i>(Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир, поени 0.5)</i>	
2	Семинар за ски и сноуборд учители -Македонска асоцијација на учители за снежни спортови-МАИСС, Ски-центар „Кожув"	0.5
3	Семинар за ски и сноуборд учители -Македонска Асоцијација на учители за снежни спортови-МАИСС, Ски-центар „Попова Шапка"	0.5
4	Состанок на Управен одбор (board meeting) на IVSS (INTERSKI-international), Ски Центар „Кожуф", 2010	0.5

	Спортска дејност	
	<i>(Тренер на спортски клуб, поени 1)</i>	
5	AND1-кошаркарски клуб	1
6	Energy-велосипедски клуб, Скопје	1
7	ФК МЕТАЛУРГ Скопје-фудбалски клуб	1
8	ФК РАБОТНИЧКИ Скопје - фудбалски клуб, 2012	1
	ФК РАБОТНИЧКИ Скопје - фудбалски клуб, 2013	1
	ФК РАБОТНИЧКИ Скопје - фудбалски клуб, 2014	1
	ФК РАБОТНИЧКИ Скопје - фудбалски клуб, 2014	1
	Фитнес Революција-Фитнес клуб, 2014	1
	Фитнес Революција-Фитнес клуб, 2015	1
	Фитнес Революција-Фитнес клуб, 2016	1
	ФК СИЛЕКС Кратово - фудбалски клуб, 2016	1
	вкупно	14.5
	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕН И
	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	131.9 4
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	76.6
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14.5
	ВКУПНО	223.0 4
	Членови на Комисијата	
	1. Проф. д-р Орце Митевски - претседател, с.р .	

	2. Проф. д-р Ванчо Поп-Петровски - член, с.р.	
	3. Проф. д-р Александар Туфекчиевски - член, с.р.	

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Орце Митевски - претседател, с.р.

Проф. д-р Ванчо Поп-Петровски – член, с.р.

Проф. д-р Александар Туфекчиевски – член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ: ФАРМАЦЕВТСКА ХЕМИЈА,
ИМУНОХЕМИЈА И СОЦИЈАЛНА ФАРМАЦИЈА, НА
ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата XXXI седница одржана на 15.II.2017 година, одреди Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: фармацевтска хемија, имунохемија и социјална фармација, по конкурсот објавен во весникот “Утрински весник” на 30.XII.2016 година. На конкурсот се пријави само еден кандидат. Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Љубица Шутуркова, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, проф. д-р Александар Димовски, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје и проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, по пријавата на д-р Александра Грозданова, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Александра Грозданова е родена на 4. II 1974 год. во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје. Во учебната 1992/1993 год. се запишала на студии на Фармацевтскиот факултет во Скопје, а ги завршила во 1998 год. со одбрана на дипломската работа и се стекнала со звањето дипломиран фармацевт. Во април 2000 год. го има положено стручниот испит, а во мај 2000 год. е избрана за помлад асистент по предметот основи на молекуларна биологија. Од септември 2000 год. е вработена на Фармацевтскиот факултет во Скопје, при Институтот за фармацевтска хемија. Во периодот 1999 - 2002 год. студирала на интердисциплинарните постдипломски студии по молекуларна биологија и генетски инженеринг, при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” и Македонската академија на науки и уметности, Tempus - Phare проект, во Скопје. Во јануари 2003 год. ја одбрала својата магистерска тема и се стекнала со звањето магистер на науки од областа на молекуларната биологија и генетското инженерство, дисциплина - молекуларна фармација. Во јуни 2003 год. е избрана за асистент по групата на предмети основи на молекуларна биологија со генетика и имунологија со имунохемија. Во периодот од 2002 до 2005 год. ја реализира специјализацијата по испитување и контрола на лекови при Фармацевтскиот факултет во Скопје. Во март 2006 год., со одбрана на специјалистичкиот труд под наслов „Испитување и контрола на лекови со биолошко потекло“ се стекнала со звањето специјалист по испитување и контрола на лекови. Активно е вклучена во работата на Центарот за испитување и контрола на лекови, во Центарот за

биомолекуларни фармацевтски анализи и во Националниот фармакоинформативен центар при Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Александра Грозданова има неколку студиски престои во високообразовни институции во странство. Во 2003 год. престојувала на стручно усовршување во период од 2 месеца во истражувачкиот центар на Светската здравствена организација во Лозана, Швајцарија, во рамките на програмата за инфективни заболувања и вакцинација. Во 2006 год., во рамките на проектот “Реконструкција на фармацевтската едукација во Република Македонија” (ТЕМПУС-проект, CD_JEP-18016-2003), во период од 6 месеци остварила студиски престој во Стокхолм, Шведска, на Институтот за имунологија при Универзитетот во Стокхолм.

Во периодот од декември 2006 до февруари 2007, кандидатката ја завршила обуката за акредитирани едукатори во рамките на проектот „Управување со здравствениот сектор“, реализиран од Министерството за здравство на Република Македонија, со што се стекнала со звањето акредитиран едукатор и ментор при Фармацевтската комора на Република Македонија. Кандидатката се има стекнато со компетентност за оценувач при акредитирање на лаборатории за тестирања и калибрација, инспекциски и сертификациони тела (ИСО/ИЕЦ 17025, ИСО/ИЕЦ 17020, ЕН 45011), а во септември 2012 и со компетентност за оценувач при акредитирање на лаборатории за медицински и биохемиски тестирања (ИСО/ИЕЦ 15183). Во рамките на Шестиот конгрес на фармацијата на Република Македонија со интернационално присуство во 2016 година, Д-р Грозданова е член на организацискиот одбор на Конгресот и член на организацискиот одбор на 1. Македонски и 4. Јадрански конгрес со меѓународно учество кој се одржа во Охрид 2014 година. Член е на повеќе научни и професионални организации, и тоа Македонско фармацевтско друштво (член на управен одбор), Фармацевтска комора на Македонија (член на Комисија за признавање на професионална пракса изведена во странство), Институт за акредитација на Република Македонија (член на технички комитет), Национален комитет за имунизација, Македонско здружение за имунологија и Европско здружение за имунологија.

Кандидатката во февруари 2012 год. ја одбрала својата докторска дисертација под наслов „Молекуларна карактеризација на липополисахаридите од *Campylobacter jejuni* и нивна асоцираност со појава на Guillain Barre синдром“. На 04.VII.2012 година, со одлука на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје избрана е во звањето доцент по групата на предмети: фармацевтска хемија, социјална фармација и имунологија со имунохемија. Последниот реферат за избор во звањето доцент е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1033 од 15.III.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-научна и стручна активност

По изборот во звањето доцент, кандидатката во континуитет е ангажирана во изведувањето на наставата на студиските програми дипломиран фармацевт и магистер по фармација на предметите: фармацевтска хемија, микробиологија со имунологија, клиничка фармација и терапевтици, микробиолошки и имунолошки методи во контрола на лековите, социјална фармација и методологија и фармакоепидемиологија. Кандидатката е вклучена во севкупната наставна, научна и апликативна дејност на Институтот за фармацевтска хемија. Кандидатката активно учествува во научно-истражувачката работа при Институтот за фармацевтска хемија во областа на имунохемијата, имунотерапијата и клиничката фармација и активно е вклучена во работата на Центарот за испитување и контрола на лекови при Фармацевтскиот факултет во Скопје, во делот за биолошка контрола на лекови.

Во периодот од последниот избор кандидатката престојуваше на постдокторски студии на Универзитетот за фармацевтски науки во Бостон, Масачусетс, САД (MCPHS University, Boston, US), во рамки на Фулбрајтовата програмата во периодот од август 2014 до јануари 2015. Во рамките на овој стручен престој, кандидатката учествуваше со свои предавања и стручни симпозиуми и тоа на Harvard Medical School & Harvard Pilgrim Health Care Institute, Бостон, САД, во октомври 2014 и на одделот за фармакоепидемиологија и фармакоэкономија при Brigham and Women's Hospital, US, Бостон, САД, во ноември 2014. Кандидатката покажува посебен ангажман во здравствената едукација на дипломирани фармацевти и магистри по фармација согласно со предвидената програма за стекнување на лиценца за самостојно вршење на здравствена дејност. Кандидатката дава особен придонес во континуираната здравствена едукација (здравствени специјализации), и тоа активно учествува како наставник и како ментор во здравствените специјализации испитување и контрола на лекови и фармацевтска технологија, како и во магистерските и специјалистички студии по здравствен менаџмент и фармакономија и Фармацевтска регулатива, како и во магистерските студии од втор циклус по лабораториска анализа и инженерство во фармацијата. Учествува како наставник и во докторските студии. Кандидатката била ментор на дипломски, магистерски и специјалистички труд. Кандидатката учествува како член во Комисија за оцена/или одбрана на повеќе магистерски и специјалистички трудови, како и член на комисија за оценка на семинари на докторски студии. Комисијата за самоевалуација на Фармацевтскиот факултет ги разгледа резултатите од спроведените анкети на студентите и врз основа на анализите на добиените резултати, заклучи дека доц. д-р Александра Грозданова има позитивна оценка од самоевалуација со средна оценка над 9,00.

Во досегашниот период на работа, кандидатката како автор или коавтор, има објавено повеќе оригинални научни и стручни трудови во домашни и странски списанија, има учествувано на научни собири во земјата и во странство и на повеќе домашни и меѓународни конгреси и симпозиуми, а одржала и неколку предавања на меѓународни стручни и научни конференции. Кандидатката е коавтор на превод на учебник „Трошоци, квалитет и исходи од здравствена заштита“.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија дава позитивно мислење за Александра Грозданова и цени дека таа во целокупната нејзината досегашна работа покажува одлични резултати, како во наставно-образовната, така и во научноистражувачката работа. Во периодот од последниот избор, кандидатката темелно и совесно ги извршува поставените задачи и се ангажира за постојано научно и стручно усовршување. Сето ова укажува дека таа се развива во добар научен, стручен и педагошки работник, со што ги исполнува сите предуслови за нејзин понатамошен развој како во наставната, така и во научната област со која се занимава.

Ценејќи ги досегашните активности на д-р Александра Грозданова, сметаме дека во целост ги исполнува условите за избор во звањето вонреден професор во наставно-научната област: фармацевтска хемија, имунохемија и социјална фармација.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р.

Проф. д-р Александар Димовски, с.р.

Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, с.р.

АНЕКС 2**ОБРАЗЕЦ****КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат:** АЛЕКСАНДРА СЛОБОДАН ГРОЗДАНОВА

(име, татково име и презиме)

Институција: ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ, СКОПЈЕ

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ФАРМАЦИЈА, МЕДИЦИНСКИ НАУКИ И ЗДРАВСТВО**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава	
	Одржување на теоретска настава – предавања, прв циклус	48
	1. Фармацевтска хемија 2 (6 ЕКТС) 6 * 30 * 0,04 (2012-2015) и 4 * 15 * 0,04 (2016)	9,6
	2. Социјална фармација со методологија (4,5 ЕКТС) 4,5 * 60 * 0,04 (2012-2016)	10,8
	3. Фармацевтска хемија 3 (10 ЕКТС) 3 * 40 * 0,04 (2012-2015)	4,8
	4. Клиничка фармација и терапевтици (10 ЕКТС) 7 * 30 * 0,04 (2013-2016)	8,4

5.	Издавање на лекови и комуникациски вештини (5 ЕКТС) 6 * 30 * 0,04 (2014-2016)	7,2
6.	Фармакоепидемиологија 3 (ЕКТС) 3 * 30 * 0,04 (2014-2016)	3,6
7.	Микробиолошки и имунолошки методи во контрола на лекови 3 (ЕКТС) 3 * 30 * 0,04 (2014-2016)	3,6
	студиска програма – дипломиран лабораториски биоинженер	9,12
8.	Клеточни и животински експериментални модели (7 ЕКТС) 2 * 24 * 0,04 (2012-2015)	1,92
9.	Микробиологија со имунологија 3 * 30 * 0,04 (2012-2016)	3,6
10.	Имунолошки и микробиолошки методи во контрола на лекови 3 * 30 * 0,04 (2012-2016)	3,6
	Одржување на практична настава – вежби, прв циклус	5,46
11.	Клеточни и животински експериментални модели (7 ЕКТС) 4 * 8 * 0,03 (2012-2015)	0,96
12.	Фармацевтска хемија 2 (6 ЕКТС) 6 * 10 * 0,03 (2012-2016)	1,8
13.	Социјална фармација со методологија (4,5 ЕКТС) 3 * 30 * 0,03 (2015 - 2017)	2,7
	Одржување на теоретска настава – предавања, втор циклус	8,8
	Фармакоепидемиологија - Здравствен менаџмент и фармакоекономија 8 часа * 8 недели * 0,05	3,2
	Биолошки лекови – Фармацевтска регулатива 8 часа * 8 недели * 0,05	3,2
	Преговарачки, комуникациски и презентациски вештини во фармацевтска практика 8 часа * 6 недели * 0,05	2,4
	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика (специјалистички здравствени студии)	4

	Испитување и контрола на биолошки лекови (Испитување и контрола на лекови)	2
	Производство на вакцини и биолошки лекови (Фармацевтска технологија)	2
	Подготовка на нов предмет	3
	1. Биолошки и имунолошки лекови (2014 год.)	1
	2. Фармакоепидемиологија (2014 год.)	1
	3. Етика во фармацевтската пракса (2015 год.)	1
	Консултации со студенти	0,4
	Консултации со студенти во рамки на здравствена клиничка практика (специјалистички здравствени студии) Испитување и контрола на лекови со биолошко потекло Клиничка фармација Производство на вакцини и биолошки лекови Вкупно 30 студенти * 0,2 (2012-2016)	6
	Ментор и едукатор на здравствена едукација Фармацевтска комора на Република Македонија Вкупно 40 студенти * 0,08 (2012-2016)	3,2
	Ментор на дипломска работа Вкупно 15 студенти * 0,2 (2012-2016)	3
	Ментор на специјалистичка работа Вкупно 4 студенти * 1 (2012-2016)	4
	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат Вкупно 1 кандидати * 1 (2012-2016)	1
	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд 6 кандидати * 0,3	1,8
	Член на комисија за оцена и одбрана на специјалистичка работа 7 кандидати * 0,2	1,4

	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа 15 кандидати * 0,2	1,5
	Вкупно	97,68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Учесник во национален научен проект	9
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно списание	67,1
	Grozdanova A, Netkovska KA, Sterjev Z, Naumovska Z, Zarevski R, Dimovski A, Suturkova L. Biosimilar medical products - licensing, pharmacovigilance and interchangeability. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2016;37 (1):27-36. doi: 10.1515/prilozi-2016-0006. A.Grozdanova, K. Ancevska Netkovska, Z. Sterjev, Z. Naumovska, A. Kapedanovska Nestorovska, L.j Suturkova. Impact of biosimilar medicinal products in the EU pharmaceutical market Clinical Therapeutics 37(8):e1-e170. August 2015. - Antibodies to Glycoproteins Shared by Human Peripheral Nerve and Campylobacter jejuni in Patients with Multifocal Motor Neuropathy, Ljubica Suturkova, Katerina Brezovska, Ana PocevaPanovska, Aleksandra Grozdanova, Sladjana Knežević Apostolski, Ivana Basta. Autoimmune diseases, Jan 2013, - Zareski R, Kapedanovska Nestorovska A, Grozdanova A, Dimitrova B, Suturkova LJ, Sterjev Z.The Effects of the New Methodology Application on the Method of Pricing of Drugs-The Case of the Republic of Macedonia.Value Health Reg Issues. 2016 Sep;10:19-28. doi: 10.1016/j.vhri.2016.07.003. - Katerina Ancevska Netkovska, Jasmina Tonic Ribarska, Aleksandra Grozdanova, Zoran Sterjev. Patents and licensing in pharmaceutical industry, Macedonian pharmaceutical bulletin, 61(1), 51-59. 2015 Aleksandra Grozdanova, Katerina Anchevska Netkovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zoran Sterjev, Ljubica Shuturkova. Market access of biosimilar medical products – economical, regulatory and clinical issues. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 41 - 42 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.2-027.512 - Aleksandra Kapedanovska-Nestorovska, Zorica Naumovska, Zoran Sterjev, Ljubica Suturkova, Aleksandra Grozdanova. The advertising influence on pharmacist recommendations and consumer selection of over-the-counter drugs. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 107 - 108 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.2:339.187(497.7) - Biljana Indova, Zorica Naumovska, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Aleksandra Grozdanova,	3,6 3,6 5,9 3,6 3,6

	Ljubica Suturkova, Zoran Sterjev . Awareness of the importance of self-management in Macedonian diabetes patients. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 113 - 114 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 616.379-008.64-052-047.22(497.7)	
9.	Biljana Lazarova, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Grozdanova , Ljubica Suturkova, Zoran Sterjev. Evaluation of rational / irrational drug use at orthopedic department in Clinical Hospital Stip in the period from January to April 2013. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 115 - 116 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.035.7(497.731)"2013"	3,6
10.	Stefan Matik, Ana Vavlukis, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Grozdanova , Zoran Sterjev. Antimicrobial resistance to antibacterial agents in common respiratory tract pathogens in pediatric population. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 637 - 638 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.33.015.8	3,6
11.	Ana Vavlukis, Lile Zdraveska, Viktorija Nikolovska, Aleksandra Kapedanovska, Nestorovska, Zoran Sterjev, Aleksandra Grozdanova , Zorica Naumovska. Influence of ABCB1 C3435T genotype on clinical cardiovascular outcomes in coronary artery disease patients on Clopidogrel treatment. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 645 - 646 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.273.53:616.132.2, 616.132.2-085.273.53	
12.	Катерина Анчевска Нетковска, Александра Грозданова , Јадранка Дабовиќ Анастасовска. "Ethical and regulators aspects of pharmaceutical promotion" Iustinianus Primus Law Review Vol. 7:1, 2015	3,6
13.	Katerina Anchevska Netkovska, Jasmina Tonik Ribarska, Aleksandra Grozdanova , Intellectual property rights and knowledge management in pharmaceutical industry 2015, Knowledge International Journal, 10 (1), 351-354.	
14.	Катерина Анчевска Нетковска, Јасмина Тониќ Рибарска, Александра Грозданова , Зоран Стерјев. Patents and licensing in pharmaceutical industry Macedonian pharmaceutical bulletin, 61(1), 51-59. 2015	
15.	Соња Генадиева Ставриќ, Александра Грозданова , Катерина Анчевска Нетковска, Магдалена Димитрова, Глигор Димитров "Regulators considerations of biosimilars and clinical dilemma of their use" Wulfenia journal, October 2015	3,6
16.	Katerina Anchevska Netkovska, Aleksandra Grozdanova "The relationship of law and pharmacy" Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 109 - 110 ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.1:340.13, 2016	
17.	Катерина Анчевска Нетковска, Александра Грозданова "The role of intellectual property rights in advertising of pharmaceuticals"- Копаоничка школа природног права, 2012	
18.	Aleksandar Spirov, Aleksandra Kapedanovska Nestorvaska, Aleksandra Grozdanova , Zoran Sterjev, Zorica Naumovska. Pharmacovigilance practice in community	

	pharmacies. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 665 - 666 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 614.27	3,6
		3,6
		3,6
		3,6
		3,6
		3,6

		3,6
		3,6
		3,6
4.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција	7
	19. Nestorovska A, Naumoska Z, Grozdanova A, Stoleski D, Ivanovska A, Risteski M, Vasev N, Ismaili I, Stefanovski P, Dimovski A, Suturkova L, Sterjev Z. Subcutaneous Vs Intravenous Administration Of Trastuzumab In Her2+ Breast Cancer Patients: A Macedonian Cost-Minimization Analysis. Value Health. 2015 Nov;18(7):A463. doi: 10.1016/j.jval.2015.09.1205. 20. Aleksandra Kapedanovska-Nestorovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Grozdanova, Aleksandar Dimovski, Ljubica Suturkova, Zoran Sterjev. Bevacizumab in addition to FOLFOX chemotherapy for metastatic colorectal cancer: A Macedonian-based costeffectiveness/utility analysis. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 105 - 106 (2016) ISSN 1409 – 8695, UDC: 616.348/.35-006.6-085.277(497.7), 615.277:616.348/.35-006.6(497.7) 21. Aleksandra Grozdanova, Enrique Seoane-Vazquez Katerina Anchevska Netkovska, Zoran Sterjev Legal and ethical dilemma in prescribing and using biosimilars in EU and USA.. The Second Congress of Pharmacist of Montenegro with International Participation, Becici, Montenegro. Conference Paper, May 2015 22. Александра Грозданова, Зоран Стерјев, Катерина Анцевска Нетковска, Марија Пендовска, Љубица	1 1

	Шутуркова "Pharmacoeconomic analysis of metastatic colorectal cancer treatment in R. Macedonia" Thrid Croatian and Thrid Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, 25-27 април 2013, Бријуни, Croatia 23. Economic impact of generic filgrastim on the annual buget of the clinic clinic for hematology in Skopje, R.Macedonia. Aleksandra Grozdanova, Zoran Sterjev, Katerina Anchevska Netkovska. Third Croatian and Third Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Brijuni, Croatia, 25-27 April 2013. 24. Александра Грозданова, Катерина Анчевска Нетковска, Љубица Шутуркова, Наташа Настева "Regulatory issues for licensing similar biological medicine in different EU countries and in Republic of Macedonia" FIP Congress, Dublin, Ireland, 2013 25. Design, synthesis and immunogenic characterization of a model for pneumococcal conjugate polysaccharide vaccine. A. Grozdanova, A. P. Panovska, K. Brezovska, Lj Suturkova. 8th World Meeting on Pharmaceutics, Biopharmaceutics and Pharmaceutical Technology, Istanbul, Turkey, 2012	1 1 1 1 1

	Секциски предавања на научен/стручен собир	12
	1. New biotechnology drugs in immunotherapy. Aleksandra Grozdanova International workshop for biotechnology and transplantation, National Foundation for Transplantation, Skopje, September 2012 2. Pharmacoepidemiology and pharmacoconomics of biological medicines, Harvard Medical School & Harvard Pilgrim Health Care Institute, Бостон, САД, октомври 2014 3. Indication prescribing biomedicine, Brigham and Women's Hospital, Division of Pharmacoepidemiology and Pharmacoconomics Boston, US, Бостон, САД, ноември 2014 4. Market access of biosimilars – Европски конгрес на фармакотерапија, Мадрид, јули 2015 5. Заменливоста кај биолошките лекови – АРОМЕ-состанок, Црна Гора, 2015 6. Вакцини - предизвик на современото живеење, ЦКЕ, УКИМ, 2015 7. Фармацевтски маркетинг – Комуникацијата како дел од современиот фармацевтски маркетинг, ЦКЕ, УКИМ, 2015 8. Биолошки слични лекови – Здружение на хематолози, 2016	1 2 2 2 2 2 1 1

		1
	Вкупно	95,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Експертски активности	18
	Изработка на стручни фармакоекономски мислења	2
	Стручна рецензија на книга и превод на дел од книга	4
	Предавање на институции од јавен интерес	2
	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицински науки и здравство	3
	Председател на комисија за изработка на измени и дополнувања на закон - изработка на подзаконски акти	3
	Член на комисија за изработка на измени и дополнувања на закон - изработка на подзаконски акти	2
	Технички оценувач/аудитор при акредитирање на лаборатории за тестирања и калибрација, инспекциски и сертификациони тела и лаборатории за медицински и биохемиски тестирања (ИСО/ИЕЦ 17025, ИСО/ИЕЦ 17020, ЕН 45011, ИСО/ИЕЦ 15183	2
Дејности од поширок интерес		
	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	2
	1. Член на Организациски одбор на 2. Конференција за интелектуална сопственост во фармацевтската индустрија, 2012 година	0,5
	2. Член на Организациски одбор на 3. Конференција за интелектуална сопственост во фармацевтската индустрија, декември, 2014 година	0,5
	3. Член на Организациски одбор на ISPOR-конференција, април 2014 година	0,5
	4. Член на Организациски одбор на Шестиот конгрес на фармацијата на Република Македонија со интернационално присуство, 2016 година	0,5

	Студиски престој во странство	2
	- до 6 месеци постдокторски студии на Универзитетот за фармацевтски науки во Бостон, Масачусетс, САД (MCPHS University, Boston, US), во рамки на Фулбрајтовата програмат, август 2014 – јануари 2015 година	
	Член на факултетска комисија	1,5
	Член на Тендерска комисија за јавни набавки, 2012-2014	0,5
	Председател на Комисија за самоевалуација 2012-2015	1
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	5
	Член на Комисија за полагање на стручен испит при Фармацевтската комисија на Република Македонија (2012-2016)	1
	Член на Технички комитет за акредитирање на лаборатории за тестирања и калибрација (ИСО/ИЕЦ 17025, ИСО/ИЕЦ 15183), Институтот за акредитација на Република Македонија	1
	Член на Комисија за признавање на професионална пракса во странство при Фармацевтската комора на Република Македонија	1
	Член на Управен одбор на Македонското фармацевтско друштво	1
	Член на Националниот комитет за имунизација	1
	Вкупно	25,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	97,68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	95,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	25,5
Вкупно	218,28

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р., претседател
2. Проф. д-р Александар Димовски, с.р., член
3. Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, с.р., член

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО- НАУЧНАТА ОБЛАСТ: ФАРМАЦЕВТСКА ХЕМИЈА, ФАРМАКОИНФОРМАТИКА И СОЦИЈАЛНА ФАРМАЦИЈА, НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата XXXI седница одржана на 15.2.2017 година, одреди Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: фармацевтска хемија, фармакоинформатика и социјална фармација, по конкурс објавен во весникот “Утрински весник” на 30.12.2016 година. На конкурсот се пријави само еден кандидат. Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Љубица Шутуркова, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, проф. д-р Александар Димовски, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје и проф. д-р Кристина Младеновска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, по пријавата на д-р Зоран Стерјев, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Доц. д-р Зоран Стерјев е роден на 2.IV 1974 год. во Битола. Основното и средното образование ги завршил во Битола со континуиран одличен успех. Во учебната 1992/1993 се запишал на студии на Фармацевтскиот факултет во Скопје, а ги завршил во 1998 год. Во септември 1998 година, со одбрана на дипломската работа “Споредба на постапката за регистрација на лекови во Р.Македонија со постапките за регистрација во земјите членки на ЕУ, Швајцарија и Соединетите Американски Држави”, се стекна со звањето дипломиран фармацевт. Во декември 1999 година го положил стручниот испит.

Во јануари 2001 год. кандидатот се запишал на постдипломски студии по Фармацевтска хемија, на Фармацевтскиот факултет при

Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје. Предвидените испити ги завршил на 8.12.2003 година, кога ја пријавил својата магистерска работа на тема “Фармакогенетски профил на SULT1A1 полиморфизмот“, која со успех ја одбрал на 23.12.2004 година на Фармацевтскиот факултет во Скопје и се здоби со научното звање магистер на фармацевтски науки.

Од септември 2004 година е вработен на Фармацевтскиот факултет во Скопје, при Институтот за фармацевтска хемија. На 1.2.2002, со Одлука на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, е избран во звањето помлад асистент.

Од 1999 година учествува во работата и активностите на Националниот фармакоинформативен центар и е раководител на истиот Центар во периодот од март 2010 до март 2014 год.

Зоран Стерјев во 2007 год., во рамките на проектот „Реконструкција на фармацевтската едукација во Република Македонија“ (TEMPUS проект, CD_JEP-18016-2003), остварил студиски престој на Факултетот за фармацевтски науки во Копенхаген, Данска, во тек на шест месеци.

Во периодот од 2005 до 2009 год. ја реализира специјализацијата по фармакоинформатика при Фармацевтскиот факултет во Скопје. Во февруари 2009 год., со одбрана на специјалистичкиот труд под наслов „Пишани информации за фармацевтските производи – внатрешно упатство“, се стекнал со звањето специјалист по фармакоинформатика. Во 2008 година пријавил тема за изработка на докторски труд под наслов „Пристап за индивидуализација на терапија со антиепилептични лекови“, која успешно ја одбрал во 2012 година, со што се стекнал со научниот степен доктор на фармацевтски науки.

Член е на повеќе научни и професионални организации, како: Македонско фармацевтско друштво, Фармацевтска комора на Македонија, Интернационално здружение за фармакоекономија и исход од терапија. Раководител е на Центарот за континуирана едукација на Фармацевтскиот факултет.

На 4.7.2012 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, избран е во звањето доцент по групата предмети: фармацевтска хемија, клиничка фармација и фармакоинформатика. Последниот реферат за избор во звањето доцент е објавен во Билтенот УКИМ бр. 1033 од 15.3.2012 година.

На 10.7.2013 година, со одлука на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во

Скопје, избран е за продекан на Фармацевтскиот факултет. Кандидатот активно ги владее англискиот и српскиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, како и од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-научна и стручна активност

Кандидатот д-р Зоран Стерјев континуирано и активно е вклучен во изведување на дел од теоретската настава од интегриран прв и втор циклус на студиската програма магистер по фармација и втор циклус студии кои се изведуваат на Фармацевтскиот факултет. На Институтот за фармацевтска хемија при Фармацевтскиот факултет, кандидатот е ангажиран во изведувањето на практичната и теоретската настава на предметите: фармацевтска хемија, фармакоинформатика, клиничка фармација и терапевтици, вовед во клиничка фармација, издавање на лекови и комуникациски вештини, користење на литература и бази на податоци. Исто така, учествува во реализација на теоретската настава на втор циклус студии на студиските програми по здравствен менаџмент и фармакоекономија, фармацевтска регулатива, козметологија и индустриска фармација. Кандидатот дава особен придонес во континуираната здравствена едукација (здравствени специјализации), во делот од програмите за фармакоинформатика и клиничка фармација.

Комисијата за самоевалуација на Фармацевтски факултет ги разгледа резултатите од спроведените анкети на студентите и врз основа на анализите на добиените резултати, заклучи дека доц. Д-р Зоран Стерјев има средна оценка од самоевалуација 9,66.

Зоран Стерјев бил ментор на дипломски, магистерски и специјалистички трудови. Кандидатот учествува како член во комисија за оцена/или одбрана на повеќе магистерски и специјалистички трудови, како и член на комисија за оцена и одбрана на докторски трудови. Кандидатот е коавтор на преводот на учебникот “Трошоци, квалитет и исходи од здравствена заштита” и е стручен рецензент на преводот на учебникот “Информации за лекови”.

Како резултат на неговата досегашна научна работа, како автор и коавтор, д-р Зоран Стерјев има објавено над 30 научни и стручни трудови, во земјата и во странство.

Научноистражувачката дејност на кандидатот е насочена кон примена на современите фармакогенетски пристапи во терапијата со лекови, како и фармакоекономските аспекти поврзани со воведувањето и адаптирањето на нови здравствени технологии.

Во периодот по неговиот избор во звањето доцент, д-р Зоран Стерјев бил раководител на проектот “Фармакоекономски истражувања на генетски индивидуализирана терапија при третман на заболувања на централен нервен систем“, како и учесник во проектите: “Повреда на правото на индустриска сопственост преку фалсификување на фармацевтски производи: анализа на меѓународната и националната регулаторна рамка“ и “Градење на национална стратегија за борба против фалсификувањето на лекови“.

Исто така, кандидатот бил претседател на Организацискиот одбор на 1.Македонски и 4.јадрански конгрес за фармакоекономија и истражување на исходи со меѓународно учество кој се одржа во Охрид, во 2014 година и член на Научниот и Организациониот одбор на 6.Конгрес на фармација со меѓународно учество во Охрид, во 2016 година.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија дава позитивно мислење за Зоран Стерјев и цени дека тој во целокупната негова досегашна работа покажува одлични резултати, како во наставно-образовната, така и во научноистражувачката работа. Во периодот од последниот избор, кандидатот темелно и совесно ги извршува поставените задачи и се ангажира за постојано научно и стручно усовршување. Сето ова укажува дека тој се развива во добар научен, стручен и педагошки работник, со што ги исполнува сите предуслови за негов понатамошен развој како во наставната, така и во научната област со која се занимава.

Ценејќи ги досегашните активности на д-р Зоран Стерјев, сметаме дека во целост ги исполнува условите за избор во звањето вонреден професор во наставно-научната област фармацевтска хемија, фармакоинформатика и социјална фармација на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р.

Проф. д-р Александар Димовски, с.р.

Проф. д-р Кристина Младеновска, с.р.

АНЕКС 2**ОБРАЗЕЦ****КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат:** **ЗОРАН СИМЕОН СТЕРЈЕВ**

(име, татково име и презиме)

Институција: **ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ, СКОПЈЕ**

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **ФАРМАЦЕВТСКА ХЕМИЈА,
ФАРМАКОИНФОРМАТИКА И СОЦИЈАЛНА ФАРМАЦИЈА****НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава	
	1.1 Одржување на теоретска настава – предавања прв циклус	
	студиска програма 2009/2010	
	14. Фармацевтска хемија 1 (7 ЕКТС) 3 * 15 * 0,04 (2012-2015)	1,8
	15. Фармацевтска хемија 2 (6 ЕКТС) 6 * 30 * 0,04 (2012-2015) 4 * 15 * 0,04 (2016)	9,6
	16. Фармацевтска хемија 3 (10 ЕКТС) 4 * 40 * 0,04 (2012-2015) 4 * 20 * 0,04 (2015-2017)	9,6
	17. Фармакоинформатика (3 ЕКТС) 3 * 60 * 0,04 (2012-2016)	7,20
	18. Вовед во клиничка фармација (4 ЕКТС) 3*44* 0,04 (2012-2016)	5,28

	19. Клеточни и животински експериментални модели (7 ЕКТС) 3 * 24* 0,04 (2012-2015)	2,88
	20. Пребарување на литература (2 ЕКТС) 4 * 45* 0,04 (2012-2015)	7,2
	21. Клиничка фармација и терапевтици (10 ЕКТС) 8 * 30* 0,04 (2013-2017)	9,6
	22. Користење на литература и бази на податоци (2 ЕКТС) 2 * 30* 0,04 (2015-2017) нова студиска програма	2,4
	23. Издавање на лекови и комуникациски вештини (5 ЕКТС) 6 * 30* 0,04 (2015-2017)	7,2
	24. Фармакоекономија 2 (ЕКТС) 4 * 15* 0,04 (2016)	2,4
	1.2 Одржување на практична настава – вежби прв циклус	
	25. Клеточни и животински експериментални модели (7 ЕКТС) 4 * 8 * 0,03 (2012)	0,96
	26. Фармацевтска хемија 2 (6 ЕКТС) 6 * 10 * 0,03 (2015)	1,8
	27. Фармацевтска хемија 3 (10 ЕКТС) 8 * 9 * 0,03 (2015 - 2017)	2,16
	28. Фармакоинформатика (3 ЕКТС) 3 * 30 * 0,03 (2015 - 2017)	2,7
	1.3 Одржување на теоретска настава – предавања втор циклус	
	Рационален Фармацевтски менаџмент - здравствен менаџмент и фармакоекономија (втор циклус) 2015, 2016 8 часа * 6 недели * 0,05	2,4
	Менаџирање на терапија со лекови - здравствен менаџмент и фармакоекономија (втор циклус) 2015, 2016 8 часа * 8 недели * 0,05	3,2
	Здравствен информативен менаџмент - здравствен менаџмент и фармакоекономија (втор циклус) 2015, 2016 8 часа * 8 недели * 0,05	3,2

	Фармацевтски маркетинг – индустриска фармација 2015/16 8 часа * 4 недели * 0,05	1,6
	Маркетинг на козметички производи – специјалистички студии Козметологија 2014/2015 10 часа * 6 недели * 0,05	3
2.	Подготовка на нов предмет	
	- Користење на литература и бази на податоци 2015	1
3.	Консултации со студенти	0,4
4.	Консултации со студенти во рамки на здравствена клиничка практика (специјалистички здравствени студии) Фармакоинформатика Клиничка фармација Испитување и контрола на лекови Вкупно 30 студенти * 0,2 (2006-2012)	6
5.	Ментор на дипломска работа Вкупно 12 студенти * 0,2 (2012-2016)	2,4
6.	Ментор на специјалистичка работа Вкупно 7 студенти * 1 (2012-2016)	7
7.	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат Вкупно 4 кандидати * 1 (2012-2016)	4
8.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд 6 кандидати * 0,3	1,8
9.	Член на комисија за оцена и одбрана на специјалистичка работа 9 кандидати * 0,2	1,8
10.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа 15 кандидати * 0,1	1,5
	Вкупно	111.48

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на магистерска работа Вкупно 4 студенти * 1 (2012-2016)	4
2.	Раководител во национален научен проект	6
3.	Учесник во национален научен проект	6
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно стручно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор	72
	26. Zareski R, Kapedanovska Nestorovska A, Grozdanova A, Dimitrova B, Suturkova LJ, Sterjev Z. The Effects of the New Methodology Application on the Method of Pricing of Drugs-The Case of the Republic of Macedonia. Value Health Reg Issues. 2016 Sep;10:19-28. doi: 10.1016/j.vhri.2016.07.003. 27. Stevche A, Jordan M, Sterjev Z, Rubin Z, Aleksandra KN, et al. (2016) Cost Effectiveness Analysis of Antibiotic Regimens Used in Outpatient Treatment of Exacerbation of Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD). Adv Pharmacoeconom Drug Saf 5: 212. doi: 10.4172/2167-1052.100021 28. Grozdanova A, Netkovska KA, Sterjev Z, Naumovska Z, Zarevski R, Dimovski A, Suturkova L. Biosimilar medical products - licensing, pharmacovigilance and interchangeability. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2016;37(1):27-36. doi: 10.1515/prilozi-2016-0006. 29. Naumovska Z, Nestorovska AK, Filipce A, Sterjev Z, Brezovska K, Dimovski A, Suturkova LJ. Pharmacogenetics and antipsychotic treatment response. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2015;36(1):53-67. Review. 30. Katerina Ancevska Netkovska, Jasmina Tonic Ribarska, Aleksandra Grozdanova, Zoran Sterjev. Patents and licensing in pharmaceutical industry, Macedonian pharmaceutical bulletin, 61(1), 51-59. 2015 31. Shuleta-Qehaja S, Sterjev Z, Shuturkova Lj. Evaluation of reliability and validity of the European Organization for Research and Treatment of Cancer Quality of Life Questionnaire (EORTC QLQ-C30, Albanian version) among breast cancer patients from Kosovo. Patient Prefer Adherence. 2015 Mar 19;9:459-65. doi: 10.2147/PPA.S78334. eCollection 2015. 32. Naumovska Z, Kapedanovska Nestorovska A, Sterjev Z, Filipce A, Dimovski A, Suturkova Lj. Genotype variability and haplotype profile of <i>ABCB1 (MDR1)</i> gene polymorphisms in Macedonian population . Pril (Makedon	3,6 3,6 3,6 3,6

	Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2014;35(3):121-33. PMID: 25725700 33. Naumovska Z, Kapedanovska Nestorovska A, Sterjev Z, Filipce A, Katerina Brezovska Dimovski A, Suturkova Lj. Pharmacogenetics and antipsychotic treatment response. . Prilozi. 2015;36(1):53-67.PMID: 26076775 34. A.Grozdanova, K. Ancevska Netkovska, Z. Sterjev, Z. Naumovska, A. Kapedanovska Nestorovska, L.j Suturkova. Impact of biosimilar medicinal products in the EU pharmaceutical market Clinical Therapeutics 37(8):e1-e170· August 2015. 35. Kapedanovska Nestorovska A, Jakovski K, Naumovska Z, Hiljadnikova Bajro M, Sterjev Z, Eftimov A, Matevska Geskovska N,Suturkova L, Dimitrovski K, Labacevski N, Dimovski AJ. Distribution of the most common genetic variants associated with a variable drug response in the population of the republic of Macedonia. BJMG. 2014; 17(2): 5-14. 36. Jasmina Tonic-Ribarska, Arlinda Haxhiu, Zoran Sterjev, Gordana Kiteva, Ljubica Suturkova and Suzana Trajkovic-Jolevska, Development and validation of bioanalytical LC-UV method with solid-phase extraction for determination of valproic acid in saliva, <i>Acta Pharm.</i> 2012 Jun 1;62(2):211-20. 37. Aleksandra Grozdanova, Katerina Anchevska Netkovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zoran Sterjev, Ljubica Shuturkova. Market access of biosimilar medical products – economical, regulatory and clinical issues. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 41 - 42 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.2-027.512 38. Aleksandra Kapedanovska-Nestorovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Grozdanova, Aleksandar Dimovski, Ljubica Suturkova, Zoran Sterjev. Bevacizumab in addition to FOLFOX chemotherapy for metastatic colorectal cancer: A Macedonian–based costeffectiveness/utility analysis. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 105 - 106 (2016) ISSN 1409 – 8695, UDC: 616.348/.35-006.6-085.277(497.7), 615.277:616.348/.35-006.6(497.7) 39. Aleksandra Kapedanovska-Nestorovska, Zorica Naumovska, Zoran Sterjev, Ljubica Suturkova, Aleksandra Grozdanova. The advertising influence on pharmacist recommendations and consumer selection of over-the-counter drugs. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 107 - 108 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.2:339.187(497.7) 40. Biljana Indova, Zorica Naumovska, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Aleksandra Grozdanova, Ljubica Suturkova, Zoran Sterjev. Awareness of the importance of self-management in Macedonian diabetes patients. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 113 - 114 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 616.379-008.64-052-047.22(497.7)	3,6 5,9 3,6 3,6 3,6

	41. Biljana Lazarova, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Grozdanova, Ljubica Suturkova, Zoran Sterjev. Evaluation of rational / irrational drug use at orthopedic department in Clinical Hospital Stip in the period from January to April 2013. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 115 - 116 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.035.7(497.731)“2013”	3,6
	42. Stefan Matik, Ana Vavlukis, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zorica Naumovska, Aleksandra Grozdanova, Zoran Sterjev. Antimicrobial resistance to antibacterial agents in common respiratory tract pathogens in pediatric population. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 637 - 638 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.33.015.8	4,9
	43. Ana Vavlukis, Lile Zdraveska, Viktorija Nikolovska, Aleksandra Kapedanovska, Nestorovska, Zoran Sterjev, Aleksandra Grozdanova, Zorica Naumovska. Influence of ABCB1 C3435T genotype on clinical cardiovascular outcomes in coronary artery disease patients on Clopidogrel treatment. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 645 - 646 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 615.273.53:616.132.2, 616.132.2-085.273.53	3,6
	44. Aleksandar Spirov, Aleksandra Kapedanovska Nestorvaska, Aleksandra Grozdanova, Zoran Sterjev, Zorica Naumovska. Pharmacovigilance practice in community pharmacies. Macedonian pharmaceutical bulletin, 62 (suppl) 665 - 666 (2016), ISSN 1409 – 8695, UDC: 614.27	3,6
		3,6

		3,6
		3,6
		3,6
		3,6

		3,6
5.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	Zoran Sterjev – Development of pharmacogenetics skills for pharmacists from the Republic of Macedonia, Session 2: Wider Horizons for Pharmacists, European Association of Faculties of Pharmacy Annual Conference, 22-24 May, 2014, Ljubljana, Slovenia. Zoran Sterjev - Benefits of investment in innovative drugs Republic of Macedonia, ISPOR 17th Annual European Congress 8-12 november 2014, Amsterdam, Netherland. Zoran Sterjev - Impact of pharmaceutical parallel import (PI) in the Republic of Macedonia, ISPOR 18th Annual European Congress 7-11 November 2015, Milan, Italy. Zoran Sterjev - Impact of parallel trade/import of pharmaceuticals in Central East European Countries, 6th Congress of Pharmacy in Macedonia, June 1-5 2016 Ohrid, Macedonia.	2 2 2 2

6.	Апстрактни објавени во зборник на меѓународна конференција	
	1. Nestorovska A, Naumoska Z, Grozdanova A, Stoleski D, Ivanovska A, Risteski M, Vasev N, Ismaili I, Stefanovski P, Dimovski A, Suturkova L, Sterjev Z. Subcutaneous Vs Intravenous Administration Of Trastuzumab In Her2+ Breast Cancer Patients: A Macedonian Cost-Minimization Analysis. Value Health. 2015 Nov;18(7):A463. doi: 10.1016/j.jval.2015.09.1205. 2. Utilization of antineoplastic agents at the Institute of Oncology in Kosovoin 2011 and 2012. Selvete Shuleta Qehaja, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zorica Naumoska, Zoran Sterjev, Ljubica Suturkova. Pharmaca 2012;50 (Supl. 1):48. Third Croatian and Third Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Brijuni, Croatia, 25-27 April 2013. 3. Pharmacoeconomic analysis of metastatic colorectal cancer treatment in R.Macedonia. Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Zorica Naumoska, Zoran Sterjev, Ljubica Suturkova. Pharmaca 2012;50 (Supl. 1):48. Third Croatian and Third Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Brijuni, Croatia, 25-27 April 2013. 4. The cost of diabetes in Macedonia, Donka Pankov, Zoran Sterjev, Ljubica Suturkova. Pharmaca 2012;50 (Supl. 1):48. Third Croatian and Third Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Brijuni, Croatia, 25-27 April 2013. 5. Case study of transplantation and immunosuppressant therapy in Macedonia – four follow up 2009-2012. Stevce Acevski, Vlado Indov, Sterjev Zoran. Pharmaca 2012;50 (Supl. 1):48. Third Croatian and Third Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Brijuni, Croatia, 25-27 April 2013. 6. Economic impact of generic filgrastim on the annual buget of the clinic for hematology in Skopje, R.Macedonia. Aleksandra Grozdanova, Zoran Sterjev, Katerina Anchevska Netkovska. Third Croatian and Third Adriatic Congress on Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Brijuni, Croatia, 25-27 April 2013. 7. Association between CYP2C19*2, 681G>A polymorphism and pharmacokinetic of valproic acid. Sterjev Z, Kiteva Trencavska G, Tonic Ribarska J, Kuzmanovski I, Cvetkovska E, Mladenovska K, Dimovski A, Suturkova Lj. IX/XV Kongres Neurologa Srbije, 14-16.11.2013	1 1 1 1

		1
		1
		1
	Вкупно	103.00

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Експертски активности	3
2.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	1,5
3.	Стручна рецензија на книга и превод на дел од книга	4
4.	Предавање на институции од јавен интерес	2
5.	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството	3

6.	Член на комисија за изработка на измени и дополнувања на закон; изработка на подзаконски акти	2
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
7.	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	1
8.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1,5
9.	Продекан	4
10.	Член на универзитетска комисија	1
11.	Член на факултетска комисија	2
	Вкупно	25

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
Наставно-образовна дејност	112,68
Научноистражувачка дејност	103
Стручно-апликативна дејност	25
Вкупно	240,68

Членови на Комисијата

Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р., претседател

Проф. д-р Александар Димовски, с.р., член

Проф. д-р Кристина Младеновска, с.р., член

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ФИЗИЧКО-ХЕМИСКИ СВОЈСТВА И ПОТЕНЦИЈАЛ НА НОВИ ХИДРАЗЕНИЛИДЕН-ХРОМАН-2,4-ДИОНИ ВО ТРЕТМАНОТ НА РАК НА ДОЈКА“ ОД М-Р ЛЈУЛЗИМЕ БАЛАЖИ, ПРИЈАВЕНА НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 15. 2. 2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на докторантката м-р Љулзуме Балажи со наслов „Физичко-хемиски својства и потенцијал на нови хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка“, во состав: проф. д-р Александар Димовски (претседател), проф. д-р Кристина Младеновска (ментор), проф. д-р Катерина Горачинова (член), проф. д-р Емил Поповски (член) и проф. д-р Суела Келиџи (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на докторантката м-р Љулзуме Балажи, со наслов „Физичко-хемиски својства и потенцијал на нови хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка“, е структурирана во следниве поглавја: вовед, преглед на литературата, цели, материјали и методи, резултати и дискусија и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот се изложени основните научни гледишта од областа во која се истражува, хипотезата, истражувачките прашања, како и теоретската рамка.

Сублимирајќи ги сознанијата од **прегледот на литературата**, докторанката на почетокот се осврнува на епидемиологијата и етиологијата на ракот на дојка, клиничката презентација, стадиумите и прогнозата, и на фармакотерапијата во различните стадиуми од ракот на дојка. Во продолжение, даден е детален преглед на ендокрината терапија на ракот на дојка, со посебен осврт на селективните естроген-рецепторни модулатори, и најважните актуелни предизвици за соодветна употреба на ендокрината терапија на рак на дојка кои опфаќаат: разјаснување на ефектот на ендокрините терапии и механизмите на резистентност; соодветен избор на индивидуи кои ќе бидат поставени на ендокрин третман, врз основа на карактеристики кои го предвидуваат ендокриниот одговор; развој на нови агенси со иновативен ендокрин антитуморен ефект; дефинирање на најдобар начин на комбинација на ендокрините агенси со цитотоксични, или со други ендокрини манипулации; дефинирање на соодветно време за комбинирање на ендокрините третмани со други модулатори на туморните клеточни рецептори; идентификување на долгорочните ефекти на ендокрините агенси во однос на контролата и превенцијата на болеста, како и на саканите и несаканите ефекти. Понатаму, докторантката дава литературен преглед на поновите сознанија за лекот тамоксифен кој претставува стандардна опција за хормон-реагирачките ракови на дојка, односно карциномот на млечните канали *ин ситу*, раниот операбилен карцином на дојка, напредниот рак на дојка и метастатскиот и рекурентен рак на дојка. Посочувајќи на контроверзните сознанија во врска со примената на тамоксифенот за наведените индикации, докторантката истакнува дека околу половина од пациентите со напредното естроген-

позитивно заболување, скоро сите пациенти со метастатско заболување и приближно 40% од пациентите кои примаат тамоксифен како адјувантна терапија не реагираат на терапијата, прикажуваат релапс на туморот и умираат од заболувањето. Притоа, наведени се можните причини за неуспех на терапијата, меѓу кои резистентноста и генетската основа на индивидуалниот одговор на терапијата, а даден е и осврт на алтернативната ендокрина терапија (на пр., терапијата со инхибитори на ароматаза) и нејзините предности и недостатоци, како и причините за примената на тамоксифенот како единствен лек од избор кај одредени суппопулации на пациенти.

Во продолжение, докторантката со осврнува на другите хемотерапевтски средства, пред се антиканцер-антибиотиците кои се користат во терапија на ракот на дојка (антрациклини, блеомицини, актиномицин D и митомицини), а потоа се насочува кон антрациклинските антибиотици, нивните претставници, односот меѓу структурата и активноста/токсичноста, механизмите на дејство и токсичност, која се прикажува, главно, како иреверзибилна кардиотоксичност и миелосупресија. Издвојувајќи го доксорубицинот како докажан примарен терапевтски режим за третман на естроген негативен ран, локално напреднат и инфламаторен рак на дојка, како и метастатски и рекурентен рак на дојка, докторантката дава преглед на научните сознанија за потенцијалните механизми на дејство, но и механизмите на (кардио)токсичност и резистентност. Истакнувајќи ги на тој начин главните пречки во примената на актуелните хемотерапевтици за третман на рак на дојка, докторантката упатува на силната мотивација на истражувачите да дизајнираат и да развиваат нови лекови и терапевтски комбинации. Во таа смисла, дадено е значење на кумаринските, изоксазолните и тиазолните деривати со цитостатски и/или цитотоксични ефекти.

Оттука, литературниот преглед понатаму се насочува кон кумаринските деривати, нивниот хемиски профил, мултипните фармаколошки дејства, односот структура-активност, биофармацевтските и фармакокинетските својства. Даден е детален осврт на досегашните сознанија за нивната улога во третманот на рак, потенцијалните механизми (антиоксидативен ефект, модификација на имун одговор, клеточен раст и диференцијација) и клеточни цели за анти-туморска активност, односот меѓу структурата и цитотоксичноста, потенцијалот со антикоагулантниот ефект да го спречат ширењето на туморот преку намалување на адхезијата на малигните клетки и туморната ангиогенеза и можноста да се користат не само за третман на рак, туку и на несаканите ефекти предизвикани со радиотерапија, заради корисните ефекти при радиоген сијалоаденитис и мукозит. Потоа, следува подетален преглед на досегашните научни сознанија за улогата на кумаринските деривати во фармакотерапијата на рак на дојка, како инхибитори на сулфатаза, инхибитори на ароматаза, селективни естроген-рецепторни модулатори и кумарин-естрогенски конјугати.

Во продолжение, докторантката дава преглед на тиазолите како важна класа на хетероциклични соединенија, која се среќава природно во многу потентни молекули со антиалергиско, антихипертензивно, антиинфламаторно, антипсихотично, антиконвулзивно, невро-протективно, диуретично, антимиembroно, антифунгално и анти-ХИВ дејство, нивниот хемиски профил, односот структура-активност, со посебен осврт на антитуморната активност, која е својствена за одредени тиазолни деривати и докажана *in vitro* на низа канцер клеточни линии.

Сознанијата за хемискиот и фармаколошкиот профил на изоксазолните деривати, како и односот меѓу нивната структура и активноста се исто така предмет на литературниот преглед, кој е подетален во однос на улогата на изоксазолните деривати во третманот на рак. Во таа смисла, наведени се скромните литературните сознанија кои посочуваат на одредени супституирани изоксазоли како инхибитори на АТР $p^{38\alpha}$ -митоген

активираната протеин киназа, казеин киназа 1 δ , инхибитори на фосфорилацијата на STAT3 и други цели на хемотерапевтските лекови.

Засновано на сублимираниот литературен преглед на досегашните сознанија за фармакофорната улога на кумаринското, тиазолното и изоксазолното јадро во третманот на рак (на дојка), докторантката ја истакнува мотивацијата во претходна студија да се синтетизираат нови кумарински деривати кои комбинираат кумаринско јадро и тиазолни, односно изоксазолни циклуси во хидразинилиден-хроман-2,4-диони и понатаму посочува на целите во актуелната студија. Оттука, во поглавјето **„Цели“**, кандидатката ги наведува основните цели на докторската дисертација: определување на токсичниот потенцијал/антипролиферативниот ефект и потентноста на новосинтетизираните хидразинилиден-хроман-2,4-диони (сами и во комбинирана терапија) во канцер клеточни линии на рак на дојка и метастатски рак на дојка; определување на апоптогениот ефект на новосинтетизираните хидразинилиден-хроман-2,4-диони, сами и во комбинирана терапија; молекуларно моделирање на начините на врзување на изоксазоло- и тиазоло-хидразинилиден-хроман-2,4-дионите со B-Raf киназа; определување на ефектот на новосинтетизираните хидразинилиден-хроман-2,4-диони, сами и во комбинација, врз клеточниот циклус на канцер клетки на рак на дојка; определување на капацитетот на новосинтетизираните хидразинилиден-хроман-2,4-диони, сами и во комбинација, за инхибиција на миграцијата на клетки на рак на дојка, односно спречување на појавата на метастази; определување на физичко-хемиските својства на најпотентните новосинтетизирани кумарински деривати и нивна корелација со предвидените физичко-хемиски својства; и воспоставување на корелација меѓу структурата, физичко-хемиските својства и активноста на новосинтетизираните хидразинилиден-хроман-2,4-диони.

Во поглавјето **„Материјали и методи“**, докторантката ја наведува методологијата која е користена за реализација на поставените цели. Наведени се користените хемикалии, вклучително и хемикалиите за клеточните култури, клеточните линии на рак на дојка и метастатски рак на дојка, условите на нивно култивирање и тестовите за анализа на апоптотичното дејство и клеточното преживување, дистрибуцијата на клеточниот циклус и потенцијалот на канцер-клетките да мигрираат или инвазивно да растат под дејство на синтетизираните соединенија, водечкото соединение и референтните соединенија тамоксифен и доксорубицин, сами и во комбинација, како и софтверскиот пристап во молекуларното моделирање на интеракцијата хидразинилиден-хроман-2,4-диони/B-Raf киназа. Дополнително, прикажан е пристапот во определувањето на концентрациите кои предизвикуваат инхибиција на растот на 50% од клетките (IC_{50}), користениот софтвер, презентацијата на резултатите и нивната статистичка обработка. Во продолжение, наведени се методите за физичко-хемиска карактеризација на синтетизираните кумарински деривати, односно методите за определување на распределителните коефициенти, растворливоста и pK_a вредностите, како и различните софтверски пристапи во предвидувањето/пресметката на физичко-хемиските параметри.

Поглавјето **„Резултати и дискусија“** е поделено на повеќе сегменти во кои се презентирани фазите од клиничката студија со кои се реализирани зададените цели.

Во првата фаза од студијата претходно синтетизираните соединенија, кои го комбинираат кумаринското јадро со петчлени хетероциклуси (изоксазоли и тиазоли) во хидразинилидиен-хроман-2,4-диони, се испитувани во однос на потенцијалниот антипролиферативен ефект врз клеточни линии од рак на дојка (MCF-7 и MDA-MB-231) и метастатски рак на коски (SCP1833) и бели дробови (SCP4175) од канцер на дојка. Главно, сите синтетизирани соединенија покажале дозно- и временски зависно цитотоксично дејство, при што како најпотентни во студијата се истакнуваат молекулите со тиазол

ентитет, без или со дополнителна(и) метил група(и) врзана(и) за јаглеродот(ите) на позиција(и) 5 и/или 4 на тиазолниот прстен. Покажано е дека овие молекули поседуваат значајно повисока потентност во сите испитувани клеточни линии споредено со водечкото соединение 4-хидроксикумарин и другите синтетизирани кумарински деривати, меѓу кои и изоксазолохидразинилиден-хроман-2,4-дионите. Понатаму, Western blot-анализата на апоптотичните ефекти на синтетизираниите хидразинилиден-хроман-2,4-диони со највисока потентност (најниска IC_{50}) во студиите на преживување на клетките на рак на дојка и метастатски рак на дојка, 3-[2-(4-метил-1,3-тиазол-2-ил)хидразинилиден]хроман-2,4-дион, 3-[2-(4,5-диметил-1,3-тиазол-2-ил)хидразинилиден]хроман-2,4-дион и 3-[2-(1,3-тиазол-2-ил)хидразинилиден] хроман-2,4-дион, покажала дека при сите испитувани концентрации на синтетизираниите соединенија доаѓа до намалена протеинска експресија на целосно-долгата PARP (116 kDa), со концентрациски зависна појава на разграден производ со молекулска тежина 86 kDa и надолна регулација на нивоата на фосфо-Thr³⁰⁸Akt, со што е потврден апоптотичниот ефект на синтетизираниите тиазолохидразинилиден-хроман-2,4-диони.

Во следната фаза е испитуван потенцијалот на најпотентните синтетизирани тиазолохидразинилиден-хроман-2,4-диони да се врзат за B-Raf киназата и предвиден е начинот на врзување со примена на Low Model MD-методот, со што е покажано дека најпотентното соединение 3-[2-(4-метил-1,3-тиазол-2-ил)хидразинилиден]хроман-2,4-дион се врзува во меѓуповршинската пукнатина меѓу N и C-лобусите на киназа-доменот, создавајќи водородна врска со Asp593 од активациониот сегмент на DFG-мотивот, тиазолниот прстен се вметнува во хидрофобниот џеб создаден од соседните аминокиселински остатоци Gly592 и Phe594 и остатоците Val503 и Leu504 од каталитичката петелка, додека поларните интеракции меѓу со Lys482, Glu500 и Thr528 исто така придонесуваат за стабилизација на лиганд-џеб врзувањето. “Докинг”-конформациите на другите синтетизирани тиазолохидразинилиден-хроман-2,4-диони посочуваат на слични интеракции, во кои N-H врската делува како донор на водород на Glu500, 2-карбонилната група од хроман-2,4-дион-фрагментот прифаќа две водородни врски од Lys482 и Lys600, додека втората карбонилна група создава поларна интеракција со Asp593.

Понатаму, испитувани се потенцијалните синергистички ефекти на тиазолохидразинилиден-хроман-2,4-дионите со тамоксифен, односно доксорубицин во однос на пролиферацијата и апоптотичните ефекти на MCF-7 аденокарциномните клетки на дојка, со MTT и alamarBlue есеите, односно Western blot-анализата. Резултатите покажале дозно-зависна активност, со значајно повисока инхибиција на клеточниот раст/пониска IC_{50} и надолно регулирани нивоа на фосфо-Thr³⁰⁸Akt после комбинираниот третман споредено со третманот на клеточните линии само со тамоксифен, односно доксорубицин, односно синтетизираниите кумарински деривати. Комбинираниот третман со доксорубицин, дополнително, го зголемил процентот на клетки заробени во G₂/M фазата, а била забележана и адитивна инхибиција на клеточната миграција, посочувајќи на потенцијалот за намалување на ризикот од метастази.

Во последната фаза од истражувањата, молекуларните својства (молекуларна тежина, тополошка поларна површина, збир на OH и NH донори на водородна врска, збир на O и N акцептори на водородна врска, број на ротирачки врски, молекуларен волумен) и физичко-хемиските својства (точка на топење, растворливост, распределителен коефициент, pK_a) на синтетизираниите тиазолохидразинилиден-хроман-2,4-диони биле определени експериментално и предвидени со одредени компјутерски програми кои се базираат на различни пресметковни методи за одредување на молекуларните и физичко-хемиските својства. Базирано и на експерименталните и на предвидените вредности за молекуларните и физичко-хемиските карактеристики, особено на профилот на

растворливост и липофилност, може да се заклучи дека најпотентните соединенија го следат “Правилото на 5” на Липински за добар потенцијал за пермеабилност (апсорпција). Покажано е дека кумаринскиот дериват 3-[2-(4,5-диметил-1,3-тиазол-2-ил)хидразинилиден]хроман-2,4-дион поседува најмала водна растворливост и најголема липофилност и незначително повисока потентност од другите деривати, без или со една метил група врзана за тиазолниот ентитет на позиција 4.

Во **заклучните согледувања**, докторантката ги сублимира резултатите од спроведените истражувања, истакнувајќи го значењето на постигнатите резултати, односно потенцијалот на новосинтетизираниите соединенија да бидат користени како средства за третман на рак на дојка и/или нови водечки соединенија за дизајн и синтеза на нови средства за третман на рак (на дојка), примарен и метастатски.

Предмет на истражување

Предмет на актуелното истражување е евалуација на потенцијалната улога на претходно синтетизирани хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка. Во таа смисла, *ин виџро*, на клеточни линии од рак на дојка и метастази од рак на дојка во коски и во бели дробови испитуван е потенцијалниот цитотоксичен и апоптоген ефект на синтетизираниите соединенија, сами и во комбинација со најчесто користените антиканцер лекови за третман на рак на дојка, модулаторот на естрогенскиот рецептор тамоксифен и цитотоксичниот лек доксорубицин. Понатаму, евалуиран е нивниот (синергистички) ефект во различните фази од клеточната делба и капацитетот за инхибиција на миграцијата на канцер-клетките, односно на појавата на метастази. Врз основа на резултатите од овие фармакодинамски испитувања издвоени се најпотентните соединенија, кои понатаму подлежат на физичко-хемиска карактеризација со цел поврзување на физичко-хемиските својства со структурата и активноста. Со тоа, дизајнирани се и окарактеризирани нови соединенија со потенцијал да бидат користени како средства за третман на рак на дојка и/или нови водечки соединенија за дизајн и синтеза на нови средства за третман на рак (на дојка), примарен и метастатски.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Малигните болести остануваат меѓу најопасните и најсмртоносниите болести во целиот свет. Според Светската здравствена организација, во идните две декади се очекува бројот на пациенти дијагностицирани со рак да расте за 70%, така што од 14 милиони случаи дијагнострани во 2012 година се предвидува бројот да достигне до 22 милиони годишно (WHO, 2015). Евидентно од научните податоци за антипролиферативните, антиинфламаторните, имуномодулаторните и антикоагулантните ефекти, кумаринот и сродните соединенија се богат извор на потенцијални анти-канцер лекови, кои заслужуваат понатамошни истражувања и развој. Дополнително, кумаринските деривати може да се користат не само за директен третман на канцерот, туку и на несаканите ефекти предизвикани од радиотерапијата. Иако постои обемна база на истражувачки податоци за клиничката примена на бензопироните, важно е да се нагласи дека само “варфаринскиот-тип” на антикоагуланти има клиничка примена. Друг тип на кумарински деривати се или во експериментална или во рана клиничка фаза. Оттука, дополнителни студии, кои покрај развој на методи за синтеза и структурна карактеризација на кумаринските деривати, ќе овозможат оценка на нивните физичко-хемиски својства и фармаколошкиот профил и ќе дадат подлабоко разбирање за односот меѓу нивната структура, физичко-хемиските својства и потентноста се неопходни за подобро осознавање на овие соединенија и со тоа обезбедување на реална можност тие да најдат клиничка примена или да станат нови водечки соединенија за развој на идни антиканцер-лекови.

Краток опис на применетите методи

Применетите методи се актуелни и соодветни од областа на истражувањето. Методите опфаќаат молекуларни биофармацевтски анализи за определување на апоптотично дејство и клеточно преживување, дистрибуција на клеточниот циклус и потенцијал на канцер-клетки да мигрираат или инвазивно да растат. Применети се и софтверски пристапи за молекуларно моделирање на интеракциите лек-клеточна цел, предвидување на физичко-хемиски својства на дадени соединенија и определување на концентрации кои предизвикуваат инхибиција на растот на 50% од клетките. Дополнително, применети се аналитички методи за физичко-хемиска карактеризација на соединенија во однос на параметрите распределителен коефициент, растворливост и pK_a . Експериментите се структурирани на начин кој обезбедува следливост и поврзаност на резултатите во истражувањето.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на докторантката м-р Љулзуме Балажи, со наслов „Физичко-хемиски својства и потенцијал на нови хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка“, претставува истражување во подрачјето на фармацевтските науки, област: фармакологија. Со оглед на актуелноста на полето на истражување и квалитетот и обемот на презентирани резултати, оваа докторска дисертација дава значителен научен придонес во областа.

Докторската дисертација на кандидатката Љулзуме Балажи, со наслов „Физичко-хемиски својства и потенцијал на нови хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Докторантката пред одбраната на докторскиот труд ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1] Автори: **Ballazhi, L.**, Imeri, F., Jashari, A., Popovski, E., Stojković, G., Dimovski, A.J., Mikhova, B., Mladenovska, K. (2017). Hydrazinyldiene-chroman-2,4-diones in inducing growth arrest and apoptosis in breast cancer cells: synergism with doxorubicin and relation with physicochemical properties. *Acta Pharm.* 67, 35–52.
- [2] Автори: **Ballazhi, L.**, Dogazanska, E., Imeri, F., Jashari, A., Popovski, E., Stojković, G., Mikhova, B., Mladenovska, K. (2016). Distribution coefficient of novel hydrazinyldiene-chroman-2-diones intended for treatment of breast cancer. *Mac Pharm Bull.* 62, 559 – 560.
- [3] **Ballazhi, L.**, Popovski, E., Jashari, A., Imeri, F., Ibrahim, I., Mikhova, B., Mladenovska, K. (2015). Potential antiproliferative effect of isoxazolo- and thiazolocoumarin derivatives on breast cancer mediated bone and lung metastases. *Acta Pharm.* 65, 53-63.
- [4] **Ballazhi, L.**, Imeri, F., Dimovski, A., Jashari, A., Popovski, E., Breznica-Selmani, P., Mikhova, B., Dräger, G., Alili-Idrizi, E., Mladenovska, K. (2014). Synergy of novel coumarin derivatives and tamoxifen in blocking growth and inducing apoptosis of breast cancer cells. *Mac Pharm Bull* 60, 35-44.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Актуелното научно истражување го збогатува арсеналот на антиканцер-лекови и/или нови водечки соединенија за дизајнирање на нови лекови за третман на

(метастатски) рак на дојка, што е особено важно земајќи ги предвид загрижувачкиот раст на бројот на пациенти дијагностицирани со рак, понатаму, сознанијата за фармакофорната улога на кумаринското, тиазолното и изоксазолното јадро во третманот на рак и досегашните истражувања во ова поле.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Љулзие Балажи**, со наслов **Физичко-хемиски својства и потенцијал на нови хидразинилиден-хроман-2,4-диони во третманот на рак на дојка.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Александар Димовски, претседател, с.р.

Проф. д-р Кристина Младеновска, ментор, с.р.

Проф. д-р Катерина Горачинова, член, с.р.

Проф. д-р Емил Поповски, член, с.р.

Проф. д-р Суела Келиџи, член, с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПОТРЕБАТА И СПЕЦИФИЧНОСТА
НА КОМУНИЦИРАЊЕТО ВО СФЕРАТА НА БЕЗБЕДНОСТА ЗАРАДИ
ЕФИКАСНО СПРЕЧУВАЊЕ И РЕШАВАЊЕ НА СОСТОЈБИ СО ВИСОК
БЕЗБЕДНОСЕН РИЗИК“

ОД М-Р БОБАН БОШКОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ-ИНСТИТУТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ, ОДБРАНА И
МИР

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXX редовна седница, одржана на 1. XII 2016 година, донесе одлука за формирање комисија за оценка на докторска дисертација под наслов: „Потребата и специфичностите на комуницирањето во сферата на безбедноста заради ефикасно спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик“, поднесена од м-р Бобан Бошковски пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир- насока безбедност. Комисијата во состав: проф. д-р Оливер Бакрески-ментор, проф.д-р Ванчо Кенков, проф. д-р Марина Митревска, проф. д-р Желимир Кешетовиќ и доц.д-р Тања Милошевска го разгледа трудот и заблагодарувајќи му се на Наставно-научниот совет за укажаната доверба, како членови на Рецензентската комисија го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Опис на трудот

Трудот „Потребата и специфичноста на комуницирањето во сферата на безбедноста заради ефикасно спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик“, изложен е на над 230 страни. Интегралниот текст на дисертацијата содржи вовед, шест засебни глави со повеќе поднаслови кои произлегуваат едни од други и меѓусебно се надополнуваат, заклучок и преглед на литература (групирана во книги, меѓународни извештаи, нормативни акти и други правни документи и електронска база на податоци) главно на англиски и македонски јазик. Основните делови на трудот се со следните наслови: (1) Комуницирање и комуникациски процес; (2) Комуницирањето како безбедносна функција; (3) Комуницирање во безбедносната заедница; (4) Комуницирање на безбедносната заедница со јавноста; (5) Комуницирањето во функција на решавање на состојби со висок безбедносен ризик низ призмата на преговорите со извршители на терористички акти; (6) Интерпретација на резултатите од емпириското истражување со заклучоци и апликативни можности на безбедносното комуницирање.

Докторската дисертација претставува сложен и обемен научен труд темелен на широко разработена теориска рамка на истражување на комуницирањето во сферата на безбедноста, комуникациските политики, стратегии и тактики, со посебен осврт на трите основни сегменти на комуницирањето во безбедносната заедница, комуницирањето со јавноста и комуницирањето со извршители на терористички акти, поткрепена со систематско собирање на факти и последователна нивна анализа кои се употребени во презентацијата на специфичностите, значењето, местото и улогата на безбедносното комуницирање како и развојот на комуникациски модалитети во функција на спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик.

При изработката на трудот, кандидатот м-р Бобан Бошковски се придржувал до соодветната методологија за изработка на докторска дисертација и користел јасен стил на презентација на содржината. Дисертацијата претставува самостоен научен труд преку кој кандидатот ја потврдува способноста за самостојна научна и за теоретска работа. Пишувана е на јасен и разбирлив јазик, со добро структурирана содржина и поткрепена со богата странска и домашна литература релевантна за областа која е предмет на истражување.

Структурата на трудот е избалансирана, а текстот е презентиран на концизен начин. Кандидатот со изборот на предметот на истражувањето се определил да анализира актуелен и комплексен проблем, додека теориската и практичната операционализација покажува дека успешно ја владее теориската рамка на безбедносната наука, како и концепциските релации и терминологијата која што произлегува од интердисциплинарниот пристап.

Предмет на истражување

Врз основа на општиот пристап на проблемот и на поставените цели на истражување кандидатот м-р Бобан Бошковски ја даде следната генерална хипотеза: имплементацијата, операционализацијата и инструментализацијата на соодветни институции и механизми, специфични содржини и форми на безбедносно комуницирање придонесува во спречување и разрешување по мирен пат на состојби со висок безбедносен ризик и претставува важен сегмент во севкупните напори за справување со вакви состојби. Исто така, преку анализата во неколкуте глави и на крајот и во изведените заклучоци кандидатот ги потврди посебните хипотези.

Мора да се нагласи дека трудот се базира на научна заснованост, емпиририски дел, но ако се земе предвид пристапот и стручноста, сепак нема дилема дека се пресудни елементи за успешно имплементирање на безбедносното комуницирање воопшто, а во решавање на состојбите со висок безбедносен ризик, особено.

Понатаму соодветна организациска структура, правната нормираност и професионализмот, деполитизираноста и департизираноста во постапувањето, претставуваат потребен амбиент за делотворна безбедносна комуникација; Исто така, односите со јавноста, придонесуваат кон формирање на јавното мислење, градење доверба во безбедносните сили и намалување на ефектите од терористичките закани; додека двонасочното циркулирање на информации (безбедносни сили- јавност) има значајна улога во справување со безбедносните закани; а посебните стратегии и тактики на преговорите за заложници создаваат услови за организирано и соодветно реагирање на безбедносните сили; и на крај преговорите во заложнички ситуации можат да доведат до мирно решавање на ситуацијата.

Соспојба на подрачјеио во кое се работи дисертацијата

Тргнувајќи од современите теориско-концепциски пристапи кои ја втемелуваат и ја детерминираат рамката на согледувањето, разбирањето, моделирањето и операционализирањето на комуницирањето во сферата на безбедноста, кандидатот мошне умешно, стручно и научно, со голема имагинација и иновативност ја анализира потребата и специфичностите на безбедносното комуницирање, неговото место и улога како посебна функција на безбедносниот менаџмент, особено во справувањето на безбедносната заедница со безбедносните предизвици, ризици и закани.

Во дисертацијата целосно се апострофира теориско-концепциското поврзување на поимот на безбедносното комуницирање со безбедносниот менаџмент. Во овој контекст кандидатот ги истакнува теориско-концепциските несогласувања во поглед на значењето, местото и улогата на комуницирањето во сферата на безбедноста, како и неоправданата маргинализација на безбедносното комуницирање како функција на безбедносниот менаџмент. Во дисертацијата се пронаоѓа врската помеѓу безбедносното комуницирање и неговото влијание во креирањето на превентивни мерки, безбедносни политики, стратегии и тактики при справувањето со состојби со висок безбедносен ризик.

Методи и техники на истражување

Кандидатот м-р Бобан Бошковски, со цел постигнување на поставените цели и задачи на истражувањето, во дисертацијата применил соодветни методи на истражување. Тоа подразбира примена на истражувачки методи, постапки и инструменти кои овозможиле собирање, средување, обработка и анализа на податоците и соодветно на утврдената методолошка рамка дошол до научни сознанија за истражувачкото прашање, како и можност за проверка на поставените хипотези.

Од методолошка гледна точка, значајно при истражувањето и разработката на материјата претставува утврдувањето (анализата) на моменталната состојба, ефикасноста, оправданоста, транспарентноста, поставеноста, меѓусебната координација и соработка на организациите и институциите на безбедносната заедница, субјектите на безбедноста во креирањето на безбедносната политика. Според тоа методолошката рамка ја детерминираат дескриптивниот и структуралниот карактер на истражувањето.

Главната определба на истражувањето е детерминирање на поставеноста, местото и улогата, развојот и перспективите на безбедносното комуницирање, како функција безбедносниот и кризен менаџмент, и како средство за справување со состојби со висок безбедносен ризик. Во согласност со поставената хипотетичка рамка, предметот и целта на истражувањето, соодветно на начинот на прибирање на извори за анализа како и природата на самиот предмет на истражување, кандидатот ги користел следните општи истражувачки методи: студија на случај и методот на сценарио, анализа на содржината, дескриптивен, аналитичко-синтетички, индуктивно-дедуктивен, историско-компаративен метод и статистичкиот метод.

Анализа на илустрации

Во воведниот дел се нагласува дека успешното спречување и справување со состојбите со висок безбедносен ризик подразбира нивно организирано и сеопфатно третирање во сите фази на нивната реализација. Менаџирањето на состојбите со висок безбедносен ризик е многу повеќе од употреба на сила како одговор на насилството. Интересот за истражување на оваа проблематика произлегува од значењето на вредностите кои се загрозени од ваквите незаконски акти на насилство и огромните последици што тие ги предизвикуваат; сложеноста и комплексноста на појавните форми на загрозување на безбедноста предизвикано најчесто и скоро исклучиво од високо организирани, мотивирани, специјализирани криминално-терористички организации, од една страна; и сознанието дека најчесто, сложеноста на ваквите состојби, само по себе бара и сложен, добро испланиран, стручно и професионално изведен одговор на државата односно нејзините безбедносни сили, но и на целокупната општествена заедница.

Во таа смисла, безбедносното комуницирање, како една од функциите на безбедносниот менаџмент има особено место и значење во целокупниот менаџмент на состојбите со висок безбедносен ризик.

Понатаму, се потенцира дека практичното постапување на безбедносната заедница, хронично пати од недостаток на превентивни мерки и активности при справување со вакви состојби, а безбедносното комуницирање егзистира, во најголем дел на ниво на стихијна појава, а за некаква посериозна практична примена и инструментализирање на основните сегменти на безбедносно комуницирање во безбедносниот систем, не станува збор.

Значи, овој труд се фокусира на истражување на местото, улогата, специфичностите и значењето што безбедносното комуницирање го има при спречувањето и справувањето со состојбите со висок безбедносен ризик. Проучувањето на безбедносното комуницирање се темели врз трите основни целини односно насоки на безбедносното комуницирање: комуницирање внатре во безбедносната заедница, комуницирање со јавноста и комуницирање со предизвикувачи на состојби со висок безбедносен ризик.

Добиените резултати од ова истражување укажуваат на нужноста и огромното значење на овие комуникациски целини (внатрешно организациско безбедносно комуницирање, односи со јавноста и преговарање) заради справување со состојби со висок безбедносен ризик; специфичноста и посебноста, како и потребата од нивно постојано развивање и прилагодување во практичната операционализација и постапување на безбедносните служби за спречување и справување со состојби со висок безбедносен ризик и слични безбедносни предизвици и ризици. Во таа насока се и предложените мерки во овој труд, кои претставуваат солидна основа за можен модел на безбедносно комуницирање во Република Македонија.

Во *првата глава* од докторската дисертација *„Комуницирање и комуникациски процес“* се поместени основите на комуницирањето и комуникацискиот процес. Направена е разработка на поимот комуницирање, како претпоставка на општественото живеење и средство за разбирање и разрешување на конфликтни ситуации, што во суштина претставува пренос и разбирање на значењето. Следен елемент на ова поглавје се функциите на комуницирањето и категоризација и поделба на комуницирањето според различни критериуми. Во овој поглед, особено вниманието се задржува на поделбата на вербално и невербално комуницирање, како два нераздвојни, меѓусебно поврзани делови на комуницирањето и условите и начините за унапредување на комуникациските вештини на добрите комуникатори.

Во поглед на комуникацискиот процес разгледани се неговата структура и основни елементи. Акцентот е ставен на интерперсоналното комуницирање, учесниците во комуникацискиот процес, пораката, комуникацискиот канал, кодирањето и декодирањето, повратната информација-фидбек и пречките односно шумовите што го следат комуникацискиот процес.

Втората глава насловена како *„Комуницирањето како безбедносна функција“* ги одредува основите на комуницирањето како безбедносна функција. Комуницирањето е основниот начин, средство, форма и содржина на безбедносниот менаџмент. Во врска со тоа менаџерот во безбедносната организација претставува основен фактор на безбедносното комуницирање. Ефикасно и ефективно комуницирање го одредува стилот на раководење, делегирањето на авторитетот и степенот на централизација и децентрализација во организациската структура. Во ова поглавје понатаму се врши одредување на местото и односот на комуницирањето и останатите функции на безбедносниот менаџмент.

Во *третата глава „Комуницирање во безбедносната заедница“* се врши анализа на основните компоненти на безбедносното комуницирање во безбедносната заедница, и особено акцентот е ставен на организациското и на функционално комуницирање. Во овој дел, истражувањето одговара на прашањата поврзани со значењето, со местото и со улогата на безбедносното комуницирање внатре во безбедносната заедница; комуницирањето помеѓу посебните организациски делови; формалните и неформални комуникациски мрежи и канали; односот и меѓусебното влијание на одредени посебни фактори и варијабли врз комуницирањето во заедницата, со посебен осврт на поврзаноста и условеноста со останатите функции на безбедносниот менаџмент, организациската структура, човечките ресурси; пречките поврзани со самите комуникациски пораки, како и нивното отстранување. Исто така, посебен осврт е направен на влијанието на комуникациската технологија врз комуницирањето во безбедносната заедница, како и на средствата и начините на документирање и контрола на комуницирањето во безбедносната организација.

Следната, *четвртата глава* насловена како „Комуницирање на безбедносната заедница со јавноста“ се однесува на проучување на комуницирањето на безбедносната заедница со јавноста, односно содржините, принципите и насоките на комуницирањето помеѓу безбедносните служби и јавноста. Во овој дел интересот е насочен првенствено кон комуницирањето со јавноста во состојби со висок безбедносен ризик; карактеристиките, специфичностите, улогата, значењето што овој безбедносен комуникациски сегмент ги има во рамките на целокупното ефективно безбедносно комуницирање. Опфатена е анализа на стратетиското и оперативно комуницирање, со посебен осврт врз работата со медиумите и комуникациските инструменти и алатки. Особено се потенцира потребата од организирано комуницирање со јавноста во сите фази на безбедносно-високоризичните состојби.

Во *петтата глава „Комуницирање во функција на решавање на состојби со висок безбедносен ризик низ призмата на преговори со извршителите на терористички акти“* се врши анализа на комуницирањето со извршители на терористички акти, односно елементите и принципите на преговарањето со терористи заради мирно решавање на состојби со висок безбедносен ризик. Во таа смисла се врши и елаборација на аргументите: за и против преговарање со терористи. Посебно се истакнати значењето, улогата и местото на преговорите за заложници, како едно специфично средство, алатка, стратегија и тактика во целокупното безбедносно постапување за разрешување на вакви безбедносно високоризични состојби.

Во последната, шеста глава од овој труд: „*Интегрирација на резултатите од истражувањето*“ е презентирano во целост емпириското истражување на комуницирањето во високоризични безбедносни состојби. Тука се содржани методите, резултатите и заклучоците од нивната анализа.

Научна и општествена оправданост на истражувањето

Целите на истражувањето се во насока на научна дескрипција на местото, улогата, значењето, карактерот, содржините и формите, инструментите и механизмите на комуницирањето како средство за справување со состојби со висок безбедносен ризик и изнаоѓање на соодветни решенија за ефикасно и ефективно безбедносно комуницирање внатре во безбедносната заедница, комуницирање со јавноста и преговори во заложнички ситуации.

Анализата на резултатите од теоретското анализирање и емпириското истражување даваат одредени насоки во доменот на релевантната теоретска и практична дејност и овозможуваат изведување на соодветни заклучоци и предлози. Исто така целта на истражувањето е насочена кон добивање на валидни резултати и научно верификувани сознанија кои овозможуваат имплементација на рационално и прифатливо решение во оваа сфера.

Научната оправданост на ова истражување се состои во резултатите односно сознанијата кои произлегуваат од ова истражување, а кои ќе помогнат во осознавање на местото и улогата на комуницирањето во безбедноста, неговата содржина, принципите, начините, како и понатамошно развивање на механизмите, средствата и формите на комуницирање во функција на спречување и разрешување на состојби со висок безбедносен ризик.

Општествената оправданост, е уште поголема, ако се има предвид фактот дека превентивните антитерористички мерки се однесуваат, пред се, на целокупната општествена заедница, која во случајов се јавува и како основен носител на превентивната антитерористичка заштита, но и како ползувач на придобивките, резултатите од превентивното делување и сузбивање на тероризмот и високоризичните состојби, воопшто. Утврдувањето на спецификите, местото и улогата што комуницирањето ја има во разрешувањето на состојби со висок безбедносен ризик, секако дека ќе има свое длабоко влијание во практичното имплементирање на посебните облици на безбедносно комуницирање од страна на безбедносната заедница и општеството во целина. Ова особено, се однесува на Република Македонија и целокупното општествено живеење во неа, во поглед на развојот на политиките и стратегиите на општеството во целина во операционализирање на посебните инструменти и механизми на безбедносното комуницирање во превентивното дејствување против тероризмот, во справување со евентуалните идни состојби со висок безбедносен ризик, како и во делот на подигнување на свесноста, мотивираноста и безбедносната култура кај граѓаните, општествените и државните структури во неа. Секако дека научните достигнувања на овој труд, придонесуваат, но и праксата ќе потврди дека безбедносното комуницирање е најбезболниот пат во справување со ваквите безбедносни предизвици, ризици и закани.

Оценка и предлог

Докторската дисертација со наслов „*Попребајта и специфичноста на комуницирањето во сферата на безбедноста заради ефикасно спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик*“, поднесена од м-р Бобан Бошковски претставува сложен и обемен научен труд кој се базира на соодветна разработена теориска рамка на истражување на безбедносната и општествена проблематика, поткрепена со систематско собирање на факти и последователна нивна анализа кои се употребени во презентацијата на специфичностите, значењето, местото и улогата на комуницирањето во сферата на безбедноста и креирањето на комуникациски стратегии, тактики, механизми и инструменти како значаен сегмент на менаџментот на состојбите со висок безбедносен ризик. Поаѓајќи од актуелноста и интересот што го побудува овој разработен проблем, може да се заклучи дека трудот претставува придонес во научната проблематика од областа на безбедноста. Тоа значи дека кандидатот избрал оригинална тема, научно релевантна и актуелна во безбедносен контекст. Темата е систематски проучена и со оглед на тоа што широкиот концепт за безбедност е недоволно експлоатирана, теориската дискусија и резултатите од докторската дисертација внесуваат новитети во академската дебата и отвораат простор за понатамошни истражувања и анализи.

Кандидатот јасно го дефинира предметот на истражување и успешно ја поставил основната, како и посебните хипотези. Примената на широк спектар на методи за истражување на безбедносните теории, концепти и безбедносните политики, укажува на релевантниот и оправдан пристап на кандидатот. Предложената дисертација содржи конзистентна структура и висок степен на научна прегледност. Во рамки на поставеноста на содржината, посебно е значајна анализата на бројните библиографски единици.

Проучувајќи ја докторската дисертација, Комисијата оцени дека станува збор за научен труд со изворни и оригинални сознанија, кој со својот обем и постигнато ниво на квалитет ги задоволува критериумите на солиден докторски труд. Во изработката на докторската дисертација е применета сложена триагулациска истражувачка постапка и се применети истражувачки техники и инструменти со чија помош е извршена продлабочена анализа на слоевитоста на безбедносниот проблем поврзан со значењето, местото и улогата на комуницирањето во сферата на безбедноста, согледано низ сложеноста на современите теоретски пристапи и низ перцепциите на носителите на јавни, одговорни функции и должности, како и низ перцепциите на граѓаните, за што се интервјуирани релевантен број испитаници (граѓани и стручни релевантни лица) и е добиен солиден фонд на податоци.

Комисијата е на мислење дека докторската дисертација ја содржи потребната конзистентност во која јасно се препознава преку научното фундирање на секогаш актуелната потреба за промени во

начинот на утврдување на поставеноста на безбедносното комуницирање, особено како и концептот за безбедност, воопшто.

Докторската дисертација според својата содржина и теоретски пристап, но и според прикажаните резултати укажува на фактот дека м-р Бобан Бошковски располага со потребните знаења кои како истражувач креативно ги применува во подрачјето на безбедносната наука. Кандидатот во својот докторски труд ја докажа поставената научна хипотеза.

Според тоа, Комисијата констатира дека докторскиот труд „Потребата и специфичноста на комуницирањето во сферата на безбедноста заради ефикасно спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик“, поднесен од кандидатот м-р Бобан Бошковски претставува извонредно вредна научна анализа во која преку резултатите од истражувањето е оформена јасна и успешна теориска рамка и методолошки пристап во објаснувањето на современите теориско-концепциски пристапи во сферата на безбедноста, нејзините функции, мисии и визии.

Овој труд во целост ги исполнува условите предвидени со законските акти за стекнување докторат. Оттука, Комисијата има особена чест на Наставно-научниот совет на Филозофски факултет во Скопје да му предложи да го прифати позитивниот извештај за оценка на докторската дисертација со наслов „Потребата и специфичноста на комуницирањето во сферата на безбедноста заради ефикасно спречување и решавање на состојби со висок безбедносен ризик“, на кандидатот м-р Бобан Бошковски и да допушти јавна презентација и јавна одбрана.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Оливер Бакрески, с.р.
2. Проф. д-р Ванчо Кенков, с.р.
3. Проф. д-р Марина Митревска, с.р.
4. Проф. д-р Желимир Кешетовиќ, с.р.
5. Доц. д-р Тања Милошевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ОРГАНИЗАЦИСКО ОДНЕСУВАЊЕ И КОМУНИЦИРАЊЕ КАКО ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА ВИСОКООБРАЗОВНА ИНСТИТУЦИЈА” ОД НАТАША ЛАЗАРЕВА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ - ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОГИЈА

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXX редовна седница одржана на 1. 12. 2016 година, не’ избра за членови на Рецензентската комисија за оценка на докторскиот труд под наслов „Организациско однесување и комуницирање како фактор за развој на високообразовна институција, изработена од м-р Наташа Лазарева, студент на докторските студии на Институтот за педагогија – менаџмент во образованието. Заблагодарувајќи му се на Наставно-научниот совет за укажаната доверба, слободни сме да му го доставиме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторскиот труд на м-р Наташа Лазарева претставува самостоен труд, презентирани преку текстуален и илустративен дел, придружен со прилози. Текстуалниот дел на дисертацијата содржи 5 целини (теоретски пристап, методологија на истражување, презентација и анализа на резултатите од истражувањето, заклучок и прилози), поставени на вкупно 276 страници. Литературата која е користена за изработката на магистерскиот труд, покрај фундаменталните педагошки дела содржи и голем број на дело од областа на менаџментот во образованието и актуелани, тематски соодветни ракописи. Трудот е поддржан од 217 библиографски единици на македонски и други странски јазици. Во прилозите, кандидатката ги има презентирани инструментите на истражувањето и добиените резултати.

Докторскиот труд, со одредени пропусти, генерално гледано е коректно и конзистентно поставен. Аналитичкиот пристап што го применила кандидатката се темели на фокусиран теориски пристап на проблемот кој се истражува и резултатите од емпириското истражување.

Структура

Докторскиот труд поседува структура која овозможува реализација на намерата на кандидатката да го истражува влијанието на организациското однесување и комуницирање врз развојот на високообразовните институции.

Вака поставената цел го дефинира истражувањето како применето со посебен фокус на утврдувањето на тоа дали и во која мера организациското однесување и комуницирање придонесуваат за развојот на високообразовните институции во Република Македонија. Ова истражување е особено актуелно бидејќи самата теорија на управувањето со образовните установи, во последно време, става посебен акцент на проучување на влијанието на организациската поставеност и работењето и комуникацијата како нивен составен елемент, врз развојот на образовните установи и е релативно ново подрачје во образовната практика во нашата земја. Се уште се ретки истражувањата од овој вид, не само кај нас туку и во светот. Таквиот проблем кандидатката го истражува на поширок системски план како состојба која е детерминирана од промените во теоретските сфаќања за управувањето со знаењата и комуникациските модели и промените во образовните установи, современите сфаќања во оваа сфера во светот и кај нас, како и практикувањето на овие трендови во нашето високо образование.

Ваквата поставеност, кандидатката ја реализира со помош на теориско-емпириски пристап, со примена на историски, дескриптивен и аналитичко-синтетички пристап во своето истражување, со помош на методолошки дискурс кој овозможува научно фундирани и доволно практично применливи резултати.

Операционализацијата на поставените цели, кандидатката ја спроведува преку:

- теориски пристап во проучувањето на проблемот на истражувањето;
- анализа на современа педагошка, андрагошка, психолошка и економска литература, кои за свој предмет не ја имаат само постојната ситуација со организацијата на работењето во високото образование, практикуваните комуникациски модели, туку и развојните правци според кои треба да биде третиран овој проблем;
- идентификување на меѓународните извори со кои се дефинира теоретската анализа на трудот; и
- емпириско истражување кое подразбира запознавање на односот и зависноста меѓу организацијата на работењето и комуникацијата како агент на промени во развојот на високообразовните установи во Република Македонија.

Ваквиот пристап резултирал со наративна структура претставена во 4 посебни и функционално поврзани целини кои опстојно го третираат проблемот на истражувањето: воведен дел; теоретски пристап кон проблемот на истражување; методологија на истражувањето, анализа и интерпретација на резултатите од истражувањето и заклучни согледувања.

Во првото заглавие кандидатката дава дескрипција на системот за високо образование во Република Македонија, со посебен фокус во актуализација на прашањата, како: значењето на високото образование во контекст на глобализациските предизвици, пристапот до високо образование и системите за осигурување на квалитет; организациското однесување во контекст на неговата системска поставеност; комуникацијата во високообразовните установи со нејзина објективизација во процесната, персоналната и трансферната димензија, како и можните бариери и начини за нивно надминување.

Во **второто заглавие** е презентирана методологијата на истражување која кандидатката ја применила.

Во **третото заглавие**, кандидатката врши анализа и интерпретација на резултатите од истражувањето. Акцентот во оваа анализа е ставен на добивање на одговори на следниве прашања:

- *Дали постојат и кои се стиловите и нормите на организациско однесување и комуницирање кај вработените во организацијата и колку тие придонесуваат за прецизно утврдување и структурирање на постојаната клима во организацијата?*
- *Дали правилното организациско комуницирање и однесување ја зајакнува високообразовната институција?*
- *Дали постоечките разлики околу мислењата и ставовите на испитаниците може комплетно да ја откријат постоечката организациска клима во организацијата?*
- *Дали, доколку се исполнат условите за работа во една високообразовна институција од сите аспекти (психолошки и социјални), може да се очекува позитивна организациска клима?*

Кандидатката настојува да ги судри добиените резултати од истражувањето со резултатите кои се добиени по пат на анализа на современите настојувања во сферата на организациската поставеност и комуникацијата во високообразовните установи. Притоа, анализата и интерпретацијата ја операционализира по пат на проблемски пристап фокусиран во неколку клучни манифестации, како:

- *влијанието на организациската поставеност и комуникацијата врз мислењето на вработените во институциите за сопственото однесување и комуницирање, како и мислењето на вработените кое се однесува на потребните промени во врска со организациското однесување и комуницирање;*
- *влијанието на организациската поставеност и комуницирањето врз воспоставувањето на ефикасна организациска клима во дадени услови;*

- *влијанието на организациската поставеност и комуницирање врз постојниот менаџмент и врз недостатоците и предностите на неговото функционирање;*
- *влијанието на организациската поставеност и комуницирање врз исполнетоста на условите од психолошки и социјален аспект кај вработените.*

Во **четвртото заглавие**, кандидатката ги презентира заклучните согледувања и дава препораки за идни активности во сферата на организациската поставеност и комуницирањето во високото образование во нашата земја. Врз основа на добиените резултати кандидатката ги потврдува или одбива поставените хипотези на истражувањето.

Врз основа на резултатите од теоретската анализа и спроведеното истражување, како и врз основа на констатираните слабости, кандидатката дава препораки за интервенции во сферата на организациската поставеност и начините на комуникација во високообразовните установи.

.

Анализата на докторскиот труд покажува дека кандидатката вложила голем напор проблемот на истражувањето да го посматра од различни аспекти, а се во функција на јасност и издржаност на препораките што ги дава на крајот на трудот. Во одредени сегменти се чини дека кандидатката пристапува доста еднострано во толкувањето на истражуваната појава и извлекува заклучоци кои не се дополнително аргументирани.

Проблемскиот пристап кој кандидатката го применила со наведување на голем број детерминанти и нивна операционализација со целосно почитување на спецификите на состојбите и окружувањето е во функција на јасност на трудот. Од аспект на посебноста и актуелниот миг во кој се наоѓа високото образование во Република Македонија и потребата од зајакнување на овој дел од образовниот систем со континуирано следење и целосно разоткривање на позитивните и негативните искуства од организациското однесување и комуникацијата, се чини дека ваков пристап е повеќе од неопходен. Дотолку повеќе што во последно време, во сферата на менаџирањето (сеопфатно сватено) и организациската поставеност и комуникацијата во високото образование се прават обиди за интервенции кои имаат системска позадина но притоа

не произлегуваат од втемелени и издржани добри примери од практиката. Овој дел, дополнет со функционалното поврзување и прецизното поставување на значењето и улогата на сите клучни фактори кои ја детерминираат организациската клима и ефикасноста во развојот на високообразовните установи, сочинува јака основа да се дадат издржани толкувања и препораки кои би биле операционализирани во образовната практика во нашата земја.

Поголемиот дел од теоретскиот пристап на дисертацијата е коректно сработен, но има се уште потреба од одредени корекции, како:

- апстрактот да се преработи и да се дополни со попрецизно дефинирање на истражувањето;
- во теоретскиот дел на истражувањето во делот на Значењето на високото образование има потреба од преформулација на поднасловите во согласност со содржината;
- има потреба трудот да се лекторира.

Методологија

Во рамките на својот пристап во анализата на проблемот на докторкиот труд, кандидатката применува методологија на истражување карактеристична за општествените науки. Со примена на историскиот метод, методот на анализа, дескриптивниот метод, компаративниот метод, индуктивниот метод и методот на генерализација, кандидатката ги проучува постојните теоретски аспекти на истражуваната појава и искуствата од досегашниот третман на организациското однесување и комуникацијата и нивната манифестација во високообразовните установи.

Со помош на аналитичко-синтетички пристап, анализата на документација, компарацијата, неексперименталната каузална метода за утврдување на причинско-последичните односи во сферата на организацијата на работа во високообразовните установи, кандидатката успешно ја реализирала поставената цел.

Со помош на анкетирање и користење на два вида прашалника, емпириското истражување е спроведено со вработени во 14 високообразовни установи (11 во Република Македонија и 3 во Холандија), со вкупно опфатени 361 испитаник или 722 примероци на анкетни прашалници дистрибуирани по електронски пат.

Во истражувањето се користи случаен и стратификуван примерок. Изборот по различни слоеви на вработени во поглед на струките, односно насоките е со соодветен процент.

Во однос на возраста, опфатени се претставници на возраст од 25 до 65 години. Заради попрегледна анализа на резултатите во однос на возраст, испитаниците се поделени на четири возрасни групи.

Големината на примерокот е условен со спремноста на вработените да се вклучат во истражувањето што придонело кандидатот да има ограничени можности за опфат на поголем број на субјекти на истражување. Со оглед на големината на примерокот, резултатите може да бидат третирали само на индикативна основа.

Во рамките на методолошкиот дел, кандидатката има направено неколку пропусти, и Комисијата смета дека има простор за нивно подобрување и приспособување на методолошката структура карактеристична за Филозофскиот факултет во Скопје. Притоа, се мисли на следново:

- во последната верзија на докторската дисертација **делумно** е одговорено на претходно дадените забелешки;
- подобрена е структурата на трудот;
- покоректно се подредени методолошките компоненти во однос на претходната верзија, но во нивното дефинирање се' уште постојат бројни слабости;
- предметот на истражување се' уште не е прецизно дефиниран. Ова беше и претходно посочено како забелешка, но се уште не постои јасна и издвоена формулација за предметот на истражување. Реченицата која се однесува на предметот е преширока и се однесува на случувања, а не на конкретни појави;
- основните поими да се стават по предметот на истражување бидејќи се однесуваат на него и служат за негово појаснување. Ова беше и претходна забелешка;
- дефинирањето на општата цел да се претстави појасно и попрецизно. И ова е забелешка од претходната верзија која се' уште е присутна;
- да се појасни формулацијата на задачите број 3 и број 9;
- хипотезите се се' уште премногу општи и треба да се конкретизираат;
- да се појасни формулацијата на посебните хипотези 1 и 3;
- варијаблите се уште не се соодветно дефинирани;
- кај хипотеза 3 да се појаснат независните и зависните варијабли;
- табелите и графиконите соодветно да се нумерираат и насловат;
- да се назначи во називот на табелите и во интерпретацијата на кои видови податоци се однесуваат пресметуваните мерки на централна тенденција и дисперзија со кои се врши споредба меѓу Македонија и Холандија;
- се уште постои неаргументирано изведување на заклучоци;
- трудот треба технички подобро да се среди;
- да се приложи и прашалникот за холандските испитаници;
- некои библиографските единици се уште не се правилно цитирани;
- библиографијата да се лоцира на крајот од главниот текст, а прилозите на крајот од трудот.

Комисијата смета дека овие пропусти го нарушуваат општиот впечаток за трудот и мораат да бидат отклонети за подобрување на неговиот квалитет и исполнување на методолошката коректност.

Заклучок:

Значењето што го има организациското однесување и комуникацијата во високообразовните установи и нивното влијание врз развојот на установите а во контекст на глобализационите процеси зазема исклучително значајно место, како во научните кругови така и во плановите за развој на високообразовните системи во земјите во светот. Покрај значајноста на системските интервенции во сферата на структурата на високото образование и економизирањето на образовните излези, подеднакво значење им се придава и на перманентните интервенции во развојната сфера, особено на организациската поставеност и начините на комуникација рефлектирани преку ефикасноста на процесите на управување. Оттаму, зајакнувањето на организациската поставеност е прашање кое треба да ги засега високообразовните установи, особено во креирањето на нивниот развој и подигањето на квалитетот на работата на универзитетскиот кадар, особено менаџерскиот.

Организациското однесување и комуницирање се дел од основните двигатели на функционалноста на образовниот процес и според истражувањата без нив не може да се замисли професионална организациска клима. Од друга страна, пак, за да се моделира професионална високообразовна институција, не се доволни само организациското однесување и комуницирање, туку и стручноста, компетентноста, професионализмот на наставниот кадар кои треба да понудат висок квалитет. Последниве детерминанти не подлежат на спроведеното истражување, но сепак се дел од високообразовните институции.

Докторскиот труд „Организациското однесување и комуникацијата како фактор за развој на високообразовна институција“, изработен од м-р Наташа Лазарева, студент на докторските студии на Институтот за педагогија – менаџмент во образованието, и покрај делумните пропусти, претставува значаен напор за расветлување на едно исклучително значајно прашање во образовната практика. Трудот претставува дело кое има аспирации да ги спои теориската и практичната димензија на истражуваниот проблем. Практичните импликации што ги сугерира и ги носи како свој потенцијал, особено

констатациите за видот на организациска поставеност го прават овој труд вреден од аспект на можностите за апликација.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци, слабите и добрите страни на докторскиот труд и квалитетите на кандидатката, Рецензентската комисија смета дека има основа да се даде **дополнителен рок за доработка**, согласно со дадените забелешки. По направените корекции, кандидатката може да ја продолжи постапката за одбрана на докторскиот труд.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Зоран Велковски с.р.

Проф. д-р Наташа Ангелоска Галевска с.р.

Проф. д-р Анета Бараковска с.р.

Проф. д-р Вера Стојановска с.р.

Проф. д-р Јасмина Делчева Диздаревик с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА “ СИСТЕМСКИ И ФУНКЦИОНАЛНИ
ПРИСТАПИ ВО ВОСПИТНО- ОБРАЗОВНИОТ ТРЕТМАН НА ОСУДЕНИ ЛИЦА КОИ
ИЗДРЖУВААТ КАЗНА ЗАТВОР” ОД М-р. ЃОРГЕ ТОДОРОВ, ПРИЈАВЕНА НА
ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ - ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОГИЈА

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXX редовна седница одржана на 1.XII 2016 година, не’ избра за членови на Рецензентската комисија за оцена на докторскиот труд под наслов „Системски и функционални пристапи во воспитно-образовниот третман на осудени лица кои издржуваат казна затвор“, изработена од м-р Ѓорге Тодоров, студент на докторските студии на Институтот за педагогија. Заблагодарувајќи му се на Наставно-научниот совет за укажаната доверба, слободни сме да му го доставиме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторскиот труд на м-р Ѓорге Тодоров претставува самостоен труд, презентираан преку текстуален и илустративен дел придружен со прилози. Текстуалниот дел, на дисертацијата содржи 3 глобални целини (Теоретски пристап кон проблемот на истражување, Методологија на истражување и Анализа и интерпретација на резултатите од истражувањето), поставени на вкупно 263 страници. Литературата која е користена за изработката на докторскиот труд, покрај фундаменталните педагошки дела содржи и голем број на дела од областа на образованието и актуелни, тематски соодветни ракописи. Трудот е поддржан од 100 библиографски единици на македонски и други странски јазици. Во прилозите, кандидатот ги има презентираано инструментите на истражувањето и добиените резултати.

Докторскиот труд е коректно и конзистентно поставен. Аналитичкиот пристап што го применил кандидатот се темели на фокусиран теориски пристап на проблемот кој се истражува и резултатите од емпириското истражување. Секоја глава има последователност и сопствена хомогеност. Со тоа, кандидатот ја поставува конструкцијата на трудот која овозможува лесно читање и запознавање со истражуваниот проблем. Трудот кулминира во третиот дел каде што е претставена синтезата на согледувањата произлезени од теоретското и емпириското истражување.

Структура

Докторскиот труд поседува структура која овозможува реализација на намерата на кандидатот да ја истражува образовната работа со осудени лица кои издржуваат казна затвор, односно постојните методи на воспитно-образовна работа на осудени лица, начинот на кој тие се спроведуваат во различни установи, преку согледување од аспект на воспитнообразовен третман и негово утврдување во секоја установа, можностите за нивно спроведување, нивната функционалност, правилата и условите кои се на располагање за нивно спроведување, тешкотиите на кои се наидува, утврдување на сличности, односно разлики во спроведувањето на методите и постапките.

Вака поставената цел го дефинира истражувањето како применето со посебен фокус на утврдувањето на систематската поставеност и функционалноста на воспитно-образовниот третман во процесот на ресоцијализација на осудени лица.

- Анализа на поставеноста на образовниот третман во КПУ
- Утврдување на образовната програма која што се нуди во КПУ и КПД и нејзината релација со образовните потреби на осудените лица кои издржуваат казна затвор
- Утврдување на ставовите и мислењата на воспитувачите за воспитно – образовниот третман кој се применува во казнено поправните установи
- Утврдување на застапеноста на формалното и неформално образование во казнено- поправните установи .
- Утврдување на ставовите на осудените лица за вклучување и продолжување на воспитнообразовниот процес додека се на издржување казна затвор во казнено поправните установи
- Детектирање на потребата од воведување на нови едукативни програми и модули на работа во воспитно-образовниот третман на осудени лица кои издржуваат казна затвор .

Ова истражување е особено актуелно бидејќи во пенитенцијарните установи, образованието претставува битен фактор кој може да придонесе за ефикасност во процесот на превоспитување и подготовката за реинтеграција на осуденото лице во општествената средина. Образовното делување во ваква средина е доста специфично бидејќи не се реализира во природна средина каде што се дозволени слободни маневрирања, туку во вештачка средина која настојува да објективизира приближно нормални услови на живеење кои владеат во општествената средина. Во нашата држава, истражувањата од овој вид се вистинска реткост.

Таквиот проблем кандидатот го истражува на поширок системски план како состојба која е детерминирана од промените во теоретските сфаќања за моделите модели на

андрагошка работа кои би им помогнале на осудените лица во постпеналаната средина, во контекст на намалувањето на рецидивизмот и современите сфаќања во оваа сфера во светот, како и практикувањето на овие трендови во нашата средина.

Ваквата поставеност, кандидатот ја реализира со помош на теориско-емпириски пристап со примена на историски, дескриптивен и аналитичко синтетички пристап во своето истражување, со помош на методолошки дискурс кој овозможува научно фундирани и доволно практично применливи резултати.

Операционализацијата на поставените цели, кандидатот ја спроведува преку:

- теориски пристап во проучувањето на проблемот на истражувањето;
- анализа на современа пенолошка, андрагошка и психолошка литература, кои за свој предмет не ја имаат само постојната ситуација со примената на моделите на образовната работа со осудени лица, туку и развојните правци според кои треба да биде третиран овој проблем;
- идентификување на меѓународните извори со кои се дефинира теоретската анализа на трудот; и
- емпириско истражување кое подразбира запознавање на односот и зависноста меѓу образовната работа и зајакнување на образовните капацитети на лицата осудени на казна затвор и намалувањето на негативните ефекти во постпеналниот период.

Докторскиот содржи тематски логичен редослед кој ја отсликува содржината на теоретските и практичните истражувања во областа на пенолошката андрагогија со посебен фокус на моделите на образовна работа со осудени лица во Република Македонија.

Првото заглавие претставува вовед во темата на дисертацијата. Она што е објаснето е актуелноста на проблематиката на истражување и дескрипција на состојбата со образовната работа во нашата земја. Кандидатот притоа се задржува на неопходноста од мултидисциплинарен пристап во воспитно-образовната работа со осудените лица, ставајќи притоа посебен фокус на: односот меѓу должината на затворската казна и образовната рехабилитација, видот и карактерот на образовните потреби кај осудените лица, организациската поставеност на казнено поправните установи, релациите меѓу слободното време и образовната репродукција и влијанието и значењето на различните видови воспитание во процесот на ресоцијализација.

Во овој дел се претставени и повеќе модели на воспитно-образовен третман на осудени лица кои се практикуваат во некои европски земји, како: Данска, Финска, Исланд,

Норвешка и Шведска. Посебен простор е оставен за дескрипција на моделите на третмански пристап во Србија и начинот на нивно спроведување

Во **второто заглавие** е преставена методологијата на истражување. Во анализата на проблемот на докторскиот труд, кандидатот применува методологија на истражување карактеристична за општествените науки. Со примена на историскиот метод, методот на анализа, дескриптивниот метод, индуктивниот метод и методот на генерализација, кандидатот ги проучува постојните теоретски аспекти на истражуваната појава и искуствата од досегашниот третман на образовната работа со осудени лица во контекст на зајакнување на образовните капацитети и ефикасноста на ресоцијализацијата.

Со помош на аналитичко-синтетички пристап, анализата на документација, компарацијата, неексперименталната каузална метода за утврдување на причинско-последичните односи, кандидатот успешно ја реализирал поставената цел.

Со помош на анкетирање, емпириското истражување е спроведено во две казнено-поправни установи, од кои едната од затворен вид (КПД Идризово, а другата од полуотворен вид (КПУ Затвор Скопје).

Во истражувањето се опфатени осудени лица кои се на издржување казна затвор и кои имаат различни должини на казни, почнувајќи од најмалата, па се' до над 6 години казна.

Примерокот во анкетирањето е случаен и се опфатени вкупно 173 осудени лица и 27 вработени кои се директни спроведувачи на процесот на ресоцијализација во затворските установи, и тоа

- 133 осудени лица од машки пол, од кои 80 од КПД Идризово и 53 од КПУ Затвор Скопје;
- 40 осудени лица од женски пол, кои издржуваат казна во КПД Идризово.

Соодносот на примерокот на вработени по казено поправни установи е:

- 20 вработени во Секторот за ресоцијализација во КПД Идризово;
- 7 вработени од Секторот за ресоцијализација во КПУ Затвор Скопје.

Применета е дескриптивна анализа која ги зема предвид процентот, фреквенцијата и оценувањето на пондерираната средина.

Третото заглавие се осврнува кон презентација и анализа на добиените податоци од истражувањето. Во него, кандидатот врши анализа и интерпретација на резултатите од истражувањето. Акцентот во оваа анализа е ставен на добивање одговори на следниве прашања:

- Дали осудените лица имаат позитивен став кон воспитно – образовниот третман ?
- Дали образовната програма која што се нуди во КПУ и КПД ги задоволува образовните потреби на осудените лица кои издржуваат казна затвор?
- Дали воспитувачите се задоволни од воспитно-образовниот третман кој се спроведува во казнено поправните установи?
- Дали во затворите е доволно застапено формалното и неформалното образование ?
- Дали осудените лица се заинтересирани да се вклучат во воспитно образовниот процес додека се на издржување казна затвор во казнено поправните установи ?
- Дали осудените лица имаат позитивен став кон воведувањето на нови едукативни програми и модули на работа?

Посебен квалитет на овој дел од докторскиот труд е настојувањето на кандидатот да ги судри добиените резултати од истражувањето со резултатите кои се добиени по пат на анализа на современите настојувања во сферата на педогошката андрагогија, т.е. моделите на образовна работа во казнено-поправните установи и нивното влијание во процесите на зајакнување на интелектуалните капацитети на осудените лица и нивната ресоцијализација.

Во заклучните согледувања, кандидатот дава препораки за идни активности во сферата на образовната работа во казненопоправните установи во нашата земја.

Анализата на докторскиот труд покажува дека кандидатот вложил голем напор проблемот на истражувањето да го посматра од различни аспекти, а се во функција на јасност и издржаност на препораките што ги дава на крајот на трудот, што на овој труд му дава дополнителен квалитет. Во одредени сегменти се чини дека кандидатот пристапува доста еднострано во толкувањето на истражуваната појава, и извлекува заклучоци кои не се дополнително аргументирани. Ваквата појава не влијае врз квалитетот на докторскиот труд бидејќи доминантно се однесува на доста познати феномени кои и се познати на андрагошката јавност.

Проблемскиот пристап кој кандидатот го применил со наведување на голем број детерминанти и нивна операционализација со целосно почитување на спецификите на состојбите и окружувањето е во функција на јасност на трудот. Од аспект на посебноста и актуелниот миг во кој се наоѓа пенолошката андрагогија во Република Македонија и потребата од зајакнување на овој дел од образовниот систем со континуирано следење и целосно разоткривање на позитивните и негативните искуства врз зајакнувањето на моделите на образовната работа со лица осудени на казна затвор, се чини дека ваков пристап е повеќе од неопходен. Дотолку повеќе што во последно време, во сферата на менаџирањето (сеопфатно сфатено) и поставеноста на моделите на образовна работа во пенитенцијарните установи се прават обиди за интервенции кои имаат системска заднина, но притоа не произлегуваат од втемелени и издржани добри примери од практиката. Овој дел, дополнет со функционалното поврзување и прецизното поставување на значењето и улогата на сите клучни фактори кои ја детерминираат пеналната и постпеналната ресоцијализација, сочинуваат силна основа да се дадат издржани толкувања и препораки кои би биле операционализирани во образовната практика во нашата земја. Оттаму, пристапот на кандидатот е напълно оправдан и му овозможува на читателот да добие целосна слика и здрави аргументи за понудената методологија за анализа на проблемот на истражувањето.

Заклучок:

Докторскиот труд „Системски и функционални пристапи во воспитно образовниот третман на осудени лица кои издржуваат казна затвор“, изработен од м-р Ѓорге Тодоров, студент на докторските студии на Институтот за педагогија, претставува значаен напор за расветлување на едно исклучително значајно прашање во образовната практика. Овој труд претставува сам по себе извор, стимулација и поддршка на други истражувања од овој домен. Поради тоа, може да се заклучи дека станува збор за труд кој има аспирации да констатира, но и да отвори низа значајни прашања од доменот на пенолошката андрагогија, особено моделите на образовна работа, како силни фактори кои ја условуваат ефикасноста во работењето на пенитенцијарните установи и квалитетот на процесите на ресоцијализација. Трудот претставува дело кое има аспирации да ги спои теориската и практичната димензија на истражуваниот проблем. Практичните импликации што ги сугерира и ги носи како свој потенцијал, особено констатациите за видот на моделите на образовна работа кои се преминуваат во пенитенцијарните установи, го прават овој труд вреден од аспект на можностите за апликација.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и веќе потврдените квалитети на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно го оценува докторскиот труд „ Системски и функционални пристапи во воспитно-образовниот третман на осудени лица кои издржуваат казна затвор“, изработен од м-р Ѓорге Тодоров, студент на докторските студии на Институтот за педагогија, и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја усвои оваа рецензија и да му овозможи на кандидатот понатамошна постапка за одбрана на докторскиот труд.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Зоран Велковски с.р.

Проф. д-р Наташа Ангелоска Галевска с.р.

Проф. д-р Трајан Гоцевски с.р.

Проф. д-р Борче Костов с.р.

Проф. д-р Јасмина Д. Диздаревиќ с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА “ ОРГАНИЗАЦИСКОТО УЧЕЊЕ И
ОРГАНИЗАЦИСКИОТ РАЗВОЈ” ОД М-р ДАНИЕЛА КАРАДАКОВ, ПРИЈАВЕНА НА
ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ - ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОГИЈА, ДОКТОРСКИ
СТУДИИ ПО МЕНАЏМЕНТ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXXI редовна седница одржана на 1.XII.2016 година, не’ избра за членови на Рецензентската комисија за оцена на докторскиот труд под наслов „Организациското учење и организацискиот развој“, изработена од м-р Даниела карадаков, студент на докторските студии на Институтот за педагогија – менаџмент во образованието. Заблагодарувајќи му се на Наставно-научниот совет за укажаната доверба, слободни сме да му го доставиме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторскиот труд на м-р Даниела Карадаков претставува самостоен труд презентирани преку текстуален и илустративен дел, придружен со прилози. Текстуалниот дел на дисертацијата содржи 5 глобални целини (вовед, теоретски пристап кон проблемот на истражување, методологија на истражувањето, резултати од истражувањето, дискусија за резултатите од истражувањето, и заклучни согледувања), поставени на вкупно 401 страница. Литературата која е користена за изработката на докторскиот труд, покрај фундаменталните педагошки дела, содржи и голем број на дела од областа на менаџментот во образованието и актуелни, тематски соодветни ракописи. Трудот е поддржан од 111 библиографски единици на македонски и други странски јазици. Во прилозите, кандидатката ги има презентирани инструментите на истражувањето и добиените резултати.

Докторскиот труд е коректно и конзистентно поставен. Аналитичкиот пристап што го применила кандидатката се темели на фокусиран теориски пристап на проблемот кој се истражува и резултатите од емпириското истражување. Секоја глава има последователност и сопствена хомогеност и соодветствува на класичниот методолошки пристап во проучувањето на општествените појави. Со тоа, кандидатката ја поставува конструкцијата на трудот која овозможува лесно читање и запознавање со истражуваниот проблем. Трудот кулминира во заклучниот дел каде што е претставена синтезата на согледувањата произлезени од теоретското и емпириското истражување.

Структура

Докторскиот труд поседува структура која овозможува реализација на намерата на кандидатката да го истражува влијанието на организациското учење врз организацискиот развој.

Вака поставената цел го дефинира истражувањето како применето со посебен фокус на утврдувањето на тоа дали и во која мера организациското учење влијае врз организацискиот развој, поточно да се утврди какво е влијанието на организациското учење врз организацискиот развој кај организации од различни дејности (производство, услуги и јавни дејности). Ова влијание кандидатот го операционализира преку следниве активности:

- утврдување на разликите и евентуалните сличности на исказите помеѓу испитаниците од производствените, услужните и јавните организации кај топ менаџерите;
- проценување на ставовите за организацискиот развој и организациското учење на суппримероците на испитаници, топ менаџери, менаџери и вработени од производствените, услужните и јавните организации;
- утврдување на разликите во извршените проценки на ставовите за организацискиот развој и организациското учење меѓу испитаници од производствените, услужните и јавните организации во секој суппримерок (топ менаџери, менаџери и вработени);
- утврдување на поврзаноста на индикаторите (варијаблите) кои го дефинираат организацискиот развој и организациското учење;
- утврдување на практиките на организациите во спроведување на организациско учење;
- утврдување на практиките на организациите за креирање, прибирање, складирање, размена и примена на знаењето;
- Утврдување на културата на учење во организациите т.е. дали постои култура на поддржување на организациското учење;
- утврдување на практиките на организациите за охрабрување експериментирање и флексибилност на вработените, односно колку ги поттикнуваат вработените да преземаат ризици, да бидат иновативни, да трагаат по нови идеи, да испробуваат нови процеси, да развиваат нови производи и услуги;
- детектирање на можни системи за поттикнување индивидуален развој на вработените;
- детектирање на можни системи за поттикнување на тимскиот развој на вработените;
- утврдување на статусот на организациското учење во стратегиите за развој на организациите;

- утврдување на комуникацискиот систем во организациите;
- тврдување на пристапите до екстерното и интерното знаење и искуство;
- анализа на односот на менаџментот кон организациското учење;
- детектирање на начините на кои организациите ги поттикнуваат вработените за исполнување на колективната визија;
- утврдување на постоење на организациска меморија во организациите.

Ова истражување е особено актуелно бидејќи самата теорија на управувањето со организациите става посебен акцент на проучувањето на факторите кои влијаат врз организацискиот развој. Проучувањето на организациското учење и неговото влијание врз организацискиот развој е релативно ново подрачје во образовната практика во нашата земја. Се уште се ретки истражувањата од овој вид во нашата земја. Таквиот проблем кандидатката го истражува на поширок системски план како состојба која е детерминирана од промените во теоретските сфаќања за организациското учење и промените во ефикасноста на работењето во организациите, современите сфаќања во оваа сфера во светот и кај нас, како и практикувањето на овие трендови во нашата средина.

Ваквата поставеност, кандидатката ја реализира со помош на теориско-емпириски пристап со примена на историски, дескриптивен и аналитичко-синтетички пристап во своето истражување, со помош на методолошки дискурс кој овозможува научно фундирани и доволно практично применливи резултати.

Операционализацијата на поставените цели, кандидатката ја спроведува преку:

- теориски пристап во проучувањето на проблемот на истражувањето;
- анализа на современа педагошка, андрагошка, психолошка и економска литература, кои за свој предмет не ја имаат само постојната ситуација со применат на моделите на организациското учење, туку и развојните правци според кои треба да биде третиран овој проблем;
- идентификување на меѓународните извори со кои се дефинира теоретската анализа на трудот;
- емпириско истражување кое подразбира запознавање на односот и зависноста меѓу организациското учење и менаџирањето со организациите, како агент на промени во ефикасноста во работењето.

Докторскиот труд се состои од четири тематски подрачја кои во логичен редослед ја отсликуваат содржината на теоретските и практичните истражувања во областа на тоа како организациското учење може да помогне при создавање на кооперативни работни системи, земајќи ги предвид и индикаторите за ефективен образовен менаџмент во бизнис-окружувањето во Република Македонија.

Првото заглавие претставува вовед во темата на дисертацијата. Она што е објаснето е актуелноста на проблематиката на истражување и дефинирањето на проблемот на истражување.

Во овој дел, кандидатката ја разработува теоретската основа на организациското учење. Тука се дефинирани сите релевантни поими на организациското учење. Посебен акцент е ставен на операционализација на организациското учење, видови, модели, стратегии, функции и релации со организацискиот развој.

Во **второто заглавие**, кандидатката ја презентира методологијата на истражување. Во анализата на проблемот на докторскиот труд, кандидатката применува методологија на истражување карактеристична за општествените науки. Со примена на историскиот метод, методот на анализа, дескриптивниот метод, индуктивниот метод и методот на генерализација, кандидатката ги проучува постојните теоретски аспекти на истражуваната појава и искуствата од досегашниот третман на организациското учење во контекст на организацискиот развој.

Со помош на аналитичко-синтетичкиот пристап, анализата на документација, компарацијата, неексперименталната каузална метода за утврдување на причинско-последичните односи во сферата на организациското учење, кандидатката успешно ја реализирала поставената цел.

За потребите на истражувањето опфатени се повеќе мали, средни и поголеми организации (производствени, услужни и јавни – владини и невладини) кои партиципираат на територијата на Р Македонија.

Во истражувањето се опфатени три суппримероци на испитаници, и тоа два од редот на менаџментот (топ менаџери и оперативни менаџери) и еден од редот на вработените во организациите.

Во истражувањето се користи случаен стратификуван примерок. Вкупно се опфатени 496 испитаници, и тоа:

- стратегиски менаџери, односно топ менаџери – 45 испитаници, од кои 16 во производствени организации, 18 во услужни организации и 11 во јавни владини и невладини организации;

- менаџери на пониски хиерархиски нивоа, односно оперативни менаџери – вкупно 124 испитаници од кои: 41 во производствени организации, 43 во услужни организации и 40 во јавни владини и невладини организации;
- вработени – вкупно 327 испитаници од кои: 108 вработени во производствени организации; 125 испитаници вработени во услужни организации и 94 испитаници вработени во јавни организации.

Во обработката на податоците е користена дескриптивна и компаративна статистика. Со дескриптивните процедури за секоја варијабла е одредена дистрибуцијата на фреквенциите, а за секоја континуирана серија се пресметани мерки на централна тенденција и мерките на дисперзија (стандардна девијација, варијансата, ранг, распон на варијација); воедно, утврден е и распоредот на вредностите на гаусовата крива (Skewness и Kurtosis).

Од дискриминативните процедури, користен е:

- факторскиот модел на униваријантна анализа на варијанса (ANOVA) за тестирање на значајност на разлики помеѓу повеќе од две аритметички средини, односно утврдување на разлики помеѓу производствените, услужните и јавните организации од извршената проценка во сите три суппримероци (топ менаџери, менаџери и вработени).

Од каузалните процедури, користени се:

- Хи – квадрант тестот (X^2 тест) за утврдување на разлики во атрибутивните показатели помеѓу независните примероци на испитаници (производствени, услужни и јавни организации) кај испитаниците топ менаџери;
- за утврдување на сличностите во исказите и ставовите помеѓу испитаниците користена е матрица на интерсличности;
- објаснувањето на просторот на организацискиот развој и организациското учење и проектирање и дефинирање на заедничките компоненти и димензии утврдено е со примена на факторска анализа;
- пирсоновиот коефициент на корелација се користеше за утврдување на поврзаноста помеѓу организацискиот развој и организациското учење;
- влијанието на организациското учење врз организацискиот развој утврдено е со примена на регресиска анализа;

Третото заглавие се осврнува кон презентација на добиените податоци од истражувањето. Во прикажувањето на резултатите од истражувањето покрај образложенијата за добиените показатели користени се и графички прикази и табеларни прегледи.

Четвртото заглавие е посветено на анализа на добиените резултати од истражувањето. Фокусот на анализата е ставен на:

- проценка на нивото на организациски развој;
- проценка на нивото на организациско учење;
- разлики во ставовите на испитаниците од производните, услужните и јавните организации;
- дефинирање на просторот од организацискиот развој;
- дефинирање на просторот од организациското учење;
- поврзаност на организацискиот развој со организациското учење;
- влијание на организациското учење врз организацискиот развој;

Посебен квалитет на овој дел од докторскиот труд е настојувањето на кандидатката да ги судри добиените резултати од истражувањето со резултатите кои се добиени по пат на анализа на современите настојувања во сферата на организациското учење и неговото влијание врз ефикасноста во работењето. Врз основа на добиените резултати, кандидатката ги потврдува или одбива поставените хипотези на истражувањето.

* * *

Анализата на докторскиот труд покажува дека кандидатката вложила голем напор проблемот на истражувањето да го посматра од различни аспекти, а се во функција на јасност и издржаност на заклучоците што ги дава на крајот на трудот, што на овој труд му дава дополнителен квалитет.

Проблемскиот пристап кој кандидатката го применила со наведување голем број на детерминанти и нивна операционализација, со целосно почитување на спецификите на состојбите и окружувањето, е во функција на јасност на трудот. Од аспект на посебноста и актуелниот миг во кој се наоѓа стопанството во Република Македонија и потребата од зајакнување на интелектуалниот капитал во организациите, се чини дека ваков пристап е повеќе од неопходен. Дотолку повеќе што во последно време, во сферата на менаџирањето (сеопфатно сватено) и поставеноста на континуираното обучување на вработените се прават обиди за интервенции кои имаат системска позадина но притоа ретко или воопшто не произлегуваат од втемелени и издржани добри примери од практиката. Овој дел, дополнет со функционалното поврзување и прецизното поставување на значењето и улогата на сите клучни фактори кои ја детерминираат ефикасноста во работењето на организациите, сочинуваат силни основа да се дадат издржани толкувања кои би биле операционализирани во образовната и стопанската практика во нашата земја. Оттаму, пристапот на кандидатката е наполно оправдан и му овозможува на читателот да добие целосна слика и здрави аргументи за понудената методологија за анализа на проблемот на истражувањето.

Трудот го карактеризира методолошка коректност со јасно одмерени и издржани заклучоци. Иако во одделни сегменти заклучоците се пренагласени, тоа воопшто не ја намалува нивната издржаност.

Заклучок:

Докторскиот труд „Организациското учење и организацискиот развој“, изработен од м-р Даниела Карадаков, студент на докторските студии на Институтот за педагогија – менаџмент во образованието, претставува значаен напор за расветлување на едно исклучително значајно прашање во релациите меѓу стопанството и образованието. Овој труд претставува, сам по себе, извор, стимулација и поддршка на други истражувања од овој домен. Поради тоа, може да се заклучи дека станува збор за труд кој има аспирации да констатира, но и да отвори низа значајни прашања од доменот на менаџирањето на организациското учење, како силен фактор кои го детерминира организацискиот развој. Трудот претставува дело кое има аспирации да ги спои теориската и практичната димензија на истражуваниот проблем. Практичните импликации што ги сугерира и ги носи како свој потенцијал, особено констатациите за видот на моделите на организациско учење, го прават овој труд вреден од аспект на можностите за апликација.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и веќе потврдените квалитети на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно го оценува докторскиот труд „Организациското учење и организацискиот развој“, изработен од м-р Даниела Карадаков, студент на докторските студии – менаџмент во образованието, на Институтот за педагогија, и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја усвои оваа рецензија и да и овозможи на кандидатката натамошна постапка за одбрана на докторскиот труд.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Зоран Велковски с.р.

Проф. д-р Наташа Ангелоска Галевска с.р.

Проф. д-р Вера Стојановска с.р.

Доц. д-р Елена Ризова с.р.

Проф. д-р Анета Бараковска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „НАЦИОНАЛНАТА
БЕЗБЕДНОСНА ПОЛИТИКА НА САД И КАРАКТЕРИСТИКИТЕ
НА ВОЕНИТЕ ИНТЕРВЕНЦИИ НА БЛИСКИОТ ИСТОК ПО 11
СЕПТЕМВРИ“ ОД М-Р ОЛИВЕР СТОЈАНОСКИ,
ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, седницата одржана на 16. VI. 2016 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Оливер Стојаноски, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, на тема: **„Националната безбедносна политика на САД и карактеристиките на воените интервенции на Блискиот исток по 11 Септември“**., во состав проф. д-р Синиша Даскаловски, (преседател) проф. д-р Лидија Георгиева, (ментор), проф. д-р проф. д-р Билјана Ванковска (член), проф. д-р Марина Митревска (член) и проф. д-р Жидас Даскаловски (член). ННС на XXVII седница донесе одлука бр. 0203-2548/13 и го усвои Извештајот за доработка на трудот. Кандидатот на 1.02.2017 година го достави доработениот труд.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофски факултет му го го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на м-р Оливер Стојаноски, пријавена на Институтот за безбедност, одбрана и мир, на тема: **„Националната безбедносна политика на САД и карактеристиките на воените интервенции на Блискиот исток по 11 Септември“** е изложена на 306 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman (македонска поддршка), со 1,5 проред и големина на букви 12. Трудот е структуриран во пет глави, заклучок, библиографија и прилози. Во текстот се приложени 15 табели, 13 графикони и 9 прегледи во кои се прикажани емириски податоци и резултатите од анализите. Текстот е поткрепен со 220 фусноти и 156 референци. Трудот, покрај воведот и заклучокот, го чинат пет глави и тоа:

Во **првиот дел** од трудот **Теоретска димензија на истражувањето**, образложени се проблемот и предметот на истражувањето, главната хипотеза и методологијата која ќе се користи во истражувањето. Во овој дел се аргументирани актуелноста на проблемот на истражување и потребата со примена на интердисциплинарен пристап и квалитативна и ДЕА анализа да се дојде до соодветни аргументи и заклучоци.

Во **вториот дел** на трудот, **Концепции, пристапи и теории за безбедност и национална безбедност** дефинирани се поимите за безбедност и национална безбедност од американска и европска перспектива. Притоа се укажува дека безбедноста како поим од американска и европска гледна точка опфаќа широка перспектива од општествениот и политичкиот дел на државите, но генерално гледано

поимот наведува истиот да се детерминира т.е. разложи на повеќе видови. Во овој дел се анализирани индивидуална, национална, меѓународна, колективна, интегрална, хумана, приватна, енергетска, еколошка и други видови на безбедност. Понатаму во овој дел се анализирани концепцискиот и теоретскиот пристап кон националната безбедносна политика со цел да се добијат сознанија за начинот на донесувањето и имплементација на истата во администрацијата на САД. Овој дел се однесува на конвенцијалниот и неконвенцијалниот пристап во споменатиот процес, вклучувајќи повеќе теории каде приматот се става на големата стратегија и моќната воена структура.

Во **третиот дел** од трудот *Историски развој на сисџемојџ за национална безбедносџ на САД*, анализиран е историскиот контекст на развојот на национално безбедносната политика (НБП) на САД од периодот на Студената војна а потоа и по настаните од 11 Септември. Во овој дел констатирани се карактеристиките на НБП пред и по завршувањето на Студената војна, а потоа карактеристиките и промените на НБП по 11 Септември. Анализиран е историскиот контекст на настаните поврзани со безбедносно стратегиските определби на САД на Блискиот Исток и тоа во периодот од претседателот Вудроу Вилсон па се до претседателот Барак Обама. Крајот на изолационизмот во надворешната политика на САД и вклучувањето во Втората Светска Војна, го означил всушност и почетокот на отворањето на политика на Америка кон Европа, Азија и Блискиот Исток, регион кој и понатаму ќе остане поле за глобални борби (стратегиски и економски), коишто можат да донесат непредвидливи последици. Во овој дел анализирани се безбедносните предизвици и воените интервенции на САД на Блискиот Исток. Притоа, во овој дел доминира квалитативна анализа на поврзаноста на стратегиските определби на надворешната политика на САД во администрациите на претседателот Буш и претседателот Обама.

Во **четвртиот дел** на трудот *Инсџијџуционализација на сисџемојџ за национална безбедносна џолиџика на САД*, анализирани се реформите на институциите задолжени за системот за национална безбедносна политика на претходниот претседател Барак Обама. Во таа насока, анализата започнува со усвојувањето на претседателската политичка директива (Presidential Policy Directive N.1) со која во советот за национална безбедност се вклучуваат повеќе лица, извршни тела и сектори со цел поефективна НБП на домашен и надворешно политички план. Детално е објаснета улогата на Конгресот како и уставната авторизацијата на претседателот на САД за употреба на вооружени сили. Формирањето на советот за домашна безбедност на САД, како и улогата на Стејт Департментот, Министерството за одбрана, разузнавачката заедница и одделот за домашна безбедност претставуваат уште една дополнителна алка во серијата на реформи на администрацијата со цел донесување на ефективни надворешно политички и безбедносни политики.

Во **петиот дел** од трудот *Безбедносни џредизвици и воениџџ интервенции на Блискиотџ Истџок џо 9/11* селектирани се и употребени индикатори од Глобалниот индекс на мирот (ГИМ). ГИМ претставува композитен индекс и содржи комплексни податоци кои ги евидентираат меѓународни и регионални институции, додека промената

во вредноста на индексот на мир го покажува напредокот на државите во повеќе области. Истите се табеларно прикажани во однос на рангот на државите од Блискиот исток според податоците од 2008 до 2015 година. Истите се однесуваат на жртви од насилство, внатрешно раселени лица, бегалци и трошоци од конфликт. Овој дел претставува основа за анализа на регионалните констелации во однос на мирот и конфликтите. Во овој дел е употребена ДЕА анализа за да се измери релативната успешност на воените интервенции во регионот на Блискиот исток во два периоди. Податоците од ГИМ и ДЕА овозможуваат споредување на показателите од двата модели и со тоа наместо позитивистички, ефектите од воените интервенции да се анализираат низ повеќе релации, особено преку вредноста на ефикасноста на воената интервенција според ДЕА и напредувањето или назадувањето на државата на скалата на ГИМ. ДЕА претставува техника на математичко програмирање за периодот од 2003 година до 2010 година за Авганистан и Ирак, а потоа и за Авганистан, Ирак, Сирија, Либија и Јемен во период од 2011 година до 2015 година. Споредбено, добиените резултати од ГИМ и ДЕА ја презентираат ефикасноста на воените интервенции на САД во посочените држави. Сепак, потребно е вклучување на мултинационален приод кон решението во земјите зафатени со внатрешен конфликт во борбата против тероризмот вклучително и против Исламска држава (ИД) со кој ќе се генерира способноста нациите да се соочат со предизвиците кон мирот и безбедноста.

На крајот од трудот, презентирани се **заклучоците и можностите за наредни истражувања**. Врз основа на поставената хипотеза на истражувањето, истражувачките прашања и анализата, кандидатот доаѓа до заклучок дека таа е оправдана. Процесот на донесувањето на одлуки во врска со националната безбедносна политика и воените интервенции на САД покажуваат висока корелација. САД како глобален безбедносен актер во светот и понатаму ќе влијаат врз меѓународната безбедност, улога што директно ќе влијае врз карактеристиките на нејзината национална безбедност и начинот на проектирање сила. Покрај тоа, реформите кои ги превзема администрацијата имаат силен ефект и во однос на актерите кои ја креираат оваа политика, но и во однос на перцепцијата на безбедносните предизвици со кои се соочуваат САД. Напуштањето на политиката на унилатеризам и поумерените ставови на политиката на претходниот претседател Барак Обама, сепак не ја исклучуваат употребата на воена сила и воените интервенции доколку директно се загрозани националните интереси на САД. Од погоре наведените аргументи, кандидатот констатира дека стратегискиот фокус на САД на Блискиот Исток и понатаму ќе биде приоритет на САД.

Покрај направената теоретска анализа, во докторскиот труд преку примената на “Data Envelopment analysis” - ДЕА прозорска анализа, која претставува техника на математичко програмирање, извршено е мерење на ефикасноста на воените интервенции на Блискиот Исток. Направени се две ДЕА анализи, првата е пред Арапската Пролет, и се однесува на воените интервенции во Авганистан и Ирак во временски период од 2003 година до 2010 година, и втора ДЕА анализа за време и по Арапската Пролет, која се однесува на мерење на релативната ефикасност на воените

интервенции на САД во Авганистан, Ирак, Сирија, Јемен и Либија во период од 2011 до 2015 година. За првиот истражувачки период од DEA, воените интервенции на САД имаат целосна ефикасност во Авганистан, за разлика од Ирак кога имаат ефикасот во 2003, 2004 и 2006 година. Во останатите години (2005, 2007, 2008, 2009 и 2010 година) ефикасноста бележи флукуации т.е. намалување на истата, што се должи на променетата тактика на терен, вклучувањето на новонаформирани воени сили на Ирак, појавата на ИД и други причини. Во вториот истражувачки период, DEA добиените резултати покажуваат значителни промени во однос на ефикасноста на воените интервенции во посочените земји. За целиот истражувачки период, воените интервенции во Авганистан покажуваат неефикасност што се должи на планот и имплементацијата на администрацијата за повлекување на американската војска. Во Ирак се бележи растечка тенденција на ефикасноста, за во 2013 година истата да биде целосна, а најмногу заради зголемен ангажман на американските копнени и воздушни сили во борба против остатоци на терористичката Ал-Каеда и ИД, за во понатамошниот период резултатите да покажат намалување на ефикасноста најмногу поради повлекувањето на воените сили од Ирак. Во однос на Либија во истражувачкиот период со почнувањето на Арапската Пролет од направената DEA се согледува дека во 2011, 2012 и 2013 година, ефикасноста на воените интервенции бележи растечка, но нè и целосна ефикасност. За разлика од тој период, во 2014 и 2015 година воените интервенции во Либија имаат целосна ефикасност. Целокупната ефикасност за тој период се должи на зголемената воена ангажираност на меѓународната коалиција и на САД. Наспроти релативната ефикасност на воените интервенции на САД во истражувачкиот период, добиените податоци на DEA за Сирија покажуваат целосна ефикасност. Ескалирањето на Арапската Пролет се проширила во Сирија во почетокот на 2011 година со што била иницирана и нова цивилна војна во регионот на Блискиот Исток, како еден од најсмртните конфликти регистриран после Втората Светска Војна со повеќе од 250 илјади жртви (статистички податоци заклучно со декември 2015 година). Во однос на Јемен податоците од DEA покажуваат целосна ефикасност на воените интервенции во 2011 и 2012 година. Намалувањето на ефикасноста на воените интервенции на САД после 2013 година се должи на отпочнувањето на учеството на меѓународната коалиција предводена од Саудиска Арабија која и интензивно ги отпочнала воздушните напади против Хуитските борци во Јемен. Воедно, објавениот договор на Арапската Лига за борба против племињата Хуити на северот на земјата, милитантните движења на југот на земјата и присуството на Ал-Каеда и ИД низ целата територија на земјата, придонесуваат за намалување на ефикасноста на силите на САД.

Од добиените DEA резултати, направена е компаративна споредба со резултатите на GPI, каде што генерално може да се заклучи дека воените интервенции на САД во посочените државите на Блискиот Исток имаат значителна, но нè и целосна ефикасност. Оваа констатација остава простор за понатамошни истражувања особено во правец на односот на ефикасноста на воените и невоените стратегии за разрешување конфликти, последиците врз стабилноста и развојот на државите во кои се извршени воени интервенции, обновата и други отворени прашања.

Предмет на истражување

Предметот на истражување во докторската дисертација е насочен кон согледување на промените на стратегиските определби и процеси на националната безбедносна политика на САД кон Блискиот Исток во периодот по 11 Септември 2001 година, низ призма на карактеристиките на воените интервенции и периодот потоа, како еден од примарните инструменти за имплементација на националната безбедносна политика на САД. Иако постојат и други значајни елементи на националните интереси, предмет на истражување во овој труд е безбедноста и борбата против тероризмот како главен приоритет на надворешната политика, која сè повеќе се согледува и преклопува преку имплементација на целите врзани за глобалната и националната безбедносна политика на САД. Оттука, со елаборација на начинот и процесот на донесување на националната безбедносна политика, како и настаните поврзани со нападот на САД од 11 Септември, а преку американската воена интервенција на Блискиот Исток, ова истражување генерално е насочено кон анализа на следните аспекти: организациската поставеност на институциите кои учествуваат во формулирање на националната безбедносна политика во САД; улогата на Претседателот на САД и неговите соработници во процесот на донесување на одлуки во врска со националната безбедносна политика; во која мера нападите врз САД од 11 септември влијаат врз промените на националната безбедносна политика во поглед на зачувување на мирот и стабилноста; дали, и во кој домен употребата на сила и воените интервенции на САД на Блискиот Исток служат како инструмент за остварување на целите на надворешната политика; дали и во која мера граѓанската војна во Сирија влијае на одлуките на претседателот и воедно на националната и надворешната безбедносна политика во САД во однос на употребата на воена сила и евентуалната воена интервенција; дали и во која мера карактерот на воените интервенции на Блискиот Исток влијаат на дефинирањето на националната политика на САД.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во научното подрачје во кое е пријавена темата изработени се научни студии и анализи и тоа од аспект на употребата на воената моќ и воените интервенции заради заштита или остварување на националните интереси, како и од аспект на оправданоста, легалноста и легитимноста на воените интервенции заради хуманитарни цели. Во досегашните анализи доминира позитивистичкиот пристап, додека реалистичниот и неолибералниот пристап се користат за објаснување на причините, последиците и ефикасноста на воените интервенции. Ова пред сè, се однесува на карактеристиките на т.н. нови генерации војување каде што недостасува критички пристап за проценување на влијанието на воените интервенции.

Сепак, и покрај бројноста на анализите може да се констатира дека улогата на воените интервенции е недоволно комплексно анализирана и поткрепена со интердисциплинарен пристап при истражувањата. Овој труд тргнува токму од овие недостатоци и со тоа што се потпира на регионалните теории и теоријата на интервенција на трета страна, овозможува да се добијат нови сознанија, пред се во

однос на иницирањето на интервенциите и нивното влијание врз динамиката на регионалната безбедност.

Генерална цел на трудот е со научна анализа и дескрипција да се согледа процесот на донесување на националната безбедносна политика на САД и нејзиното влијание врз карактеристиките на воените интервенции кои се превземени на Блискиот Исток по 11 Септември. Предмет на истражување е националната безбедносна политика на САД која примарно е насочена кон борбата против тероризмот, каде што употребата на сила и воените интервенции се дел од механизмите за заштита на американските интереси, вредности и цели. Пошироко гледано, трудот треба да придонесе да се осознае начинот на носење и усвојување на националната безбедносна политика на САД, како процес и како клучен фактор во борбата против тероризмот и употребата на воена сила. Преку анализа на концепти, пристапи и теории за националната безбедност, национално безбедносната политика, воени интервенции и закани од тероризам, како и со дефинирање и анализа на овие поими се согледува структурата и начинот на имплементација на стратегијата на САД кон Блискиот Исток.

Краток опис на применетите методи

Во потесен контекст на истражувањето, анализирани се и споредени одредени индикатори од Глобалниот мировен индекс од 2008-2015 година, (GPI – Global Peace Index) во државите од Блискиот исток како и ефектот од интервенциите и распоредувањето на воени сили во регионот. Преку овие индикатори анализирани се влијанието на Арапската Пролет во државите од овој регион, со што се добиени релевантни податоци во однос на процесите предизвикани од воените интервенции во регионот. Оваа анализа следејќи ја промената на Глобалните индикатори на мир (ГИМ) на Блискиот исток треба да покаже какви промени се случуваат во регионот пред и по интервенциите на САД и на други меѓународни актери.

Покрај ГИМ, како дополнителен инструмент употребена е и ДЕА анализа за мерење на релативната ефикасност на актерот (DMU) кој одлучува, а резултатите од оваа анализа се споредени со ГИМ.

Истражувањето вклучува две функционални ДЕА единици/целини каде што: **првата** се однесува за периодот од 2003 година до 2010 година и вклучува две (2) DMUs, односно држави каде САД имале воени интервенции, а тоа се Ирак и Авганистан, и **втората** анализа во која се вклучени пет (5) DMUs, односно држави каде САД имале воени интервенции и тоа: Ирак, Авганистан, Јемен, Либија и Сирија, во временски период од 2011 година до 2015 година.

Поделбата на емпириското истражување во два временски периоди произлегува заради методолошкиот пристап/техника на прозорска анализа, со цел подобро да се разбере и измери релативната ефикасност на воените интервенции на САД во овие држави, а како пресек е земен периодот на пред и после Арапската Пролет.

Во DEA се користени два инпути: Буџет на САД за воени интервенции, одделно за секоја држава во која е извршена воена интервенција и број на распоредени воени сили на САД во државите на годишно ниво (борбени сили вклучени во внатрешен конфликт и директна воена интервенција).

Во DEA се користени три аутпути: број на жртви во државите (бројот на жртвите се однесува на униформираниот дел на официјалните вооружени сили во државите); број на внатрешно раселени лица во државите и број на бегалци од државите.

ОЧЕКУВАН НАУЧЕН ПРИДОНЕС

Докторскиот труд во основа претставува анализа на процесот на национално безбедносната политика на САД во временски период во кој од теориски аспект може да се зборува за доминација на неолибералниот пристап и интервенционизмот, а од друга страна за влијанието на мултилатерализмот и промените во национално безбедносната политика од аспект на нивната институционализација и ефикасност. Оттука, покрај историската димензија, може да се согледа и придонесот на докторскиот труд кон актуелната теориската дебата во однос на ефикасноста на интервенционизмот и воената моќ во борба против тероризмот. Во докторскиот труд покрај анализата на класичната дебата помеѓу изолационизмот и мултилатерализмот, анализирани се и концептите на регионализам, на вредносната компонента на безбедноста и мирот и не-ефикасноста на воените интервенции и тоа не преку мерење на воените индикатори туку со индикаторите за мирот. Со примена на овој теориски пристап докторскиот труд овозможува нова димензија на интердисциплинарност во анализата на ефикасноста на воените интервенции и последиците од нив.

Истражувањето, од научен аспект е важно и затоа што ги анализира воените интервенции во конкретен регион кој има долга конфликтна динамика. Притоа, покрај со квалитативна анализа на документи и критичка обсервација на процесот на реформи во национално безбедносната политика на САД по 11 септември, кандидатот ги лоцира клучните стратегиски и институционални промени.

Она што претставува најзначаен придонес на овој докторски труд е содржано во петтата глава која е значајна од методолошки аспект односно заради специфичноста на пристапот да се провери ефикасноста на воените интервенции со употреба на две методи. Анализите на поедини случаи на воени интервенции на САД на Блискиот исток се анализирани со поедини индикатори на Глобалниот индекс на мир кој претставува композитен индекс. Истите се споредени со резултатите од анализата ДЕА која има се поширока примена но како што е употребена во овој труд претставува основа за нови истражувања во областа на општествените науки, особено во студиите за безбедност, одбрана и мир.

Оцена на трудот

Согласно со претходно наведените констатации за докторскиот труд со наслов **“Националната безбедносна политика на САД и карактеристиките на воените интервенции на Блискиот исток по 11 Септември”** од м-р Оливер Стојаноски, пријавена на Институтот за

безбедност, одбрана и мир, Комисијата констатира дека докторска дисертација претставува комплексно и оригинално научно–теоретско истражување во областа на студиите за безбедноста и ефикасноста на воените интервенции во нетрадиционални конфликти. Од анализата на трудот може да се констатира дека научната цел е остварена како со темелна анализа на теориските пристапи и концепти релевантни за истражување на воените интервенции, нивната легитимност, ефикасност, последиците од интервенциите и влијанието врз мирот и развојот. Како што беше потенцирано, во најголем број истражувања поврзани со воените интервенции доминира позитивистичкиот пристап така што критичката и компаративната анализа на селектираните случаи од регионот на Блискиот исток е исчеокор кон теориско објаснување на конфликтноста, актерите во конфликтите и нивната улога во конфликтниот процес во услови на воена интервенција.

Докторската дисертација на кандидатот **м-р Оливер Стојаноски**, со наслов **“Националната безбедносна политика на САД и карактеристиките на воените интервенции на Блискиот исток по 11 Септември”** според мислењето на Комисијата за оценка, претставува докторски труд кој ги исполнува критериумите и стандардите утврдени со Правилникот за трет циклус студии на УКИМ. Докторската дисертација претставува оригинално истражување во кое се применети методолошки техники со кои кандидатот доаѓа до нови сознанија од областа на меѓународната безбедност, не-ефикасноста на воените интервенции од аспект на употреба на воена сила за разрешување на сложени регионални односи и прелевачки конфликти. Комисијата може да констатира дека резултатите од оваа докторска дисертација можат да се оценат како придонес и во научна, но и во практична смисла.

Исполнетност на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатот пред одбраната на докторскиот труд ги објавил следните текстови:

1. Автор

MA Oliver Stojanoski, PhD Toni Naumovski “Conceptual Approaches in the Process of US

National Security Policy Making”

м-р Оливер Стојаноски, д-р Тони Наумовски “Концепциски пристапи во процесот на донесување на националната безбедносна политика на САД”

Коавтор

д-р Тони Наумовски

Достапно на: <http://sd.fzf.ukim.edu.mk/pdf/broj1vol7.pdf>

БЕЗБЕДНОСНИ ДИЈАЛОЗИ / SECURITY DIALOGUES

ISSN 1857-7172

eISSN 1857-8055

Година 7, Број 1, 2016/Vol. 7, No. 1, 2016

Издавач/Publisher

Филозофски факултет – Скопје/Faculty of Philosophy – Skopje

Институт за безбедност, одбрана и мир/Institute of security, defence and peace

2. Автор

м-р Оливер Стојаноски “Преглед на процесот за донесување одлуки во национално безбедносната политика на САД”

MA Oliver Stojanoski “Review of the process of making decisions in the US national security policy”

“СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА ОДБРАНА”

Министерство за одбрана на Република Македонија “СОВРЕМЕНА МАКЕДОНСКА ОДБРАНА” “Орце Николов” 116 1000 Скопје

Достапно на: http://morm.gov.mk/wp-content/uploads/2016/09/30_SMO_mk_za-web.pdf

Година 16, бр. 30, јуни 2016

Заклучок и предлог

Членовите на Комисијата, имајќи ги предвид претходните делови на Извештајот, констатираат дека научниот придонес на докторската дисертација на кандидатот м-р Оливер Стојаноски произлегува не само од способноста да се идентификуваат клучните прашања и проблеми поврзани со употребата на сила во форма на воени интервенции туку и од препознавањето на прашањата со кои можат да се надминат и да се релативизираат аргументите за исклучиво милитаристички решенија на регионалните безбедносни прашања и конфликти. Комисијата може да констатира дека кандидатот ги вградил сугестиите кои беа посочени во претходниот извештај но и дека со реализирање на дополнително истражување засновано на ДЕА, ги проширил методолошките аспекти на трудот и ја зајакнал аргументацијата во однос на поврзаноста и влијанието на различни фактори врз потребата и не/ефикасноста на воените интервенции. Истите се употребени како инпути и аутпути во ДЕА анализа за да се укаже на зависноста на надворешната безбедносна политика од финансирањето (буџетот) и распоредувањето на воени сили при воени интервенции и од друга страна на поврзаноста меѓу интервенциите и последиците од нив измерени преку број на бегалци, внатрешно раселени и воени жртви. Од методолошки аспект, докторскиот труд е значаен и според фактот дека е специфичен заради употреба на ДЕА анализа во сферата на безбедноста и интервенциите и како таков ќе претставува појдовна основа за натамошни анализи на региони подложни на воени интервенции. Од друга страна, покрај тоа што применетата методологијата ќе овозможи компаративни анализи, ќе може да се прилагоди и со број и вид на инпути и аутпути и ќе може да се примени во поширока временска рамка на исти случаи.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Оливер Стојаноски** со наслов **„Националната безбедносна политика на САД и карактеристиките на воените интервенции на Блискиот исток по 11 Септември“**

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Синиша Даскаловски,

преседател, с.р.

2.Проф. д-р Лидија Георгиева,ментор, с.р.

3. Проф. д-р Марина Митревска, член, с.р.

4. Проф. д-р Билјана Ванковска, член, е.р.

5.Проф. д-р Жидас Даскаловски, член, с.р.

ИСПРАВКА

На објавената Рецензија за оцена на докторската дисертација под наслов: „Аспекти на интертекстуалноста во албанската поезија на преродбата”, изработена од м-р Мерал Шехаби-Весели, објавена во Билтенот бр. 1141 од 1.3.2017 година, на првата страна во насловот и во првиот став од текстот насловот треба да гласи: **„Аспекти на интертекстуалноста во албанската книжевност на преродбата”**.

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ
„ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА
ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ“ ОД М-Р АЛЕКСАНДРА ЉОЧЕВА
ГРНЧАРОВА, ПОДНЕСЕНА ДО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова под наслов ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 132. седница одржана на 25.8.2016 година, донесе Одлука бр. 02-1162/2 од 29.8.2016 година, за формирање на Комисија за оцена и одбрана на трудот, во состав:

1. д-р Климентина Попоска, вонреден професор
2. д-р Биљана Ангелова, редовен професор
3. д-р Снежана Костадиновска Милошеска, редовен професор
4. д-р Марија Таковска, вонреден професор
5. д-р Искра Станчева-Гигов, доцент.

По проучувањето на поднесената докторска дисертација и по усогласувањето на мислењата на членовите, Комисијата, до Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

1. Општи напомени

Докторската дисертација од кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова под наслов ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ, обработува современа и актуелна проблематика од областа на банкарството.

Основната хипотеза во трудот гласи дека екстерните и интерните фактори играат главна улога во воведувањето, развојот и усовршувањето на иновативни банкарски производи во банкарскиот систем. Согласно со појдовната хипотеза во трудот се истражуваат влијанијата кои произлегуваат од надворешните и внатрешните фактори на банките.

Основна цел на истражувањето спроведено во рамките на докторската дисертација претставува идентификување и анализа на тоа кои се факторите кои влијаат врз развојот на банкарските иновативни производи и начинот според кој банкарскиот сектор треба да реагира на овие фактори и да се фокусира на подобрување на иновативните производи. Целта се постигнува преку опсежна анализа, како од теоретски, така и од емпириски карактер, со цел да се добие

крајна слика дали банкарскиот сектор се движи од традиционално кон комплексно банкарство.

Предмет на истражување во трудот претставуваат факторите за развој на иновативни банкарски производи. За истражувањето на предметот во насока на постигнување на целите на истражувањето, во трудот се идентификувани и анализирани различните надворешни и внатрешни фактори, како и нивното влијание врз воведувањето и усовршувањето на нови банкарски производи. Во рамките на предметот на истражување се анализирани и постојните банкарски производи во светската банкарска практика и во Република Македонија, при што се спроведени анализи на поголем број фактори кои влијаеле при нивното креирање, а секако се од надворешен и внатрешен карактер.

Методолошкиот пристап и користењето на соодветните извори се определени врз основа на проучуваната проблематика. При изработката на трудот, користена е соодветна методологија заснована на повеќе научни методи, согласно со природата на истражувањето и понудени се релевантни аргументи за докажување на поставената хипотеза и исполнување на поставените цели на истражувањето. Со цел надминување на недостатоците на индивидуалните истражувачки методи во трудот, методологијата на истражување е составена од комбинација на повеќе истражувачки методи кои нудат адекватни и веродостојни резултати. За целите на докторската дисертација се користени научните методи: анализа и синтеза, статистичка, компаративна и историска метода, заедно со методата на индукција и дедукција. Во текот на изработката на дисертацијата е користена современа домашна и странска литература, како и интернет-страници поврзани со соодветните аспекти на предметното истражување.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација под наслов ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ, поднесена од кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова, има 206 страници. Основниот текст на дисертацијата се состои од вовед, четири глави и заклучни согледувања, а користената литература содржи 9 страници со 119 библиографски единици и 43 интернет-страници. Во основниот текст на трудот се презентирани 5 табели и 33 графикони, додека во делот на прилозите кон трудот е додаден 1 прилог.

Во воведот на трудот, кандидатката започнува со осврт кон актуелноста на проблематиката во докторската дисертација. Во него е презентирана кратка содржина на материјата која се обработува и се елаборираат целите и предметот на истражувањето. Во овој дел е ставен посебен акцент на методите на научноистражувачката дејност кои се користат во насока на добивањето на очекуваните резултати и постигнувањето на целите на истражувањето.

Во првата глава под наслов ИДЕНТИФИКУВАЊЕ НА КЛАСИЧНИТЕ НАСПРОТИ ИНОВАТИВНИ ПРОИЗВОДИ ВО БАНКАРСТВОТО, кандидатката се фокусира на теориските аспекти за развој и поделба на банкарските производи. Во овој дел е даден краток осврт кон класичните и современите банкарски производи. Во почетниот дел од трудот од особена важност е соодветната идентификација и начинот на функционирање на класичните банкарски производи. Покрај класичните банкарски производи, во оваа глава се стави акцент и на иновативните банкарски производи, па така се обработени производите како продажбата на кредити и секјуритизација, како и деривативните банкарски производи. Исто така, направена е идентификација на потребата од нови банкарски производи со кои се дојде до податоци за желбите и потребите на корисниците, како и анализа на пазарот во однос на иновативните банкарски производи.

Во втората глава под наслов ВЛИЈАНИЕТО НА ЕКСТЕРНОТО ОКРУЖУВАЊЕ ВРЗ ВОВЕДУВАЊЕ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ, детално се анализирали и елаборирани надворешните фактори кои директно или индиректно влијаат врз развојот на иновативните производи. Во овој дел, кандидатката става фокус на технологијата со која располагаат банките и нејзиното значење, врз развојот и усовршувањето на иновативните банкарски производи. Понатаму, претставена е и конкуренцијата во банкарскиот сектор и нејзиното влијание врз воведувањето на иновативни банкарски производи. Најпрво, се разјаснува високата конкурентност која постои помеѓу традиционалните и современите банки, а потоа се анализира влијанието на конкуренцијата во создавањето на услови за развој на иновативни банкарски производи, но и колку воведувањето на нови производи и иновации води во насока на подобрување на конкурентната позиција на банката. Во овој дел од трудот, исто така, посебен акцент е ставен и на регулацијата која се применува во банкарството и нејзиниот придонес во воведувањето на нови производи, како и на влијанието на небанкарските финансиски институции врз развојот на иновативни банкарски производи.

Во третата глава од трудот под наслов ВЛИЈАНИЕТО НА ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ВО РАЗВОЈОТ НА БАНКАРСКИТЕ ИНОВАЦИИ се идентификуваат и се анализираат внатрешните фактори кои имаат големо влијание врз развојот на иновативни производи. Најпрво е анализирано влијанието на менаџментот во банката и развојот на менаџментот на човечки ресурси и нивното влијание врз развојот на иновативни банкарски производи. Во овој дел е утврдена стратегија за добра организациона структура, мотивација, обука и усовршување на вработените со цел да се влијае врз создавање на солидна основа за развој на иновативни банкарски производи. Истовремено се обработени и банкарските ризици, како ликвидносниот ризик, пазарниот ризик и ризикот на репутацијата и како тие влијаат врз банкарските иновации. Понатаму, согледани се улогата на квалитетот на средствата на банката врз развојот на банкарското работење и иновативните производи, како и целите и значењето на маркетингот во развојот на нови банкарски производи, низ призмата на маркетинг-миксот.

Во четвртата и последна глава од трудот, ИДЕНТИФИКУВАЊЕ И АНАЛИЗА НА ВОВЕДУВАЊЕТО ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, извршена е анализа на иновативните банкарски производи во банкарството во Република Македонија и нивното влијание врз перформансите на банката во Република Македонија. Предмет на анализа се постојните банкарски производи, како и нивното надоградување и модифицирање. Посебен акцент се стави на факторите кои влијаат однадвор како што се технологијата, конкуренцијата, регулацијата итн. и како тие имаат влијание во развојот на нови производи. Како внатрешни фактори во банката кои имаат влијание врз развојот на иновативните производи во банките во Република Македонија се истражувани менаџментот, маркетингот, квалитетот на средствата на банките и ризик-факторите. Кандидатката го спроведува истражувањето врз основа на прашалник, а резултатите од истражувањето овозможуваат создавање на солидна основа за идни насоки и препораки за воведување на иновативни банкарски производи.

Во заклучокот на трудот се сумирани клучните резултати од истражувањето преку оценка на факторите кои влијаат за развој на иновативни производи. Иновативните производи претставуваат предизвик на секоја банка во целосното нејзино работење. Со анализа на надворешните, како и внатрешните фактори се создаде јасна слика каде треба да се движи банкарскиот сектор во Република Македонија во насока од традиционално кон комплексно банкарство. Во овој дел, исто така, е направено резиме за развој и усовршување на нови производи во банкарскиот сектор.

ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Членовите на Комисијата внимателно ја прочитаа и ја проучија докторската дисертација на кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова со наслов ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ и сметаат дека таа претставува комплексен и содржаен труд во областа на банкарството.

Членовите на Комисијата ценат дека докторската дисертација претставува значаен труд кој се одликува со сериозен пристап кон третираната проблематика на влијанието на екстерните и интерните фактори за развој на иновативни банкарски производи. Во трудот, кандидатката се фокусира на разликите меѓу традиционалното и иновативно банкарство, како и идентификување и анализа на екстерните и интерните фактори и нивното влијание врз развојот на иновативни банкарски производи.

М-р Александра Љочева Грнчарова во трудот сублимира голем број на елементи кои го детерминираат влијанието на екстерните и интерните фактори за развој на иновативни банкарски производи. Трудот се фокусира на:

- анализирање на надворешните фактори и идентификување на клучните фактори кои треба да се земаат предвид кога се работи за воведувањето на иновативни банкарски производи;

- детално запознавање со внатрешната состојба на банката и идентификување на внатрешните фактори и нивното влијание врз развој и воведување на модифицирани или иновативни производи;

- идентификација на можностите и идните насоки по кои треба да се движи банкарскиот сектор за соодветно изнаоѓање на факторите кои најмногу влијаат на воведувањето иновативни производи во рамките на определените расположливи ресурси на банката.

За посебно одбележување во трудот е апликацијата на емпириското истражување спроведено од страна на кандидатката, во кое поединечно се анализира влијанието на екстерните и интерните фактори за развој на иновативни производи од страна на банките со цел да се утврди нивното влијание и да се предвидат идните насоки за развој на иновативни производи во банкарството во Република Македонија.

Врз основа на направените теоретски и практични истражувања од областа на оваа проблематика, кандидатката изведува заклучоци и препораки кои би биле практично користени од страна на банкарскиот сектор на Република Македонија.

Членовите на Комисијата се едногласни во оцената дека кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова во докторската дисертација **ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ**, успеа успешно да одговори на целите и на прашањата што беа поставени при дефинирањето на предметот на истражување. Комисијата констатира дека согласно со академските стандарди, кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова изработила комплексен и сеопфатен труд со оригинален пристап во истражувањето на предметната проблематика. Теоретските и емпириските елаборации во трудот имаат реална примена во практиката, со што овој труд има како научен, така и апликативен придонес. Трудот е ставен за проверка на страницата на плагијати на МОН и е добиен резултат од 19,17%.

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати овој извештај со позитивна оценка на докторската дисертација **ВЛИЈАНИЕ НА ЕКСТЕРНИТЕ И ИНТЕРНИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ НА ИНОВАТИВНИ БАНКАРСКИ ПРОИЗВОДИ**;

2. да се формира Комисија за одбрана и на кандидатката м-р Александра Љочева Грнчарова да и се дозволи јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА
ДИСЕРТАЦИЈА

1. _____ с.р.

/ Д-р Климентина Попоска /

2. _____ с.р.

/ Д-р Биљана Ангелова /

3. _____ с.р.

/Д-р Снежана Костадиноска Милошеска/

4. _____ с.р.

/ Д-р Марија Таковска /

5. _____ с.р.

/ Д-р Искра Станчева-Гигов /

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МАКЕДОНСКОТО ЖЕНСКО ПИСМО ВО XIX ВЕК“ ОД

М-Р СЛАВЧО КОВИЛОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 7. редовна седница одржана на 26.10.2016 година, формираше Комисија за оцена и за одбрана на докторската дисертација под наслов „Македонското женско писмо во XIX век“ на кандидатот м-р Славчо Ковилоски. Комисијата е во состав: проф. д-р Ленка Татаровска (претседател), проф. д-р Валентина Миронска-Христовска (ментор), проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева (член), проф. д-р Ана Мартиноска (член) и проф. д-р Тодор Чепреганов (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени подготвената докторска дисертација и на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Анализа на докторската дисертација

Докторската дисертација под наслов „Македонското женско писмо во XIX век“, од кандидатот м-р Славчо Ковилоски, содржи 309 страници компјутерски обработен текст во фонт Time New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 529 фусноти, 283 библиографски единици на научни трудови, статии и книги, и во поголем дели архивски материјали, периодиката од XIX век, лични фондови, фондови на митрополии, на црковна општина, микрофилмови, искази, автобиографии, биографии, мемоари, збирки фотографии, користени од фондовите на: АИФ, АМАНУ, АО ИНИ, ДАРМ во Скопје, ДАРМО ПО Прилеп, НБКМ-БИА и ЦДА во Софија.

Трудот „Македонското женско писмо во XIX век“ е структуриран во шест (6) глави, покрај апстракт, вовед, табеларен приказ, заклучок и консултирана литература. Шесте глави се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, кандидатот м-р Ковилоски ги изложил предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатот истакнува дека предмет на истражувањето во докторскиот труд е македонското женско писмо во XIX век, односно презентирање на жени авторки и нивните дела. Целта на трудот е со нивните дела (оригинални трудови, преводи и интерпретации на народни песни) и нивните биографски податоци да се надмине погрешното сфаќање дека немало македонско женско писмо во споменатиот период. Изработката на докторската дисертација, покрај проследувањето на македонското женско писмо во XIX век, за цел има и да го проследи и влогот што го дала македонската жена во културните, општествените, литературните и националните придобивки на македонскиот XIX век.

Првата глава, насловена „Жената во светот во XIX век“, содржи шест (6) подглави: „Време на промени“, „Положбата на жените (борба за права, феминизам)“, „Женското образование во Европа и во светот“, „Женското писмо“, „Мери Волстоункрафт“ и „Состојбата со балканските жени (авторки)“. Во подглавата „Жената во светот во XIX век“, м-р Славчо Ковилоски накратко се задржал на клучните настани и процеси кои придонесле за крупните промени во општото човечко живеење од крајот на XVIII и почетокот на XIX век, кои довеле до „времето кога требало да се реши и женското прашање“. За „Положбата на жените“ кандидатот преку теоретска призма прави кроки слика за нејзината положба од минатото до појавата на феминизмот. Во третата подглава, кандидатот преку историскиот пресек го утврдува развојот на женското образование во Европа и светот во XIX век, додека во следната подглава, кандидатот прави обид да го детерминира терминот женско писмо, при што тргнува од двете доминантни школи, француската и американската. Во контекст на изложеното, кандидатот продолжува со посебна подглава за Мери Волстоункрафт и нејзината книга *Запишаната на правата на луѓето*. Во последната подглава, кандидатот м-р Славчо Ковилоски компаративно ја проследил состојбата на жената на Балканот. Во неа на вонреден начин, го позиционира општественото место на жената во Грција, Србија, Бугарија, Албанија, Словенија, Хрватска и Македонија, заклучувајќи дека „Дуализмот маж-жена останувал и опстанувал и понатаму, но сè повеќе само како полова и телесна разлика, а не како психолошка и ментална препрека“. Во подглавата кандидатот ги презентира и главните претставнички на женското писмо во тие земји.

Во **втората глава**, м-р Ковилоски ги анализира состојбите во Македонија во XIX век. Следејќи го дедуктивниот метод од глобалната слика за тој период и за состојбата на жената преминал на поединечната, македонската. Втората глава започнува со подглавата во која се проследени културноисториските процеси во Македонија во XIX век преку просветителското движење. Следуваат уште седум подглави во кои започнува и архивското истражување на кандидатот, кое го одбележува понатамошниот труд воопшто. Во следните три подглави, кандидатот успешно ја следи развојната линија на: „Положбата на жената во семејството (во руралните средини)“, „Урбанизацијата и македонската жена во XIX век“ и „Женското образование во Македонија во XIX век“. Притоа презентираниот изворен, етнографскиот материјал, како и

деталната анализа на состојбата со училиштата ја прави сликовитоста многу јасна, претставувајќи ја жената во секој сегмент од секојдневното живеење, преку учитељувањето, однесувањето, облекувањето итн., до проследувањето на „Жените во револуционерното движење“. Според кандидатот револуционизирањето на македонските жени се случувало на два начина: со чувството за лична неправда и преку женските револуционерни комитети. И двата начина се проследени со бројни примери од низа имиња кои дејствувале во историските настани, а и со имиња застапени во литературни творби. Последователно на оваа подглава следува подглавата „Прототипи на женски ликови“, во која кандидатот преку две подглави врши класификација на два лика на жената: едниот, кој е застапен во белетристиката (преку примери од творбите на Г. Прличев, Е. Спространов и М. Кусевич) и вториот, опеани женски ликови во народните песни преку бројни примери. Воедно, преку нотирањето на мотивите во песните, кандидатот го изведува заклучокот, односно прави еден вид класификација т.е. типизација на женскиот лик. Со ваквиот метод се служи и во подглавата „Ликот на мајката како реален и книжевен модел“, во која направил систематизација ликот преку спомените на: македонските преродбеници и револуционери; фолклорот и белетристиката. Последната подглава е посветена на Никола П. Русински, кој имал прогресивни ставови за женското прашање, активно дејствувал за остварување на нејзината еманципација и за нејзиното учество во општествениот, политичкиот и културниот живот.

Во **третата глава**, насловена „Народните пејачки“, застапени се седум тематски циклуси. Најпрвин, кандидатот се задржал на општите сознанија за македонската народна поезија, односно за женските песни. Ќе истакне дека кандидатот успеал да регистрира 160 имиња на македонските пејачки за кои на крајот од трудот приложил Табеларен приказ во кој се внесени податоци за нивното потекло, изворот, односно зборникот во кој се застапени податоците за неа и годината на неговото запишување/објавување. Во следните подглави, м-р Ковилоски ги проследил: карактеристиките на интерпретаторките; начините на кои тие ги интерпретирале песните; прашањето за женското авторство во народното творештво. Во седмата подглава следуваат десет одредници за најпознатите интерпретаторки: Дафина од Просек, Парашкева Сирлешчова, Депа Каваева, Ѓурѓа Котева, Божана Трпанова, Арса Стрезова, Цвета Мазнеова, Дафа Цепенкова, Илинка Везенковска и Мира Ристова. Воедно, треба да се истакне дека определбата за оваа глава е неминовна во еден ваков првичен труд за македонското женско писмо во XIX век поради фактот дека народната литература била основата за развојот на современата македонска литература. Исто така, ќе забележиме дека оваа подглава ја претставува главната спона за понатамошното проследување на темата од докторската дисертација преку која, всушност, се покажува креативноста на македонската жена, а со самото тоа и континуитетот во развојната линија на македонското женско писмо.

Втората половина од докторската дисертација е посветена токму на женското писмо, до кое без претходно проучените поглавја комплетната слика немаше да биде возможна. Во **четвртиот дел**, „Македонското женско

авторство“, м-р Ковилоски ја следи трансформацијата „Од читателки до авторки“ преку теоретските претпоставки за женското писмо. Потоа преку лоцирањето на местото на жената „Помеѓу домот и јавноста“ и „Јавните настапи на жените“ во кои е проследено значењето на образованието, прифаќањето на учителувањето како професија и за жената, појавата на женски списанија, преку засилената читателска активност на жените, кандидатот постепено доаѓа до сознанието дека има жени кои успеале „да остават сопствен писмен запис, успеале да ја надвишат средината, стереотипите и ограничувањата, на тој начин станувајќи вистински пример за покажување на борбеноста на женскиот дух“. При истражувањето, кандидатот дошол и до оценката дека поради силно изразените предрасуди дека на жените не им прилегал јавниот настап, ниту да се потпишуваат со име и презиме, дел од нив никогаш не го обелодениле својот идентитет. Нивните текстови биле објавувани како анонимни дописки, со иницијали или пак, со псевдоним(и) и заклучува дека поради тоа целосната претстава за женското писмо во Македонија е значително осиромашена за поголем број авторки. По ваквата оценка од страна на м-р Ковилоски треба да истакнеме дека откривањето, односно детектирањето на жените авторки беше реализирано преку тежок и аналитичен процес на истражување. Воедно, ќе истакнеме дека при проучувањето на појавата на женското писмо, на неговите формите и начините на кои тоа се појавувало, притоа нагласувајќи ги специфичните општествено-политички услови, кандидатот неминовно водел дијалог со книжевноста и со историјата. Оттаму и произлегува согледбата за „Ангажираноста на женското авторство“, како и за „Творечките пројави“ кои се согледани во: статиите, правните акти, извештаите, огласите, јавните благодарници, јавните говори итн. Четвртиот дел од докторската дисертација завршува со претставувањето на Царевна Миладинова - Алексиева како вонредна просветителка и публицистка.

Петтиот, „Творечките пројави на македонското женско писмо“, и **шестиот**, „Био-библиографии на македонските авторки од XIX век“, **дел** се преплетуваат и се надополнуваат. Ваквиот пристап беше неминовен бидејќи авторките за првпат се презентираат. Затоа, во петтиот дел, м-р Ковилоски се задржува одделно на секој апострофиран творечки потфат, осум на број, притоа наведувајќи ги главните претставнички на тој творечки потфат. Всушност, следуваат подглавите: „Статии (за учебното дело и за женското прашање)“; „Прави акти (Правилници)“; „Извештаи за работата на женските училишта“; „Преводи од француски јазик“; „Огласи, јавни благодарности и други објави“; „Кореспонденција (епистоларија)“ итн. Во завршниот дел е проследен животниот и творечкиот пат на македонските авторки од XIX век: Параскева, Ефросина Робева, Митра Миладинова, Ефросина Димтрова Робева, Славка Динкова, Екатерина Дукова, Параскева Димкова, Ст. А. П. Стоилова, Евгенија (Ракиџиева) Јанчулева, Цветанка Сенокозлива, М. Х. Зрнева, Евтица Јанчева и Султана Чикмакова. Во однос на овој дел ќе истакнеме дека во македонската наука досега беше промовирано само името на Славка Динкова, но дека докторската дисертација носи и нови податоци за неа. Преку деталната анализа на нејзините статии, м-р Ковилоски нè запознава со нејзините просветителски, филозофски и феминистички размисли. Другите дванаесет имиња не воведуваат во светот на сосема нови информации. Презентирајќи ја нивната творечка

активност, односно нивните творечки пројави, кандидатот ни ја открива свесноста на македонската жена како за нејзиното место во општеството, така и за сето она што таа треба да го направи. Нејзината ангажираност околу воспитувањето на девојчињата била на ниво на општествено-политичките потреби, „девојчињата требало да бидат воспитани според народните традиции, добро разбрани, и ослободени од туѓите влијанија на непријателските елементи“. Докторската дисертација ни ја дава можноста преку откривањето на горенаведените авторки и нивните творби да ни ја открие нивната борба за: опстојба на женските друштва; поголем број неделни и празнични училишта, читалишта и библиотеки кои ќе ги посетувале жените; издигнување на народот на високо умствено и морално ниво само преку исполнувањето на потребата жените да им стануваат партнери на мажите итн. Во продолжение, кандидатот ја претставува „најубавата женска репортажа“, ни ја открива активноста на жените околу пишувањето на устави, правилници, потоа нè запознава со конфронтациите што ги воделе со мажите итн. Преку откриените писма, м-р Ковилоски навлегува и во емотивниот свет, како што е вонредниот пример со писмата на Митра Миладинова.

Во **заклучните согледувања**, м-р Славчо Ковилоски утврдува дека најнадарените народни пејачки создавале свои варијанти на одреден мотив, односно дека имале свој авторски влог во македонското народно творештво. Во заклучокот, кандидатот го одбележува постоењето на македонското женско писмо во XIX век. Тој нотира дека македонските авторки пишувале статии за женското прашање, дека се потписнички на новинарски текстови, на правни акти, на училишни извештаи и на епистоларни записи. Исто така, забележано е дека во неговите досегашни истражувања не открил ниту една лирско-белетристичка творба, и покрај тоа што постоеле индикации за нивното постоење, истакнувајќи дека „поради општествено-политичката ситуација, односно притисоците од разните пропаганди и туѓата власт, за дел од тие ракописи со сигурност се знае дека се уништени“. Во заклучокот, м-р Ковилоски истакнува дека постоењето на македонското женско писмо во XIX век, колку и да е посиромашно во однос на останатите книжевности, колку и да отсутува во него естетското, сепак тоа има големо значење за понатамошниот развој на македонското женско писмо. Воедно, кандидатот истакнал дека македонските жени се бореле за еманципација во семејството и во општеството и дека голем дел биле образовани и еманципирани по европски терк. Кандидатот смета дека треба да се отфрли досегашната практика при проучувањето на македонската литература од тој период да се проучуваат само машките творци, туку дека во таа листа треба да се најдат и авторките. На таков начин, м-р Ковилоски истакнал дека ќе се пополни празнината во македонската книжевна историја со имиња кои не биле досега познати, а кои оставиле пишан збор зад себе. На крајот заклучува дека со вметнувањето на нивните имиња во македонската литература ќе може да се прикаже и континуитетот на македонското женско писмо и ќе се покаже дека македонската жена не била само нем проследувач на настаните околу неа, туку дека таа била активно вклучена во нив.

1.1. Предмет на истражување

Предмет на истражување во докторската дисертација на м-р Славчо Ковилоски е македонското женско писмо во XIX век, односно откривање на авторки, нивните биографии и аналитичко проучување на нивните дела. Поради недостиг на основни биографски податоци за нив, за утврдување на нивниот идентитет, кандидатот користел: матични книги и крштеници, училишни свидетелства, кратки записи во весниците итн. Во контекст на темата, предмет на истражување е и улогата на жената во просветниот, културниот, револуционерниот и општествениот живот во Македонија во XIX век.

1.2. Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Докторскиот труд „Македонското женско писмо во XIX век“ од м-р Славчо Ковилоски е приспособен на актуелните научноистражувачки пристапи преку интердисциплинарната постапка на повеќеслојно согледување, анализирање и толкувања на предметот на истражувањето. Всушност, презентирани се аспекти на дескриптивно-историографските, социолошко-аналитичките, културолошко-политичките, етнолошко-фолклорните, литературно-теоретските и литературно-естетските подрачја на истражувања и согледби. Ваквиот пристап на трудот му приопштува на интеркултурна комуникација меѓу повеќето научни општествено-хуманистички дисциплини, како и комуникација со другите балкански културни средини, па и пошироко.

1.3. Краток опис на применетите методи

При изработката на докторската дисертација, кандидатот м-р Славчо Ковилоски најпрвин ја поставил *Главна хипотеза* дека написите во весниците и списанијата од XIX век сведочат за постоењето на женското писмо во Македонија во тој период, кое воопшто не е проучено од македонската книжевна историја. Потоа следува *прваа посебна хипотеза* дека отворањето на женските училишта во XIX век придонесло девојките и жените да се стекнат со образование што ја поттикнало појавата на македонското женско писмо. Во *специфичните хипотези*, едната за еманципација на жената и другата за развојот на македонското женско писмо, кандидатот ги предочува појавите на просветителството и преродбата во XIX век, како и појавата на феминистичкото движење во Европа кое влијаело врз појавата на феминистичкото движење во Македонија, чии главни носители биле учителките.

Во *втора посебна хипотеза* и нејзините специфични хипотези, кандидатот го истакнал влијанието на народното творештво, кое главно било интерпретирано од жените, како можен придонес за самите тие да почнеат да создаваат авторски дела, кое им ја дало можност да ја зачувуваат народноста како и неговото негување и толкување.

При истражувањето за докторската дисертација, кандидатот се служел со методот на *анализа* преку која ги утврдил значењето, мотивите и вредноста на делата на македонските авторки. Со методот на *синтеза* стекнал увид во динамиката на појавата на женското писмо и на влијанието кое тоа го извршило.

Двата метода на кандидатот му овозможиле објективно и критички да ја согледа состојбата во која се наоѓало македонското женско писмо. Воедно, кандидатот, користејќи статистички податоци, имал можност да ги утврди годините кога најмногу дошле до израз женските автори и ги утврдил причините зошто е тоа така. *Компаративниот метод* му овозможил да ги согледа и спореди состојбите на македонското женско писмо од XIX век со останатите женски писма посебно со Балканот: Србија, Бугарија, Грција, Албанија, Турција, Хрватска и Словенија. Индуктивниот и дедуктивниот метод ги употребил за структурно категоризирање на информациите. Со примената на *индуктивниот метод*, м-р Ковилоски од поединечните податоци, информации дошол до општ заклучок (преку кратките информации од спомените на македонските учители, ја утврдил состојбата со женското образование). Оттука, со *генерализација* ја покажал и состојбата во која се наоѓале интелектуалките во XIX век. Додека пак, примената на *дедуктивниот метод* му послужила од општите заклучоци да ги произнесе оценките, односно заклучоците за личностите и делата кои ги открил и истражил. Со користењето на општите научни методи изведени се заклучоци од истражуваната проблематика, согледбата за развојот, влијанието и значењето на македонското женско писмо во Македонија и на Балканот.

1.4. Краток опис на резултатите од истражувањето

Резултатите од изработената докторската дисертација „Македонското женско писмо во XIX век“ од м-р Славчо Ковилоски носат нови согледби, за првпат презентирани преку кои ни даваат можност да се смени сликата за македонската жена во XIX век и да се смени перцепцијата за нејзината улога, активност и самосознајност. Резултатите го овозможуваат сознанието за спознавањето на жената и за нејзиното осознавање кое било овозможено преку просветата. Всушност, истражувањата покажуваат дека стожерната вертикала по која се развивало женското писмо биле учителките од кои произлегле првите авторки на дописки. Исто така, резултатите од трудот ќе овозможат внесување на нови имиња, имиња на авторки од XIX век во македонската литературна историја. Со тоа, ризницата на македонската литературна историја ќе отвори нови страници за македонското женско писмо во XIX век, а македонската културна традиција ќе се збогати со уште еден сегмент. Резултатите од темата ќе можат да бидат применети и ќе бидат поттик за нови културолошки проучувања, во родовите студии, во проучувањата за урбанизацијата, во проследувањата на културното наследство, во социолошките истражувања за улогата на жената во семејството, просветата, во правото, лингвистиката, потоа во областите од науката за литературата, во компаративистиката, фолклористиката, во проучувањата на историјата на револуционерните и општествените движења воопшто.

2. Оцена на дисертацијата

Докторската дисертација на кандидатот м-р Славчо Ковилоски, со наслов „Македонското женско писмо во XIX век“, претставува истражување во интердисциплинарното подрачје на културолошките студии. Изработката на докторска дисертација претставува прв обид на насловената тема

систематизирано и аналитички да биде презентирана. Докторската дисертација на м-р Славчо Ковилоски дава можност за првпат да се афирмираат имиња на жени авторки од XIX век кои всушност го започнале развојот на македонското женско писмо воопшто. Истовремено истражувањата ќе овозможат да се согледа влогот на жената во при формирањето на граѓанската свест, односно да се согледа нејзината подготвеност за учество во општествениот и културниот живот, како и во револуционерните активности. Последователно од произлезените резултати на темата ќе произлезе нова слика за жената во XIX век која се борела за еманципација во семејството и во општеството. Докторската дисертација ја дава можноста да се изврши пополнување на празнината во македонската литературна историја со имиња кои досега не биле познати, кои за првпат ќе бидат афирмирани и со тоа ќе биде овозможено да се потврди појавата на македонското женско писмо во XIX век како развојната линија на македонското женско писмо воопшто.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Славчо Ковилоски, со наслов „Македонското женско писмо во XIX век“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

3. Исполнетост на законските услови за одбрана на дисертацијата

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

М-р Славчо Ковилоски од 2004 година, па до вработувањето во Институтот за македонска литература во 2013 година објавил седумдесет трудови, рецензии и огледи во списанијата: *Портал*, *Историја* (од Филозофскиот факултет), *Скожер*, *Сектор*, *Книжевно живее*, *Библиотечен сектор*, *Литературен збор*, *Kwartelnik Artystyczny* (Бидгошж, Полска), *Mogućnosti* (Сплит, Хрватска), *Новият улс* (Софија Бугарија), *Knjizevna Rijeka* (Риека, Хрватска), *Градина* (Ниш, Србија), *Ирин Пирин* (Мелник, Бугарија), *Kolo* (Загреб, Хрватска). Автор е на десет научни монографски изданија: *Милош С. Милоевиќ и српските прегледи кон Македонија во XIX век* (2009); *Десетти С. Бацовиќ: Неизвестни страници за еден Македонец* (2010); *Патриотски во македонскиот XIX век* (2010); *Почитувањето на македонскиот патриот* (2011); *Раководи од село Вранче, Прилепско од 18, 19 и 20 век* (2011); *Македонија и Балканските војни* (2012); *Прилепчани XIX век* (2010); *Македонија – крајка енциклопедија револуционери* (2011); *Џебна енциклопедија на македонските револуционери* (2012) и *Културната преродба во Прилеп во XIX век* (2015). Коавтор е во три монографии за урбаната култура и превел пет дела од хрватски, српски и бугарски на македонски јазик. Од 2013 година е вработен во Институтот за македонска литература во Одделението за македонска литература во XIX век. Како прилог ги истакнуваме трудовите објавени во последниот четиригодишен период.

Трудови:

- „Прашањето на идентитетот низ литературните студии (Валентина Миронска-Христовска, Литературни студии за македонскиот идентитет, 2012), *Сџекшар*, бр. 61, ИМЛ, Скопје, 2013, 214-216.
- „Јанка Каневчева и македонското женско движење (XIX-XX век)“, *Сџекшар*, бр. 61, ИМЛ, Скопје, 2013, 37-44.
- „За Конески и нешто повеќе (Ана Мартиноска, *Конески и фолклорот*, 2012)“, *Сџекшар*, бр. 62, ИМЛ, Скопје, 2013, 218-220.
- „Патописот ‘Белешки од моето патување од Тетово и Тетовско’ од 1891/92 на Андреј Стојанов“, *Филолошки студии*, бр. 11, 2013, www.philologicalstudies.org
- „Коста Групче и весникот ‘Цариградски гласник’“, *Современост*, бр. 1, Скопје, 2013.
- „Како да се одгатне загатката (Виолета Ачкоска, *Демнеечки дух*, 2012)“, *Современост*, бр. 1, Скопје, 2013.
- „Евтим Спространов за Струга, Охрид и Езарото“, *Бранувања*, Струга, септември 2013.
- „Prema makedonskim pricama“, *Mogućnosti*, 10/12, 2013, Split, 99-100; *Suvremena makedonska kratka priča, izabrao i priredio Slavco Koviloski*, *Mogućnosti*, 10/12, Split, 2013, 101-127.
- „Непознатиот поет Јордан Хаџи Здравев од Прилеп“, *Литературен збор*, 4-6, Скопје, 2013, 107-112.
- „Еуген Кватерник за источното прашање и Македонија“, *Зборник од IV Меѓународен научен собир Македонско-хрватски книжевни, културни и јазични врски*, ИМЛ, Скопје, 2014, 229-236.
- „Лазар Поп Трајков како фолклорист и есеист“, *Македоника*, бр. 9-10, февруари, Скопје, 2014, 168-175.
- „Революционерот Никола Каранџулов како публицист“, *Современост*, бр. 1, Скопје, 2014, 52-53.
- „Дописка за неделното женско училиште ‘Светлина’ во Струга“, *Бранувања*, бр. 10, Струга, 2014.
- „Македонската патописна литература во XIX век“, *Книжевна академија*, бр. 5-7, 2013, 22-47.
- „Уставот на прилепското училишно настојателство од 1893 година“, *Книжевна академија*, бр. 3-5, 2014, 114-119.
- „Највлијателниот прилепчанец во XIX век: Хаџи Христо Дамјанович“, *Книжевно живото*, 2014, бр. 32, 39-44.
- „Георги Трајчев како просветен деец, книжевник и публицист“, *Филолошки студии*, 12/2014, www.philologicalstudies.org
- „Женското образование во Прилеп во XIX век“, *Сџекшар*, ИМЛ, Скопје, бр. 63, 2014, 9-27.
- „Григор К. Алексиев: просветен деец, духовник, публицист и преведувач“, *Сџекшар*, ИМЛ, Скопје, бр. 64, 2014, 17-27.
- „Архивски материјали за прилепските фамилии Попови, Вртанови и Белазелкови“, *Историја*, бр. 1, 2014, 303-312.
- „Носители на преродбата во Прилеп“, *Современост*, бр. 2, 2014, 54-61.
- „Ставови и визија (Стефан Влахов-Мицов, *Држава-како се гради и брани*, 2013)“, *Културен живот*, бр.3-4, 2014, 88-89.
- „Мисли за иднината на балканската литература“, *Зборник „XXI век: балканскиот писател“*, Скопје, 2015, 7-10.
- „Компарација на македонскиот и словачкиот културен живот во XIX век“, во: *Зборникот од меѓународната научна конференција Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски*, Нитра, 2015, 123-128.

- „Трајко Китанчев: расветлување на непознатото“ осврт кон книгата *Трајко Китанчев* од Валентина Миронска-Христовска, *Расш*, Битола, 2016, бр. 15-16, 167-170.
- „Кој е крив, авторот или преведувачот? - Осврт кон книгата на Кит Браун *Верни до смрт*“ – reper.net.mk
- „Записите на Кузман Шапкарев за машко-женските односи и македонското обичајно право“, *Палимјесш*, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, 2016, бр.1, 119-196.
- „Здивот на урбаното постоење“, поговор во книгата *Некаде помеѓу* од Искра Пенева, НУИ МИИЦ, Белград, 2015, 112-113.
- „Кон поетската книга Златна прашина од Зоран Пејковски“, *Бранувања*, Струга, 2016, бр. 14, 27.
- „Људовит Штур и неговата ‘Книга за словенските народни песни и раскази‘“, *Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски П*, ИМЛ, Скопје, 2016, 182-188.
- „Hip-Hop: From Underground To Commercial“, *Popular Culture: Reading From Below, Proceedings of the International Scientific Conference, IML, Skopje*, 2016, p. 651-657
- „Записи на маргините: од ракописното наследство на манастирот Трескавец“, *Палимјесш*, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, бр.2, 2016.
- „Текст на народен македонски јазик со грчки букви од 1868 година за начинот на венчавање“, *Сџекшар*, бр. 68, 2016.
- „Ракописот ‘Рамноправноста на Жената’ од Методиј Кусевич“, *Сџекшар*, бр.67 ИМЛ, Скопје, 2016, 31-43.
- „Идентитетот кај балканските жени (авторки) во XIX век“ *Филолошки студии*, бр. 14., 2016, www.philologicalstudies.org

Учесник во проектите:

- „Жанровските и естетските литературни вредности на македонскиот 19 век“, Институт за македонска литература, Скопје.
- „Христијанската традиција во македонско-словачките духовни и културни врски“, Институт за македонска литература, Скопје, 2013.
- 70 години од смртта на Борка Талески и Лазо Филиповски, ЈОУ Градска библиотека „Борка Талески“, Прилеп, 2013.
- XXI век: Балканскиот писател“, Современост-Скопје, Сојуз на слободните писатели на Бугарија, Софија, 2014-2015.
- Библиографија на списанието *Современост* 2000-2015 година, редакција *Современост*, Скопје, 2015.

Учество на научни конференции:

- IV меѓународен научен собир *Македонско-хрватски книжевни, културни и јазични врски*, Охрид, 27-29 септември 2013.
- Меѓународна научна конференција *Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски*, Нитра, Словачка, 28-30 ноември 2013.
- *Скопје филм фестивал* – „Урбаната и хип-хоп културата“, Кинотека на Македонија, Скопје, 28 април 2014.
- Меѓународна конференција *За љубовта*, Здружение за компаративна книжевност и Здружение на класични филолози, Скопје, 06 јуни 2014.
- Меѓународна научна конференција *Популарна култура – поглед одозгора*, Институт за македонска литература, Скопје, МАНУ, 02-03 ноември 2014.

- Меѓународен научен собир *Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врска*, МАНУ, Скопје, 2 и 3 јули 2015.
- *Фесџивал на Пролетта*, Книжевен клуб Брчко, Босна и Херцеговина, „Млади македонски литературни творци“, 20 мај 2016.
- „Григор Прличев и неговите слова за доброто и за спасот на душата“, Меѓународна конференција *За Душата*, УКИМ, Филозофски факултет Скопје, 3 јуни 2016 година.
- *Струшки книжевни средби*, Струга, „Списанијата, крепост на македонската книжевност“, 8 јули 2016 година.
- Меѓународна конференција *Критиката и молкот: читање на македонската литература и култура*, Институт за македонска литература, „Надминување на молкот – трибина од 1970 година: Што станува со Институтот за литература?“, Скопје, МАНУ, 7-8 ноември 2016.

Награди и признанија:

М-р Ковилоски е добитник на: наградата на Друштвото на просветните работници за романот *Ојасен сум* (2007); наградата за наука „3 Ноември“ на град Прилеп за енциклопедскиот именик *Прилепчани XIX век* (2010); наградата за наука „Големата Мајка“ на општина Гази Баба за изданијата *Џебна енциклопедија на македонските револуционери и Македонија и Балканските војни* (2012); наградата „Прозни мајстори“ за збирката *Лоша шетанка и други раскази* за 2013 и наградата „Јован Котески“ за збирката песни *Барушна поезија* (2015).

4. Заклучок и предлог

Главни научни придонеси на кандидатот. Кандидатот м-р Славчо Ковилоски со изработената докторската дисертација „Македонското женско писмо во XIX век“ постигнал значаен придонес за македонската научна мисла. Докторската дисертација е прво монографско дело за македонското женско писмо во XIX век, во кое кандидатот нуди нови информации и согледби. М-р Ковилоски своите истражувања за појавата и развојот на македонското женско писмо во XIX век ги презентира аналитично и промислено преку компаративен метод и со интердисциплинарен пристап со што успеал да ни понуди нова слика, односно перцепција за положбата и улогата на жената во Македонија во XIX век. Воедно, м-р Ковилоски преку архивските истражувања дошол до откривање на творечки пројави од страна на жени, при што преку понудената анализа на нивните творби тој зема афирмативен пристап кон нив и нивните дела. Со тоа, м-р Ковилоски за првпат и нуди на македонската научна мисла и на македонската јавност воопшто да се запознае со овој творечки чин и со неговите вредности. Резултатите од подготвената докторска дисертација нудат можност за збогатување на македонската литературна историја со нови имиња, кои ќе овозможат да се согледа континуираниот развој на македонското женско писмо, како и на македонскиот културен развој воопшто.

Подрачје на примена и ограничувања. Истражувачките искуства и констатации што се понудени во докторската дисертација „Македонското женско писмо во XIX век“, кои воедно се и првични, нудат македонистички интерпретации и согледби за мошне значајна тема од историската и културната традиција на македонскиот народ. Притоа, докторската дисертација ја нуди и можноста за согледба на динамиката на развојниот процес на создавањето на македонското женско писмо при што истовремено ги испцртува и влијанијата на светските современи тековите од тој период, колку биле прифаќани и како биле имплементирани во македонскиот традиционален, народен начин на живеење. Поради тоа, резултатите до кои дошол кандидатот и покрај тоа што првично имаат национално значење, тие ја нудат идната основа при применливоста на повеќеслојните методолошки и интердисциплинарни пристапи за толкување на македонското женско писмо, како и за негово интеркултурно согледување и вреднување како со искуствата на Балканот така и пошироко.

Можни понатамошни истражувања. Докторската дисертација „Македонското женско писмо во XIX век“ од м-р Славчо Ковилоски е прво монографско претставување на предметната тематика. Затоа се очекува ова првично монографско истражување дека ќе биде податлива основа за идните литературни истражувања за нови анализи, дообјаснувања, како и откривања на нови имиња кои ќе го надполнуваат од сега нотиралиот нов фонд на македонското женско писмо во XIX век. Воедно, се очекува дека докторската дисертација ќе го отвори мултидисциплинарниот дијалог со истражувачите на историјата, на социологијата, на правото, на феминизмот, односно на културолошките феномени воопшто. Сето тоа ќе овозможи точно позиционирање на културолошките процеси во Македонија од XIX век наспрема балканските и пошироко. Но, пред сè, овие истражувања ќе одат во прилог за потврда и афирмација на македонската културноисториска традиција.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Славчо Ковилоски со наслов „Македонското женско писмо во XIX век“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Ленка Татаровска, претседател, с.р.

Проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, ментор,
член, с.р.

Проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, член, с.р.

Проф. д-р Ана Мартиноска, член, с.р.

Проф. д-р Тодор Чепреганов, член, с.р.

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНА ТЕМА НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА – СКОПЈЕ

МАГИСТЕРСКИ ТРУД

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Габриела Милошевска	Растенијата во македонската народна култура	Plants in Macedonian Folk Culture	проф. д-р Марко Китевски	12 – 40/14 од 1.3.2017

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КАТОЛИЧКАТА ЦРКВА НА БАЛКАНОТ ОД XIII ДО XV ВЕК“ ОД М-Р БЕСИМ МОРИНА, ПРИЈАВЕНА НА ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА-СКОПЈЕ

На 116. седница на Научниот совет на ЈНУ Институт за национална историја, Скопје, одржана на 16. 11. 2016 година, беше донесена одлука за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов *Католичката црква на Балканот од XIII до XV век* поднесена од м-р Бесим Морина. Избраната комисија во состав: проф. д-р Милан Бошкоски – ментор, акад. Драги Ѓорѓиев, редовен професор, проф. д-р Маја Ангеловска – Панова, проф. д-р Јован Белчовски и проф. д-р Керим Далипи, се заблагодарува за укажаната доверба и на Научниот совет на ЈНУ Институт за национална историја му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов: *Католичката црква на Балканот од XIII до XV век* на м-р Бесим Морина, претставува резултат на долгогодишни истражувања на постојниот историски материјал од византиска, латинска, словенска и друга провениенција, резултатите од археологијата и бројната консултирана литература на повеќе светски јазици. Дисертацијата претставува историско-политичка синтеза на средновековната црковната историја, односно католичката црква на населението на Балканскиот Полуостров, поконкретно на просторите на денешно Косово, Македонија, Србија и Црна Гора. Дисертацијата се занимава со проблемите на Католичката црква на Балканот помеѓу XIII и XV век, при што се прави осврт на христијанството или растежот на православната и католичката црква преку бискупиите на денешно Косово, во средновековна Македонија, Албанија, Дукља или Зета и Србија, вообличени преку бискупиите Драч, Тивар, Скопската бискупија, Призренската бискупија, со посебен преглед и споредба со Охридската архиепископија од 971 година, и Српската архиепископија од 1218 година, па сè до XV век и сите неминовни реперкусии до средината на XV век.

Дисертацијата се состои од вовед – Христијанството на Балканот до XIII век (1-32), каде што докторантот прави општ преглед на ширењето на христијанството и неговото изедначување со останатите религии во Римската Империја во 313 година. Со свикнувањето на Првиот вселенски собор во Константинопол во 325 година биле удрени основите на догматскиот и канонскиот систем на христијанската црква, а во 381 година, со победата на православието на Вториот вселенски собор, од страна на Теодосиј I (379-395) христијанството е признато за единствена прифатена и призната религија во Империјата. Со царот Теодосиј во 395 година е поврзана и поделбата на Римската

Империја на Западна римска империја со седиште во Рим, која пропаднала 476 година, и Источна римска империја со престолнина во Константинопол.

Во првата глава под наслов: Положбата на католичката црква на Балканот од XIV до XV век, 33- 175, со поднаслови: Бискупијата на Драч 33-69; Архиепископијата на Тивар, 69-101; Скопската бискупија, 101-137; Призренската бискупија, 137-153; Охридска архиепископија, 153-164 и Српска автокефална црква, 165-175 докторантот Морина прави историски преглед на градот Драч од предхристијанскиот период, христијанството во Драч во ранохристијанскиот период, а во таа смисла и развојот на Драчката бискупија, во рамките на Византиската Империја, под македонска власт во времето на цар Самоил и неговите наследници, потоа како митрополија во рамките на цариградската црква, положбата на католичката црква на Драч во XIII, XIV и најпосле XV век. Во XIII до XV век, Драчката бискупија се посматра преку влијанието на Венецијанската Република и другите италијански градови кои битно влијаат на растот на католичкото влијание во црквата. Во тој преглед, кандидатот должно внимание им посветува на Архиепископијата Тивар, Скопската и Призренската бискупија, Охридската архиепископија и Српската архиепископија, која од статус на Рашка епископија, под надлежност на Охридската архиепископија, користејќи го статусот на Никејското царство, во првата половина на XIII век во отсуство на Ромејската Империја, успева да издејствува признавање на статусот на српската црква на ниво на архиепископија. Во таа смисла се следат политичките процеси на Балканот кои битно влијаат на црковните состојби, а влијанието на Венецијанската Република, италијанските градови и папството, во политиката на Зетското Кралство, Српското Кралство - Царство, Кнежевство и накрај деспотство. Во таа смисла не треба да се заборави влијанието на Османлиската Империја како битен фактор кој придонел во растот на католичката паства.

Во втората глава под наслов: „Положбата на католичката црква на Балканот под српско владение“, 176-204 со поднасловите: Српската инвазија на Балканот и бедната положба на христијанската црква, 176-190, се следи прифаќањето на христијанската црква и конвертирањето на католичкото население во православно, од страна на српските владетели, при што масовно давало отпор арбериското католичко благородништво 190-197. Интересна и впечатлива е и идејата за организирање на христијанството во антисрпски поход од страна на авињонскиот папа Јован XXII против „шизматичите“ од Србија кои во 1318 го освоиле Драч. Вакви отпори против српските репресивни мерки кон арбериските благородници во времето на српската власт во бројни писма до папата се честа појава. Во таа смисла, значајни глави од Душановиот законик биле насочени со репресивни мерки кон католиците 197-204.

Глава трета, под наслов „Католичката црква на Балканот против Османлиското владеење" 205-225, се состои од три поднаслови: „Улогата на Католичката црква во организирањето на антиосманлиското владеење", 205-214, „Отпорот на балканските народи против Османлиската Империја", 214-222 и „Распадот на Балканот под Османлиското владеење", 223-225. Во оваа глава, м-р Бесим Морина прави краток преглед на појавата на Турците Селџуци, во Византиската Империја и нивното политичко инволвирање на Балканот како платеници. Османлиската војска, според некои автори, дошла на повик на Карло Топија на територијата на Балшите во 1385 година, Балша II им излегол во пресрет со 1000 војници на неговите посеи во Музакија. По Битката на Саурското Поле, Дукаѓините се нашле на услуга на Османлиите, и покрај тоа што многу Албанци учествувале во антиосманлискиот сојуз. Папата Гргур XI од Авињон, на опасноста од Османлиите го повикал кралот на Унгарија Лудовик и Венецијанскиот дужд. Разединетоста на христијанските држави на Балканот им одела во прилог на Османлиските навлегувања. Обидот во 1389 година на Косово Поле да бидат сопсени Османлиите, не дал позитивен резултат, но Битката имала тешки последици. Кралот Марко, како турски вазал, загинал во 1395 на Ровин. Султанот Бајазит во 1392 го заробил Ѓерѓ II Балша и под притисок врз него го принудил да го предаде својот политички центар Скадар, но и тврдините Дришт, и Свети Ширѓин во Буна. Обидите на христијанските држави во XV век да направат некаков антиосманлиски поход, освен долготрајниот отпор на Скандербег, не дале резултати.

Последната четврта глава на дисертацијата насловена: „Католичката црква под Османлиското владеење", 226-250, се состои од две потточки: Положбата на католичката и православната црква под османлиското владеење, 226-236 и Исламизацијата на католичкото население на Балканот 237-250. Докторандот во оваа последна глава ја проследува во едно поглавје воопшто положбата на христијаните, независно дали се православни или католици и нивните цркви во новосоздадените услови на османлиска власт, време на предизвици особено кога католичките области принудени од предизвикот да ја прифатат османлиската власт или власта на католичка Венеција, прифаќале да го одберат второто, што во голема мера придонело за нагорен раст на католичката вероисповед. Во однос на втората потточка, за исламизацијата, на католиците, докторантот констатира дека исламизацијата се спроведувала главно поради економски причини на населението, односно ослободувањето на исламизираното население од одредени давачки била примамлива.

На крајот од докторската дисертација следува Зклучокот, 251-256 и списокот на користени извори и литература 257-282. Дисертација на м-р Бесим Морина опфаќа вкупно 281 страница, а е поддржана со 1781 забелешка.

Докторската дисертација на м-р Бесим Морина, под наслов „Католичката црква на Балканот од XIII до XV век“, претставува значаен истражувачки труд од областа на црковната историја. Врз основа на податоци кои ги даваат современиците и подоцнежните пишани автори од различна провениенција, компарирани со многубројната литература, на македонски, српски, црногорски и бугарски автори, автори од Република Косово и Албанија на албански јазик, автори на германски и англиски јазик се врши реконструкција на црковната историја, односно Католичката црква на Балканот од XIII до XV век, на просторите на Косово, Македонија, Србија, Албанија и Црна Гора, во средниот век, и раноосманскиот период на XV век. Докторандот нуди нови сознанија и согледувања за одредени појави, настани и личности, кои досега кај нас не биле предмет на научни истражувања. Со одговорен, темелен и критички пристап кон изворите и литературата, м-р Бесим Морина успеал мошне веродостојно да ја обработи и научно да ја презентира историјата на Католичката црква во хронолошкиот период од XIII до XV век, со што расветлил една значајна проблематика на која во медиевистиката и раната османлиска историја и воопшто црковната историја, не и било досега обрнато должното внимание.

Врз основа на гореизложеното, имаме чест да му предложиме на Научниот совет да го усвои приложениот извештај и да му овозможи на м-р Бесим Морина јавна одбрана на докторската дисертација.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Милан Бошкоски, с.р.

Акад. Драги Ѓорѓиев, с.р.

Проф. д-р Маја Ангеловска –
Панова, с.р.

Проф. д-р Јован Белчовски, с. р.

Проф. д-р Керим Далипи, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕТО НА СИСТЕМИТЕ НА НАГРАДУВАЊЕ ВРЗ ЗАДОВОЛСТВОТО ОД РАБОТАТА“ ОД М-Р ЈАСМИНА МИШОСКА, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје, со Одлука бр. 02-122/3, на седницата одржана на 31.1.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката **м-р Јасмина Мишоска** со наслов **Влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата**, во состав: проф. д-р Славејко Сасајковски (претседател), проф. д-р Јорде Јаќимовски (ментор), проф. д-р Кирил Постолов (член), проф. д-р Дејан Пендев (член) и проф. д-р Насер Раими (надворешен член). Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Јасмина Мишоска, со наслов Влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата, содржи 301 страница компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, 419 фусноти и 196 странски и домашни библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во седум глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатката дава аргументирано и заокружено објаснување за актуелноста на проблематиката на избраната тема на докторската дисертација, предметот и целите на истражувањето. Притоа, кандидатката нагласува дека постојат различни причини зошто се

посветува сè поголемо разбирање на важноста и значењето на односите и наградувањето на вработените и за тоа како се поврзани едни со други. Односите, наградувањето и мотивацијата на вработените секогаш мора да одговараат на различните промени во општеството и организациите. Според неа, нивото на задоволството од работата се одразува, пред сè, преку наградувањето како фактор кој е под влијание на нечие работно искуство, како и фаворизираниите фактори за мотивација на вработените за неговата/нејзината сегашна состојба и идните очекувања. Во воведниот дел, кандидатката ја презентира глобалната рамка на истражувањето и накратко се осврнува на секој од деловите на дисертацијата, а на крајот ги прикажува очекуваните резултати и научниот придонес на дисертацијата.

Во **првата глава** со наслов **Системи на наградување**, м-р Јасмина Мишоска детално го дефинира и го опишува системот на наградување со сите негови составни елементи. Според неа, системот на наградување претставува збир на правила, процедури и стандарди што се однесуваат на распределбата на надоместокот на вработените. Вкупниот систем на наградување е составен од материјални награди (директни награди – основна плата и бонуси; и индиректни награди – бенефиции) и нематеријални награди. Најважниот елемент од системот на наградување, според кандидатката, од материјалните награди претставува основната плата. Поединечни вработени може да добијат и дополнителен надомест во форма на бонус. Бонусот може да се појави во 3 облици: индивидуален бонус, тимски бонус и организациски бонус. Бенефициите претставуваат индиректна награда која овозможува безбедност за вработените и за членовите на семејството. Како најпопуларни бенефиции се издвојуваат: бенефициите од здравствена заштита, бенефициите за пензионирање, финансиските бенефиции, бенефициите ориентирани кон семејството и флексибилните бенефиции. Нематеријалните награди се оние што се фокусираат на потребите на вработените и го зголемуваат задоволството од работата. Како најзначајни форми на нематеријални награди се сметаат: нематеријалното признание за остварување, кариерниот развој, платеното стручно доусовршување или дообразување и користењето на слободни денови. Како фактори кои влијаат на креирање на системите на наградување според кандидатката се економските фактори, организациските фактори, националната култура на земјата и улогата на синдикатите.

Во **втората глава** со наслов **Мотивација и системи на наградување**, кандидатката смета дека мотивацијата претставува значаен фактор кој влијае на задоволството од работата на вработените. Мотивацијата, според неа, претставува однесување кое поаѓа од определена потреба на поединецот, со цел нејзино остварување. Мотивацијата претставува збир на сили кои го движат поединецот да се однесува на одреден начин. Во организацијата, тоа претставува подготвеност на поединецот за остварување на организациските цели. Генерално, мотивите ги дели на: материјални мотиви (оние што предизвикуваат надворешна мотивација) и нематеријални мотиви (оние што предизвикуваат внатрешна мотивација). Опфатени се голем број на теоретичари кои пишувале за мотивацијата, т.е. поставувањето на

зачетоците на теориите на мотивација познати како рани теории на мотивација, ставајќи акцент на тоа што ги мотивира вработените, и современи теории на мотивација, ставајќи акцент на процесот на мотивација.

Во **третата глава**, со наслов **Менаџментот и наградувањето**, кандидатката ги опишува менаџерите како лица во компанијата кои треба да размислуваат стратешки и да ги планираат наградите на краток, среден и долг рок. Менаџерите на повисоките нивоа во организацијата се генерално позадоволни од работата отколку вработените на почетните нивоа во организацијата. Според група автори, улогата на менаџерот е подеднакво важна во постигнување на задоволство од работата кај вработените. Потребно е тие да обезбедат соодветна организација во работењето, како и соодветни ефективни насоки за работа.

Во **четвртата глава**, со наслов **Задоволството од работата и системите на наградување**, м-р Јасмина Мишоска го дефинира задоволството од работата како вид на емоционална состојба и резултат на нечија работа, т.е. тоа претставува чувството на вработените за нивната работа. Преку задоволството од работата, вработените го искажуваат позитивниот став кон својата работа и своето работно место. Задоволството од работата претставува комбинација од психолошки, физиолошки и природни околности што предизвикуваат една личност да каже дека е задоволна со својата работа. Задоволството од работата е базирано на перцепцијата на поединецот. Задоволството од работата ги одразува внатрешните чувства на индивидуата кон одредена ситуација или искуство. За најголем дел од вработените, во повеќето земји, наградите и задоволството од работата се поврзани со нивната работа и имаат одлучувачко влијание. Изворите на задоволство од работата, според социо-демографските карактеристики се: полот, висината на платата, етничката припадност, степенот на образование, возраста и времетраењето на работното искуство (работен стаж).

Во **петтата глава**, со наслов **Изведбата на работата на вработените и системите на наградување**, кандидатката смета дека изведбата на работата на вработените е резултат на активностите за задоволување на одредена цел. Постои разлика помеѓу однесувањето и изведбата. Соодветното однесување на работното место може или не може да резултира со добра изведба на работата, а компоненти на индивидуалните перформанси на поединецот опфаќаат: зголемени вложени напори, поединечни способности и поддршка од организацијата. Менаџирањето со изведбата или оценувањето на изведбата претставува процес со кој компаниите се осигуруваат дека вработените работат за остварување на организациските цели. Вреднувањето на изведбата ги опфаќа чекорите на наградување и оценување на изведбата на вработените, следејќи ја проценката и обезбедувајќи фидбек за работата на вработениот. Видови на критериуми за изведба на работата се: изведба на задачите и контекстуална изведба.

Во **шестата глава**, со наслов **Законска регулатива за правата на вработените и системите на наградување**, м-р Јасмина Мишоска укажува дека од аспект на законската регулатива за правата на

вработените и системите на наградување во Република Македонија, се применува соодветен пакет на закони кои што се грижат за правата на работниците со цел да се задржат задоволни работници, а со тоа и да се зголеми задоволството од работата на вработените. Тие закони се следниве: Законот за работните односи, Законот за минимална плата во Република Македонија и Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување. Овие закони постојано се надополнуваат и изменуваат од експерти во земјата сè со цел да се постигнат подобри и пофлексибилни услови за работа и наградување за вработените во Република Македонија.

Во **седмата глава**, со наслов **Резултати од емпириското истражување**, кандидатката ги произнесува емпириските резултати од нејзиното истражување. Емпириските резултати од истражувањето овозможуваат да се постигнат поставените цели на истражувањето преку потврдување на хипотезите на истражувањето. Всушност, ставовите од анкетата на испитаниците се обработени во статистичкиот програм SPSS, кој овозможува потврда на веќе поставените хипотези, користејќи голем број на табеларни и графички прикази со цел да се утврди реалната состојба за наградувањето во компаниите во Република Македонија.

Конечно, во **заклучокот** на докторската дисертација синтетизирани се сите сознанија до кои дошла кандидатката истражувајќи ја оваа материја, односно сознанија кои формираат јасна слика за системот на наградување во компаниите во Република Македонија. Во заклучокот се содржани и сумирани резултатите од емпириското истражување и крајните согледувања на кандидатката во форма на препораки за системот на наградување во Република Македонија, во што се состои научниот придонес на оваа докторска дисертација.

Предмет на истражување

Главен предмет на истражувањето се системите на наградување (компензациите), нивното поимно дефинирање и влијанието што тие го имаат врз задоволството од работата и, воедно, врз мотивацијата на вработените, како и утврдување на влијанието на платата врз стандардот за живеење на вработените. Покрај ова, определена е праведноста и еднаквоста на компензациите (наградите), како и нивната доверливост и транспарентност. Дефинирани се видовите на компензации (награди). Оттука, дефинирани се условите и видовите на активности кои ги охрабруваат компензациите (наградите) на вработените. Опфатени се и објективните услови кои влијаат врз компензациите (наградите), т.е. општествено-економската состојба во Република Македонија, и факторите кои влијаат врз неа: невработеноста, сиромаштијата, образовниот систем, висината на платите и сл.).

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Ова истражување е дизајнирано врз база на научните достигнувања во научното поле организациони науки и управување (менаџмент), поточно во научната област системи на наградување. Користени се најновите истражувања и литература во областа на системите на наградување и задоволството од работата во светот. Пошироко гледано, објавени се релативно мал број истражувања кои го испитувале ова влијание. На национално ниво, истражувањето од докторската дисертација дава реална слика за применетите системи на наградување и задоволство од работата. Значењето на овие податоци не се однесува само на компаниите вклучени во истражувањето, туку и за научните кругови кои можат да спроведуваат понатамошни, продлабочени, компаративни анализи и истражувања.

Краток опис на применетите методи

Од аспект на методолошкиот приод, м-р Јасмина Мишоска, при изработката на дисертацијата, прибирањето, систематизирањето, анализирањето и презентирањето на собраните податоци, аргументи и факти го извршила со употреба на логично оправдан, заокружен и научно-фундиран пристап. При истражувањето и изготвувањето на докторската дисертација биле користени повеќе методи со цел целосна и продлабочена анализа од која може да се извлечат научно-оправдани заклучоци. Проучувањето на предметот на истражувањето се врши со примена на дескриптивниот метод. Користени се методите на анализа и синтеза за да се утврдат основните карактеристики и обележја на појавите кои се предмет на истражување. Историскиот метод овозможува да се даде одговор на прашањето за развитокот на анализираните појави од моментот на нивното појавување, па сè до нивните денешни облици. За презентирање на предностите и слабите страни, како и аргументите за користење на различните мерки и методи кај организациите служи методот на компарација. Релевантни и научно-засновани заклучоци во врска со појавите кои се предмет на истражувањето се изведуваат преку употреба на методите на индукција и дедукција, како и преку користење на методот на анкета.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Резултатите од истражувањето укажуваат дека, пред сè, треба акцентот да се стави на еднаквоста и фер постапките при наградувањето на вработените при утврдувањето, мерењето и зголемувањето на основната плата. За зголемувањето на задоволството од платата кое предизвикува зголемување на задоволството од целокупната работа, се

препорачува да се зголемуваат платите кај младите вработени во стартот, така што ова ќе резултира со помали отстапувања во платата. Исто така, потребна е поголема вклученост на вработените во процесот на креирање на системот за наградување. Друг значаен елемент на кој треба да се посвети внимание во идниот период претставува праведноста од наградите и, пред сè, нивната праведна распределба. Доколку наградите се праведно распределени помеѓу вработените, тоа ќе доведе до зголемување на задоволството од работата. Потребно е системот на наградување да биде двигател за зголемената изведба на работата на вработените. Мотивацијата, како значаен фактор на вработените мора да биде одржувана на високо ниво. Вработените треба да бидат високо мотивирани знаејќи дека заработуваат соодветна или еднаква плата во однос на нивните колеги. Менаџментот на компанијата треба и мора будно да го следи системот на наградување и соодветно да алармира доколку е потребно. Менаџментот треба правилно да управува со трошоците за плати на вработените. Платата претставува основен елемент во системот на наградување. Зголемувањето на платата и 13-тата плата претставуваат високо ефикасни алатки за зголемување на задоволството од работата на вработените. Бонусот, како еднократен паричен износ, потребно е соодветно да се применува: на индивидуално ниво, групно/тимско ниво или организациско ниво. Редовно треба да се користи кај вработените во продажбата како стимул да имаат подобра изведба, но не треба да се изостави и бонусот за извршните позиции. Со оглед на тоа дека се побарува подобрена изведба на работата, потребно е примена на плаќање за перформанси. Gainsharing (планови за делење на добивката), Profit sharing (планови за делење на профитот) и ESOP (планови за сопственост на акции на вработените) би било доста корисно да се применуваат бидејќи им дава на некој начин чувство на важност и припадност на вработените во компанијата. Бенефициите, како индиректни награди, даваат дополнителна сигурност за вработените. Затоа, потребно е да се користат бенефициите од здравствена заштита, бенефициите за пензионирање, финансиските бенефиции (финансиските услуги) и бенефициите ориентирани кон семејството. Бенефициите од здравствена заштита им даваат сигурност на вработените во случај на болести; бенефиции за пензионирање - сигурност за во иднина, финансиски услуги - користење на попусти или некои дополнителни услуги кои ги има компанијата, а бенефициите ориентирани кон семејството овозможуваат еден вид на смиреност на вработените за време на работата, како, на пример, доколку би имало градинки или објекти за згрижување на нивните деца за време на работата. Покрај овие бенефиции, високо значајни се и флексибилните бенефиции. Автомобилот е доста корисна бенефиција од повеќе аспекти: се скратува времето поминато во пат кон и од работа; картичката за гориво ги намалува месечните трошоци, денталниот преглед ја одржува оралната хигиена и прекуокеанските осигурувања за патувања на одмор даваат дополнителна сигурност во случај на незгода. Покрај досега наведените материјални награди, кандидатката смета дека неминовно и неопходно е и користењето на нематеријални награди. Вработените би сакале да работат во компании што се прокламирани дека го промовираат кариерниот развој или, пак, компании кои им доделуваат на своите вработени признание за остварување. Секоја компанија мора да има

правилник за наградување во компанијата со што вработените би биле подобро запознаени со целокупниот систем на наградување на компанијата. Покрај ова, потребно е вработените да бидат запознаени со пристапот на вреднување на платите, а доколку постои синдикат, како организација, да влијае за зголемувањето на платите на вработените.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Јасмина Мишоска**, со наслов **Влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата**, претставува истражување во научното поле организациони науки и управување (менаџмент) и научната област системи на наградување. Целите на истражувањето во оваа докторска дисертација се: утврдување колку платата или вкупните компензации се одразуваат на стандардот на вработените и на статусот и признанијата кои тие ги добиваат за време на работата и надвор од работата. Колку работниците се задоволни од нивната куповна моќ; чувството на праведност, односно праведното ниво на плаќањето за работа. Дали неправедноста влијае врз незаинтересираноста, незадоволството, отсуството и слично од работата. Степенот на праведноста на компензациите (наградите) влијае врз учинокот на нивното работење и на начинот на кој гледаат на своите работни места; еднаквоста во платата во споредба со нивниот влог (напор и учинок) со напорите и изведбата на другите и со резултатите (добиените награди); колку вработените веруваат дека платата одговара на работата што ја извршуваат и на работата која другите ја извршуваат; дали високата плата е доволна за стекнување на репутација на добар работодавец; интересот на работодавците за апсолутните трошоци за плаќање и нивното влијание врз профитабилноста или ефикасноста на трошоците на организацијата; дали и во кој облик се негува стимулативниот систем на наградување со кој се наградува успешноста и квалитетот на работа и дали тајноста на платата влијае врз мотивација на вработените и ефикасноста на организацијата.

Очекуваниот научен придонес е дека истражувањето овозможува да се утврди влијанието на системите на наградување врз мотивацијата, управувањето, задоволството од работата и изведбата на работата на вработените во компаниите во Република Македонија. Докторската дисертација има големо значење, како теоретско, така и практично. Од аспект на науката, оваа дисертација е екстензивно и сеопфатно истражување спроведено на регионално ниво со оглед на тоа дека се работи за проблематика која особено го побудува интересот на академската јавност во изминатите неколку децении. Уште повеќе, во македонската научна литература постои недостаток на научни дела и истражувања воопшто за влијанието на системите на наградување. Исто така, во дисертацијата се дадени меѓународно прифатени дефиниции за

испитуваните концепти. Од практичен аспект, ова истражување е од особено значење не само за испитуваните компании кои директно се вклучени во истражувањето, туку и за оние кои би сакале да ги подобрат системите на наградување на сопствената организација од причина што со помош на дисертацијата ќе се надминат одредени проблеми или ќе се избегне нивната појава. На ваков начин, се очекува истражувањето да претставува солидна основа за разбирање и примена на соодветен систем на наградување со што се обезбедуваат и даваат препораки и насоки за зголемено ниво на мотивација, управување, задоволство од работата и изведба на работата на вработените во македонските организации.

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Јасмина Мишоска**, со наслов **Влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. MSc Jasmina Mishoska: Diagnosing the organizational culture in the companies with the use of OCAI instrument (case study), International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, Vol. 5, 2016, ISSN: 1857-8128.
2. MSc Jasmina Mishoska: Contemporary forms of organizational structure and organizational design- criteria for success of the international market, International Scientific Business Conference – LIMEN, December 2016.
3. MSc Jasmina Mishoska: Economic - Financial performance of Alkaloid AD Skopje based on key financial indicators (case study), International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 2015, ISSN: 1857-8128.
4. MSc Jasmina Mishoska: "Entrepreneurship – the challenge of modern society", International conference: Challenges of Contemporary Society, ноември 2015.
5. М-р Јасмина Мишоска: “Платежни картички како инструмент за плаќање во електронското банкарство”, Втора меѓународна научна конференција „Влијанието на научно – технолошкиот развој во областа на правото, економијата, културата, образованието и безбедноста во Република Македонија“, октомври 2014, ISBN 978-608-4714-11-8.

6. М-р Јасмина Мишоска: “Охрабрување на претприемачкиот дух за кариерен развој”, Меѓународна научна конференција “Науката и општествениот развој”, мај 2014, ISBN 978-608-4574-62-0.

7. М-р Јасмина Мишоска: “Електронска трговија - основна алатка на е-бизнис”, Прва меѓународна научна конференција “Влијанието на научно – технолошкиот развој во областа на правото, економијата, културата, образованието и безбедноста во Република Македонија”, декември 2013, ISBN 978-608-4714-05-7.

8. М-р Јасмина Мишоска: “Интернет маркетинг”, Прва Меѓународна научна конференција “Влијанието на научно – технолошкиот развој во областа на правото, економијата, културата, образованието и безбедноста во Република Македонија”, декември 2013, ISBN 978-608-4714-05-7.

9. Јасмина Мишоска: “Влијанието на виралниот маркетинг врз глобалните промени”, Меѓународна научна конференција “Промените во глобалното општество”, јуни 2013, ISBN 978-608-4574-58-3.

10. Јасмина Мишоска: “Глобалната економска (финансиска) криза и Македонската економија”, Меѓународна научна конференција “Лицата на кризата”, март 2012, ISBN 978-608-4574-47-7.

11. Јасмина Мишоска: “Улогата и значењето на средствата за пренос на пропагандните пораки”, Меѓународна научна конференција “Улогата на медиумите во промоцијата на производите и услугите”, јуни 2012, ISBN 978-608-4691-01-3.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката се дека истражувањето овозможува да се утврди какво е влијанието на системите на наградување врз мотивацијата, задоволството од работата и изведбата на работата на вработените во компаниите во Република Македонија. Хармонизирањето и синтетизирањето на добиените податоци овозможува давање на сопствен придонес во поглед на градење и подигнување на свесноста кај македонските организации за неминовната потреба од примена и зајакнување на системите на наградување. Научно-теоретското истражување е надополнето со научно-емпириско истражување по пат на кое се утврдува и посветува особено внимание на состојбите во македонските организации од аспект на влијанието на системите за наградување, како главен предмет на истражување.

Подрачјето на примена ги опфаќа сите компании кои имаат веќе воспоставен систем за наградување. Врз основа на оваа докторска дисертација, компаниите може да ги подобрат веќе воспоставените системи на наградување или нив да ги променат. Подрачје на ограничување претставуваат сите оние компании кои се уште

нефлексибилни од аспект на примена на различните видови награди освен основната награда - основната плата на вработените.

Можните понатамошни истражувања може да се базираат на оваа докторска дисертација како солидна основа за системите на наградување и задоволството од работата кај компаниите кои сакаат да го испитаат влијанието, како и истражување на менаџментот на компаниите за влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата, со цел да се утврди и подобри моменталната состојба.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Јасмина Мишоска** со наслов **Влијанието на системите на наградување врз задоволството од работата.**

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Славејко Сасајковски, претседател на Комисијата с.р.
2. Проф.д-р Јорде Јаќимовски, ментор с.р.
3. Проф. д-р Кирил Постолов, член с.р.
4. Проф. д-р Дејан Пендев, член с.р.
5. Проф. д-р Насер Раими, надворешен член с.р.

ПРЕГЛЕД

**НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА Институтот за социолошки и политичко -
правни истражувања, Скопје во состав на Универзитет Св. Кирил и
Методиј Скопје Магистерски трудови**

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На Одлука на ННС/НС за прифаќањ е на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ива Орцева	Влијание и примена на социјалните медиуми во односите со јавноста во големите претпријатија во Република Македонија	The impact and the Application of the Social Media in Public Relations in the Republic of Macedonia	проф.д-р Емилија Симоска	02-285/16 од 28.2.2017

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ТЕХНОЛОГИЈА НА
МЛЕКО И МЛЕЧНИ ПРОИЗВОДИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СТОЧАРСТВО ВО
СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот од страна на директорот на Институт за сточарство, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Лајме“ од 22.12.2016 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) технологија на млеко и млечни производи, и врз основа на Одлуката на Научниот совет, бр.0201-6 од 16.01.2016 година, донесена на четвртата редовна седница на научниот совет на Институтот за сточарство, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Соња Србиновска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Тихомир Чижбановски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (во пензија) и д-р Родне Настова редовен професор на Институтот за сточарство во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) технологија на млеко и млечни производи, во предвидениот рок се пријави кандидатката Наташа Матева, научен соработник во УКИМ-Институт за сточарство, Скопје.

5. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Наташа Матева е родена на 5.12.1968 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје. Со високо образование се стекнала на Факултетот за земјоделски науки и храна во учебната 1991/1992 година. Дипломирала во 1992 година, со просечен успех 8,6.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1995/1996 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на групата технологија на анимални производи, подгрупа на технологија на млеко и млечни производи на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила во 2004 година, со просечен успех 9,5. На 8.11.2004 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Влијанието на протеолитичките ензими врз текот на зреењето на биеното сирење“, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Докторската дисертација ја пријавила на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје во 1995 година на тема: „Учество на серум-протеините при производство на бело саламурено сирење со ултрафилтрација“. Дисертацијата ја одбрала на 24.2.2012 година, пред Комисија во состав: д-р Соња Србиновска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Огнен Мачеј, редовен професор на Земјоделскиот факултет во Земун, Р Србија, д-р Тихомир Чижбановски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (во пензија), д-р Владимир Џабирски, редовен професор на Факултетот за Земјоделски науки и храна во Скопје и д-р Драгослав Коцевски, редовен професор на Факултет за Земјоделски науки и храна во Скопје. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на земјоделскиот науки.

На 31.5.2012 година е избрана во звањето научен соработник (доцент) при Институтот за сточарство во областа технологија на млеко и млечни производи.

Во моментот е вработена во УКИМ-Институт за сточарство, Скопје, со научно-звање научен соработник (доцент). Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1032 од 31.5.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр.865 од

17.1.2005 година, бр. 957 од 2.2.2009 и бр. 1032 од 31.5.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

6. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ-Институт за сточарство, Скопје, кандидатката д-р Наташа Матева изведува настава со студентите на последипломски студии (II циклус) на студиската програма Сточарство, по наставниот предмет млеко и млечни производи и предметот основи на инструментални методи.

Доц. д-р Наташа Матева има учествувано како член на Комисија за оцена/или одбрана на две докторски дисертации при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и како член во Рецензентска комисија за избор на звање-научен соработник во Институтот за сточарство и член на Рецензентска комисија за избор во звање-соработник во Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Кандидатката има учествувано во повеќе работилници и орални презентации, од кои три се со меѓународно учество.

Научноистражувачка дејност

Д-р Наташа Матева, во изборниот период, била автор или коавтор на вкупно четиринаесет научни трудови, од кои два научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), десет труда во меѓународни научни списанија, еден во научно списание-зборник на трудови и три апстракти во меѓународни научни публикации.

Д-р Наташа Матева била раководител на еден национален проект на УКИМ, односно соработник во два научни проекта. (УКИМ и МОН) Била учесник на два меѓународни проекти, од кои во едниот како главен истражувач и во пет стручно-апликативни проекти како учесник.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Наташа Матева активно е вклучена во стручно-апликативната работа на УКИМ-Институт за сточарство. Врши стручна апликативна работа во област-сточарство, посебно областа на млекарството, технологијата на млечни производи, овчарството и козарството и говедарството.

Од 2005 година, кандидатката е раководител на Лабораторија за млеко и млечни производи при Институт за сточарство. Со активното учество на Лабораторијата за млеко при Институтот за сточарство, овозможена е реализација на експертски теренски активности-анализа и млекоконтрола на млекото по Програма за матично книговодство, селекција и следење на состојбите во сточарството, во периодот 2012-2016 година, МЗШВ, во соработка со носителот на Програмата, Факултет за земјоделски науки и храна. Кандидатката беше и координатор на програмите за водење на матично книговодство и селекција и Програмата за биолошка разновидност во сточарството, МЗШВ, во соработка со Факултетот за земјоделски науки и храна, во периодот 2012-2016 година.

Кандидатката д-р Наташа Матева остварила експертски активности во областа на технологијата на млеко и млечни производи и има изработено два елабората за влијание на објектите врз животната средина.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Карс, Турција во соработка со Универзитетот во Ардахан, за реализација на меѓународен проект преку програмот Erasmus+, каде што учествувала како главен истражувач за Македонија. Студиски престој остварила во Мадрид, Шпанија и учествувала на конференција на ЕУ-комисија, од 3-9.11.2015 година, како и меѓународна соработка во Бра, Италија, од 18-27.9.2015 година.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисији и работни групи при Институтот за сточарство:

- Комисија за приспособување на Правилникот за внатрешните односи и работењето во Институтот и Комисија за изготвување на Правилник за организација и систематизација на работните места во Институтот
- од 2013 година учествува во Институтската управа, како раководител на апликативно високоприменувачка дејност и раководител на Заводот за сточарство, при УКИМ-Институт за сточарство, Скопје
- од 2015 година назначена е како раководител на Одделението за говедарство и коњарство, при Институтот за сточарство.

има активно учество во Научниот одбор на списанието Macedonian Journal of Animal Science и кандидатката е член на уредувачкиот одбор на Монографијата која е во фаза на печатење, по повод 65 годишниот јубилеј на Институтот за сточарство. Исто така, кандидатката е член на организационен одбор на V меѓународен симпозиум по сточарство, во организација на Институтот за сточарство, Скопје.

Кандидатката учествувала како член во Организациониот одбор на 7th Central European Congress on Food, Macedonia, 2014.

Од Научниот совет на Институтот за сточарство, д-р Наташа Матева е предложена за член во Националниот совет за безбедност на храна и храна за животни.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Наташа Матева.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Наташа Матева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето виш научен соработник во научната област технологија на млеко и млечни производи.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Институтот за сточарство во Скопје, **д-р Наташа Матева да биде избрана во звањето виш научен соработник** во научната област технологија на млеко и млечни производи.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Соња Србиновска, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Тихомир Чижбановски,
Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје
(во пензија), с.р.
3. Проф. д-р Родне Настова,
Институт за сточарство, Скопје, с.р.

Анекс 2

**ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**Кандидат: *Наџаша Славчо Маџева*Институција: *УКИМ Институт за сточарство*Научна област: *Технологија на млеко и млечни производи***НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (НО)**

Ред. бр	Назив на активност: НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (НО)	поени
1	Одржување на настава во втор циклус студии по предметот млеко и преработки од млеко	0,05
2	Одржување на настава во втор циклус студии по предметот Основи на инструментални методи	0,05
3	Член на Комисија за избор во звање научен соработник во областа Овчарство и козарство при УКИМ Институт за сточарство (Одлука бр. 0201-719 од 29.08.2013)	0,2
4	Член на комисија за избор во звање асистент во областа Млекарство при Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје (Решение бр. 02-322/2 од 03.03.2015)	0,2
5	Член на Комисија за прифаќање на извештај и формирање на комисија за одбрана на одбрана на докторска дисертација на м-р Гоце Талевски (Одлука бр. 02-1953/2 од 08.10.2013)	0,5
6	Член на Комисија за преглед и оцена на докторска дисертација на м-р Душица Санта (Одлука бр. 02-131/6 од 09.02.2015)	0,5
7	Член на Комисија за прифаќање на извештај и формирање на комисија за одбрана на одбрана на докторска дисертација на м-р Душица Санта (Одлука бр. 02-702/8 од 20.04.2015)	0,5
	Работилници	

8	Интернационална конференција „Дали консументите и производителите ќе се сретнат“ Биодиверзитет на млекото во Р. Македонија, доц. д-р Наташа Матева, 07.11.13, Софија, Бугарија	3,0
9	Работилница: кампања за производство и консумација на суровото млеко и млечни производи од него. „Биодиверзитетот на суровото млеко“, координатор на кампањата, доц. д-р Н. Матева, 05.2014, ФЗХН, Скопје	1,0
10	Работилница: TERRA MADRE, MACEDONIA, 2016 „ Производство на традиционални сирења во Македонија, Италија и Турција“ Искуства и заклучоци, доц.д-р Наташа Матева, 13-15.05.16, Битола, Македонија	1,0
11	Работилница: Preserving and Marketing Farmhouse Artisan Cheese „ Introduction meeting“, учество на Р. Македонија во проект 1-3.2015, Карс, Турција	3,0
12	Работилница: Традиционално произведена храна Компаративен приказ на 3 вида медитерански сирења, искуства и заклучоци, доц. д-р Наташа Матева, УКИМ Институт за сточарство, 02.03.17, Скопје	1,0
	Вкупно	11,0

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)

Ред. број	Назив на активноста: Научноистражувачка	поени
1	<u>Учесник во национален научноистражувачки проект :</u> Користење на фиксирани (fixed models) и мешани модели (animal models) при селекција на млечните популации овци во Р. Македонија, 2010, МОН	3,0
2	<u>Раководител (главен истражувач) на научноистражувачки проект :</u> „Споредбена искористеност на сурутчини (серум) протеини кај ултрафилтрирано бело саламурено сирење“, 2015/2014, УКИМ (Одлука бр. 0201/937 од 14.11.2013)	6,0
Ред. број	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)	поени
3	<u>Учесник на научноистражувачки проект :</u> „ Следење на производни и економски показатели при одгледувањето на овци од расата Асаф во услови на Република Македонија“, 2016/2017, УКИМ (Одлука бр. 0201-50/3 од 6.2.2017)	3,0
4	<u>Раководител (главен истражувач) на меѓународно истражувачки проект :</u>	9,0

	„Зачувување и маркетинг на традиционални сирења од фарма“, финансиран од програмата Еразмус+ на Европската Комисија, 2015 (потврда бр. 03-82/2 од 20.6.16)	
5	<u>Учесник како соработник и координатор</u> на кампањата „Биодиверзитет на млекото“ во склоп на меѓународно истражувачки проект под наслов „Зачувување и маркетинг на традиционални сирења од фарма“, финансиран од програмата Еразмус+ на Европската комисија 2016 (потврда бр. 03-156/2 од 29.12.2016)	6,0
6	<u>Учесник во апликативен меѓународен проект како соработник:</u> “Еколошко одржлив социо-економски развој во руралните средини“, 2012-2016, финансиран од програмата Essedra на Европската комисија (Потврда бр. 03-5/2 од 13.2.2017)	6,0
	Усна презентација	
7	„Preserving and Marketing farmhouse artisanal Cheese“, доц.д-р.Наташа Матева International conferation NUTRICON, November 19, 2015, Skopje, Macedonia	1,0
8	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно тело/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор:	
9	N. Mateva , S. Srbinovska, N.Pacinovski, E.Eftimova, (2013). Factors affecting the synaereses and coagulation in ultra-filtered cheese, Journal of Hygienic Engineering and Design, vol.3, 48-53.	3,6
10	N. Dubrova Mateva , E.Eftimova, S. Srbinovska, E. Karovska, Mirjana Menkovska, N. Pacinovski (2016). Preserving and marketing farmhouse artisanal cheese, Journal of Hygienic Engineering and Design, vol. 14, 54-59.	3,6
11	M. Menkovska, Marija Sharic, Natasha Mateva , Natasha Djorgovska, Vesna Levkov, Nedeljka Nikolova (2013), Changes of wheat quality caused by mold contamination, Journal of Hygienic Engineering and Design, vol.4, 65-68.	3,6
12	Elena Eftimova, Natasha Dubrova Mateva , Irina Uslinovska, Nikola Pacinovski, Ana Palasevska, (2014). Production and economic results of organic goat farm Gevgelija Region, Journal of Hygienic Engineering and Design vol. 7,189-189	3,6
13	Elena Eftimova, Dragan Petkovski, Nikola Pacinovski, Natasha Dubrova Mateva (2013). Production and economic results of organic goat farm Skopje Region, Journal of Hygienic Engineering and Design vol. 3,30-33.	3,6

14	Bone Palashevski, Zoran Naletoski, Natasa Mateva , Ana Palashevaska (2013). Condition and Specifics of Baffalo Breeding in Republic of Maceodonia. Buffalo Bulletin, vol.32 (Special issue 2):1218-1221	3.6*IF(0.067) 3.84
15	Goce Talevski, Sonja Srbinovska, Dushica Santa, Natasha Mateva (2017). Influence of packaging materials on Kashaval quality, Mljekarstvo 67 (1), 25-32p.	3.6*IF(0.596) 5.74
16	Nikola Pacinovski, Elena Eftimova, Natasa Mateva , Bone Palasevski, Goce Cilev, Nikola Adamov (2014), Influence of some factors on daily milk production in Awassi breed of sheep in Macedonia, Macedonian Journal of Animal Science, Vol. 4, No 1, 1-9pp.	3,6
17	Vesna Levkov, Sonja Gadzovska, Oliver Tusevski, Natasha Gjorgovska, Natasha Mateva (2014), Preliminary study of total phenolic content in traditional sheep cheese (Bieno sirenje). Macedonian Journal of Animal Science, Vol. 4, No 1, 31-35 pp.	3,6
18	V. Levkov, T. Stafilov, N. Pacinovski, K. Baceva, N. Mateva , N. Gjorgovska, E. Eftimova, T. Kostadinov, Content of major and trace elements in raw ewe's milk used for the production white brined cheese, Slovak Journal of Animal Science, IN PRESS	3,6
Ред. број	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)	поени
19	<u>Дел од монографија</u> Член на Уредувачки одбор на Монографија на УКИМ Институт за сточарство (11.04.2017 година , во печат)	4,0
	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание:	
20	Pacinovski N., Dimov G., Eftimova Elena, Mateva Natasa (2013), Some factors of the maximum test day milk yield in the dairy population of sheep in Macedonia, Proceedings of the 10 th International Symposium Modern Trends in Livestock Production, October, Belgrade, Serbia, 936-942 p.	2,4
	Апстракти објавени во зборник на конференција (меѓународна, национална)	
21	Pacinovski, N., Kozarovski, N., Palasevski, B., Eftimova, Elena, Mateva, Natasa , Cilev, G., Stojkovic,Jj., Adamov, N., (2012),	1,0

	Results of several factors influence on daily milk production in Awassi breed in Macedonia, V International Symposium of Livestock Production, September, Book of Abstracts, p 55.	
22	Eftimova Elena , Mateva-Dubrova Natasha , Ushlinovska Irina (2015), Production and economic results of organic goat farm in Zletovo region, Book of Abstracts, ISAF, october Ohrid, Macedonia	1,0
23	V. Levkov, T. Stafilov, N. Pacinovski, K. Baceva, N. Mateva , N.Gjorgovska, E. Eftimova,T. Kostadinov(2015), Content of mineral elements in raw ewe's milk and cheese produced in traditional way, Book of abstracts, Institute of Animal Science, Kostinbrod, 59 pp, Sofia.	1,0
	Вкупно	81,87
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (СА)	
Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	поени
1	Изработка на елаборат како координатор за влијание на објектот врз животната средина (Бр. на договор. 0301-502 од 19.8.2016)	1,0
2	Изработка на елаборат како координатор за влијание на објектот ДПТУ „Марвик“, ДОО врз животната средина(Арх. бр. 17-956 од 14.2.2017)	1,0
3	Вршење консултански услуги како координатор за имплементација на системот за анализа на ризикот и критични контролни точки (НАССР), во преработувачки капацитет.(Арх.бр. 023-7 од 26.03.2016)	1,0
4	Вршење консултански услуги како координатор за имплементација на системот за анализа на ризикот и критични контролни точки (НАССР), во угостителски објект. (Арх.Бр. 023-8 од 06.04.2016)	1,0
	<u>Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија</u>	
5	Мислење за авторезиме на докторска дисертација под наслов „ Испитување на поврзаноста меѓу оксидативниот стрес и маститисот кај млечни крави во рана лактација,, од м-р Д. Наков Архивски бр.02/242 од 15.4.2015	1,0
6	Мислење за авторезиме на докторска дисертација под наслов „Типизација на анимални протеини во храна и добиточна храна и компарација на различни методи за нивна детекција „ од м-р Р.Чрчева Архивски бр. 04/28 од 26.1.2015	1,0

7	Мислење за авторезиме на докторска дисертација под наслов „ Детекција на наследни заболувања (BLAD и CVM) и генотипизација на капа-казеинскиот локус кај холштајн-фризиската популација на говеда во Република Македонија,, од м-р Н.Адамов Архивски бр.0701-46 од 17.6.2014	1,0
8	Стручна ревизија при контрола на фарми за водење на матично книговодство и селекција, како учесник во проектот на МЗШВ, 2012.	1,0
9	Стручна ревизија при контрола на фарми за водење на матично книговодство и селекција, како учесник во проектот на МЗШВ, 2013.	1,0
10	Стручна ревизија при контрола на фарми за водење на матично книговодство и селекција, како учесник во проектот на МЗШВ, 2014.	1,0
11	Стручна ревизија при контрола на фарми за водење на матично книговодство и селекција, како учесник во проектот на МЗШВ, 2015.	1,0
Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	поени
12	Стручна ревизија при контрола на фарми за водење на матично книговодство и селекција, како учесник во проектот на МЗШВ, 2016.	1,0
	<u>Ситуација, физибилити ситуација, исцрпување на пазарот</u>	
13	Одговорен координатор во Програма за биолошка различност о сточарството во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2012 Бр.на договор 03-33/2 од 31.5.2013	3,0
14	Одговорен координатор во Програма за матично во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2012 Бр.на договор 03-33/1 од 31.5.2013	3,0
15	Одговорен координатор во Програма за биолошка различност о сточарството во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2013 Бр.на договор 03-430/1 од 3.3.2014	3,0
16	Одговорен координатор во Програма за матично во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2013 Бр.на договор 0307-145 од 28.2.2014	3,0
17	Одговорен координатор во Програма за биолошка различност о сточарството во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2014 Бр.на договор. 03-178 од 20.3.2015	3,0
18	Одговорен координатор во Програма за матично во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2014	3,0

	Бр.на договор. 03-872 од 23.04.2014	
19	Одговорен координатор во Програма за биолошка различност о сточарството во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2015 Бр.на договор. 03-311 од 5.5. 2016	3,0
20	Одговорен координатор во Програма за матично во соработка со ФЗХН, МЗШВ, 2015 Бр.на договор 03-312 од 05.05. 2016	3,0
	<u>Учество на промотивни активности на Институтот:</u>	
21	Член на организационен одбор на меѓународен 7. Централно европски конгрес за храна (CEFOOD), 21-24.05, Охрид, Македонија	1,0
22	Член во Научниот одбор на Институт за сточарство во публикација на Macedonian Journal of Animal Science Vol II (1,2), 2012	1,0
23	Член во Научниот одбор на Институт за сточарство во публикација на Macedonian Journal of Animal Science Vol III (1,2), 2013	1,0
24	Член во Научниот одбор на Институт за сточарство во публикација на Macedonian Journal of Animal Science Vol IV(1,2), 2014	1,0
25	Член во Научниот одбор на Институт за сточарство во публикација на Macedonian Journal of Animal Science Vol V (1,2), 2015	1,0
26	Член во Научниот одбор на Институт за сточарство во публикација на Macedonian Journal of Animal Science Vol VI (1,2), 2016	1,0
	<u>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</u>	
27	Член на организационен одбор на V меѓународен симпозиум по сточарство одржан во период од септември, 2012 година, Скопје, Р Македонија	1,0
	<u>Дејности од поширок интерес:</u>	
28	Член на организационен одбор или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:	
29	Член на Организационен одбор на Регионалната конференција по овчарство и козарство и Ден на одгледувачи на овци и кози, 11-12.7.2012 година, Маврово-Галичник, Р. Македонија и член на дегустациска комисија за органолептичка оцена на сирења.	1,0
30	Член на Организационен одбор на Регионалната конференција по овчарство и козарство и Ден на одгледувачи на овци и кози, 10-11.7.2013 и член на дегустациска комисија за органолептичка оцена на сирења. година, Маврово-Галичник, Р Македонија.	1,0

31	Член на Организационен одбор на Регионалната конференција по овчарство и козарство и Ден на одгледувачи на овци и кози, 9-10.7.2014 и член на дегустациска комисија за органолептичка оцена на сирења., Маврово-Галичник, Р Македонија.	1,0
32	Член на Организационен одбор на Регионалната конференција по овчарство и козарство и Ден на одгледувачи на овци и кози, 9-10.7.2015 и член на дегустациска комисија за органолептичка оцена на сирења, Маврово-Галичник, Р Македонија.	1,0
Ред. број	Назив на активността (стручно-апликативна):	поени
33	Учество во потсекторска постојана група за уредување на земјоделски пазари за млеко, при МЗШВ (решение бр. 02-11633/3 од 1.2.2012 година).	1,0
34	Избран член во Национален совет за безбедност на храна и храна за животни (Службен Весник на РМ бр. 10 од 03.11.2015 година)	2,0
	<u>Студиски престој во странство- до три месеци</u>	
35	Студиски престој "Cheese", септември, 2015., Бра, Италија.	0,5
36	Студиски престој : "Terra Madre Italy", октомври, 2014, Торино, Италија	0,5
37	Студиски престој „1-3.04 2015, јули 2015 Карс, Турција	0,5
38	Студиски престој „Transnational meeting and international meeting with sanitary authorities for the discussion of the flexibility proposal“, 3-9.ноември 2015, Мадрид, Шпанија	0,5
39	Студиски престој и учество на конференција „Regional Practitioners' Encounter on Geographical indications in Western Balcan Countres“, ноември, 2016, Призрен, Косово.	0,5
	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект:</u>	
40	Учесник како соработник во научно апликативен проект „Предприемништво како фактор за руралниот развој на Република Македонија“, носител доц. д-р Тошо Костадинов (Одлука бр.0201-760 од 19.12.2016)	3,0
41	Учесник како истражувач на научен национален проект „ Споредбени испитувања на олигоелементите во овчо млеко сирење произведени во различни региони во Република Македонија“ како главен истражувач доц. д-р В. Левков (Одлука бр. 0201-320 од 5.5.2014)	3,0
42	Учесник како соработник во научно апликативен проект „Заштита на каракачанската овца, најзагрозен сој на расата овци-праменка во Р. Македонија“, како главен истражувач проф.д-р Никола Пациновски	1,0

	(Пријава бр. 0801-571 од 20.9.2016)	
43	Учесник како соработник во научно апликативен проект „Следење на процесот на аклиматизација и производните карактеристики на расата авци асаф во услови на Република Македонија“, како главен истражувач проф.д-р Никола Пациновски (Пријава бр. 0801-570 од 20.9.2016)	1,0
	<u>Раководител на внатрешна организациона единица:</u>	
44	Раководител на Лабораторијата за млеко и млечни производи (Решение бр. 0402-79/12 од 2.2.2005 година).	1,0
45	Раководител на Одделение Говедарство и коњарство (Реш. Бр. 0402/239 од 14.4.2015)	3,0
46	Раководител на Центарот за сточарство (Решение бр. 0402-58 од 25.1.2013)	3,0
47	Раководител на Секторот за применувачка-високостручна дејност и член на Институтската управа при Институт за сточарство (Решение бр. 0402-57 од 25.1.2013 година)	4,0
48	Член на Научниот совет на Институтот за сточарство (Решение бр. 02-366 од 17.5.2006)	0,5
	Вкупно	72,0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ(НО)	11,0
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)	81,87
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (СА)	72,0
ВКУПНО	164,87

Членови на Комисијата:

Проф.д-р Соња Србиновска

1. _____, с.р.

Претседател

Проф. д-р Тихомир Чижбановски

2. _____,с.р.

член

Проф.д-р. Родне Настова

3. _____,с.р.

член

ИСПРАВКА

на Рефератот за повторен избор на проф. д-р Митко Хаџи-Пуља во звањето редовен професор, објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1141 од 1 март 2017 година

Се врши исправка во текстот на Рефератот за повторен избор на редовен професор од областа на архитектонското проектирање и дизајн објавен во Билтенот на Универзитетот бр.1141 од 1 март 2017 година и тоа:

- На страна 9, во насловот, се брише запирката и зборовите:

„по предметите:внатрешна архитектура, архитектонска композиција и архитектонско студио во Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје“

На стр.9 во став 2 после зборот „Нова Македонија“ се додава зборот „Коха“;

- На стр.11 во став 1 зборот „вонреден“ се заменува со зборот „редовен“,

во став 2 зборот „доц.“се заменува со зборот „проф.“,

во став 5 зборот „вонр.“ се брише;

- На стр. 13 во став 1 зборот „вонр.“ се брише.

- На стр.14 во став 1 и во став 5 зборот „вон.“ се брише.

- На стр. 15 зборот „вонр.“ се брише.